

Jesień 2022

BŁĘDOWA ZGŁOBIĘNSKA ❖ BRATKOWICE ❖ DĄBROWA ❖ MROWLA ❖ RUDNA WIELKA ❖ ŚWILCZA ❖ TRZCIANA ❖ WOLICZKA

KWARTALNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY SAMORZĄDU GMINY ŚWILCZA I GMINNEGO CENTRUM KULTURY SPORTU I REKREACJI W ŚWILCZY Z SIEDZIBĄ W TRZCIANIE

Trzcionka

Złote Gody

Czytaj - str. 69

nr 103

cena 6 zł

Niektóre fakty odżywają na nowo.
Pokazują swą historyczną wartość.

Fot. arch. GCKSiR

78. ROCZNICA AKCJI „BURZA” W GMINIE ŚWILCZA

Bratkowice, 23-24 lipca 2022 r.

Fot. Andrzej Bednarz

Jak co roku dziwimy się, że tak szybko skończyły się wakacje... To już standard! Ale dawno już tak szybko nie nadszedł wrzesień. Tak dużo się działo, że nie było czasu płakać za lipcem i sierpniem. 78. rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego, 83. rocznica ataku Niemiec na Polskę i Rosji na Polskę czyli wybuchu II wojny światowej i od 24 lutego kolejny dzień wojny Rosji z Ukrainą.

Zofia Dziedzic

Żyje się raz...

Już Sofokles przypominał, że nikt nie kocha posłańca, który przynosi złe wieści – ale jakoś będą musiały to znieść.

Drodzy Czytelnicy, złą wiadomością jest to, że wojna trwa, mimo ogromnych strat po obu stronach, a lato się kończy. Sztab Generalny Sił Zbrojnych Ukrainy podał, że Rosjanie stracili już 41 030 żołnierzy, 1768 czołgów, 4011 pojazdów opancerzonych, 223 samoloty, 190 helikopterów, 117 systemów obrony powietrza (Gazeta Polska, 2.08.2022 r., s.6).

Przed nami jesień i wszystko to, co z jesienią się wiąże. Dla wielu z nas, uczniów, nauczycieli czy rodziców uczniów, to przede wszystkim początek szkoły. Zima z pasem, krótkie dni, chłód, nostalgia, to główne cechy tej pory roku.

My jednak postaramy się umilić Wam czas ciekawą lekturą. Przed nami we wrześniu jesienny numer naszej „Trzcionki”, w którym znajdziecie dużo interesujących materiałów, a wśród nich m.in.: wyniki podsumowań roku szkolnego 2021/22 w poszczególnych szkołach i artykuły dotyczące wakacyjnego wypoczynku i wyjazdów oraz planów na przyszłość, ciekawostek z kraju i świata. W redakcji naszej jest zawsze droga do przodu, nigdy nie oglądamy się wstecz, a wszystkie doświadczenia są dla nas nauką i tu powstają nowe idee, pomysły i inspiracje. Przez to, życie jest piękne, szkoda tracić go źle wykorzystując czas. Alicja Węgorzewska – śpiewaczka operowa, tak mówiła kiedyś: „Wszystko jest w głowie, intelekcie. Jeśli wykreujemy sobie w myślach, że możemy osiągnąć cel, to tak się stanie. Nie wolno się bać”.

Trzeba, czerpać inspiracje, przekazywać wraz z dobrą energią, ciepłymi myślami, cennymi treściami płynącymi z codzienności oraz normalności. Nieśmy pomoc i choć przez chwilę się zastanawiamy, czy ktoś obok nie potrzebuje naszego uśmiechu i wsparcia.

Spotkamy się w podróży i wydarzeniach religijnych i kulturalnych, w gronie ludzi z klasą, etyką i poszanowaniem ludzkiej wrażliwości, a nie i za sukcesem.

Oczywiście nie zabraknie też sprawozdań z działań kulturowych oraz rocznic patriotycznych i ważnych dla gminy wydarzeń samorządowych, polecanych przez nasze panie bibliotekarki książek na długie zimowe wieczory.

Za nami wakacje i urlopy

Jak co roku w tym okresie stajemy się ofiarami przestępstw, w większości przez nieostrożność, lekkomyślność, nieuwagę lub łatwowierność wobec przypadkowo poznanych osób. Tracimy więc pieniądze, portfele czy portmoneki z zawartością, którą stanowią dokumenty, karty bankowe z zapisanym i schowanym gdzieś obok numerami PIN, bagaże, sprzęt biwakowy i osobisty, okradają nam samochody, spotykają nas jeszcze inne nieprzyjemne przygody.

Przecież w tym czasie złodzieje i oszuści nie wypoczywają, pracują, dla nich to okres prosperity. Zawierane wakacyjne znajomości okazują się często pomyłką, bowiem wspaniały chłopak lub atrakcyjna dziewczyna okazuje się narkomanem lub dealerem narkotykowym, należy do sekty lub innej nieformalnej grupy. Ustrzeżliśmy się tego?

Dzieciom pozostawiano „luz”, bo to wakacje, nie wiemy co, z kim i gdzie robiły. Podczas prac polowych pozostawialiśmy małe dzieci bez opieki lub pod opieką osób w podeszłym wieku, często schorowanych nie mających możliwości i zdrowia na systematyczną opiekę. Stąd też szczerząc Czytelnikom powtarzania o niebezpiecznych zachowaniach raczę przypomnieć tylko, aby nigdy w ferworze wypoczynku, urlopu, wakacji czy też prac polowych nie zapomnieć o konieczności myślenia zanim cokolwiek się zrobi, powie, co później może rodzić skutek w postaci stania się ofiarą przestępstwa samemu lub kogoś z najbliższych. Przypominajmy ciągle o zasadzie ograniczonego zaufania, która minimalizuje ewentualne kłopotliwe skutki lub im zapobiega.

Życzymy przyjemnej lektury 103. numeru.

Leopold Staff

Ostatnie zwiędły kwiaty...

Ostatnie zwiędły kwiaty, zwarzone kasztany
Sieją po szarej drodze liście złotordzawe.
Brunatnym skib kozuchem nakryły się łany
I ziemia żegna krasę swą, jak starość sławę.

Wiatr przegania po polach siwych mgieł tumany,
Zmarłe lato w zmierzch wiozą chmury niełaskawe,
A staw w zwierciadle wody do snu kołysanej
Tę charonową piękna odbija przeprawę.

I gdy w gałęziach nagich trwożą krzyczy ptactwo,
W smutku pory znajduje duch powinowactwo
Własnej doli i spada nań brzemień żałoby.

Jak pielgrzym o głaz twardy wspomnień się potyka,
Lecz jeśli się pochyla, to li do rzemyka,
By ciałniej opiąć sandał na drodze przez groby.

Trzcionka

Rok założenia:
17.01.1997

WYDAWCA: Samorząd Gminy Świlcza i Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie.

ISSN 1506-1086

REDAGUJE KOLEGIUM w składzie:

Zofia Dziedzic, Władysław Kwoczyński, Zbigniew Lis, Artur Szary.

ADRES REDAKCJI: 36-071 Trzciana – Gminne Centrum Kultury w Świlczy z siedzibą w Trzcianie, tel. 17 85 14 438, www.swilcza.com.pl, e-mail: gcksir1212@gmail.com.

NAKLAD: 500 egz. Nr ident. 690473296. Pismo zarejestrowano w Sądzie Wojewódzkim w Rzeszowie, Sygn. Akt. I Ns Rej. Pr. 18/97.

OPRAC. GRAFICZNE: Dorota Wadiak.

DRUK: Nasza Drukarnia, Justyna Adamiec, tel. 506 792 965.

Za treść poszczególnych artykułów odpowiadają autorzy. **Nie przyjmujemy przedruków z książek, gazet czy Internetu.** Nie zwracamy materiałów nie zamówionych i zastrzegamy sobie prawo segregacji nadsyłanych materiałów, dokonywania skrótów i poprawek. Nie płacimy wierszówki.

Do druku oddano: 27.09.2022 r.

Czytelnicy, Sympatycy i Korespondenci „Trzcionki”!

Redakcja „Trzcionki” uprzejmie prosi o nadsyłanie wspomnień, refleksji, własnych przemyśleń, artykułów problemowych do każdego kolejnego numeru na miesiąc przed upływem kolejnego kwartału, **do nr 104 – do 1 GRUDNIA 2022 r.**

Po upływie tego terminu materiałów nie przyjmujemy!

Redakcja przypomina o właściwym wykorzystywaniu danych osobowych wg przepisów RODO (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2016/679 z dn. 27 kwietnia 2016 r.).

Zofia Dziedzic

WIADOMOŚCI SAMORZĄDOWE	5	Przemówienie wójta Gminy Świlcza Adama Dziedzica	72
Akt notarialny pod budowę Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego podpisany	5	Doroczne Dożynki w Gminie Świlcza	73
Cyfryzacja Gminy Świlcza	5	Prezentacja sołectw gminy Świlcza	77
„Ładne kwiatki” – kolejne szkolenia florystyczne	6	Przemówienie wójta Gminy Świlcza Adama Dziedzica	79
Współpraca partnerska samorządów: Gminy Świlcza i Komarna (obwód Lwów) ..	8	150-lecie jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Świlczy	81
Spotkania konsultacyjne	9	Historia Ochotniczej Straży Pożarnej w Świlczy (1872-2022)	83
Podpisanie umów w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	10	Przemówienie wójta Gminy Świlcza Adama Dziedzica – Na bezpieczeństwa pulsie trzymają dłoń strażacy-ochotnicy! ..	87
Policja informuje, przypomina, ostrzega ...	11	Ochotnicza Straż Pożarna w Błędowej Zgłobieńskiej ma 110 lat	88
Trzy filary strategii	12	Jak czynić świat lepszym?	90
Gminne warsztaty ratownictwa technicznego	13	RAZEM DLA KULTURY I TRADYCJI	92
Nowy sprzęt ratowniczy dla jednostek OSP z terenu Gminy Świlcza	15	Dlaczego warto zapisać się do chóru?	92
Uroczyste otwarcie pomieszczeń Biblioteki Publicznej w Świlczy	16	Chór „Gaudeamus” z Dąbrowy – przykład integracji i rozwoju społeczności lokalnej	93
EDUKACJA NAJCENNIJ SZYM SKARBEM	19	25 lat działalności artystycznej Chóru Męskiego „Resonantae”	96
Reminiscencje oświatowe z roku szkolnego 2021/22	19	Zespół Pieśni i Tańca GCKSiR „Pułanie” (2005-2022) – pasja i tradycja	100
Gminne zakończenie roku szkolnego 2021/22	20	Impreza plenerowa – po warszawsku ...	102
Uroczyste zakończenie roku szkolnego 2021/2022	23	Kino plenerowe – wakacyjna rozrywka dla kinomanów	105
Przemówienie wójta Gminy Świlcza Adama Dziedzica	24	Piknik integracyjny zespołów artystycznych	106
Księga zdarzeń zawsze otwarta w połowie	26	„W podróży dookoła świata”	108
V Gminna Olimpiada Sportowa dla przedszkolaków	28	Hej, góry nasze, góry, a my w nich – z doliny... ..	110
Gminny Konkurs Ekologiczny „Ekoludek”	30	Zgrupowanie Grupy Obrzędowej im. Marii i Józefa Dziedziców	110
Zakończenie roku przedszkolnego w Przedszkolu Publicznym w Świlczy	32	„Balladą malowane”	113
Gala VIII edycji Powiatowego Konkursu Fotograficznego „Kontrasty” „Deszczowe inspiracje”	33	„Do szczęścia człowiekowi potrzeba ogrodu i biblioteki”	115
Na wakacjach jest... wspaniale i widać to doskonale!	36	Twórcze działania członków GKS w Trzcianie	116
Półkolonia w NSP w Bratkowicach	37	HISTORIA JEST NAUCZYCIELKĄ ŻYCIA	118
Piknik Rodzinny w NSP w Bratkowicach ...	39	Kalendarium historyczne – III kwartał 2022 r.	118
Wakacyjne zajęcia ceramiki w RDTL	40	Polska jesień 1939 roku w wierszach poetów starszej generacji	120
Erasmus+ – podsumowanie trzyletniej realizacji projektu	41	Rocznica strajków chłopskich sprzed 85 lat... ..	122
„Dzień Rodzica” w oddziale przedszkolnym Szkoły Podstawowej w Trzcianie	43	Czy jeszcze o nich pamiętamy?	123
Dzień Tolerancji i Integracji. Razem Lepiej	45	12 lipca 2022 – Dzień Walki i Męczeństwa Wsi Polski	125
Wakacje ze Środowiskową Świetlicą Socjoterapeutyczną dobiegły do mety! ...	46	Dzieje majątków dworskich Bratkowic i Przybyszówki oraz losy rodziny Christianich – ich ostatnich właścicieli ..	126
„Wiedza jest jedyną rzeczą, która wzbogaca i której nie można nikomu odebrać” ...	49	O książce „Zabytki Trzciony – nasza polska tożsamość”	129
Gminne rozpoczęcie roku szkolnego w Świlczy	50	ŚRODOWISKO – EKOLOGIA – SPORT I REKREACJA	130
Przemówienie wójta Gminy Świlcza Adama Dziedzica – Potrzeba nam spokoju i odwagi	52	Ekologiczna winnica w Trzcianie	130
Akcja profilaktyczna w ZST-W w Trzcianie „Rzodkiewka – kontra papieros”	54	Mowa i wymowa kwiatów	131
W KRĘGU WIARY I TRADYCJI	56	Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze ...	133
Nowa patronka nauczycieli	56	Podsumowanie sezonu 2021/2022	135
Peregrynacja figury Matki Bożej Fatimskiej	57	Puchar Wójta Gminy Świlcza w piłce nożnej	137
Prace remontowe	58	„Maraton” Trzciony roślinie w siłę	139
Dziękczynienie za plony	59	Turniej Sołectw 2022 – impreza integrująca mieszkańców Gminy Świlcza	141
Z pielgrzymkowego szlaku	61	V Bieg ulicami Świlczy. Memoriał kpt. T. Kirchnera	143
Skąd przybyły do nas niektóre zwyczaje i tradycyjne obrzędy?	64	ROZMAITOŚCI	144
WYDARZENIA BIEŻĄCE	66	Czy wiesz, że... ..	144
78. rocznica akcji „Burza” w Gminie Świlcza	66	Humor z zeszytów szkolnych	144
Razem przez pół wieku	69	Ciepło jesiennego pieczenia	145
		Trwa wojna w Ukrainie	146
		Sposoby przechowywania owoców i warzyw w lodówce	146

Akt notarialny pod budowę Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego podpisany

W dniu 26 lipca 2022 r. została podpisana umowa darowizny w formie aktu notarialnego przez wójta Gminy Świlcza Adama Dziedzica oraz rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr hab. Sylwestra Czopek. Darowizna obejmuje przekazanie gruntów o łącznej powierzchni 35 ha położonych przy drodze powiatowej nr 1333R, trasy S19 oraz węzła A4 z przeznaczeniem na cel publiczny – „Budowę Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego wraz z infrastrukturą towarzyszącą i pozostałym zapleczem medycznym”.

Budowa kompleksu wraz z infrastrukturą towarzyszącą umożliwi w przyszłości korzystanie z szeroko wyspecjalizowanej opieki medycznej w zakresie chorób cywilizacyjnych, tj. onkologicznych i psychiatrii dziecięcej. Stworzy dodatkowe miejsca pracy dla lekarzy, personelu medycznego i firm kooperujących z placówkami medycznymi.

Nowy szpital to olbrzymie perspektywy dla województwa podkarpackiego oraz gminy Świlcza. Uniwersytet Rzeszowski od tej chwili, dysponując prawem własności,

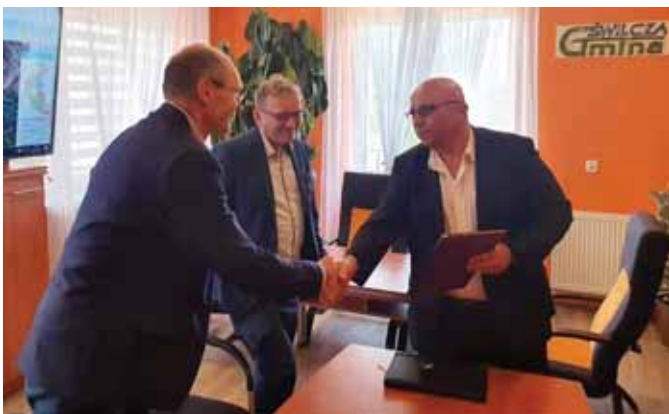
może rozpocząć procedury projektowe na przekazanym terenie.

PS. Informacje te zamieściła lokalna gazeta „Nowiny”, s. 6, z dnia 27 VIII 2022 r., nr 144 (20 844) i lokalne media.

Cyfryzacja Gminy Świlcza

28 lipca 2022 r. Wójt Gminy Świlcza podpisał umowę na kwotę prawie 472 tys. zł na realizację zadania pod nazwą „Dostawa sprzętu i oprogramowania w ramach realizacji projektu grantowego Cyfrowa Gmina”.

W ramach umowy zostanie stworzona nowa platforma backupu danych, zostaną zakupione przedłużenia wsparcia dla posiadanych zasobów zarówno sprzętowych jak i programowych urzędu gminy. Do Gminy Świlcza trafią również komputery stacjonarne oraz laptopy, jako uzupełnienie bazy sprzętowej.

Poszczególne działania będą realizowane w ramach cyfryzacji urzędu gminy oraz zapewnienia cyberbezpieczeństwa samorządowym systemom informatycznym. Realizacja projektu poprawi jakość i szybkość świadczonych usług.

(Inf. wł. UG)

Program Cyfrowa Gmina jest realizowany ze środków pochodzących z Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa V Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia REACT-EU, działanie 5.1 Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia w ramach projektu grantowego „Cyfrowa gmina”.

„Ładne kwiatki” – kolejne szkolenia florystyczne

W Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w dniu 28 VI br. wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic i skarbnik Natalia Gawron podpisali umowę na realizację operacji pn. „Ładne kwiatki” współfinansowanej ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”, „Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie” Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W ramach konkursu nr 6/2022 dla partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na wybór operacji, które będą realizowane w 2022 roku w ramach Planu Operacyjnego na lata 2022-2023, gmina Świlcza otrzyma dotację w wysokości prawie 45 tys. zł na przeprowadzenie bezpłatnych szkoleń florystycznych dla mieszkańców gminy Świlcza.

Celem głównym projektu jest...

nabycie wiedzy, umiejętności i doświadczenia w zakresie technik wykorzystywanych do tworzenia sztuki artystycznego układania kwiatów na obszarach wiejskich. Zajęcia te zapro-

jektowane zostały w ten sposób, by pozwoliły rozwijać zdolności i zainteresowania poprzez twórczą aktywność, doskonalenie pozytywnego poczucia własnej wartości, aktywne (twórcze) spędzanie czasu wolnego. Poprzez warsztaty uczestnicy stworzą efektowne kompozycje kwiatowe. Celem szczegółowym projektu jest rozwijanie kompetencji interpersonalnych, budowanie wiary we własne możliwości, wzmocnienie poczucia własnej wartości, włączenie się w życie społeczne wsi poprzez uczestnictwo w szkoleniu florystycznym podnoszących poziom wiedzy i umiejętności. Ramowy program będzie się składać z 12 części (dni). Podczas zajęć uczestnicy będą mieli okazję zapoznania się z nowymi stylami, trendami stosowanymi we florystyce.

Elektem realizacji operacji będzie...

zwiększenie ilości osób z nowymi umiejętnościami, a także wzrost wiedzy na temat technik sztuki florystycznej u 24 osób z terenu gminy Świlcza, zacieśnienie więzi wspólnotowych oraz utożsamianie się z lokalnym wiejskim środowiskiem. Poprzez udział w kursie, uczestnicy poznają i nabędą umiejętności praktyczne z następującego zakresu: florystyka okolicznościowa, florystyka ślubna, florystyka żałobna, duże formy przestrzenne (ekspozycje wystawowe), florystyka komunijna, florystyka świąteczna i okolicznościowa. Uczestnicy naszego szkolenia zdobędą również wiedzę teoretyczną niezbędną w sztuce florystycznej.

(Inf. wł. UG)

**„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
– Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej
„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”**

**aktywny
samorząd**

DOFINANSOWANIA DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH Z POWIATU RZESZOWSKIEGO W 2022 ROKU

Kontakt PCPR Rzeszów:
tel. 519 585 857
519 585 427

Powiat Rzeszowski

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zaprasza osoby niepełnosprawne z terenu powiatu rzeszowskiego do składania wniosków o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach programu pn. Aktywny Samorząd.

Wnioski można składać:

w wersji papierowej w siedzibie
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Rzeszowie
ul. Batorego 9, 35-005 Rzeszów

w wersji elektronicznej
poprzez platformę
SOW pod adresem strony:
<https://sow.pfron.org.pl>

W przypadku wystąpienia wątpliwości oraz pytań PFRON uruchomił bezpłatną infolinię dla osób korzystających z portalu SOW

tel. **800 889 777**

Infolinia jest dostępna w godzinach od 9⁰⁰ do 17⁰⁰

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE MOGĄ UBIEGAĆ SIĘ W 2022 ROKU O DOFINANSOWANIE:

- 1 Zakupu i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu.
- 2 Pomocy w uzyskaniu prawa jazdy różnych kategorii.
- 3 Zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, a także szkoleń w zakresie ich obsługi.
- 4 Pomocy w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu.
- 5 Pomocy w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.
- 6 Pomocy w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.
- 7 Pomocy w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne.
- 8 Pomocy w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne.
- 9 Pomocy w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.
- 10 Pomocy w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.
- 11 Pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

TERMINY NABORU WNIOSKÓW

Moduł I

od 01.03.2022 r. do 31.08.2022 r.

Moduł II

od 01.03.2022 r. do 31.03.2022 r.

(dla wniosków dotyczących roku akademickiego 2021/2022)

od 01.09.2022 r. do 10.10.2022 r.

(dla wniosków dotyczących roku akademickiego 2022/2023)

Współpraca partnerska samorządów: Gminy Świlcza i Komarna (obwód Lwów)

„Sejm RP zwraca się z apelem do wszystkich władz samorządowych w Polsce: wojewódzkich, powiatowych i gminnych, o nawiązanie współpracy z ich odpowiednikami, władzami samorządowymi walczącej z rosyjskim najazdem Ukrainy, a jeśli taka współpraca już istnieje – o jej wydatne wzmocnienie” – 5 sierpnia 2022 r. uchwała sejmowa.

Nawiązanie i wzmocnienie współpracy między samorządami terytorialnymi Polski i Ukrainy w obliczu trwających działań wojennych spowodowanych agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę wyraża przekonanie, że konieczne jest wzmocnienie polsko-ukraińskiej współpracy na wszystkich poziomach organów samorządu terytorialnego.

Rzeczpospolita od swego zarania była silna aktywnością społeczności lokalnych. To dzięki miastom, gminom, powiatom i województwom organizowano się do działania w godzinach narodowej próby. Tak jest i obecnie, gdy samorząd terytorialny rozacza skuteczną opiekę nad milionami ukraińskich uchodźców, za co Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wyraża wdzięczność, oświadczając, że wszyscy zaangażowani w pomoc przybywającym do nas obywatelom Ukrainy dobrze służą Ojczyźnie.

Zbrodnie rosyjskie popełniane na opanowanych przez najeźdźców obszarach Ukrainy obejmują także eksterminację lokalnych elit samorządowych.

Współpraca między naszymi narodami powinna opierać się na starej zasadzie Rzeczypospolitej:

„Wolni z wolnymi, równi z równymi”.

Samorząd Gminy Świlcza przed oficjalnymi uchwałami państwowymi już w dn. 28 lutego 2022 r. zorganizował zbiórkę darów dla Ukrainy i Ukraińców. Ofiarność

mieszkańców przerosła wszelkie oczekiwania i trwała bezinteresownie do 11 marca 2022 r. Kilka samochodów z darami od mieszkańców, organizacji społecznych i stowarzyszeń wyjechało w różnym czasie wg możliwości do Ukrainy. W konwojach humanitarnych brały udział osoby z kręgów kierowniczych, w tym wójt Gminy Adam Dziedzic. Wracali z satysfakcją, mogli choć trochę pomóc ludności cywilnej, przekazywali podziękowania od Ukraińców, a sami byli wstrząśnięci ogromem tragedii ludzkich, okrucieństw najeźdźców i zniszczeniami dóbr kultury i cywilizacji. W organizacji pomocy braterskiej przodowały następujące organizacje: KGW, GOPS, OSP, PSL oraz Parafia Rzymskokatolicka.

Już wówczas delegacja Gminy Świlcza nawiązała przyjacielską znajomość z ich odpowiednikami, władzami samorządowymi walczącej z rosyjskim najazdem Ukrainy w mieście Komarno.

Wg Wikipedii: Komarno to miasto na Ukrainie, w obwodzie lwowskim, w rejonie gródeckim, nad Wereszycą. W 2001 roku liczyło 3977 mieszkańców. Prywatne miasto szlacheckie lokowane w 1471 roku, położone było w XVI wieku w województwie ruskim. W mieście rozwinął się przemysł precyzyjny, spożywczy oraz drzewny.

Gmina Świlcza, aktualnie, dla porównania: pow. 10 819 ha, ludności ok. 16 000, tworzy ją 8 sołectw, urokliwe, zadbane domy, ogrody, zadowoleni uśmiechnięci ludzie, sąsiedztwo bezpośrednie z Rzeszowem, bliskość głównych traktów komunikacyjnych z Polską, Europą i światem. Wysoko rozwinięta infrastruktura środowiskowa, usługowa, prozdrowotna oświatowa, kulturalna i rekreacyjna, itp. – oto nasza wizytówka.

Wymiana delegacji samorządowych

Samorząd Gminy Świlcza reprezentowany przez wójta Gminy Adama Dziezica w dn. 15 IX br. udał się do Ukrainy na zaproszenie burmistrza Komarna i Komarnoskiej Miejskiej Rady Lwowskiego Rejonu i Lwowskiego Obwodu Igora Cherevychnyka, by doprowadzić do połączenia umowami partnerskimi samorządu polskiego i ukraińskiego. Celem było zacieśnianie współpracy i przekazanie uchwały podjętej na sesji Rady Gminy Świlcza w dn. 12 IX 2022 r. Do Komarna zostały przekazane przez Gminę dary humanitarne oraz sprzęt biurowy.

Strona polska żywi również nadzieję, że rezultatem zawarcia umów winno być podjęcie współpracy, udzielenie pomocy, a następnie, jeśli warunki na to pozwolą, regularne spotkania wszystkich wyżej wymienionych władz samorządowych samorządu terytorialnego w Polsce z jego odpowiednikiem z Ukrainy, w tym w ramach Europejskiego Sojuszu Miast i Regionów na rzecz Odbudowy Ukrainy.

Rezultatem zawarcia umów winno być podjęcie współpracy, udzielenie pomocy, a następnie, jeśli warunki na to pozwolą, regularne spotkania wszystkich wyżej wymienio-

nych władz samorządowych. Niżej podajemy wypis z Uchwały Rady Gminy Świlcza stosowny do tematyki artykułu.

W celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy, w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, określa się następujący zakres pomocy, którą mogą zostać objęci obywatele Ukrainy przez gminę Świlcza w zakresie posiadanych środków:

- 1) zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia zbiorowego,
- 2) wspieranie organizacji pozarządowych przy organizacji zbiórek charytatywnych na rzecz uchodźców,
- 3) organizacja pomocy humanitarnej, w tym transport darów,

- 4) zapewnienie pomocy w zakresie komunikacji językowej,
- 5) organizacja zajęć integracyjnych, edukacyjnych, kulturalnych i aktywizacji społecznej,
- 6) zapewnienie transportu niezbędnego do realizacji zadań określonych powyżej.

Wojna 2022 r. wyznaczyła Ukraincom egzystencję i marzenia na poziomie zejścia do bezpiecznej piwnicy – schronu i codziennego zdobycia chleba, którego zaczęło brakować już kilka dni po rozpoczęciu barbarzyńskiej agresji Rosji. Nasza pomoc – to humanitarny obowiązek.

(Inf. wł. UG)

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

Ewelina Białek

Spotkania konsultacyjne

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Trygon – Rozwój i Innowacja” zaprasza mieszkańców Gminy Boguchwała, Lubenia i Świlcza, tj. lokalnych przedsiębiorców, przedstawicieli stowarzyszeń, fundacji, związków wyznaniowych, Kół Gospodyń Wiejskich, Ochotniczych Straży Pożarnych, przedstawicieli samorządu terytorialnego, radnych, sołtysów, przedstawicieli jednostek systemu oświaty, pomocy społecznej i ośrodków kultury oraz wszystkich zainteresowanych przyszłością i rozwojem naszego obszaru na spotkanie konsultacyjne mające na celu wypracowanie nowej Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023-2029.

Miejsca i terminy spotkań:

Gmina Lubenia: Sala GOK, Lubenia 131 – 8 września 2022 r. (czwartek) godz. 16.00

Gmina Boguchwała: Sala konferencyjno-szkoleniowa, Plac Rynek 1 Boguchwała – 13 września 2022 r. (wtorek) godz. 16.00

Gmina Świlcza: Sala GCKSiR w Świlczy z/s w Trzcianie, Trzciana 353c

– 14 września 2022 r. (środa) godz. 16.00

W programie:

1. Rozpoczęcie konsultacji, przywitanie przybyłych mieszkańców, podpisanie listy obecności.
2. Przedstawienie działalności i struktury LGD.
3. Omówienie obszaru planowanego do objęcia LSR, w tym omówienie spójności tego obszaru.
4. Przedstawienie planu włączenia społeczności lokalnej w tworzenie nowej LSR.
5. Diagnoza potrzeb i problemów obszaru i mieszkańców gmin wchodzących w skład LGD, w tym ukierunkowanie na zagadnienia dotyczące: innowacyjności, cyfryzacji, środowiska i klimatu, zmian demograficznych ze szczególnym uwzględnieniem starzenia się społeczeństwa oraz wyludniania się obszaru planowanego do objęcia LSR, partnerstwa w realizacji LSR polegającego na wspólnej realizacji przedsięwzięć i projektów.

6. Analiza mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń, a także celów LSR.
7. Dyskusja nad celami LSR i działaniami.
8. Omówienie rezultatów działań na zakończenie realizacji LSR.
9. Wypełnienia przez uczestników konsultacji ankiet.
10. Wywiady indywidualne i grupowe z chętnymi uczestnikami konsultacji odnośnie tworzenia LSR.
11. Przedstawienie wniosków z konsultacji, podsumowanie i zakończenie spotkania.

Pora odlotów

Już się ptaki z tym miejscem pożegnały pora odlecieć im do ciepłych krajów bo niebawem słotne wichry i deszcze póki co – u nas złota jesień jeszcze...

Smutną porą corocznych odlotów ptasich krzyków – nawoływań do drogi pustoszenia i cichnięcia ich śpiewów echem tylko chowających po drzewach

Zamykając jesień żurawi kluczem i klangorem ich rzewnym pieczętuje by zasłużoną przygotowując przerwę dać czas na bezlitosny ból pożegnań.

Podpisanie umów w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych

W dniu 28 lipca 2022 roku Wójt Gminy Świlcza podpisał dwie umowy dotyczące robót budowlanych na realizację inwestycji pn.: **„Budowa rurociągu tłoczego kanalizacji sanitarnej do m. Rzeszowa wraz z rozbudową ujęcia wody w Przybyszówce”**, opiewające na prawie 13,5 mln zł łącznie, na które Gmina Świlcza uzyskała dofinansowanie w 71% do całości zadania w ramach Programu Inwestycji Strategicznych – Rządowy Fundusz Polski Ład.

Pierwsza z zawartych umów dotyczy realizacji zadania **„Odprowadzenie ścieków sanitarnych z Gminy Świlcza do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej miasta Rzeszowa”**. Wartość podpisanej umowy wynosi **8 732 870,85 zł**.

Drugą inwestycją realizowaną przy udziale ww. dofinansowania jest **„Budowa trzech zbiorników wody, budowa zbiornika bezodpływowego, budowa rurociągu między obiektami, budowa kabla sterowni-**

czego, przebudowa odcinka sieci wodociągowej w Świlczy wraz z wykonaniem instalacji fotowoltaicznej na ujęciu wody”. Wartość podpisanej umowy wynosi **4 635 015,15 zł**.

Przewidywany termin zakończenia realizacji inwestycji to styczeń 2025 roku.

W związku z dynamicznym zagospodarowaniem terenów gminy dla inwestorów jak również terenów pod budownictwo mieszkaniowe oraz brakiem możliwości rozbudowy istniejącej oczyszczalni ścieków Świlcza – Kamyszyn w ramach inwestycji planujemy wybudować rurociąg tłoczny kanalizacji sanitarnej do miasta Rzeszowa oraz stworzyć zamknięty obwód zasilania w wodę. Zapewnienie bezpieczeństwa dla mieszkańców w dostawie wody oraz odbioru ścieków, a także wysoka jakość życia naszych mieszkańców jest priorytetem w stworzeniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz zaspokojenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej.

(Inf. wł. UG)

POLICJA

informuje,
przypomina, ostrzega

Mateusz Jarosz

Po dłuższej przerwie publikowania „wiadomości policyjnych” na łamach naszego gminnego czasopiśma spowodowanej ważnymi przyczynami organizacyjnymi Posterunku Policji w Gminie Świlcza – przedstawiamy znów ważne wydarzenia z okresu pierwszego półrocza bieżącego roku, które odnotowano w nowo otwartym w Trzcianie Posterunku. Przypominamy, że celem tego nie jest „tania sensacja”, lecz wskazanie sytuacji, faktów, zdarzeń, których w wielu wypadkach można byłoby uniknąć, gdyby... Właśnie!

Zapraszamy, przeczytajcie i oceńcie Państwo sami... Wiedzy nigdy dość!

W związku z rejestracją coraz większej ilości zdarzeń przestępczych, których ofiarami padają szczególnie osoby starsze i dzieci Posterunek Policji Gminy Świlcza zs. w Trzcianie wychodząc naprzeciw oczekiwaniom lokalnych mieszkańców, we współpracy z lokalnymi mediami, postanowił systematycznie publikować materiały informacyjno-edukacyjne o charakterze profilaktycznym oraz infor-

macje z faktycznych zdarzeń, do jakich doszło na terenie gminy. Działanie to ma za zadanie ostrzegać potencjalne ofiary o metodach postępowania sprawców oszustw, przestępstw, wykroczeń, i tym samym ma na celu zapobieganie popełnianiu zdarzeń kryminalnych, które mogą zaistnieć w naszej gminie. Publikowane zdarzenia są prawdziwe, a postępowania w sprawach prowadzone są przez komendy Policji.

Poniżej podajemy tabelaryczne zestawienia. Oby były one ostrzeżeniem!

ANALIZA STANU BEZPIECZEŃSTWA na terenie Gminy Świlcza od 1 stycznia 2022 r. do 30 czerwca 2022 r.

- Liczba stwierdzonych przestępstw kryminalnych ogółem – 200

Grupa aktów prawnych

Grupa aktów prawnych	Przestępstwa stwierdzone	Przestępstwa wykryte
Pełny katalog przestępstw	200	164
Gospodarcze, art. 286 KK	130	122
Razem kradzież, art. 278 KK	5	0
Kradzież z włamaniem, art. 279 KK	4	2
Razem rozboje, kradzież i wymuszenia, art. 280 KK, 281 KK, 282 KK	0	0
Uszkodzenie mienia, art. 288 KK	6	1
Bójka i pobicie, art. 158 KK	0	0
Uszczerbek na zdrowiu, art. 157 KK	3	3
Niealimentacja, art. 209 KK	2	2
Przeciwko rodzinie, znęcanie się nad rodziną, art. 207 KK	4	4
Ustawa o narkomanii	1	1
Przestępstwa drogowe (wypadki drogowe), art. 177 KK	10	10
Prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości w ruchu drogowym, art. 178 KK	9	9
Kradzież samochodu, art. 278 KK	1	0
Inne przestępstwa kryminalne	25	10

- Ilość przeprowadzonych Interwencji przez Policję na terenie gm. Świlcza – 694
- Zgłoszenia na Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa – 24
- Działania podjęte przez dzielnicowych:
  - Realizacja Procedury Niebieska Karta – 19,
    - Współpraca z GOPS Świlcza, spotkań dotyczące procedury NK,
    - Spotkania z Sołtysami i innymi osobami, przeprowadzanie pogadarek w Szkołach Podstawowych na terenie gm. Świlcza,
    - Zabezpieczenie prewencyjne wydarzeń kulturalnych organizowanych w okresie wakacyjnym 2022 r. na terenie gm. Świlcza.

Gmina Świlcza, jedna ze 160 w województwie podkarpackim, należy do gmin najlepiej zarządzanych. Strategiczne myślenie jej władz i współpraca z mieszkańcami pobudziły aktywny rozwój w wielu obszarach.

Danuta Klimek

STRATEG SAMORZĄDNOŚCI 2022 – NOMINACJA

Trzy filary strategii

Od 2014 roku gmina Świlcza przeżywa skokowy rozwój cywilizacyjny. W 2018 roku zweryfikowaliśmy i zaktualizowaliśmy strategię rozwoju gminy na lata 2018-2023. Dotyczyła ona zagadnień następujących: współpraca z potencjalnymi przedsiębiorcami, edukacja dzieci i młodzież, opieka senioralna – mówi Adam Dziedzic, wójt Świlczy, samorządowiec od 15 lat.

Zacznę od tematu edukacji: Gmina Świlcza jest pierwszym samorządem w Polsce, który w czasie pandemii przekazał uczniom komputery mobilne niezbędne do nauki zdalnej. Została otwarta klasopracownia robotyki. Pożyteczną i ważną inicjatywą było doprowadzenie do przywrócenia działalności SP w Błędowej Zgłobieńskiej; dzisiaj mieszczą się tam oddziały przedszkolne i szkoła.

Podkreślić należy, że gmina realizuje wiele innych przedsięwzięć.

– Przygotowaliśmy tereny inwestycyjne dla MŚP, tworząc Strefę Aktywności Gospodarczej w Świlczy. Obecnie modyfikujemy plany zagospodarowa-

nia przestrzennego na zasadzie dobrego sąsiedztwa. Jako jedyna gmina w Polsce zawarliśmy porozumienie z Uniwersytetem Rzeszowskim o przekazaniu darowizny gruntu o powierzchni ok. 37 ha pod budowę szpitala uniwersyteckiego. Inwestycja umożliwi w przyszłości korzystanie i dostęp do wyspecjalizowanej opieki medycznej w zakresie chorób onkologicznych i psychiatrii dziecięcej. Tego typu przedsięwzięcia stworzą dodatkowe miejsca pracy dla lekarzy, personelu medycznego i firm kooperujących z placówkami medycznymi – wylicza Adam Dziedzic. Podkreśla zarazem, że ważnym czynnikiem rozwoju są także inwestorzy prywatni, którzy inwestują w gminie. Co ważne, w tym roku w gminie zakończono też prawie wszystkie planowane inwestycje związane z budową chodników i ciągów pieszo-rowerowych przy drogach powiatowych w terenie zabudowanym. Podniesie to bezpieczeństwo użytkowników.

Gmina jest niekwestionowanym liderem w powiecie rzeszowskim

w zakresie wymiany oświetlenia ulicznego. Dzięki uzyskanym środkom w kwocie blisko 1 mln zł z NFOŚiGW w programie „Sowa – oświetlenie zewnętrzne”, gmina dokonała całkowitej wymiany oświetlenia na LED-owe ze sterownikami natężenia światła. Na budynkach użyteczności publicznej zostały zainstalowane odnawialne źródła energii – panele fotowoltaiczne, kolektory słoneczne, przeprowadzono również prace termomodernizacyjne na tych obiektach.

Ważne są także działania na rzecz seniorów. Korzystając z programów pomocowych, gmina zakupiła opaski monitorujące stan zdrowia pacjenta. Udało się zrewitalizować zabytkowy budynek i utworzyć w nim Gminny Klub Seniora za prawie 4 mln zł. W Regionalnym Domu Tradycji Ludowych w Trzcianie prowadzone są zajęcia i wydarzenia kulturalne, lekcje i zajęcia warsztatowe, spotkania autorskie, wystawy malarskie, zajęcia z literatury, muzyki, etnografii, architektury, fotografii, itp.

Wszystko to sprawia, że Świlcza staje się atrakcyjnym wyborem dla tych, którzy cenią sobie zdrowe urokliwe środowisko, wypoczynek, a przede wszystkim spokój.

Ważnym ciałem doradczym samorządowców jest aktywna Młodzieżowa Rada Gminy.

– Naszym największym potencjałem są mieszkańcy, zwłaszcza młodzież. Jeżeli będziemy „inwestować” w rozwój intelektualny młodzieży, zdolnej do adaptacji, do zmieniających się warunków, część jej wróci do miejsc rodzinnych i przyczyni się swoją wiedzą i pracą do rozwoju „kraju lat dziecińczych, co zawsze zostanie werny i piękny...” – swojej „małej ojczyźnie” – podsumowuje Adam Dziedzic.

Dynamiczny rozwój cywilizacji i postęp techniczny niemal w każdej dziedzinie naszego życia sprawił, że strażakom z jednostek OSP, oprócz gaszenia pożarów, przybyło wiele nowych zadań m.in. z zakresu ratownictwa technicznego.

Władysław Kwoczyński

Gminne warsztaty ratownictwa technicznego

Definiowane jest ono, jako całościowy kształt działań organizacyjno-technicznych, których celem jest likwidacja skutków niekontrolowanych zdarzeń innych niż pożar, do których wzywane są jednostki OSP lub PSP. Ogólnie mówiąc, działania ratownicze – to każda czynność podjęta w celu ochrony życia, mienia i środowiska, a także likwidacja przyczyn powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Podstawowe zadania ratownictwa technicznego

Do podstawowych zadań realizowanych w ramach ratownictwa technicznego, zaliczyć należy przede wszystkim:

- Pomoc uwięzionym osobom, poprzez dotarcie do poszkodowanych lub zagrożonych ludzi i udzielenie im pierwszej pomocy przed medycznej, a także przekazanie poszkodowanych poza strefę zagrożenia, zespołom Państwowego Ratownictwa Medycznego.
- Zabezpieczenie działań ratowniczych z uwzględnieniem asekuracji ratowników podczas działań ratowniczych prowadzonych bezpośrednio w strefie zagrożenia oraz w jej sąsiedztwie.
- Stabilizacja, cięcie, rozpieranie podnoszenie lub przemieszczanie elementów konstrukcji i urządzeń, a także części obiektów oraz przeszkód naturalnych i sztucznych w celu zlikwidowania lub ograniczenia zagrożenia dla osób, zwierząt, infrastruktury i innego mienia w ramach posiadanego wyposażenia.
- Ewakuacja ludzi z miejsca, gdzie występuje zagrożenie życia i zdrowia oraz ewakuacja zwierząt.

Na szczęście jednostki OSP w naszej gminie, dzięki Samorządowi Gminy Świlcza, są odpowiednio wyposażone w specjalistyczny sprzęt do ratownictwa technicznego. Trzy z nich działają w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym: Bratkowice, Świlcza i Trzciana. Strażacy wszystkich jednostek są odpowiednio wyszkoleni i przygotowani do prowadzenia skutecznych działań ratowniczo-gaśniczych na terenie naszej gminy i poza jej obszarem.

świadczony instruktor. Zapoznał on strażaków z tematyką warsztatów dot. ratownictwa technicznego, uzupełniając je o najnowsze standardy w tym zakresie. Uczestniczący w zajęciach strażacy, mieli okazję poszerzyć zdobytą na poprzednich szkoleniach i ćwiczeniach wiedzę, na temat nowych i skutecznych metod działań ratowniczych.

Praktyczna część warsztatów, odbyła się na bratkowickim placu targowym. Tu czekały na strażaków trzy

Szkolenie z ratownictwa technicznego

W niedzielę 17 lipca 2022 r. w Bratkowicach odbyły się Gminne Warsztaty Ratownictwa Technicznego. Uczestniczyło w nich sześć jednostek OSP z naszej gminy: Bratkowice, Dąbrowa, Mrowła, Świlcza, Trzciana i Woliczka. Szkolenie przeprowadzono w dwóch częściach – teoretycznej i praktycznej. Zajęcia teoretyczne odbyły się w świetlicy Domu Strażaka, a prowadził je Szymon Marszał – do-

wraki samochodów osobowych, udostępnione przez Firmę *Prime – Autozłom z Przewrotnego*. Do każdego wraku pojazdu, przydzielono po dwie jednostki OSP – jedna działająca w KSRG, a druga spoza. Każdą grupę obsługiwali doświadczeni instruktorzy: Szymon Marszał, Rafał Godniak i Paweł Ryś (wszyscy trzej związani zawodowo z PSP).

Strażacy dokładnie poznali konstrukcję każdego z wraków i jego newralgiczne elementy, na które należy zwracać szczególną uwagę, pod-

czas uwalniania osób poszkodowanych. W czasie zajęć praktycznych strażacy, poznali bezpieczne i skuteczne metody uwalniania osób poszkodowanych z pojazdów, przy pomocy specjalistycznego sprzętu hydraulicznego i innego będącego na wyposażeniu samochodów OSP.

Po kilkudziesięciu minutach przerwy obiadowej, symulowano wypadek, podczas którego osoba została przygnieciona przez grubą kłodę drewna. Działania strażaków polegały na jak najszybszym i bezpiecznym wydostaniu osoby poszkodowanej spod kłody i udzieleniu jej pierwszej pomocy przed medycznej. Strażacy podczas warsztatów z ratownictwa technicznego z pewnością zdobyli nową wiedzę i doświadczenie, które przyczyni się do skutecznego przeprowadzania wszelkich akcji ratowniczych.

Zakończenie

Na zakończenie warsztatów odbyło się krótkie podsumowanie i podziękowanie dla wszystkich uczestników szkolenia i instruktorów, którzy przekazali strażakom swoją cenną wiedzę i doświadczenie. Podczas ćwiczeń obecni byli: Adam Dziejdzic – wójt Gminy Świlcza, dh Tomasz Kwoka – prezes Oddziału Gminnego Związku OSP RP w Świlczy, dh Bogdan Cioch – komendant Gminny Związku OSP RP w Świlczy, a jednocześnie wiceprezes Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Związku OSP RP w Rzeszowie.

Gminne Warsztaty Ratownictwa Technicznego w Bratkowicach, zostały

zorganizowane m.in. przez Zarząd Oddziału Gminnego Związku OSP RP w Świlczy, przy współpracy OSP Bratkowice, Urząd Gminy w Świlczy oraz

Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie.

Fot. Andrzej Bednarz

W dniu 14 czerwca 2022 roku na placu Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie odbyło się uroczyste przekazanie specjalistycznego sprzętu strażackiego, którego dokonał wójt Gminy Świlcza – Adam Dziedzic. Na przekazaniu obecni byli: prezes gminnego ZOSP RP w Świlczy – druh Tomasz Kwoka, komendant gminny ZOSP RP w Świlczy – druh Bogdan Cioch oraz przedstawiciele jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy.

Paweł Rzepka

Nowy sprzęt ratowniczy dla jednostek OSP z terenu Gminy Świlcza

Przy okazji Wójt w swoim wystąpieniu podziękował strażakom za ich ofiarną pracę i służbę, podkreślił jak bardzo ważną rolę spełniają dla lokalnej społeczności. Wyraził nadzieję, że przekazany sprzęt spełni oczekiwania i przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Świlcza.

Całkowita wartość przekazanego sprzętu wyniosła 51 384 złotych, a jego wykaz z podziałem na poszczególne jednostki przedstawia poniższe zestawienie:

1. **OSP w Błędowej Zgłobieńskiej** – mundury galowe męskie – 3 kpl., mundur galowy żeński – 1 kpl., buty bojowe Rosenbauer – 2 pary,
2. **OSP w Bratkowicach** – ubranie specjalne 2-częściowe SYRIUSZ – 1 szt., radiostacja Motorola DP 1400 – 2 szt., koszula strażacka z krótkim rękawem – 15 szt., środek pianotwórczy – 100 kg,
3. **OSP w Dąbrowie** – mundury galowe – 3 kpl., pas strażacki z zatrzaśnikiem – 2, smok ssawny skośny – 1 szt., ubranie koszarowe – 3 kpl., koszulka strażacka – 4 szt., czapka koszarowa – 4 szt.,
4. **OSP w Mrowli** – ubranie specjalne GOLD – 1 kpl., wentylator oddymiający MW 22 – 1 szt., wał tłoczny W-52 – 2 szt.,
5. **OSP w Rudnej Wielkiej** – ubranie specjalne GOLD – 2 kpl., mundur koszarowy – 4 kpl.,
6. **OSP w Świlczy** – Hełm Gallet F1 XF – 4 szt., latarka nahełmowa Nighstick – 4 szt., uchwyt do latarki nahełmowej Nighstick – 4 szt., latarka kątowna ręczna – 2 szt., spodniobuty – 2 szt.,
7. **OSP w Trzcianie** – radiotelefon Motorola DP 4600 – 1 szt., linka

strażacka – 2 szt., zatrzaśnik duży strażacki – 4 szt., bosak teleskopowy wielofunkcyjny MS – 1 szt., latarka Survivor – 1 szt., ubranie koszarowe – 10 kpl.,

8. **OSP w Woliczce** – rozdzielacz kulowy 75/52 – 1 szt., wał W-75 – 3 szt., pilarka Stihl MS 194T – 1 szt., sorbent – 60 kg.

Mając na uwadze ochronę ludności Wójt Gminy Świlcza regularnie doposaża lokalne Ochotnicze Straże Pożarne w sprzęt ratowniczo-gaśniczy. Wartość bezpieczeństwa bywa często niedoceniana, a posiadanie odpowiednich narzędzi pracy połączona z wykwalifikowaną kadrą pozwoli stworzyć poczucie spokoju, bezpieczeństwa i pewności w razie wystąpienia zagrożeń.

Mamy nadzieję, że przekazany sprzęt posłuży strażakom-ochotnikom do realizacji zadań na rzecz ochrony

ludności, ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa, udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, powodzi oraz innych niebezpiecznych zdarzeń i klęsk, których – życzymy – oby było jak najmniej.

„Biblioteka jest instytucją, która całym swoim istnieniem świadczy o rozwoju kultury. Jest ona, bowiem skarbnicą piśmiennictwa, przez które człowiek wyraża swój zamysł twórczy”
 Św. Jan Paweł II

Dorota Madej

Uroczyste otwarcie pomieszczeń Biblioteki Publicznej w Świlczy

5.09.2022 r. została zrealizowana piąta inwestycja w Bibliotekach Publicznych na terenie Gminy Świlcza. Po uroczystych otwarciach bibliotek: w Dąbrowie (20 września 2020 r.), Rudnej Wielkiej (20 stycznia 2021 r.), Trzcianie (10 grudnia 2021 r.), Bratkowicach (29 stycznia 2022 r.) przyszedł czas na Świlczę – było to 5 września 2022 r.

W tym wyjątkowym dniu swoją obecnością zaszczytili nas: wójt Gminy Świlcza Adam Dziezic, zastępca wójta Sławomir Styka, ks. proboszcz Świlczy Antoni Czerak, sekretarz Wojciech Słowik, skarbnik Natalia Gawron, radni Rady Powiatu: Tadeusz Pachorek oraz Sławomir Miłek, radny RG Świlcza Tomasz Biały, dyrektorzy Szkół Podstawowych: Grzegorz Patruś, Małgorzata Mołęda, Agnieszka Małozieć, komendant Straży Gminnej Robert Veith, kierownik Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej Magdalena Lisowska, przewodnicząca oraz zastępca Rady Rodziców Regina Majka oraz Marcin Żańczak, bibliotekarka szkolna ze Świlczy Ewelina Radion, pracownicy GBP w Świlczy z/s w Trzcianie oraz mieszkańcy, czytelnicy i miłośnicy książek ze Świlczy.

Część oficjalna uroczystości

Po uroczystym przecięciu wstęgi, którego dokonali wójt Gminy Świlcza Adam Dziezic, dyrektor biblioteki Dorota Madej oraz Zuzanna Zakrzewska, ks. proboszcz Antoni Czerak pomodlił się oraz poświęcił pomieszczenia biblioteczne. Wszyscy zaproszeni goście mogli zwiedzić bibliotekę oraz wypożyczyć książkę.

W drugiej części spotkania dyrektor biblioteki Dorota Madej powitała przybyłych gości, przytoczyła historię

świlczańskiej biblioteki oraz podziękowała wszystkim tym, którzy przyczynili się do powstania biblioteki w obecnym miejscu. Następnie zabrał

głos wójt Gminy Adam Dziezic, który również złożył podziękowania oraz wyjaśnił różnice pomiędzy biblioteką szkolną a publiczną: – *Biblioteka szkolna jest integralną częścią szkoły, ma uzupełniać jej proces dydaktyczny i wychowawczy. Biblioteka szkolna świadczy usługi na rzecz szkoły: uczniów i nauczycieli. Jej główną funkcją jest edukacja. Biblioteka szkolna gromadzi i udostępnia lektury oraz podręczniki dla uczniów oraz nauczycieli. Może również kupować za środki finansowe przekazane przez szkołę bajki dla dzieci oraz literaturę dla młodzieży.*

Biblioteka publiczna – tak się nazywa, bo pracuje na rzecz społeczności lokalnej niezależnie od wieku użytkownika. Biblioteki publiczne służą zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych

Na wejściowych schodach...

Chcemy książek jak słońce...!

A to miej na pilnej pieczy, abyś czytał, ile tylko możesz... (S. Żeromski)

ogółu społeczeństwa oraz uczestniczą w upowszechnianiu wiedzy i kultury. Biblioteki publiczne gromadzą i udostępniają zbiory z literatury dla dzieci, młodzieży, dorosłych oraz literaturę popularnonaukową. Biblio-

teki publiczne i ich zbiory stanowią dobro narodowe oraz służą zachowaniu dziedzictwa narodowego.

Następnie radni powiatowi przekazali dla biblioteki kilka pozycji książkowych.

Po części oficjalnej – degustacja tortu urodzinowego

Przepyszny poczęstunek przygotowany przez pracowników GBP w Świlczy z/s w Trzcionce oraz wspaniały tort, a następnie rozmowy kulturalowe przebiegały bardzo szybko i w serdecznej atmosferze.

Z książki płynie odwaga, książka życiu pomaga.

Krótki rys historyczny biblioteki

Pierwsza Biblioteka Publiczna w Świlczy została utworzona w październiku 1948 r., a jej uroczyste otwarcie miało miejsce 16 stycznia 1949 r. Została Gminną Biblioteką Publiczną. Początki, jak zawsze, były trudne. Początkowo biblioteka liczyła 106 tomów i nie miała własnego lokalu, mieściła się w sali Urzędu Stanu Cywilnego a później w sali posiedzeń Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej. Mimo trudnych warunków biblioteka spełniała ważną rolę w życiu kulturalnym wsi. Z roku na rok zwiększał się księgozbiór i powiększało grono czytelników. W tamtym okresie w bibliotece pracowały bibliotekarki: Stanisława Czach, Maria Motyka, Helena Głuszczyk, Stanisława Reńda, Stanisława Mazur oraz Maria Rykiel.

W 1959 roku biblioteka otrzymała własny lokal w Domu Strażaka. Od 1963 r. do października 1966 r. w bibliotece pracowała Zofia Kurzeja, a od 1966 r. Kazimiera Jandziś. W ówczesnym czasie odbywały się konkursy czytelnicze, lekcje biblioteczne, pogadanki oraz spotkania z dziećmi szkolnymi.

W 1975 roku biblioteka została przeniesiona do prywatnego budynku Józefa Litwy przy trasie E-4.

W 1976 r. w związku z reorganizacją Rad Narodowych siedzibę Gminnej Biblioteki przeniesiono do Trzciany, a Świlcza stała się filią biblioteczną. W 1986 r. Gminna Biblioteka w Trzcianie została przeniesiona ponownie do Świlczy. 10 października 1988 r. biblioteka została przeniesiona do suterenu Przedszkola w Świlczy i tam funkcjonowała do obecnego czasu.

W latach 1995 do 2004 w bibliotece pracowała Bernadeta Bąk, a od 2004 r. pracuje w niej Anna Zakrzewska. Dwa lata temu w bibliotece zaczęła pracować Agnieszka Goclon, która jest głównie Instruktorem prowadzącym zajęcia dodatkowe w szkole.

W 2005 r. powołano Gminną Bibliotekę Publiczną w Świlczy z siedzibą w Trzcianie oraz 5 filii bibliotecznych. Biblioteka została wpisana do Rejestru Instytucji Kultury

i otrzymała statut zatwierdzony przez Radę Gminy. Obecna biblioteka w Świlczy posiada księgozbiór w liczbie 15 tys. książek i obsługuje ok. 450 czytelników rocznie. Średnio rocznie wypożycza ok. 10 tys. książek.

A dlaczego przeprowadziliśmy się? To jest zasługa Wójta, człowieka, który widzi i przewiduje, co się może wydarzyć w przyszłości i zapobiega większym bądź mniejszym katastrofom. To jest wspaniała cecha wytrawnego stratega oraz osoby rządzącej. Kiedy to we wrześniu 2020 roku Nadzór Budowlany zakazał działalności biblioteki w Bratkowicach mieszczącej się w suterenu Przedszkola w Bratkowicach to było pewne, że biblioteka w Świlczy podzieli jej los.

Zarówno jedna jak i druga z wymienionych bibliotek nie miały pozwolenia na użytkowanie lokali zgodnie z prawem budowlanym. Niestety ówczesne władze o to nie zadbały. Po niemiłych wydarzeniach w Bratkowicach od razu Władze Gminy przystąpiły do poszukiwania miejsca dla biblioteki. Zostało wyszukane miejsce w przyjaznej Szkole Podstawowej, zostało zakupione nowe wyposażenie, regały biblioteczne oraz sprzęt komputerowy. Myślę, że biblioteka będzie tu funkcjonowała przez najbliższe lata.

W życiu to takie proste. Przyszedł człowiek, rękę uścisnął, podziękował...

K.I. Gałczyński

Przyszedł czas na podziękowania...

Przede wszystkim podziękowania popłynęły do wójta Adama Dziedzica, który nadzorował prace przy bibliotece oraz wspierał i wspiera wszelkie działania biblioteki. Dziękujemy Radzie Gminy oraz p. Skarbnik UG za przekazywane środki finansowe na remonty i wyposażenie biblioteki.

Podziękowania szczególne kieruję do ks. proboszcza Antoniego Czeka, za to, że zechciał przybyć do biblioteki oraz za modlitwę inten-

cyjonalną i poświęcenie nowych pomieszczeń bibliotecznych.

Serdeczne podziękowania składam dyr. SP Świlcza dr Grzegorzowi Patrusiowi oraz wicedyrektor Małgorzacie Molęda za dobre słowo i codzienną pomoc przez ostatnie miesiące przeprowadzki.

Dziękuję Pracownikom Referatu Rozwoju Gospodarczego i Inwestycji z Urzędu Gminy, za nadzór nad pracami budowlanymi oraz całością inwestycji, szczególnie gorąco dziękuję p. Ryszardowi Chmajowi i jego pracownikom za pomoc w przenosinach biblioteki oraz rozładunku mebli. Panowie byli dla nas nieocenioną pomocą,

Szczególne podziękowania dla Wojciecha Zakrzewskiego, który włożył ogrom pracy w przygotowanie nowej biblioteki, skręcanie mebli oraz wszelkie drobne doróbki. Pomocą służył również brat Ani Zakrzewskiej, Krzysztof Draus, któremu z tego miejsca również dziękuję. Podziękowania również kieruję do Wiesława Madeja, który pomagał w miarę możliwości czasowych.

Serdeczne dziękuję pracownikom Gminnej Biblioteki Publicznej, a w szczególności Annie Zakrzewskiej, Agnieszce Goclon, Dorocie Jędral, Katarzynie Ferfeckiej oraz Krystianowi Nowakowi za niełatwą pracę przy przeprowadzce i przewożeniu księgozbioru oraz porządkowaniu biblioteki. Podziękowania również przekazuję dla Marty Kamień oraz Sabiny Wójcik za pomoc w przygotowaniu poczęstunku na uroczyste otwarcie biblioteki.

Całość inwestycji i wydarzenia nadzorowała Dorota Madej, począwszy od nadzoru prac remontowych, aranżacji wnętrza biblioteki, zakupu i rozładunku mebli, przewożeniu księgozbioru, rozmieszczenie i ułożenie literatury na regałach, przygotowanie uroczystego dnia oraz pomoc przy wykonaniu poczęstunku.

Cieszymy się nową biblioteką i mamy nadzieję, że będzie służyć mieszkańcom Świlczy długie lata. A obecność w szkole daje możliwości współpracy z nauczycielami i uczniami. Liczymy na owocną współpracę.

Eliza Oleszak

Reminiscencje oświatowe z roku szkolnego 2021/22

24 czerwca 2022 r. po raz ostatni w każdej ze szkół Gminy Świlcza na korytarzach rozbrzmiał dzwonek szkolny. Po wprowadzeniu poczty sztandarowej szkoły zebrani w powadze odśpiewali Hymn Państwowy. Uroczystości prowadzili dyrektorzy szkół a najważniejsze podsumowania dotyczyły następujących spraw: pożegnanie tegorocznych absolwentów, przekazanie sztandaru szkoły uczniom klas siódmych oraz wręczenie nagród i świadectw z biało-czerwonym paskiem najlepszym uczniom. Wręczono także listy gratulacyjne rodzicom uczniów wyróżniających się w nauce. Dyrektorzy i Wychowawcy Klas gratulowali uczniom wyników nauczania.

Dyrektorzy złożyli także serdeczne podziękowała nauczycielom pracownikom administracyjnym, za całoroczną współpracę, rodzicom uczniów za zaangażowanie w życie szkoły. Dyrektorzy złożyli wszystkim życzenia; dobrego wypoczynku oraz radosnych i bezpiecznych wakacji. Chwilę później uczniowie wraz z wychowawcami udali się do sal, aby podsumować miniony rok szkolny.

23 czerwca odbyło się uroczyste podsumowanie pracy szkół. Nasi uczniowie w ciągu roku szkolnego licznie brali

udział w różnych konkursach, turniejach, zawodach, a także aktywnie uczestniczyli w życiu szkoły poprzez pracę w samorządzie szkolnym, drużynie harcerskiej, szkolnym kole „Caritas”, SKS itp.

Podsumowanie egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2021/2022

Do egzaminu ósmoklasisty w sesji głównej, tj. w dniach od 24 do 26 maja 2022 r., w całym kraju przystąpiło 471 065 uczniów, w tym w województwie podkarpackim 25 426 uczniów. W naszej gminie egzamin ósmoklasisty zdawało 174 uczniów.

Wyniki osiągnięte przez naszych uczniów są wyższe od średniej w województwie podkarpackim:

- z języka angielskiego 71,91% w stosunku do 65, 81%;
- z języka polskiego 64,88% w stosunku do 61,37%;
- z matematyki 61,22% w stosunku do 59,01%.

Szczegółowe dane przedstawia tabela.

Wyniki egzaminów ósmoklasisty (rok szkolny 2021/2022)*

Nazwa szkoły	Liczba piszących egzamin z języka polskiego	Wynik średni z języka polskiego w %	Wynik z języka polskiego – staniny	Liczba piszących egzamin z matematyki	Wynik średni z matematyki w %	Wynik z matematyki – staniny	Liczba piszących egzamin z języka angielskiego	Wynik średni z języka angielskiego w %	Wynik z języka angielskiego – staniny
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. KONSTYTUCJI 3 MAJA W DĄBROWIE	12	61	6	12	59	6	12	68	6
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ŚW. JANA KANTEGO W ŚWILCZY	40	62	6	40	55	5	40	72	6
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1 IM. KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO W BRATKOWICACH	22	66	7	22	75	8	22	87	8
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. STANISŁAWA DĄBSKIEGO W RUDNEJ WIELKIEJ	31	79	9	31	63	6	31	75	7
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1 IM. MARII KONOPNICKIEJ W MROWLI	12	63	6	12	62	6	12	76	7
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2 IM. JANA PAWŁA II W BRATKOWICACH	16	56	4	16	41	3	16	52	3
SZKOŁA PODSTAWOWA W TRZCIANIE	29	61	6	29	66	7	29	71	6
NIEPUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA W BRATKOWICACH	5	71	8	5	68	7	5	69	6
NIEPUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA W BŁĘDOWEJ ZGŁOBIEŃSKIEJ	7	62	6	7	75	8	7	61	5

Objaśnienia: staniny (1-3) – niski, (4-6) – średni, (7-9) – wysoki

* Dane Centralnej Komisji Egzaminacyjnej

Zakończył się rok szkolny 2021/2022. To był rok szkolny w cieniu pandemii i wojny w Ukrainie.

Zofia Dziedzic

Gminne zakończenie roku szkolnego 2021/22

Prawie 5 mln uczniów i słuchaczy z ponad 22 tys. szkół dla dzieci, młodzieży i dorosłych w Polsce zakończyło 24 czerwca 2022 r. zajęcia dydaktyczno-wychowawcze. Po dwuletniej walce z koronawirusem uczniowie wrócili do nauki stacjonarnej.

Podsumowanie działalności szkół podstawowych i wszystkich placówek oświatowo-wychowawczych tradycyjnie – uroczyste zakończenia roku szkolnego – gromadziło w godzinach rannych uczniów, rodziców, nauczycieli i pracowników każdej szkoły wpięrow na Mszy św. w swoich kościołach parafialnych, a później wszyscy spotykali się w szkołach na uroczystości szkolnej. Był tam czas np. na uroczyste ślubowanie absolwentów, wręczenie nagród najlepszym uczniom, dyplomów i podziękowań dla tych, którzy wyróżnili się w zakończonym roku szkolnym w nauce i zachowaniu, był czas na pożegnania i podziękowania dla wychowawców i nauczycieli, koleżanek, kolegów, odebranie świadectw.

Część oficjalna i artystyczna uroczystości

Gminne uroczystości, corocznie odbywają się w innej – placówce oświatowo-wychowawczej gminy. Podsumowanie działalności szkół podstawowych i wszystkich innych placówek oświatowo-wychowawczych z terenu Gminy Świlcza w roku szkolnym 2021/2022 odbyło się w sali widowiskowej, GCKSiR Gminy Świlcza z siedzibą w Trzcianie. Organizatorem uroczystości w br. było Przedszkole Publiczne i Żłobek Gminny w Trzcianie z dyr. Zofią Smagałą.

Dyrektor Zofia Smagała powitała na wstępie, serdecznie wszystkich przybyłych licznie wzorowych absolwentów szkół z terenu gminy, dyrektorów

szkół i przedszkoli publicznych i niepublicznych, nauczycieli, przedstawicieli Rad Rodziców, ale także Władz Samorządowych Gminy Świlcza, Powiatu Rzeszowskiego, Władz oświatowych Kuratorium Podkarpackiego, Związków zawodowych: ZNP i NSZZ „Solidarność”, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, organizacji i stowarzyszeń samorządowych. Obecni byli również przedstawiciele Posterunku Policji w Trzcianie i Gminnego Związku OSP w Świlczy.

Po oficjalnych powitaniach i podaniu porządku przebiegu uroczystości nastąpiła krótka część artystyczna w wykonaniu przedszkolaków Przedszkola w Trzcianie. Śpiewy piosenek, tańce rytmiczne, odświeżone stroje 41 dzieciaków, podkład muzyczny, efekty świetlne i swoisty urok maluchów bardzo przeżywających występy, podkreślały jeszcze stosowne cytaty eksponowane na wciąż zmieniających się dekoracjach, np. *Gdy dzieci są małe – daj im solidne korzenie, gdy są duże – podaj im skrzydła* (Phil Bosman).

Gorące brawa z widowni nagrodziły trud dzieciaków ofiarujących każdemu – na wakacje śpiewający „Bursztynek” i pań nauczycielek, które przygotowały część artystyczną.

Wystąpienia zaproszonych gości

Pierwszym mówcą był wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic – organu prowadzącego szkoły, doświadczonego samorządowca, merytorycznego, hojnego i skwapliwego zarządcy i mecenasa gminnej oświaty. Mówił on m.in.

– Dzisiaj po raz kolejny pożegnaliśmy rok szkolny, który był czasem wytężonej pracy i nauki. Wszyscy zdobyliśmy nową wiedzę, nowe umiejętności, nowe doświadczenia. „Sukces

to nic innego, jak kilka prostych zasad dyscypliny, praktykowanych każdego dnia” (Jim Rohn, pisarz i przedsiębiorca). Czy odnieśliśmy sukces – kończąc uroczystości rok szk. 2021/22?

Dzień zakończenia roku szkolnego to najpiękniejszy dzień w roku szkolnym. Każdy bowiem z niecierpliwością czeka ostatniego dzwonka i słów dyrektora szkoły: A teraz ja je – powiem: Rok szkolny 2021/22 uważam za zakończony. Zrobiliśmy wszystko, by było jak najlepiej, by osiągnąć sukces! By wasze zmagania zakończyły się sukcesem.

Nie był to łatwy rok. Jednak dzięki zaangażowaniu, nauczycieli, uczniów, rodziców, samorządowców udało się wspólnie zakończyć ten rok szkolny z poczuciem dobrze wykonanej pracy ale i też ze świadomością, że może należałoby coś zrobić więcej czy lepiej.

Gratuluje wszystkim tego z czego możemy być dumni i mieć satysfakcję. Najbardziej cieszą mnie osiągnięte cele i sukcesy każdego ucznia. Wiele rzeczy udało nam się zrobić wspólnie, ale też i dzięki temu, że każdy z nas potrafił konsekwentnie wykorzystać swój upór, cierpliwość, zrozumienie, systematyczność, aktywność i zaangażowanie.

Ze względu jeszcze na stan epidemiczny i od 24 lutego wojnę w Ukrainie – sąsiednim kraju, który zmagają się z sowieckim agresorem i związane z tym ograniczenia, musimy mieć świadomość realiów naszego życia.

Następnie wójt Adam Dziedzic zwrócił się na początek do najstarszych uczniów, czyli ósmej klasy i wyraził przekonanie, że długi czas, czasem trudny, spędzony w szkole, ukształtowane postawy będą owocowały i dostarczą Uczniom, Nauczycielom oraz Rodzicom a może i gminie? wiele satysfakcji i radości. Przytoczył słowa polityka amerykańskiego: „Sukces ni-

gdy nie jest ostateczny. Porażka nigdy nie jest totalna. Liczy się tylko odwaga". I odwagi życzę Wam nasi drodzy absolwenci najbardziej. Bądźcie po prostu w życiu odważni: w tym młodzięcym, a później dorosłym.

W tym miejscu chciałbym podziękować wychowawcom klas ósmych, za opiekę, trud pracy wychowawczej, nieustanne motywowanie uczniów do nauki, pracy nad sobą. Dziękuję Rodzicom uczniów, za to, że wspierali swoje dzieci i pomagali szkole.

Dziękuję wszystkim Dyrektorom Nauczycielom i Wychowawcom za sumienną, ciężką pracę, nie zawsze należycie docenioną. Dziękuję wszystkim Pracownikom Pedagogicznym i Niepedagogicznym szkoły za co – dzienną pracę. Kieruję słowa podziękowania do Rad Rodziców, do wszystkich Rodziców za zaangażowanie i pracę na rzecz szkoły.

Dziękuję wszystkim Sponsorom i Przyjaciółom szkół za wspieranie nas i pomaganie nam.

Dziękuję, Podkarpackiemu Kuratorium Oświaty za wszelkie działania poczynione na rzecz naszych szkół". [...].

Z kolei głos zabrał proboszcz trzciańskiej parafii, dziekan dekanatu Rzeszów – Zachód i nauczyciel-katecheta SP w Trzcianie ks. dr Janusz Winiarski. Mówił m.in. – *Dziękowaliśmy w kościele Bogu za błogosławiony i dobry rok wspólnej nauki i pracy. Życzę wszystkim – przekroczyć próg przeszkód i iść dalej. [...] Żegnam się ze wszystkimi na okres wakacji słowami „do zobaczenia” mam nadzieję, że za dwa miesiące spotkamy się na inauguracji nowego roku szkolnego w naszej gminie, pełni nowych sił i energii do dalszej pracy i nauki.*

Życzę wszystkim wakacji z Bogiem – radosnych, pięknych oraz bezpiecznych.

Pożegnanie nauczycielki-emerytki

Dzień zakończenia roku szkolnego 2021/22 był ostatnim dniem pracy długoletniej nauczycielki trzciańskiego Przedszkola i Żłobka Gminnego Zofii Smagałowej, która zdecydowała się przejść na emeryturę po 39 latach dyrektorowania. Nie było ono łatwe. Zaczynała od bardzo

Małgorzata Nowińska-Zgurska i Zofia Smagała.

skromnych warunków lokalowych Oddziału Przedszkolnego (taka obowiązywała nomenklatura) w prywatnym domu. Potem kolejno urzędowała i pracowała w 2 budynkach przedszkolnych.

Wielu absolwentów szkoły trzciańskiej zaczynało przygodę z nauką pod jej opieką, ucząc się obowiązkowości, solidności, pewności siebie i przyjaznych relacji z rówieśnikami. Sama posiadała takie cechy zawodowe. Wszyscy pamiętamy wspaniałe występy przedszkolaków, przygotowanych przez m.in. p. Smagałową, które uatrakcyjniały uroczystości szkolne, pozaszkolne i gminne.

Tym razem wiele osób wystąpiło z okolicznościowymi pożegnaniami. Były serdeczne podziękowania, życzenia i kwiaty, m.in. od dyr. Małgorzaty Nowińskiej-Zgurskiej z Podkarpackiego Kuratorium Oświaty, Okręgu Podkarpackiego ZNP Elżbiety Nowak, od Dyrektorów Gminnych Przedszkoli. Nie obeszło się bez wspomnień przyszłej emerytki, ale i wzruszeń, a nawet „przysłowiowych łez szczęścia”.

Wójt Gminy Świlcza Adam Dziezic również zegnał p. Smagałową w imieniu swoim i wszystkich nauczycieli (tekst przemówienia na kolejnych stronach).

Laureaci „Złotych Piór”

Wielu uczniów pracowało w tym roku wyjątkowo pilnie. Oprócz tego, że zdobyli bardzo wysoką średnią ocen na świadectwie, brali również udział w wielu konkursach na szczeblu ogólnopolskim a nawet międzynarodowym. W tym roku po raz kolejny uczniom tym została przyznana specjalna nagroda.

Na podstawie Uchwały Rady Gminy Świlcza. w sprawie przyjęcia lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży pobierających naukę na terenie gminy wręczone zostały uczniom szkół Gminy Świlcza Nagrody Wójta Gminy Świlcza „Złote Pióra” za wybitne osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe.

W tym roku szkolnym – 2021/2022 – tę wyjątkową nagrodę zdobyli:

- Emilia Miśkowiec-Nosal, Natalia Zajac – Szkoła Podstawowa nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bratkowicach
- Filip Półtorak, Miłosz Piątek – Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II w Bratkowicach
- Julia Rewera, Oliwia Wróbel, Anna Wąchadło – Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej
- Karolina Sondej – Szkoła Podstawowa nr 1 im. Marii Konopnickiej w Mrowli
- Katarzyna Kiebała, Jakub Szela – Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Świlczy
- Jakub Charchut – Szkoła Podstawowa im. Konstytucji 3 Maja w Dąbrowie
- Mikołaj Kotowicz, Mateusz Maciej, Julia Stępień – Szkoła Podstawowa w Trzcanie
- Aleksandra Kwoka, Martyna Chmaj, Karolina Dworak – Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Żołnierzy Armii Krajowej w Bratkowicach
- Justyna Nowak – Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Błędowej Zgłobieńskiej

(sporządził CUV Świlcza)

„Giganci szkolnego sportu”

Zgodnie z fragmentem „Ody do Sportu” Pierre’a de Coubertina „O Sportcie ty jesteś Piękno!”, promuje się w Gminie Świlcza zdrowie i tężyzną fizyczną, by pokazać jak ważny jest sport i rekreacja w naszych szkołach. Podsumowując roczne, bieżące zmagania sportowców szkolnych – zgodnie z Regulaminem Wewnętrzny gminny koordynator sportu Alina Kulczycka poinformowała, że w pierwszej edycji współzawodnictwa sportowego nagrody zdobyły następujące szkoły:

- I miejsce – Szkoła Podstawowa w Trzcanie,
- II miejsce – Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Mrowli.
- III miejsce – Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Bohaterów AK w Bratkowicach.

Zakończenie

Zakończył się kolejny rok szkolny. Dziękujemy wszystkim! Szczególnie jednak dziękujemy dyrektorom za prowadzenie i zabezpieczanie szkół.

Dziękujemy nauczycielom za nauczanie i wychowanie, pracownikom administracyjnym za obsługę biurową, czystość i estetykę budynków, rodzicom za wspieranie pracy szkoły, uczniom za naukę i działalność w szkole!

Iwona Mikosz

„Nic nie jest stracone, skończone też nie.
Gdy droga przed Tobą, a sam jesteś w tle.”

Uroczyste zakończenie roku szkolnego 2021/2022

Dnia 24 czerwca 2022 roku w Szkole Podstawowej w Trzcianie odbyło się uroczyste zakończenie roku szkolnego połączone z pożegnaniem uczniów klasy VIII. Swoją obecnością zaszczylił nas wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic oraz Eliza Oleszak – dyrektor Centrum Usług Wspólnych Gminy Świlcza. Wójt podziękował rodzicom i nauczycielom za trud włożony w pracę dydaktyczno-wychowawczą. Absolwentom naszej szkoły wręczył listy gratulacyjne życząc im wielu dalszych sukcesów, spełnienia marzeń i udanego wypoczynku. W dalszej części uroczystości uczniowie poszczególnych klas otrzymali z rąk Dyrekcji i Wychowawców pamiątkowe dyplomy za wysokie wyniki w nauce, wzorowe zachowanie oraz 100% frekwencję.

W części artystycznej uczniowie klasy VIII pożegnali się ze społecznością szkolną recytując z wychowawczynią klasy – Iwoną Mikosz przepiękne wiersze przeplatane utworami Marka Grechuty i Eleni.

Na zakończenie uroczystości klasa VII pod opieką wychowawczynie Renaty Czubochoy na wzór amerykańskiej Akademii Filmowej wręczyła absolwentom Oscary w różnych kategoriach.

– Trzech absolwentów naszej szkoły za bardzo wysokie wyniki w nauce i pracę społeczną na rzecz szkoły,

otrzymało specjalną nagrodę Wójta Gminy Świlcza „Złote Pióro”. Zostały one wręczone uczniom, w obecności rodziców, na uroczystej gali gminnego zakończenia roku szkolnego, który

odbył się w Gminnym Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Trzcianie.

– Dyplom z rąk Wójta Gminy Świlcza za zajęcie I miejsca w Gminnym Systemie Współzawodnictwa Sporto-

wego Dzieci i Młodzieży. Bon w wysokości 500 zł na zakup sprzętu sportowego, odebrał Dyrektor SP Trzciań – Artur Szary.

Fot. Zbigniew Lis

PRZEMÓWIENIE WÓJTA GMINY ŚWILCZA ADAMA DZIEDZICA

Szanowna pani Dyrektor,
jeszcze nie na emeryturze.

Drodzy zebrani tu goście!

Dla człowieka, podobnie jak dla ptaka, świat ma wiele miejsc, gdzie można odpocząć, ale gniazdo tylko jedno.

Oliver Wendel Holmes

Pożegnania?... są najtrudniejsze, bo jak rozstać się i podziękować ludziom, z którymi przeżyło się tyle lat, tyle wydeptało się, przysłowiowych, ścieżek?

Choć wiemy, że wszystko zawsze ma swój kres, nie ma ludzi niezastąpionych, praca nie trwa wiecznie, to i tak nie jest łatwo o tym mówić.

Wielce Szanowna Pani Dyrektor!

Jak wyrazić uznanie, wdzięczność za to, że była Pani, tu w Trzcianie, dawała z siebie wszystko, co najlepsze, naszej oświatowej gminnej rodzinie? Cieszyła się Pani dużym autorytetem i szacunkiem wśród przedszkolaków, ich rodziców i grona pedagogicznego. Dziś żegnamy już i dziękujemy naszej wieloletniej (39 lat) dyrektor placówki przedszkolnej – kolejno w Trzcianie w trzech budynkach się mieszczących. Wówczas była Pani młodą ab-

solwentką Studium Wychowania Przedszkolnego w Łańcucie Był rok 1983 r. A potem praca, studia, rodzina, wieloletnie obowiązkowe, kłopoty i radości.

Mnie pozostają tylko proste i płynące z mego serca słowa: „DZIĘKUJĘ! Odchodzi dziś Pani Dyrektor na zasłużony odpoczynek!

Są w życiu chwile, które coś ważnego rozpoczynają lub coś kończą. Przejście na emeryturę to moment w życiu człowieka, który łączy obie te cechy. Niech będzie on czasem nadal aktywnym, najpiękniejszym, teraz bez ograniczeń czasowych, proszę dbać o siebie, spełniać się i nie zapominać o nas – pracujących jeszcze!

Dziękuję za całokształt pracy. W imieniu swoim i rady gminy, sołectwa Trzciany i Rodziców wszystkich dzieci, które w pewnym okresie życia były m.in. wychowywane przez Panią. Pozostawia Pani za sobą mocny ślad oddania i owocnej służby najmłodszemu pokoleniu. Ślad ten jest tym trwalszy, że znaczonej przez człowieka posiadającego w sobie ogromny ładunek ciepła, dobra i szlachetności, człowieka czujnego i wrażliwego na potrzeby innych, zawsze uśmiechniętego.

Pani udziałem niech się stanie satysfakcja z dobrze spełnionej misji zawodowej i wdzięczność dzieci, uczniów rodziców i nas obecnych tu.

Życzę dużo zdrowia, długich lat życia – spokojnych i pogodnych, ubogaconych rodzinną radością. Życzę, aby wykorzystywała Pani wolny czas na realizację własnych planów i zamierzeń, zaś bogactwo doświadczeń i Pani aktywność i pomysłowość niech nadal służą lokalnej społeczności.

Szanowni Państwo!

Zdaję sobie sprawę z pewnej nostalgii dzisiejszej uroczystości, niemniej mam nadzieję, że wspólne spotkanie ma charakter radosny i pełen satysfakcji.

Gmina i społeczność trzciańska pozostaje wobec Pani z długim wdzięczności za wszystkie przepracowane lata i można mieć pewność, że doceniony został czas przeżyty wśród nas.

Choć dzień zakończenia roku szkolnego i rozpoczęcia wakacji kojarzy się zwykle radośnie, zapewne w Gminnym Żłobku i Przedszkolu w Trzcianie nie zabrakło łez i wzruszeń. Chyba się nie mylę!

Dziś to nie było zwykle zakończenie roku szkolnego w instytucjach samorządowych opiekuńczych i oświatowych w Gminie Świlcza, choćby wspomnieć tylko czas epidemiczny i wojnę w Ukrainie.

Kierując do Pani słowa uznania, pragnę podziękować za wieloletnią i satysfakcjonującą współpracę, trud pracy włożony w troskę o dobre imię przedszkola oraz stwarzanie warunków edukacyjnych na bardzo wysokim poziomie. Dziękujemy również za dokonania, którymi zapisała się Pani na trwałe w historii gminnych przedszkoli, w edukacji wczesnoszkolnej, pamięci uczniów, nauczycieli i rodziców. Gratulujemy Pani dotychczasowych sukcesów zawodowych i składamy życzenia spełnienia wszystkich marzeń, zamysłów i oczekiwań. Życzymy, aby nowy etap życia przynosił Pani wiele satysfakcji oraz, aby nadal Pani umiejętności i doświadczenie służyły społeczeństwu. A Teraz nieco „poezji natchnionej”:

Dziękujemy za lata współpracy!

Wszyscy w pracy Cię dziś żegnają,
I najserdeczniejsze gratulacje składają,
Błyszczą im nutka zazdrości w oku,
Bo Ty od pracy masz od tej chwili spokój,
Odpoczynku czas i nowe życie,
Spędzaj teraz swój każdy dzień znakomicie,
Porzuć wszelkie troski i zmartwienia,
Bo tak wiele masz jeszcze w życiu swoim do zrobienia!
Droga zacna emerytko, kres Twej pracy przyszedł szybko.
Od lat w trudzie, znoju, budowałaś przyszłość swoją.
Z myślą o swojej rodzinie harowałaś wręcz codziennie
Dziś w zasięgu smugi cienia, świat inaczej się ocenia:
Bo dzisiejsza emerytka przecież słodka jest i gibka.
100 pomysłów wciąż ma w głowie,
więc nic więcej tu nie powiem.
Niechaj zdrowie i wesele zawsze w Twym żywocie gości.
Spełniaj wszystkie swe marzenia,
doznaj pełni szczęśliwości.
I żyj zgodnie z DEKALOGIEM!, który przypominam:

„Dekalog wesolego emeryta”

1. Pamiętaj – emerytura to jest to, co Ci się słusznie należy, teraz niech pracują inni.
2. Żyj przede wszystkim dla siebie, bez poświęceń dla rodziny.
3. Nie męcz ciała żadną dietą, już się dosyć wycierpiał.
4. Pamiętaj, że nic tak nie poprawia humoru, jak damsko-męskie spotkania.
5. Niech Twym ulubionym sportem będzie leżenie.
6. Kalorie spalaj tylko w tańcu i wędrówkach po Polsce, Europie i Świecie
7. Wybierz się w podróż marzeń.
8. Relaks w dużej wannie niech będzie codziennością.
9. Procentowe napoje sącz tylko z rozkoszą.
10. I zawsze ciesz się życiem! Mile nas wspominając!

Żegnamy dzisiaj mgr Zofię Smagała, która po prawie 40 latach zakończyła swoją kadencję na tym stanowisku. Wszyscy dzisiaj chcemy podziękować za te wspólne lata, za zaangażowanie, za trud w wypełnianiu obowiązków ale także uśmiech, dobre słowo i zrozumienie. Życzymy dużo satysfakcji w nowej rzeczywistości emeryckiej, radości, pogody ducha oraz realizacji planów i spełnienia marzeń. Z wyboru, a nie obowiązku służbowego.

Uczestnicy uroczystości

I na koniec:

Wisława Szymborska

Oda do Starości

Co to za życie bywa w MŁODOŚCI!
 Nie czujesz serca... wątroby... kości...
 Spisz jak zabita, pijesz gładko...
 I nawet głowa boli cię rzadko.
 Dopiero czleku twój wiek DOJRZAŁY!
 Odslania życia urok wspaniały...
 Gdy łyk powietrza, z wysiłkiem łapiesz...
 Rwie cię w kolanach...
 Na schodach sapiesz...

Serce jak głupie szybko ci bije...
 Lecz w każdej chwili czujesz że ŻYJESZ!
 Więc nie narzekaj z byle powodu.
 Masz teraz wszystko, czego za młodu

Nie doświadczyłaś. Ale DOŻYŁAŚ!!
 Więc chociaż czasem w krzyżu coś skrzeczy
 Poskarż mężowi – on Cię wyleczy!

Staropolskie:**Dnia 24 czerwca Roku Pańskiego 2022**

Aby obyczajom prastarym zadość uczynić, tudzież pospółstwu wszelakiemu jako wiadomym oznajmić, iż dyrektorka Żłobka i Przedszkola Publicznego w Trzcianie onegdaj własności Chrystianich i w bliskości grodu Rzecha położonych Waszmościna Zofija Smagałina – ówdzie – Smagała – a waćpanną będąc jako Lech, a nie Rus czy Czech – się zwała.

To niewiasta wielkich zasług dla onej instytucji poczynionych, czcigodna i szanowana, której nauki i postęпки niezwykle wzorem być mogą dla wszystkich.

Posługę lat już 39 sprawowała za co Trzciana i Urząd Gminy Świlcza – Resort Oświatowy – dziękczynienie składa i uznanie, a co na wieczną rzecz pamiątkę na onej wołowej skórze spisać kazaliśmy i wszystkim do wiadomości podajemy.

Aby pospółstwu wszelakiemu wiadomym uczynić iż Waszmościna Zofia Smagałowa niewiasta cnót wszelakich pełna, dla przyjaciół kompan niezrównany i w niejednej życiowej przygodzie sprawdzony, a dla dziątek i przedszkolaków prawdziwą macierzą była posiadająca impoderabilia (czyli kompetencje), którą my, dzisiaj tu zebrani Zofią, Zochą lub Zosią zowiemy i cześć jej z racji wieku, przymiotów wspaniałych, zasług rozmaitych, a wszelakich dóbr dla kompanii naszej poczynionych, życia swego zacnego trzem przedszkolom poświęcić raczyła, za co szacunek jejże składamy a wyrazem naszej wdzięczności niech owa laudacja będzie.

PRZEMÓWIENIE ZOFII SMAGAŁY – BYŁEJ DYREKTOR PRZEDSZKOLA I ŻŁOBKA W TRZCIANIE

Pożegnanie emeryta

Księga zdarzeń zawsze otwarta w połowie

Końca dobiegł mój czas pracy zawodowej w pierwszej i ostatniej placówce jaką było przedszkole w Trzcianie. Odejście na emeryturę traktuję jako coś oczywistego.

Przyjęta zostałam do pracy jako nauczyciel w 1982 roku do przedszkola w Trzcianie przez inspektora Aleksandra Trawkę i jemu składam serdeczne podziękowanie za to, że już wtedy zauważył we mnie potencjał na dyrektora i po roku pracy jako nauczyciel powołał mnie na to stanowisko, które pełniłam przez 39 lat, aż od 2013 r., kiedy Przedszkole stało się także Żłobkiem Gminnym. Dziękuję tu obecnej Zofii Dziedzic emerytowanej dyrektor SP Trzciana, która nauczyła mnie punktualności

i obowiązkowości (Oddziały Przedszkolne wówczas podlegały szkołom). Dojeżdżając do pracy ponad 50 km autobusem, który czasami się spóźniał, jechałam do Trzciony z Rzeszowa taksówką, bo Pani dyrektor Szkoły Podstawowej jechała autobusem PKS, który przyjeżdżał do Trzciony o 8.15, a ja pracowałam od 8.00) Nauczyła mnie punktualności, ale „wyczyściła kieszeń”.

Pełnienie funkcji dyrektora, to nie tylko obowiązki – to misja, a zarazem powołanie. Pracę traktowałam jako służbę. Przedszkole – żłobek były moim drugim domem, a w domu zawsze przebywa się z chęcią i radością. 39 lat pracy z funkcją dyrektora w jednej placówce, „w moim przedszkolu”

– to nie lada gratka, bo tu spędziłem całe swe życie zawodowe.

Jestem tym zaszczycona. Jednocześnie jestem wzruszona i nieco skrzępowana! Wolałbym odejść tak po prostu, zwyczajnie. Dyrektorem się bywa, a człowiekiem się jest, był taki mój czas i tyle. Człowiek jest częścią jakiejś wspólnoty i we wspólnocie jest jego siła. Przynależałam do wspólnoty naszego przedszkola i żłobka. Czulałam się dobrze wśród tej społeczności. Praca z ludźmi to dobra szkoła życia. Zapewne przyjdzie czas na jakąś głębszą refleksję. Dziś jednak ogarniam myślami i sercem wszystkich, z którymi zetknęło mnie życie w czasie pracy w Trzcianie. Spośród najpiękniejszych słów i wartości wybie-

Bukiet kwiatów od Barbary Budy dla Zofii Smagały.

ram dziś wdzięczność. Dziękuję! Dziękuję wszystkim za wszystko i każdemu za cokolwiek, co się stało naszym wspólnym udziałem, w szczególności za to, co było dobrem i na trwałe zapisze się w pamięci.

Szanowni Państwo Samorządowcy!

Przedszkole i żłobek przynależy obecnie do struktur samorządowych, dlatego na ręce obecnego dziś wójta Gminy Świlcza Adama Dziedzica, z głębi serca, szczerze i serdecznie: Dziękuję! Jemu i Wójtom poprzednich kadencji, kolejnym Przewodniczącym Rady Gminy i Radnym obecnej i poprzednich kadencji, obecnym i byłym Pracownikom Urzędu Gminy Świlcza na czele z obecną skarbnik Gminy Natalią Gawron, kierownikiem d/s inwestycji Jackowi Lisowi i inspektorowi Ryszardowi Chmajowi, sekretarz UG Monice Piątek, obecnemu sołtysowi wsi Trzciana Kazimierzowi Łagowskiemu.

Dziękuję i doceniam Waszą pomoc, rozumiem potrzeby i specyfikę gminnej oświaty. Wasza pomoc i wskazówki są bezcenne w realizacji marzeń o coraz to lepsze, bezpieczniejsze i nowoczesne warunki gminnej edukacji dzieci i młodzieży.

W tym miejscu pozwolę sobie na osobistą refleksję... Panie Wójtce, byłeś dla mnie szefem wymagającym i życzliwym, z uwagą wysłuchującym opinii, spostrzeżeń i propozycji. Zawsze szanowałeś moje kompetencje jako dyrektora, co zresztą pokazywa-

łeś na co dzień i również podczas naszej rozmowy kiedy poinformowałam Pana o zamiarze przejścia na emeryturę, stwierdzając: „Zrobisz jak zechcesz pani Dyrektor, to Twoje prawo...”. Dzisiaj dziękuję, Panie Wójtce, za wszystko... Podziękowania i słowa wdzięczności kieruję również dla wszystkich pań z Centrum Usług Wspólnych za życzliwość, wyrozumiałość, pomoc i cierpliwość. Z ogromną przyjemnością składam je na ręce dyrektora Elizy Oleszak pomimo, że byłymy na stopie koleżeńskej nigdy nie mogłam sobie pozwolić na wykorzystanie tego w sprawach służbowych. Zawsze starałam się terminowo i sumiennie wykonywać zleczone zadania.

Z dużym szacunkiem i wdzięcznością zwracam się do obecnej tu pani Małgorzaty Nowińskiej-Zgurskiej, zastępcy dyrektora Wydziału Jakości i Zarządzania Edukacją Podkarpackiego Kuratorium Oświaty i na jej ręce przekazuję podziękowanie Państwu Wizytatorom Podkarpackiego Kuratorium Oświaty za wszelką pomoc, wsparcie i dobroć.

Dziękuję pani Bogusławie Budzie, Przewodniczącej Regionalnej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” w Rzeszowie, za życzliwość i wyrozumiałość oraz za wspólnie spędzony czas na studiach. Nie mogę zapomnieć o koleżankach i kolegach emerytach, którym dziękuję za współpracę, i za to, że są dzisiaj ze mną.

Zwracam się również do koleżanek i kolegów dyrektorów placówek oświatowych naszej gminy. Mieliśmy wspólne sprawy i wspólne problemy,

w większości wspieraliśmy się i pomagaliśmy sobie. Żegnám się z Państwem i za wszystko dziękuję.

Dostojni Goście

Kolejne etapy życia kiedyś się kończą, ale zaczyna się coś nowego. Warto ciągle cieszyć się darem życia i pisać tego życia ciąg dalszy. Trafnie Wisława Szymborska napisała, iż „księga zdarzeń zawsze otwarta w połowie”. Zawsze jeszcze można coś sensownego przeżyć i dopisać do swojego życia. Zapewne mniej pozostało mi już do zrobienia, ale tyle jeszcze warto przemyśleć. W pamięci pozostają ludzie i zdarzenia. Warto pielęgnować wspomnienia, jak kwiaty. Warto zachować w sercu dobre wspomnienia!

Mam świadomość, że odchodząc, pozostawiam przedszkole i żłobek w dobrej kondycji. Placówki wyposażone są na miarę XXI wieku. Dzieci i rodzice są zadowoleni ze świadczonych przez nas usług. Mamy bardzo wysokie notowania w środowisku lokalnym i gminnym. Dzieci mają poczucie bezpieczeństwa i godności, są dobrze przygotowywane przez nauczycieli i opiekunów do dalszej edukacji. A wszystko to za sprawą wspaniałych opiekunów, nauczycieli, odpowiedzialnych i zawsze oddanych dzieciom. Są to ludzie wielkiego serca, wykazujący niejednokrotnie troskę i zaangażowanie w wszechstronny rozwój niczym ich rodzice. Przeżywają każdy sukces i każdą porażkę dziecka, są zawsze otwarci na problemy i oczekiwania wychowanków oraz rodziców.

Wszystkim Państwu raz jeszcze za wszystko dziękuję. Dziękuję za to dzisiejsze spotkanie, że dzisiaj tu jesteście ze mną. I życzę, by praca w szkole, przedszkolu/żłobku na różnych stanowiskach dawała Państwu satysfakcję i radość, i by najlepszym wyrazem podziękowania była ludzka wdzięczność. Swojej następczyni – której jeszcze nie znam, a której już gratuluje – życzę, by spełniała się pełniąc obowiązki dyrektora tych placówek. Życzę nieustannego rozwoju, utrzymania wysokiego poziomu tych placówek i międzyludzkiej serdeczności.

GCKSiR z/s w Trzcianie, 24 VI 2022 r.

Ewa Gotkowska

V Gminna Olimpiada Sportowa dla przedszkolaków

7 czerwca 2022 r. Przedszkole w Świlczy już po raz piąty zorganizowało piękną imprezę propagującą kulturę fizyczną wśród dzieci przedszkolnych.

Patronat honorowy nad Gminną Olimpiadą Sportową dla Przedszkolaków objął Wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic. Nad całym przedsięwzięciem przygotowanym przez nauczycielki przedszkola Małgorzatę Piontkowską oraz Ewę Gotkowską, czuwała dyrektor Przedszkola Publicznego w Świlczy Danuta Rusin.

Na uroczystość przybyli również zaproszeni goście: wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic, zastępca wójta Gminy Świlcza Sławomir Styka oraz kierownik Urzędu Gminy Świlcza Jacek Lis.

Rozwijanie zainteresowań i umiejętności sportowych w Przedszkolu

W Olimpiadzie rywalizowały dzieci 5- i 6-letnie z terenu gminy Świl-

cza. Każda placówka wystawiła jedną drużynę składającą się z 5 dzieci oraz grupy kibiców.

Celem całej zabawy było kształtowanie u dzieci śmiałości i odwagi, wiary we własne siły, współdziałania w grupie, stosowania się do ustalonych zasad, zapoznanie z ideą oraz ceremoniałem olimpijskim, zachęcanie do uprawiania sportu oraz integrowanie placówek poprzez wspólną zabawę. Dzieci rozwijały zainteresowania i umiejętności sportowe.

Olimpiada promowała edukację przedszkolną w środowisku lokalnym

Po powitaniu wszystkich przez dyr. Danutę Rusin, wójt Adam Dziedzic zapalił „znicz olimpijski”, a drużyny przemaszerowały, prezentując się przed kibicami. Odśpiewano Hymn Polski i po krótkiej rozgrzewce rozpoczęła się rywalizacja.

Dzieci zmagaly się w pięciu konkurencjach:

- bieg slalomem na czworakach,
- przeskok nad przeszkodami,
- skoki z woreczkami na czas,
- rzuty obręczą do celu,
- przekładanie piłki nad głową.

Olimpijskie zmagania oceniali sędziowie w składzie:

1. **Janusz Ostrowski** – dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 1 im. Marii Konopnickiej w Mrowli,
2. **Sabina Zięba** – biegaczka, animatorka zajęć sportowych w naszym środowisku,
3. **Maciej Biliński** – nauczyciel wychowania fizycznego Szkoły Podstawowej im. św. Jana Kantego w Świlczy.

Lokaty sportowe.
Zasada fair play
obowiązywała wszystkich

Po podliczeniu punktacji przyznano:

- I miejsce drużynie ze Zespołu Szkół w Dąbrowie,
- II miejsce drużynie z Przedszkola w Świlczy,
- III miejsce drużynie ze Szkoły Podstawowej w Trzcionce.

Za udział uhonorowano drużyny:

- ze Szkoły Podstawowej w Rudnej Wielkiej,
- z Zespołu Szkół w Dąbrowie,
- z Przedszkola w Bratkowicach,
- ze Szkoły Podstawowej Nr 1 w Bratkowicach,
- ze Szkoły Podstawowej Nr 2 w Bratkowicach.

Podczas zawodów panowała niezwykle radosna atmosfera, a sportowa rywalizacja udzieliła się nie tylko zawodnikom, ale też kibicom, żywo dopingującym swoje drużyny. Uczestnicy otrzymali puchary, nagrody i pamiątkowe dyplomy.

W tym dniu dopisywała nam energia i piękna pogoda. W przerwie zma-

gań sportowych odbył się poczęstunek dla wszystkich zawodników i kibiców. Nagrody i poczęstunek sponzorował wójt Adam Dziedzic.

Organizując olimpiadę sportową przedszkolaków staraliśmy się połączyć rywalizację sportową z dobrą za-

bawą. Dlatego też konkurencje były dostosowane do wieku dzieci. Zasada fair play nikomu nie była obca – wszyscy przestrzegali prostych reguł gry, panowała przyjaźń, poszanowanie drugiej osoby i duch sportowy. ■

Czesław Miłosz

Piosenka o końcu świata

W dzień końca świata
Pszczola krąży nad kwiatem nasturcji,
Rybak naprawia błyszczącą sieć.
Skaczą w morzu wesołe delfiny,
Młode wróble czepiają się rynny
I wąż ma złotą skórę, jak powinien mieć.

W dzień końca świata
Kobiety idą polem pod parasolkami,
Pijak zasypia na brzegu trawnika,
Nawołują na ulicy sprzedawcy warzywa
I łódka z żółtym żaglem do wyspy podpływa,
Dźwięk skrzypiec w powietrzu trwa
I noc gwiaździstą odmyka.

A którzy czekali błyskawic i gromów,
Są zawiedzeni.
A którzy czekali znaków i archanielskich trąb,
Nie wierzą, że staje się już.
Dopóki słońce i księżyc są w górze,
Dopóki trzmiel nawiedza różę,
Dopóki dzieci różowe się rodzą,
Nikt nie wierzy, że staje się już.

Tylko siwy staruszek, który byłby prorokiem,
Ale nie jest prorokiem, bo ma inne zajęcie,
Powiada przewiązując pomidory:
Innego końca świata nie będzie,
Innego końca świata nie będzie.

Edukacja ekologiczna w ostatnich latach stała się jedną z ważniejszych dziedzin w życiu przedszkola. Mając na uwadze wzbogacanie świadomości ekologicznej, rozbudzanie ciekawości przyrodniczej u dzieci jak również ochronę środowiska 31 maja 2022 r. w przedszkolu w Świlczy z inicjatywy dyrektora Przedszkola w Świlczy Danuty Rusin odbył się Gminny Konkurs Ekologiczny plastyczno-konstrukcyjny „Ekoludek”.

Barbara Czernicka

Gminny Konkurs Ekologiczny „Ekoludek”

Koordinatorami konkursu były nauczycielki: Barbara Czernicka, Agata Jemiola.

Honorowy patronat nad konkursem objął wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic.

Celem konkursu było poszerzanie treści z zakresu kształcenia świadomości ekologicznej, postrzeganie norm ekologicznych przez samych siebie i innych, propagowanie zachowań przyjaznych środowisku.

6. Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Marii Konopnickiej w Mrowli,
7. Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bratkowicach,
8. Przedszkole w Świlczy.

Dzieci przybyły pod piecząłowitą nadzorem ze strony nauczycieli, rodziców, a także niektórych dyrektorów.

gicznych zwracając uwagę na ważną rolę prowadzenia w przedszkolu działań ekologicznych, ochrony środowiska naturalnego. Zaznaczyła, iż edukacja ekologiczna jest w znacznej mierze związana z pracami wytwórczymi dzieci oraz zdobywaniem i utrwalaniem wiadomości na temat wpływu techniki na środowisko człowieka, rozumienie konieczności sortowania odpadów oraz różnych źródeł energii.

Uczestnikami były przedszkolaki z terenu gminy Świlcza z różnych placówek, tj. przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.

1. Przedszkole w Trzcionce,
2. Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Trzcionce,
3. Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej nr 2 im. Jana Pawła II w Bratkowicach,
4. Przedszkole im. Jana Pawła II w Bratkowicach,
5. Oddział przedszkolny przy Zespole Szkół w Dąbrowie,

Uroczystość odbyła się w Przedszkolu w Świlczy. Dyrektorka Przedszkola w Świlczy Danuta Rusin powitała zaproszonych gości: wójta Gminy Świlcza Adama Dziedzica, zastępcę wójta Gminy Świlcza Sławomira Stykę, z-cę kierownika Referatu Nieruchomości Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska Dawida Homę, Justynę Pachnicką-Rzepkę ze Środowiskowego Domu Samopomocy w Woliczce, dyrektora Zespołu Szkół w Dąbrowie Krzysztofa Potockiego.

Przemawiając do zgromadzonych Dyrektorka nawiązała do treści ekolo-

Kształtujemy postawy proekologiczne

Preludium do przeglądu był występ przedszkolaków z Przedszkola w Świlczy. Dzieci zaprezentowały wiersz o tematyce ekologicznej, układ choreograficzny do piosenki „Leśne duszki”, „Taniec z parasolami” oraz taniec z krzeselkami. W konkursie udział wzięło 35 przedszkolaków.

Uczestnicy konkursu wykonali „Ekoludki” z różnych materiałów wtórnych, odpadów stosując różnorodne techniki plastyczno-konstrukcyjne. Poszerzyły wiedzę dotyczącą segregowania i wtórnego wykorzystania niektórych odpadów, upowszechniły wiedzę na temat selektywnej zbiórki odpadów i korzyści płynących z recyklingu odpadów, rozwinęły prawidłowe postawy ekologiczne wobec środowiska naturalnego.

Komisja Konkursowa w składzie:

1. Justyna Pachnicka-Rzepka – przewodnicząca,
  2. Zbigniew Lis – członek Komisji,
  3. Dawid Homa – członek Komisji,
- spośród 35 prac przyznała następujące miejsca i wyróżnienia dla uczestników:

I miejsce: Maciej Kajzar z Przedszkola w Świlczy,

II miejsce: Izabela Szuster z Oddziału przedszkolnego przy Zespole Szkół w Dąbrowie,

III miejsce: Karol Kiełb z Przedszkola im. Jana Pawła II w Bratkowicach.

Wyróżnienia zdobyli:

1. Tymoteusz Gul, Amelia Przywara, Michał Hoszko z Oddziału Przedszkolnego w Zespole Szkół w Dąbrowie,
2. Kacper Macieląg, Juliusz Kantecki, Piotr Bachórz z Oddziału Przedszkolnego w Szkole Podstawowej nr 1 im. Marii Konopnickiej w Mrowli,
3. Aleksandra Lech, Jagoda Kowalik, Julia Chmaj, Ignacy Rzeszutek z Przedszkola ze Świlczy,
4. Bartosz Jucha, Karolina Przywara, Nikola Chmiel z Oddziału Przedszkolnego w Szkole Podstawowej nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bratkowicach,
5. Kacper Świder, Tomasz Śliż, Antoni Wilk z Oddziału Przedszkolnego w Szkole Podstawowej nr 2 im. Jana Pawła II w Bratkowicach,
6. Fabian Barnak, Gabriela Ząbczyk, Miłosz Ochał, Magdalena Lis z Przedszkola im. Jana Pawła II w Bratkowicach,
7. Kornelia Rokosz, Julia Skiba z Przedszkola w Trzcianie,
8. Kilian Chrapusta, Adam Stupnicki, Marcel Zięba, Kacper Kałucki, Sebastian Szyszka z Oddziału Przedszkolnego w Szkole Podstawowej w Trzcianie.

Pozostali uczestnicy za udział w konkursie otrzymali dyplomy i upo-

minki. Wszyscy uczestnicy wykazali się pomysłowością i kreatywnością.

Nagrody wręczyli wójt Adam Dziezdzic, Dyrektor Przedszkola w Świlczy oraz przewodnicząca jury Justyna Pachnicka-Rzepka. Opiekunowie ze wszystkich placówek otrzymali podziękowania.

Jak żyć „ekologicznie”?

Konkurs propagował zdrowy styl życia rodziny, zachęcał do wspólnego spędzania czasu z rodzicami podczas wykonywanych prac na w/w konkurs. Taki sposób spędzania czasu dziecka z rodziną wyklucza uzależnienie od urządzeń multimedialnych, Internetu. Konkurs ten stanowi rów-

nież dobrą inicjatywę dla rodziny do dbania o higienę umysłu i wspólnego spędzania czasu jak również prowadzenie zdrowego proekologicznego trybu życia. Wskazuje dzieciom i rodzicom drogę: Jak żyć ekologicznie. Edukacja ekologiczna ma za zadanie zbliżyć dziecko do świata przyrody, nauczyć odpowiedniego podejścia do świata roślin i zwierząt. Każdy mały krok proekologiczny, który stawiamy razem z dzieckiem działa na korzyść kolejnych pokoleń. Dziękujemy wszystkim uczestnikom za przybycie i wspólne uroczyste świętowanie oraz władzom samorządowym za życzliwość i pomoc w organizacji tego przedsięwzięcia.

Zakończenie roku przedszkolnego w Przedszkolu Publicznym w Świlczy

Przedszkole to niesamowity czas w życiu dziecka i nie trzeba tego tłumaczyć nikomu. Dzieci spędzają w nim jakieś trzy lata – czasem więcej, czasem mniej, co na dany moment stanowi niemalże połowę ich życia. Koniec edukacji przedszkolnej dzieci to ważny moment dla rodziców, nauczycieli i samych dzieci. Stąd też w wielu placówkach ten moment jest celebrowany w postaci festynu, uroczystości lub gali. To, jakie pozostawi wspomnienia jest ważne.

Przedszkole to niesamowity czas w życiu dziecka i nie trzeba tego tłumaczyć nikomu. Dzieci spędzają w nim jakieś trzy lata – czasem więcej, czasem mniej, co na dany moment stanowi niemalże połowę ich życia. Koniec edukacji przedszkolnej dzieci to ważny moment dla rodziców, nauczycieli i samych dzieci. Stąd też w wielu placówkach ten moment jest celebrowany w postaci festynu, uroczystości lub gali. To, jakie pozostawi wspomnienia jest ważne.

To, jakie pozostawi wspomnienia jest ważne

Podsumowując całoroczną pracę, dzieci zaprezentowały wesołe wierszyki, piosenki i układy taneczne. Kolejny raz potwierdziły swoje talenty aktorskie. Z radością witały lato oraz nadchodzące wakacje. Poprzez wiersze, piosenki i tańce dzieci podziękowały wszystkim pracownikom przedszkola oraz rodzicom za opiekę, wychowanie, za codzienną troskę i pracę.

Po części artystycznej Dyrektor podsumowała osiągnięcia i wydarzenia minionego roku, których było wiele. Zwróciła uwagę na osiągnięcia dzieci w konkursach, projektach ogólnopolskich, wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz zorganizowanie przez nasze przedszkole dwóch konkursów gminnych: ekologicznego i olimpiady sportowej, nad którymi patronat honorowy objął wójt Gminy Świlcza Adam Dzedzic. Dyrektor przedszkola przekazała również wyrazy wdzięczności za współpracę i zaangażowanie w działania na rzecz placówki przedstawicielom Rady Rodziców.

Przedszkole – naprawdę się pamięta

W dniu 21 czerwca przeżywaliśmy ważną uroczystość – zakończenie roku przedszkolnego 2021/2022. Dziesięć miesięcy wspólnych zabaw i zajęć szybko minęło, aż nadszedł czas wakacji i pożegnań. W uroczystości zakończenia roku uczestniczyła społeczność przedszkolna rodzice przedszkolaków oraz przedstawiciele Rady Rodziców.

Uroczystość rozpoczęła dyrektor Przedszkola Publicznego Danuta Rusin, która w ciepłych słowach zwróciła się do dzieci i rodziców. W przemówieniu podkreśliła, że czas leci nieubłaganie i te dzieci, które jesz-

Przewodniczący Rady Rodziców Wojciech Zastawny przedstawił zgromadzonym sprawozdanie z działalności Rady Rodziców za rok szkolny 2021/2022.

Następnie absolwenci naszego przedszkola z rąk dyr. D. Rusin i przewodniczącego Rady Rodziców W. Zastawnego otrzymali dyplomy i nagrody w postaci kolorowych książek. Nauczycielki z dumą i wzruszeniem żegnały się ze swoimi wychowankami. Spotkanie zakończyło się słodkim poczęstunkiem przygotowanym przez przedszkolną kuchnię.

Naszym przedszkolakom życzymy samych sukcesów w szkole. Wspólne zdjęcia zostaną pamiątką na długie lata.

Obiektyw aparatu fotograficznego [...] ukazuje cały, bogaty świat, staje się naszym własnym okiem, wzbogaca umysł, bawi, uczy i zadziwia"

Henryk Latoś

Zofia Dzedzic

Gala VIII edycji Powiatowego Konkursu Fotograficznego „Kontrasty” „Deszczowe inspiracje”

15 czerwca 2022 r., w Regionalnym Domy Tradycji Ludowych w Trzcianie, obiekcie miejscowej Szkoły Podstawowej, wręczono nagrody laureatom VIII edycji Powiatowego Konkursu Fotograficznego pt. „Deszczowe inspiracje”. Zorganizowany został przez Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Rzeszowie i Urzędem Gminy Świlcza.

Cel konkursu to m.in.: rozwijanie miłości do otaczającego nas świata, kształtowanie wzajemnych stosunków człowieka i przyrody, rozwijanie zainteresowań i pasji uczniowskich ukazywanie roli przyrody w tworzeniu kultury narodowej, promowanie wypoczynku na łonie natury, sławienie piękna i bogactwa przyrody, a szczególnie Podkarpacia.

Część oficjalna

Na uroczystość przyjechali laureaci konkursu wraz z opiekunami lub rodzicami.

Sala konferencyjna RDTL tym razem była miejscem wystawienniczym. Na 9 tablicach wizualnych zamieszczono ok. 100 fotografii konkursowych wybranych przez organizatorki konkursu z ramienia Szkoły Podstawowej w Trzcianie nauczycielki: Agnieszkę Szumilas i Grażynę Różańską. Honory prowadzącego uroczystą galę pełnił dyr.

SP Artur Szary. Gościnnie, tradycyjną, zajmował się administrator zbiorów i instruktor zajęć muzealnych z dziećmi młodzieżą i dorosłymi w tym i z zakresu fotografii – Zbigniew Lis.

Swą obecnością zaszczytili uroczystość: dyr. WDK Rzeszów – Damian Drąg, instruktor WDK Adam Kus, wicewójt Gminy Świlcza Sławomir Styka. Po uroczystych serdecznych powitaniach przez Dyrektora SP, wszystkich gości i uczestników głos zabrał Dyrektor WDK. Mówił m.in.: *To już kolejna edycja tego konkursu. Cieszę się, że tak wielu uczniów dostrzega i docenia piękno polskiej przyrody, przyrody Podkarpacia, bo tu żyjemy na co dzień. Wkłada dużo pracy w jej utrwalanie. Dziękuję za każdą godzinę spędzoną w terenie – niekiedy w deszczu.*

W dniu 25 maja 2022 r. Komisja Konkursowa w składzie:

1. Przewodniczący: Adam Kus – kierownik Działu Techniki Audiowizualnych i Cyfrowych WDK Rzeszów,
2. Członek: Joanna Nieroda – p.o. dyrektora wydziału Parku Naukowo-Technologicznego i Promocji, Starostwo Powiatowe w Rzeszowie,
3. Członek: Michał Woźny – fotograf, absolwent Szkoły Filmowej AMA w Krakowie (z ramienia z SP Trzciań), po zweryfikowaniu zgłoszonych prac pod względem formalnym, na podstawie Regulaminu konkursowego, pod-

dała artystycznej i merytorycznej ocenie wszystkie fotografie. Jury w swoich ocenach poza obiektywnymi kryteriami co do zgodności tematycznej, jakości i estetyki prac, wzięła również pod uwagę indywidualność spojrzenia artystycznego w zakresie wyboru tematu i koncepcji wykonania fotografii.

Komisja konkursowa stwierdziła, że na konkurs nadesłano 309 fotografii, wykonanych przez 85 autorów. Spośród nadesłanych zdjęć do ścisłej czołówki Komisja zakwalifikowała 32 fotografie, a następnie z nich wybrała laureatów konkursu.

Sala narad RDTL.

W miłej atmosferze wśród znajomych z branży fotograficznej i instruktorskiej omawiano wyróżnione zdjęcia, przekazywano spostrzeżenia, uwagi i rady do dalszego rozwijania pasji fotografowania. Instruktor Adam Kus jest organizatorem i animatorem wielu imprez fotograficznych oraz filmowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Jest komisarzem i kuratorem wystaw fotograficznych i całej działalności fotograficznej, utrzymuje kontakty z tzw. terenem bliższym i dalszym. Często bywa w Trzcianie i gminie.

– *Od samego początku konkursów fotograficznych Zarządowi Powiatu Rzeszowskiego i Gminie Świlcza zależało, by odkrywać i promować talenty fotografików przyrody szeroko rozumianej. Zdjęcia można było oglądać i podziwiać nie tylko na planszach, ale i prezentacji multimedialnej, która ukazywała małe detale piękna i prostoty, i perfekcji ujęć młodych fotografików. Wspaniałe zdje-*

Wystawa pokonkursowa.

cia wykonane przez uczestników zdobią corocznie nasze wnętrza RDTL w Trzcianie i są inspiracją dla innych – mówił zastępca wójta Sławomir Styka.

Zdjęcia może robić każdy,
ale nie każdy odnajdzie piękno chwili

– *Fotografowanie w deszczu to dość trudna sztuka: poza problemami technicznymi ze sprzętem i jego zabezpieczeniem przed zamoknięciem, musimy zmierzyć się z parowaniem szkła i wizjera. Krople deszczu osadzają się na szkłe obiektywu, a do tego dochodzi wyzwanie, by znaleźć po prostu ładne kadry. Wielką radość sprawił nam szeroki odzew w kategorii do 18 roku życia. Nadesłane zdjęcia pokazują dużą wrażliwość młodych i bardzo młodych autorów na piękno. Autorzy nagrodzonych zdjęć przyznają, że od najmłodszych lat się nią interesują, zaś miłością do natury, fotografowania jej zarazili ich rodzice. Ba, podczas tegorocznej bezdeszczowej wiosny aby zrobić efektowne zdjęcie trzeba było „tworzyć” sztuczny deszcz – tak mówiła laureatka jednej z nagrodzonych prac uczennica kl. VIII Zespołu Szkół Podstawowych w Głogowie Młp. Maja*

Sprawozdanie Jury konkursowego.

Kłeczek. Choć stawia ona pierwsze kroki w fotografii, widać że poświęca dużo czasu i cierpliwości, by zrobić dobre zdjęcie. W tym roku wybór był trudny. Warto podkreślić, że wśród różnych zdjęć także nie brakowało dynamicznych ujęć zwierzyny w momencie ruchu i przyrody – w majestacie urody.

Znakomita większość zdjęć odznaczała się dobrą kompozycją i ładnym światłem

– *Wielu autorów przy ich wykonywaniu wykorzystało moment-chwilkę – czyli czas w trakcie padania deszczu lub tuż po nim, nawet uchwycono pejzaż po deszczu z piękną tęczą na niebie. Różnobarwna tęcza przykryła*

Uczestnicy słuchają wystąpień organizatorów.

wizualnie wszystkie inne elementy pejzażu – mówił Z. Lis, fotoreporter gminnej „Trzcionki”.

– Otrzymaliśmy także bardzo ciekawe zdjęcia z zakresu roślin ogrodowych dziko rosnące przekwitające zbrunatniałe żonkile ozdobione przezroczystymi kropelkami wody, itp. Ich autorzy wyszli poza stereotypowy sposób prezentowania tematów ukazując nie szczegółu, a nie ogółu, jednocześnie oddając w pełni różne aspekty piękna

Wszystkie nagrodzone zdjęcia są niezwykle malarskie i bogate kolorystycznie, choć każde z nich utrzymane jest w innym klimacie.

Nagrody pieniężne z rąk organizatorów otrzymali następujący laureaci:
I miejsce – Wiktoria Stępień, ZS Łąka (4 zdjęcia)

II miejsce – Maja Kłeczek, SP Głogów Małopolski (2 zdjęcia)

III miejsce – Gabriela Kramarz, SP nr 1 Mrowła (1 zdjęcie)

Wyróżnienia:

Małgorzata Olszowy, SP nr 1 Bratkowice (5 zdjęć)

Faustyna Jakubiec, SP nr 15 Rzeszów (2 zdjęcia)

Karolina Kotula, SP Sokołów Małopolski (5 zdjęć)

Maja Nieroda, SP Kraczkowa (1 zdjęcie)

Pola Drąg, SP nr 17 Rzeszów (4 zdjęcia)

Przebieg konkursu

Tegoroczna edycja cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu rzeszowskiego. Wszystkie nadesłane zdjęcia prezentowały bardzo wysoki poziom artystyczny, zaskoczyły członków komisji kreatywnością i profesjonalnym podejściem do tematu.

Nagrody i wyróżnienia zostały ufundowane przez Starostę Powiatu Rzeszowskiego, Dyrektora Wojewódzkie-

go Domu Kultury w Rzeszowie oraz Wójta Gminy Świlcza.

Jury dziękuje wszystkim uczestnikom za wzięcie udziału w tegorocznej edycji i gratuluje wszystkim nagrodzonym. Uczniowie nagrodzeni, nieobecni zostaną poinformowani indywidualnie drogą e-mailową. Protokół dostępny jest na stronie internetowej organizatora – SP w Trzcianie. Jurorzy i organizatorzy konkursu wręczyli laureatom pamiątkowe dyplomy i nagrody i słodycze od samorządowców.

Nagrodzeni i goście zwiedzali również bogate wystawiennicze ekspozycje, pomieszczenia, wystawy okazjonalne na obu kondygnacjach RDTL, konsumowali smakowity „razowiec” trzciański – hit p. Z. Lisa oraz inne wypieki i napoje.

Dyrektor SP Trzciana Artur Szary dziękował wszystkim, którzy brali udział w organizacji. Wręczył dyplomy z po-

Wspólne zdjęcie laureatów.

dziękowaniami Przedstawicielom Organizatorów Konkursu i Gali Konkursowej, a w szczególności nauczycielkom: Agnieszce Szumilas i Grażynie Różańskiej za pieczę nad całością konkursu i stworzenie miłej atmosfery uroczystości.

Na wakacjach jest... wspaniale i widać to doskonale!

W dniach od 27 czerwca do 1 lipca 2022 r. zorganizowano półkolonię gminną. Z oferty skorzystało 141 uczniów najmłodszych klas szkół podstawowych. Podobnie jak w latach poprzednich utrzymano formułę, zainicjowaną przez wójta Gminy Świlcza Adama Dziedzica, w której Gmina Świlcza była koordynatorem letniego wypoczynku. Każdy dzień został szczegółowo zaplanowany. Część kosztów za półkolonię została opłacona przez rodziców, część została

dofinansowana przez Gminę Świlcza. Atrakcje zaplanowane w pierwszym tygodniu wakacji, to m.in.:

- poniedziałek – wyjazd do kina na film „Buzz Astral” oraz zabawa w „FLYPARKU”;
- wtorek – pobyt w ośrodku „Caritasu” w Myczkowcach;
- środa – wyjazd do „Rancza Stodoły” w Pstrągowej;
- czwartek – zabawy w kompleksie turystycznym „Brzezówka” koło Kolbuszowej;

- piątek – to kolejny, aktywnie spędzony dzień, tym razem na terenie naszej gminy. Na stadionie w Bratkowicach zorganizowano paintballa. Pozostałe atrakcje odbyły się na terenie ośrodka Koła Łowieckiego „Jedność” w Bratkowicach. Tam uczestnicy mieli warsztaty garncarskie z bieszczadzkim artystą oraz zabawy z animatorem – uczestnikiem programu „Mam talent”. W tym dniu dzieci otrzymały od Wójta dyplomy za

Atrakcjom nie było końca...

Gminna kolonia letnia – ku pamięci!

uczestnictwo w półkolonii oraz zestawy sportowe.

Wszyscy uczniowie mieli zapewnione pełne wyżywienie, dojazd spod swojej szkoły w każde miejsce spędzania wolnego czasu, dodatkowe ubezpieczenie oraz opiekę pracow-

ników ze szkół. Uczniowie poznali swoich kolegów z innych miejscowości, poznali różne atrakcje naszej gminy oraz Podkarpacia. Dziękujemy uczestnikom, opiekunom, dyrektorom oraz wszystkim pracownikom szkół zaangażowanym w pomoc w or-

ganizacji półkolonii dla naszych uczniów. Szczególne podziękowania dla dyrektorów szkół w Trzcanie i Dąbrowie za dobór atrakcji w tym tygodniu.

Do zobaczenia za rok!

Po trudzie i wysiłku włożonym w naukę w ciągu roku szkolnego 2021/22 przyszedł czas na zasłużone wakacje, wypoczynek pełen przygód i ciekawych działań.

Faustyna Ząbczyk-Olchowy

Półkolonia w NSP w Bratkowicach

Wzorem lat poprzednich przez pierwsze dwa tygodnie wakacji Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Bratkowicach zorganizowała półkolonię dla uczniów szkoły i dzieci z miejscowości.

Zajęcia cieszyły się dużym zainteresowaniem. W pierwszym tygodniu uczestniczyło 21 dzieci, natomiast w drugim 23. W czasie turnusu opieka sprawowana przez pedagogów z tutejszej szkoły była zapewniona od godziny 6:30 do 16:30. Główne zajęcia odbywały się w godzinach od 9:00 do 14:00. Dzieci codziennie miały zapewniony ciepły posiłek, otrzymywały napoje oraz słodycze.

Program zajęć był dopasowany do wieku i możliwości grupy. Składał się z wielu atrakcyjnych propozycji wypoczynku połączonych z codziennymi wycieczkami rekreacyjno-edukacyjnymi. Zajęcia umożliwiały dzieciom jednocześnie zabawę, naukę i relaks.

Wspólne wykonywanie przeróżnych zadań pozytywnie wpłynęło na nawiązywanie emocjonalnych więzi między uczestnikami. Dzięki temu czas mijał w przyjaznej i pozytywnej atmosferze.

I tydzień

Pierwszego dnia zajęcia prowadzone były w szkole. Uczestnicy mieli okazję do rozwijania zdolności plastycznych. Tworzyli figurki za pomocą długopisów 3D oraz korzystali z „Ma-

gicznego dywanu”, czyli nowoczesnego, interaktywnego urządzenia projekcyjnego, które przeznaczone jest do nauki i zabawy poprzez różne gry edukacyjne. Zostały również przeprowadzone zajęcia sportowe i animacyjne na świeżym powietrzu.

We wtorek uczestnicy udali się na wycieczkę do Kompleksu Turystycznego w Brzezówce. Dzieci miały okazję zobaczyć figury dinozaurów i różnych plemion żyjących w prehistorycznych czasach. Kolejnym punktem wyjazdu były zabawy z wykorzystaniem dostępnych w kompleksie atrakcji i urządzeń. Dużym powodzeniem cieszyły się m.in. dmuchawce, basen z łódeczkami, dinokolejka, roller wodny, huśtawki, eurobungee czy giga klocki.

Kolejny dzień półkolonii minął pod znakiem historycznej przygody. Odwiedziliśmy Muzeum Techniki i Militariów w Rzeszowie, w którym

można obejrzeć zabytkowe samochody, motocykle, samoloty, a także dawny sprzęt komputerowy i AGD. Dużą atrakcją okazały się pojazdy wojskowe, w tym czołg T-34.

W czwartek został zaplanowany wyjazd do „Radosnej Zagrody” w Iwierzycach. Wiele radości oraz uśmiechu sprawiło dzieciom karmienie alpak oraz wspólne spacerzy z tymi radosnymi zwierzętami.

Pierwszy tydzień półkolonii zakończyliśmy wyjazdem do rezerwatu przyrody – Lisia Góra w Rzeszowie. Uczestnicy turnusu podziwiali piękno przyrody pływając katamaranem. Wiele radości sprawiła również dzieciom jazda gokartami i zabawa na interakcyjnym placu zabaw.

li tydzień

Po upalnych dniach, które nie opuszczały nas w pierwszym tygodniu udaliśmy się po odrobinę chłodu do najstarszej w Polsce Kopalni Soli w Bochni, która po prawie ośmiu wiekach wydobywania kruszcu, wygląda dziś jak podziemne miasto. Niesamowitą atrakcją dla dzieci był zjazd do kopalni i podróż podziemną kolejką. Zwiedzanie kopalni miało charakter podróży w czasie. Pokazane zostały

W parku trampolin.

średniowieczne techniki wydobywcze oraz zwyczaje górnicze. Zwiedzający mieli wrażenie, jakby praca górników w kopalni odbywała się tuż obok nich. Dzieci poznały również legendę o pierścieniu św. Kingi i odkryciu soli na bocheńskiej ziemi.

Wtorek i środa były dniami aktywnego wypoczynku. Odwiedziliśmy wtedy park trampolin „FLYPARK” oraz salę zabaw „FANTAZJA” w Rzeszowie. Taka forma aktywności dostarczyła uczestnikom wielu niezapomnianych wrażeń i uśmiechu na twarzy. Po krótkiej rozgrzewce pod okiem instruktora, uczniowie korzystali z szeregu atrakcji, m.in. basenów wypełnionych gąbkami, trampolin sportowych – ukośnych oraz kwadratowych, ścieżek akrobatycznych i placu zabaw.

Kolejny dzień turnusu stał pod znakiem rozwoju kulturalnego. Wtedy też odwiedziliśmy Muzeum Bombki Choinkowej w Nowej Dębie. Pod opieką przewodnika dzieci oglądały choinki z różnych części świata i różnych epok. Wielkim przeżyciem była możliwość uczestnictwa w warsztatach samodzielnego ozdabiania bombek.

W Muzeum Bombek Choinkowych w Nowej Dębie.

Rejs katamaranem po Wisłoku.

Ostatni dzień półkolonii spędziliśmy w Rzeszowie. Najważniejszym punktem programu była wizyta w kinie i projekcja filmu „Minionki: Wejście Gru”. Nudy w kinie nie było – dużo wątków, wiele postaci, same atrakcje!

Półkolonia była bardzo ciekawą i bezpieczną formą spędzania wolnego czasu. Uśmiechy na buziach dzieci utwierdziły nas w przekonaniu, że miło i przyjemnie spędzili pierwsze tygodnie wakacji.

Serdecznie dziękujemy Wójtowi Gminy Świlcza za dofinansowanie półkolonii.

Wycieczka do kopalni soli w Bochni.

Wycieczka do Rzeszowa.

W niedzielę 12 czerwca 2022 r. na placu obok NSP w Bratkowicach odbył się Piknik Rodzinny, który zgromadził liczne grono mieszkańców Bratkowic i okolicznych wsi.

Faustyna Ząbczyk-Olchowy

Piknik Rodzinny w NSP w Bratkowicach

Chcemy, aby dzień szkolnego pikniku był corocznie wyjątkową okazją do spotkania, wspólnej zabawy i przeżyć uczniów, nauczycieli, rodziców i lokalnej społeczności. Szczególnie serdecznie zapraszamy dzieci i nastolatków, którzy kończą naukę w naszej szkole lub będą rozpoczynać. Piknik jest znakomitą okazją, aby poznać szko-

łę, przyszłych kolegów i nauczycieli. Uroczystość otworzyła dyrektor NSP Janina Gaweł, która na wstępie powitała zebranych gości, przedstawiła sponsorów imprezy oraz dokonała uroczystego otwarcia festynu. W organizację tego przedsięwzięcia aktywnie włączyli się rodzice, nauczyciele, pracownicy i uczniowie szkoły.

Mecz koszykówki rodzice kontra uczniowie.

Program artystyczny w wykonaniu uczniów.

Puchar dla zwycięskiej drużyny rodziców.

Fot. Faustyna Ząbczyk-Olchowy

Stanowisko z wyposażeniem Służby Więziennej.

Układ taneczny w wykonaniu uczniów.

Po powitaniach – coś dla ducha

Piknik rozpoczął się od występu grupy akrobatycznej pod czujnym okiem instruktora Mateusza Dudka. Swoje talenty zaprezentowały również uczennice szkoły sportowej w Rzeszowie z Klubu Akrobatyki „Stali” Rzeszów. Następnie na scenie uczniowie szkoły zaprezentowali bogaty program artystyczny. Pojawiły się piosenki, wiersze, zabawy, tańce i przeróżne konkursy.

Wyczekiwaniem wydarzeniem okazał się mecz koszykówki, w którym rywalizowali uczniowie i rodzice.

Swoje stoisko bogato zaprezentowali też funkcjonariusze Zakładu Karnego w Dębicy ppor. Mateusz Ząbczyk oraz st. szer. Miłosz Filip. Można było zobaczyć atrybuty Służby Więziennej oraz obejrzyć wyposażenie służbowe. Dzięki temu, wszyscy zainteresowani, przez chwile mogli się poczuć jak prawdziwi funkcjonariusze więzienia.

Na scenie gościliśmy również Pawła Rusina – bratkwianina, który obecnie występuje w siatkarskiej Plus Lidze jako przyjmujący w Cerrad Enea „Czarni”.

Od początku zabawy dzieci miały możliwość korzystania z wielu atrakcji. Tych standardowych – placu zabaw oraz boiska szkolnego, ale także z bardziej niecodziennych – na przykład z dużej dmuchanej zjeżdżalni, czy z wykonywania brokatowych tatuszy. Powodzeniem cieszyło się także malowanie twarzy.

I dla ciała...
tak publiczność chciała!

Powodzeniem cieszyło się także malowanie twarzy.

Punktem kulminacyjnym pikniku było losowanie nagród głównych. W tym roku sponsorzy ufundowali m.in. weekendy SPA, meble, wejściówki na basen i siłownię.

Po występach artystycznych i konkursach odbyła się zabawa taneczna dla dzieci i młodzieży, do której dołączyli również dorośli uczestnicy imprezy.

W czasie pikniku wszyscy mogli częstować się ciastami upieczonymi przez rodziców, zapiekankami, goframi, grillowaną kielbaską, galaretkami. Nie zabrakło również stoiska z lodami i napojami. To dzięki wspólnej pracy szkoły, wsi, można było spędzić czas na zabawie i rozrywce w gościnnych progach szkoły i znaleźć dla siebie coś ciekawego.

Wszystkim osobom, którzy poprzez swoją obecność oraz zaangażowanie przyczynili się do organizacji pikniku – jeszcze raz serdecznie dziękujemy.

Wakacyjne zajęcia z ceramiki w RDTL

Fot. Zbigniew Lis

Joanna Wiśniewska

Projekt „Artworks from European festivities and traditions”, akcja KA229, rozpoczął się we wrześniu 2019 roku. Przez pierwsze dwa lata był realizowany głównie zdalnie, ale ostatni rok pozwolił nam wrócić do nauczania stacjonarnego i tradycyjnego sposobu realizacji projektu.

Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej

Projekt współfinansowany w ramach programu Unii Europejskiej „Erasmus+”

Erasmus+ – podsumowanie trzyletniej realizacji projektu

I semestr roku szkolnego 2021/22

Rozpoczęliśmy od obchodów Dni Erasmusa, w ramach którego najmłodszy uczniowie przygotowali pamiątkowe rakiety z logo projektu. W listopadzie 2021 r. został zorganizowany konkurs w związku z obchodami święta Thanksgiving – uczniowie klas VII i VIII napisali listy w języku angielskim, w których wyrazili swoją wdzięczność tym osobom, które dużo znaczyły w ich życiu. Było to bardzo wzruszająca lektura, która pokazała, że najważniejszymi osobami w życiu naszych nastolatków są mama i tata.

Również w listopadzie odbył się konkurs związany z dynią, zorganizowany z prężnie działającym Samorządem Uczniowskim, działającym pod opieką p. Filipa Nowickiego. W grudniu miał miejsce konkurs kołęd i pastorałek, a jego rezultaty można było podziwiać na funpage'u szkoły i projektu. Zostały też wykonane własnoręcznie kartki świąteczne, które rozesłaliśmy do krajów partnerskich. Nasz projekt miał za zadanie zapoznanie uczniów z tradycjami i obchodami świąt narodowych, w związku z czym klasy V i VI wzięły udział w warsztatach na temat zdobienia bombek choinkowych w Muzeum Bom-

bek w Nowej Dębie. W styczniu uczniowie przygotowali maski karnawalowe.

II semestr roku szkolnego 2021/22

W lutym zorganizowaliśmy Wokalny Kon-

kurs Walentynkowy z piosenkami w językach krajów projektowych. W marcu miał miejsce konkurs z okazji odchodów Dnia

Świętego Patryka, koordynowany przez p. Barbarę Tarnowską-Mazan. Uczniowie brali też udział w warsztatach w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie na temat przygotowania do obchodów Świąt Wielkanocnych. W maju 2022 roku odbyło się spotkanie robocze w Palermo, w którym wzięło udział 8 uczniów i 4 nauczycieli z naszej szkoły.

By projekt był sukcesem,
musi być pracą zespołową

Na zarządzanie projektem otrzymaliśmy 6000 euro, które zostały wydane na nagrody dla uczniów za udział w konkursach, pokrycie kosztów warsztatów i wyjazdów, zakup materiałów niezbędnych do realizacji projektu. Na dwie zorganizowane mobilności do Hiszpanii i Włoch wydaliśmy około 14 000 euro. Projekt otworzył naszą szkołę na świat i pokazał, że nawet mała szkoła może dużo, jeśli tylko znajdzie się ktoś, kto chce się w projekty zaangażować. Dla każdego uczestnika była to szansa na przeżycie niepowtarzalnych chwil, spełnienie marzeń, niepowtarzalna okazja, by zaprezentować siebie jak najlepiej.

W związku z obchodami Dnia Europy p. Marta Urban przeprowadziła cykl lekcji projektowych, podczas których uczniowie zaprezentowali tradycyjne stroje przedstawiające kraje członkowskie Unii Europejskiej i przygotowali charakterystyczne dla danego kraju potrawy. Również w maju wszyscy pracownicy naszej szkoły otrzymali gadżety z logo projektu: torbę, teczkę oraz notes. W czerwcu zakończyliśmy na wesoło rok szkolny, organizując pożegnanie szkoły z „Yamaha”.

Dziękuję wójtowi Gminy Świlcza Adamowi Dziedzicowi i pracownikom Urzędu Gminy w Świlczy zaangażowanym w realizację projektu za wsparcie logistyczne na każdym jego etapie, a dyrekcji i nauczycielom za współpracę i organizację różnych działań projektowych. By projekt był sukcesem, musi być pracą zespołową. Zapraszam inne szkoły z terenu gminy Świlcza do brania udziału w tego typu inicjatywach.

Nabór wniosków, w tym roku, trwa do 19 października 2022.

linki:
funpage na Facebook'u,
[https://www.facebook.com/AEFET.erasmusplus,](https://www.facebook.com/AEFET.erasmusplus)
blog projektu: <https://erasmusplusasmirandas.blogspot.com>.

**Mama i Tata to świat nasz cały,
ciepły, bezpieczny, barwny, wspaniały.
To dobre, czule, pomocne ręce
i kochające najmocniej serce.**

Lucyna Rzepka

„Dzień Rodzica” w oddziale przedszkolnym Szkoły Podstawowej w Trzcianie

15 czerwca 2022 r. w GCKSiR w Trzcianie odbyła się uroczystość łącząca dwa piękne święta, jakim jest Dzień Matki i Dzień Ojca. W uroczystości wzięli udział rodzice, dzieci oraz wicedyrektor szkoły – Agnieszka Małozieć. Dyrektorka złożyła rodzicom życzenia z okazji ich święta, a przedszkolaki z dużym zaangażowaniem prezentowały swoje umiejętności wokalne, recytatorskie i taneczne. Przedstawiły spektakl „Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków”. Słowem i piosenką wyraziły miłość i wdzięczność, podziękowania swoim Rodzicom za ich dobroć i oddanie, za serce i troskę, poświęcenie i każdy zwyyczajny dzień. Były życzenia, całusy oraz upominki (nietuzinkowe), gdyż własnoręcznie przygotowane przez dzieci. Na twarzach rodziców można było zauważyć wzruszenie i dumę ze swoich pociech. Uroczystość przebiegła w miłej i rodzinnej atmosferze przy filiżance kawy i ciastku, a pełne wzruszeń i radości chwile będą na pewno niezapomniane.

Kilka ciekawostek o święcie matki

Początki obchodów święta matki sięgają już czasów starożytnych. Jednak samo święto miało trochę inny, bowiem politeistyczny charakter. Czczono przede wszystkim matki-boginie, czyli wszelkiego rodzaju bóstwa płodności i urodzaju. Następnie, z powodu przyjęcia przez cesarstwo rzymskie chrześcijaństwa, zabroniono kultuowania tego święta. Tradycja jednak powróciła w XVII wieku na terenach Anglii pod nazwą „Niedziela u matki”. Corocznie, w czwartą niedzielę postu, modlono się w katedrach, a następnie składano matkom prezenty w postaci kwiatów lub słow-

dycy. Dzień ten był wolny od pracy. Inna tradycja wywodzi się z kolei ze Stanów Zjednoczonych. W 1858 roku nauczycielka Ann Maria Reeves Jarvis wypromowała „Dni Matczynej Pracy”. W 1905 roku jej córka ustanowiła „Dzień Matki”, a w 1914 Kongres Stanów Zjednoczonych uznał Dzień Matki za święto narodowe. Przypada

Dzień Matki na świecie

Obecnie Dzień Matki obchodzony jest w ponad 140 krajach. Jednakże tylko 63 państwa świętują w drugą niedzielę maja. Oprócz obdarowywania prezentami i wręczania kwiatów istnieje wiele innych tradycji świętowania tego szczególnego dnia.

Powitanie rodziców przez p. wicedyrektor Agnieszkę Małozieć.

ono na drugą niedzielę maja. Niedługo potem zwyczaj ten rozprzestrzenił się na całą Amerykę, a następnie na resztę krajów świata.

W Polsce obchody Dnia Matki kojarzone są przede wszystkim z obdarowywaniem mam kwiatami, laurkami oraz wszelkiego rodzaju mniejszymi prezentami. Tradycja ta jest najbardziej widoczna w przedszkolach i szkołach, kiedy to maluchy we wzruszający sposób składają mamom życzenia, organizują przedstawienia, śpiewają piosenki i dziękują za okazaną im miłość oraz troskę. Co ciekawe, Dzień Matki po raz pierwszy obchodzony był w Polsce w 1914 roku w Krakowie.

Włochy. Włosi to naród słynący z bardzo bogatej i rodzinnej tradycji. Szczególną czcią otaczana jest matka. W tym szczególnym dniu wszyscy dają jej poczuć, że to właśnie ona jest na pierwszym miejscu. Z reguły obiad jada się w restauracjach, aby wyreczyć mamę w obowiązkach domowych. Tradycją stał się deser w postaci kawy i przepyszny sernik w kształcie serca.

Australia i Kanada. W tych krajach Dzień Matki również przypada na drugą niedzielę maja. Jednak tutaj tradycja jest zupełnie inna niż w Polsce. Tego dnia Australijczycy i Kandyjczycy zwykli przypinać do swoich ubrań goździki. Kolorowe oznaczają,

Krasnoludki – a gdzie Śnieżka?

że matka danej osoby żyje, a białe, że już odeszła. Tradycją stało się także wręczanie prezentów kobietom mieszkającym w schroniskach dla bezdomnych. Jest to najpopularniejsze święto zaraz po Bożym Narodzeniu i Walentynkach.

Meksyk. Obchodzenie Dnia Matki przypada 10 maja i rozpoczyna się uroczystą mszą świętą na cześć Najświętszej Dziewicy. W tym dniu dzieci również obdarowują swoje mamy bukietami, jednak są one tak duże i drogie, że zbiórka pieniędzy na ich zakup trwa już kilka miesięcy wcześniej.

Dzień Ojca – jak powstała tradycja? Kiedy obchodzimy Dzień Taty?

Obchody tego dnia zostały zapoczątkowane w Stanach Zjednoczonych – po sukcesie Dnia Matki pojawiły się głosy, by ustanowić takie specjalne dni również dla pozostałych członków rodziny.

Pierwsze obchody Dnia Taty odbyły się 19 czerwca 1910 roku w miasteczku Spokane w stanie Waszyngton. Stało się to za sprawą Sonory Smart Dodd, córki weterana wojny secesyjnej Williama Smarta, która dowiedziawszy się o ustanowieniu Dnia Matki wpadła na pomysł, by święto wprowadzić również dla uczczenia trudu opieki nad rodziną wszystkich ojców – i tu zwłaszcza jej własnego, który po śmierci matki samotnie wychowywał ją oraz jej pięcioro młodszego rodzeństwa. Jednak wydarzenie miało wówczas charak-

ter lokalny. W 1924 r. święto wprowadził do kalendarza prezydent John Calvin Coolidge Jr., zaś 42 lata później Lyndon Johnson podpisał prezydencką proklamację uznając trzecią niedzielę czerwca Dniem Ojca. Prezydent Nixon oficjalnie aktem prawnym ustanowił Dzień Ojca w 1972 roku.

Wesoła polka w wykonaniu zerówczaków.

Dzień Taty w Polsce

Dzień Ojca obchodzony jest niemal miesiąc po Dniu Matki – mianowicie 23 czerwca. W Polsce Ojcowie obchodzą swoje święto od 1965 roku. I – pomimo faktu, że to już kilkudziesięcioletnia tradycja – do tej pory to święto nie dorównało popularnością Dniowi Matki.

Dzień Taty na świecie

Dzień Ojca na świecie też nie jest szczególnie popularnym świętem. Tak naprawdę obchodzi się go tylko w nielicznych krajach i w różnych terminach:

- we Włoszech, Portugalii i Hiszpanii 19 marca (dzień świętego Józefa),

- w krajach skandynawskich w drugą niedzielę listopada, lecz w Danii 5 czerwca,
- na Litwie w pierwszą niedzielę czerwca,
- w Australii w drugą niedzielę czerwca,
- w Niemczech w 39. dzień po niedzieli wielkanocnej, przy czym z czasem przerodził się on w Dzień Mężczyzn,
- w Turcji, Wielkiej Brytanii i na Ukrainie w trzecią niedzielę czerwca,
- w Nikaragui tak, jak u nas 23 czerwca.

Ciekawostki związane z Dniem Ojca

- W Tajlandii Dzień Ojca obchodzony jest 5 grudnia – w dniu urodzin już zmarłego króla Bhumibola. Przy okazji urodziny króla to święto narodowe i dzień wolny od pracy. Ludzie ubierają się na żółto, bo to kolor dnia tygodnia, w którym urodził się król (poniedziałek).

- Rumunia jest jedynym krajem Unii Europejskiej, gdzie Dzień Ojca uznany został oficjalnie przez Państwo i tam druga niedziela maja jest dniem wolnym od pracy.

- W Australii wybierany jest Najlepszy Ojciec Roku.

- W Chinach Dzień Ojca obchodzony jest 8 sierpnia, ponieważ osiem brzmi jak ba, zaś 8 miesiąc i 8 dzień (ba, ba) brzmi podobnie jak potoczne określenie „tata” – ba-ba.

- W Estonii Dzień Ojca jest w drugą niedzielę listopada w czasie święta narodowego – Dnia Flagi.

- W Indiach obchody Dnia Ojca przyjęły się tylko w dużych miastach.

- W Holandii zgodnie z tradycją ojcowie dostają śniadanie do łóżka, a na kolację zabierają dzieci do swoich ojców.

Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna w Świlczy od lat organizuje wspólne wydarzenia ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Woliczce.

Magdalena Lisowska

Dzień Tolerancji i Integracji. Razem Lepiej

Dla uczestników zajęć jest to lekcja mająca za zadanie oswoić dzieci z niepełnosprawnością. Dzieci są ciekawe, każda odmienność jest dla nich intrygująca. Bezpośrednie spotkania z ludźmi niepełnosprawnymi pozwala na wyegzekwowanie od dzieci właściwej postawy w stosunku do niepełnosprawności.

W świetlicy na takie spotkania dzieci są przygotowywane poprzez rozmowę. Widząc osobę na wózku inwalidzkim nie będą wytykać jej pal-

tegracyjne pokazują, że „inność” nie jest niczym wstydlivym i w wielu przypadkach nie musi być przeszkodą w życiu.

Dzień ten rozpoczęliśmy grillem. W altanie nakryto stoły i tam, ciesząc się swoim towarzystwem, mogliśmy ugościć przybyłych kielbaskami, ciasteczkami, kawą, herbatą, oraz napojami.

Wzmocnieni uczestnicy wydarzenia poszli grać w dwa ognie pod czujnym okiem edukatorki od spor-

tu oraz wychowawców i opiekunów.

Druga grupa mogła skorzystać z zajęć rewalidacyjnych w świetlicy w postaci Magicznego Dywanu.

Clou wydarzenia okazała się sztuka nieoczywista – kredowe graffiti przed budynkiem placówki. Cztery grupy chętnych osób miały za zadanie odwzorować kartkę wakacyjną, która przedstawiała morze, plażę, klimat typowo wakacyjny. Kartki z tym motywem zostały wykonane dla uczestników ŚDS w Woliczce przez

cami, wołając głośno – ...a dlaczego pani jeździ na wózku... – bo wiedzą, iż panią dotknęła choroba, a skutkiem tej choroby jest teraz wózek inwalidzki.

Dzień Tolerancji i Integracji – Razem Lepiej, który odbył się 19 lipca 2022 r. to wspólne spędzanie czasu, wspólne zabawy, rozmowy, tańce. Nikt nie czuje się odrzucony, widać, iż dzieci integrują się chętnie z uczestnikami zajęć ŚDS, akceptują ich niepełnosprawność. Osoby niepełnosprawne zyskują możliwie największą i upragnioną samodzielność, natomiast dzieci uczą się tolerancji, wzajemnego wsparcia, empatii i pomocy innym. Środowiska in-

dzieci i wręczone w Woliczce podczas warsztatów ceramicznych, które odbyły się 12 lipca.

Zakończyliśmy spotkanie wręczając dyplom uczestnictwa na ręce pani kierownik Anny Gniewek Marek, a naszym przyjaciołom medale z napisem Dzień Tolerancji i Integracji Razem Lepiej.

Proces integracji osób niepełnosprawnych w społeczeństwie jest długotrwały, ale na pierwszym miejscu zawsze powinien być człowiek, a nie fakt, że jeździ na wózku czy chodzi o lasce.

Traktując osoby niepełnosprawne przyjaźnie, na równi ze wszystkimi – uczmy dzieci szacunku dla każdego.

Placówka wsparcia dziennego dla dzieci z miejscowości Świlcza uważnie przygotowuje program wakacyjny dla uczestników zajęć. Co zrobić, aby po dziesięciu miesiącach wspólnie spędzonego czasu w świetlicy w roku szkolnym, na wakacjach dzieci chciały przyjeżdżać do nas? To pytanie stawia przed wychowawcami duże wymagania.

Magdalena Lisowska

Wakacje ze Środowiskową Świetlicą Socjoterapeutyczną dobiegły do mety!

Zadanie – to realizacja celów socjoterapeutycznych

Jednak okazuje się, że dzieci lubią przebywać w świetlicy i angażują się z ochotą w każde przedsięwzięcie.

Zakładając, że w życiu dziecka szczególną rolę przypisuje się umiejętności rozumienia otaczającego go świata, dostrzegania zachodzących w nim związków i współdziałania z innymi, program zakładał realizację celów socjoterapeutycznych. Wielu osobom z trudem przychodzi nawiązywanie i utrzymywanie pozytywnych kontaktów z innymi ludźmi, wykazywanie zrozumienia czy radzenie sobie z problemami i konfliktami oraz włączenie się do grupy. Uczestnictwo w działaniach grupy rozwija zdolność radzenia sobie z problemami psychologicznymi i społecznymi dlatego zrealizo-

waliśmy wakacyjny program, którego motto brzmiało: „Człowiek jest wielki, nie przez to co posiada, lecz przez to, kim jest; nie przez to co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi”.

Program wakacyjny został zrealizowany w całości. Główne cele jakie założyliśmy, w tym cele socjoterapeutyczne, to:

- stworzenie radosnego, pogodnego nastroju przez zabawę i czynny wypoczynek,
- odreagowanie napięć i stresu po zakończeniu roku szkolnego,
- tworzenie grupy wspierającej się,
- integracja dzieci poprzez pracę w zespole,
- rozwijanie poczucia odpowiedzialności i samodzielności oraz nabycie umiejętności koniecznych do wzięcia odpowiedzialności za swoje zachowanie w kontaktach z innymi,

- pobudzanie potrzeb współdziałania oraz wyrażania myśli i uczuć,
- inicjowanie współzawodnictwa oraz nauka zabawy i gry zgodnie z przyjętymi zasadami,

- poznawanie sposobów komunikacji z ludźmi,
- kształcenie kultury obcowania z przyrodą,
- budowanie pozytywnego obrazu samego siebie,
- zaspokojenie potrzeby bycia ważnym,
- nabycie umiejętności rozpoznawania i wyrażania emocji.

Wakacje – to czas zabawy

Do świetlicy uczęszczają dzieci w wieku od 7 do 14 lat, więc wakacje to czas zabawy. Zabawa, jako przejaw aktywności, odgrywa istotną rolę w różnych okresach życia człowieka, a przede wszystkim w jego dzieciństwie.

Zabawa może przybierać różne formy, w jaki sposób bawi się dziecko, może dawać wyobrażenie o jego podejściu do życia w przyszłości.

Na tych wakacjach świetlica nie zapomniała o tym ważnym aspekcie życia dziecka – trzy razy odwiedziła Centrum Zabawy Fantazja w Rzeszowie oraz uczestniczyła w trzech seansach kinowych, oglądając filmy: „Nakręcony tata”; „Minionki – Wejście Gru”; „Thor – miłość i grom”.

Trzy razy gościła nas kręgielnia Aloha, a uczestnicy wyjazdu mogli korzystać z czterech torów zarezerwowanych dla nich i szlifować swoje umiejętności bowlingowe.

Na wakacjach aspekt edukacyjny jest istotny w realizacji zamierzonych celów. Świetlica uczestniczyła w pięciu spotkaniach muzealno-warsztatowych, a były to: warsztaty o dawnych strojach naszego regionu, wycieczka z przewodnikiem po Starówce Rze-

szowa, lekcja muzealna – letnia kuchnia czyli jak powstawały lody, warsztaty pn. Maroko – szkice i podróże, oraz wykonywanie magnesów z Ratuszem Rzeszowskim. Dzieci brały udział w warsztatach pn. „Lato pod balonem” w Zamku Łańcuckim.

Troska o rozwój fizyczny i zdrowie

Aktywnie spędzony czas w Kompleksie Turystycznym Brzezówka to była ogromna frajda dla dzieci. Kompleks składa się z trzech części: parku wodnego, placu zabaw oraz parku historycznego. Nasze dzieciaki korzystały najchętniej z parku wodnego, gdzie miały do dyspozycji liczne atrakcje wodne, zjeżdżalnie, fontanny, baseny. Korzystały z leżaków, czyli strefy wypoczynku oraz gastronomii. Zabawa była wyśmienita. Parki wodne dla dzieci to świetny sposób, by miło spędzić czas i jednocześnie zadbać o rozwój fizyczny oraz zdrowie. Co więcej, ruch na świeżym powietrzu skutecznie ob-

niza poziom stresu i pomaga się zrelaksować. Pływanie korzystnie wpływa na tężyznę fizyczną, to sport, który angażuje całe ciało i rozwija wszystkie partie mięśni.

O tężyznę ciała dbaliśmy w Parku Trampolin Grawitacja oraz w Centrum

wspinaczkowym i parku linowym Fly Wall. Korzystaliśmy tam ze ścianki Fun Climbing, która jest zaprojektowana specjalnie dla najmłodszych, którzy dopiero rozpoczynają swoją przygodę ze wspinaczką. Wspinanie poprzedziła porządna rozgrzewka oraz instruktaż bezpieczeństwa. Dzieci wyposażone w kaski oraz uprząż wspinaczkową, pod czujnym okiem instruktorów, pokonywały kolejne stopnie kolorowych ścianek. Poznały podstawowe zasady wspinaczki, wzajemnie się wspierały dodając sobie odwagi, ale również sportowo rywalizowały „kto wyjdzie wyżej”. Kształtowały w sobie odwagę i determinację.

Pozostając w sportowym nastroju nie można pominąć treningu piłkar-

skiego na stadionie przy Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej w Świlczy przeprowadzonym przez wykwalifikowanego trenera piłkarskiego Mariusza Kowala. Dzieci potrzebują ruchu, który zapewni im prawidłowy rozwój psychiczny i fizyczny. Bez względu na płeć mają podobne potrzeby, ale też predyspozycje do sportu. Trener prowadzący zajęcia z dziećmi stworzył im właściwe warunki do podjęcia treningu piłkarskiego.

Podczas treningu każdy mały piłkarz miał swoją piłkę. To pozwoliło im na poznanie własnych możliwości. Ciekawe zabawy koordynujące ruch zawodnika z piłką to była dla dzieci nowość.

Ruchu zażywaliśmy również na placu zabaw w Bratkowicach, gdzie dzieci poprzez wspólną zabawę miały okazję rozwijać swoje kompetencje społeczne, uczyły się współpracy, a niejednokrotnie samodzielniego rozwiązywania konfliktów. Pod-

czas zajęć sportowych z edukatorem od sportu na obiekcie w Świlczy szlifowały umiejętności jazdy na elektrycznych hulajnogach i havebordach.

Wycieczka do Wioski Indiańska Fort Wapiti w Zalasowej koło Tarnowa pozwoliła na poznanie niepowtarzalnej kultury i sztuki Indian sprzed i po przybyciu białych ludzi na kontynent amerykański. Dzieci strzelały z łuku, rzucały włócznią, próbowały rzucić linę na rogi bizona, pokonały indiański tor przeszkód, nauczyły się indiańskiej piosenki ducha ognia i indiańskiego tańca – integracyjne ognisko dopełniło wrażeń.

Wakacje to czas spotkań

Na wakacjach zorganizowaliśmy cztery spotkania z psychologiem, miały one charakter warsztatowy. Na jednym z tych spotkań dzieci miały okazję porozmawiać z małym bohaterem – chłopcem z Przemyśla, który urato-

wał życie 18-latką nad Morzem Bałtyckim.

Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna w Świlczy od lat organizuje wspólne wydarzenia ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Woliczce. Dzień Tolerancji i Integracji – Razem Lepiej, który odbył się 19 lipca 2022 r. to wspólne spędzanie czasu, wspólne zabawy, rozmowy, tańce.

Nikt nie czuje się odrzucony, widać, iż dzieci integrują się chętnie z uczestnikami zajęć ŚDS, akceptują ich niepełnosprawność. W sierpniu odbyło się spotkanie integracyjne międzypokoleniowe z Klubem Seniora z Trzcionki.

Seniorzy zwiedzili naszą placówkę oraz cały obiekt sportowy wokół świetlicy. Byli zdziwieni przestrzenią oraz wspaniałą infrastrukturą, jaką dzieci mają na co dzień do dyspozycji: różnorakie boiska, siłownia zewnętrzna, stoliki do gry, miejsce do grilla, plac zabaw to wszystko zrobiło na seniorach dobre wrażenie. Dzieci zostały zaproszone na warsztaty do Biblioteki w Trzcionce, gdzie tematem zajęć były organizery na przybory szkolne. Zajęcia sprawiły dzieciom ogromną przyjemność, ponieważ po raz pierwszy obcowali z techniką malowania na szkle. Jest to niewątpliwie wyjątkowa forma aktywności malarskiej. Zajęcia dały dzieciom dużo radości, pozwoliły się zrelaksować a na koniec widać było na twarzach zadowolenie i ogromną

satysfakcje z efektów ukończonej pracy.

W Trzciannie czekała na nich jeszcze jedna atrakcja w postaci ciekawej lekcji edukacyjnej na temat historii oświecenia, „od iskry do żarówki”.

Na wakacjach tradycyjnie odbyło się spotkanie z Akademią 50+. Dzieci wzięły udział w warsztatach technicznych przeprowadzonych w Osiedlowym Domu Kultury Krak przez wolontariuszki Akademii 50+.

Panie te są nam dobrze znane, od początku istnienia placówki, czyli od roku 2018 uczestniczą w działaniach, jakie podejmuje świetlica.

W tym roku zaprosiły nas na warsztaty rękodzielnicze. Dzieci pod czujnym okiem wolontariuszek wykonały maki z krepiny, oraz nauczyły się piec proziaki.

W sierpniu odbyły się zajęcia profilaktyczne w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W trakcie zajęć dzieci nauczyły się rozpoznawać przemoc, właściwie reagować w sytuacji zagrożenia oraz poznały możliwości pomocy, z której mogą skorzystać osoby doświadczające przemocy. Najważniejszą puentą spotkania było to, aby ZAWSZE reagować na przemoc i NIGDY nie przechodzić obok niej obojętnie.

U nas każde dziecko znajdzie coś dla siebie

Świetlica to miejsce gdzie można realizować swoje zainteresowania na zajęciach plastycznych, technicznych, sensoplastycznych czy konstrukcyjnych. Dzieci wykonały prace plastyczne z wykorzystaniem surowców wtórnych.

W pracach wykorzystywano gałązki, z których powstały oryginalne autoportrety, malowano na kamieniach, wykonano postacie ulubionych bohaterów filmowych z kolorowych plastikowych nakrętek, powstały również smoki z tekturowych kartonów po jajkach, dziewczynki na huśtawkach, a koniec zwiędził ekologiczny pokaz mody. U nas każde dziecko znajdzie coś dla siebie.

Wszystkim dzieciom na nowy rok szkolny życzymy, aby każdy wierzył w siebie, odkrywał swoje pasje, rozwijał talenty. Uczcie się, doświadczajcie i bawcie się nauką.

Eliza Oleszak

Po wakacyjnej przerwie dzieci i młodzież oraz nauczyciele i inni pracownicy oświaty wrócili 1 IX 2022 r. do szkół Gminy Świlcza, aby rozpocząć nowy rok szkolny. Oby był on szczęśliwy i bezpieczny. Niech rozpoczynający się rok szkolny będzie czasem spokojnej i efektywnej, i docenianej pracy.

„Wiedza jest jedyną rzeczą, która wzbogaca i której nie można nikomu odebrać”.

(J.I. Paderewski)

Do szkół w Polsce poszło 4,6 mln uczniów, w tym do szkół podstawowych – 3 mln, ponadpodstawowych – 1,6 mln. Na Podkarpaciu ogółem 271 060 uczniów, szkół podstawowych jest 1062, w tym 990 publicznych, szkół ponadpodstawowych jest 390, w tym 349 publicznych, szkół licealnych – 57 (Dane PKO w Rzeszowie).

Oby rozpoczynający się rok szkolny 2022/2023 był pełen sukcesów, ciekawych wyzwań edukacyjnych i rozwijających doświadczeń. Czas spędzany w szkole pozwalał będzie odkrywać nowe pasje i zainteresowania, a odkrywanie świata dostarczy wiele radości. Wśród uczniów polskich szkół jest wielu uczniów z Ukrainy ze statusem uchodźcy. W czerwcu kończyło rok szkolny w polskich szkołach 180 tys. uczniów z Ukrainy ogarniętej zbrodniczą wojną i ludobójstwem ze strony Rosji. Powinniśmy im pomagać przetrwać ten okrutny czas wojny rozpoczętej w dn. 24 lutego br. W szkołach podstawowych i przedszkolach na terenie gminy wg informacji z UG CUW z dn. 31 VIII br. tylko 7 uczniów z Ukrainy.

Nie ma dużej różnicy między tym, jak dawniej obchodzono rozpoczęcie roku szkolnego, a jak to wygląda współcześnie. Początek roku szkolnego to uroczysty dzień poprzedzony, zwykle Mszą świętą w kościołach parafialnych z udziałem uczniów, rodziców i nauczycieli. To dzień bez zajęć dydaktycznych, na który uczniowie, często z rodzicami, przychodzą odświętnie ubrani. Otrzymują plan lekcji i pierwsze informacje dotyczące nowego roku szkolnego, np. o nowych nauczycielach lub planowanych wycieczkach. Białe koszule i bluzki, granatowe lub czarne spódnice oraz spodnie, to klasyczny strój galowy, zakładany od lat na rozpoczęcie roku szkolnego i inne ważne uroczystości szkolne. Kiedyś wymagania odnośnie stroju i wyglądu były dużo bardziej przestrzegane. Dziś, szczególnie w starszych klasach szkoły podstawowej lub w szkołach średnich, dzieci i młodzież mają większą swobodę dotyczącą wizerunku. Szkoła zmienia się na wielu obszarach, nie zawsze tak, jakbyśmy sobie tego życzyli. System edukacji to pojemny temat, w którym jest jeszcze dużo do zrobienia.

Ważną częścią szkolnej społeczności są rodzice uczniów. Ich współpraca z dyrektorami, nauczycielami i wychowawcami szkół i przedszkoli. I współdziałanie owocuje sukcesami przynosi wiele powodów do zadowolenia. Niech rozpoczynający się nowy rok szkolny przynosi ze sobą spokój, atmosferę pracy i zabawy, ciekawe doświadczenia, odkrywanie świata i budowania dobrych relacji międzyludzkich.

1 września 2022 roku w Szkole Podstawowej im. św. Jana Kantego w Świlczy odbyła się uroczysta Gminna Inauguracja Roku Szkolnego 2022/2023.

Grzegorz Patruś

Dajcie się prowadzić nauczycielom i książkom...

Gminne rozpoczęcie roku szkolnego w Świlczy

Swoją obecnością zaszczytili nas: przedstawicielka PKO w Rzeszowie wizytator Ewa Jakubowska, wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic i zastępca wójta – Sławomir Styka, proboszcz Parafii Świlcza ks. Kanonik Antoni Czerak, ks. Wiesław Lisowicz, sekretarz Gminy Świlcza Wojciech Słowik, radny Rady Powiatu Rzeszowskiego Tadeusz Pachorek, przedstawiciele Rady Gminy Świlcza, dyrektor CUW Eliza Oleszak, dyrektor GBP w Świlczy zs. w Trzcianie Dorota Madej, kie-

nia na ucznia dokonali Dyrektor Szkoły oraz Wójt Gminy Świlcza.

W czasie wystąpienia dyr. szk. Grzegorz Patruś powitał zaproszonych gości, rodziców, nauczycieli, pracowników oraz uczniów. Mówił m.in.: *– Rozpoczynając nowy rok szkolny, zapewne zadajemy sobie pytanie, czy na dobre wrócimy do szkoły, a nauka w systemie zdalnym lub hybrydowym zostanie tylko wspomnieniem związanym z ubiegłymi dwoma latami. Odpowiedzi na te pytania przyniesie czas.*

Mówca wyraził swoje pragnienia i nadzieje, by szkoła przez pełnych 10 miesięcy rozbrzmiewała codziennym gwarem, bo metaforycznie rzecz ujmując „Świat jest podtrzymywany oddechem dzieci spieszących do szkoły”. Przedstawił plan pracy we wszystkich dziedzinach głównych zadań każdej szkoły: nauczaniu, wychowaniu i opiece. Opowiedział o współpracy szkoły w ramach projektów, wykorzystania sprzętu z Laboratoriów Przyszłości, kampanii i akcji. Zapewnił, że szkoła dołoży wszelkich starań, aby wyniki egzaminu ósmoklasisty były wysokie, a nasi absolwenci dostali się do wymarzonych szkół średnich. Obiecał pomoc w rozwiązywaniu problemów, zapewnienia opieki psychologiczno-pedagogicznej.

Mówiąc o planach pracy na rok szkolny 2022/2023 zapewnił, że nie zabraknie działań dotyczących obchodów świąt rocznicowych oraz realizacji treści związanych z szeroko pojętym bezpieczeństwem, w tym bezpieczeństwem w sieci oraz działaniami w ramach tematyki prozdrowotnej, ochrony klimatu, ekologii.

W kościele parafialnym w Świlczy.

rownik Świetlicy Socjoterapeutycznej Magdalena Lisowska, kierownik Posterunku Policji w Świlczy zs. w Trzcianie aspirant Mateusz Jarosz, przewodnicząca i zastępca Rady Rodziców SP w Świlczy – Regina Majka i Marcin Żańczak, przedstawiciele dyrektorów szkół z terenu gminy, przedstawiciele sołectw gminy oraz rodziców uczniów.

Scenariusz słowno-muzyczny uroczystości nawiązywał do obchodów 83. rocznicy wybuchu II wojny światowej, czasu odpoczynku, letniej kanikuly. W czasie uroczystości powitaliśmy również w gromadzie uczniowskiej najmłodszych-pierwszoklasistów w liczbie 32 uczniów, którzy złożyli uroczyste ślubowanie. Aktu pasowa-

W sali widowiskowo-sportowej Szkoły Podstawowej w Świlczy.

Ponadto podkreślił, że rozpoczynając nowy rok szkolny dołożono wszelkich starań, aby placówka była bezpieczna, a uczniowie czuli się w niej dobrze. Na koniec życzył wszystkim powodzenia, sukcesów w poszerzaniu wiedzy i umiejętności.

– *Wierzę też, że czas spędzony w murach naszej szkoły będzie dla Was czasem prawdziwej przygody z nauką. Wierzę, że to będzie dobry czas* – mówił Dyrektor.

Po wystąpieniu Dyrektora Szkoły uroczystej inauguracji nowego roku szkolnego dokonał Wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic, który w swoim wystąpieniu nawiązał do wydarzeń wojennych, zmian zachodzących w oświacie. Podkreślił wagę zawodu nauczycielskiego, trud pracy dydaktyczno-wychowawczej w aspekcie wymagania współczesnego świata.

W czasie spotkania głos zabrała również Wizytator Kuratorium Oświaty, która odczytała List od Podkarpackiego Kuratora Oświaty Małgorzaty Rauch. Kurator zaproponowała uczniom, by w nowym roku szkolnym dali się poprowadzić nauczycielom i księżkom drogami, których nie znają.

– *Jak w każdej dobrej opowieści najważniejsze jest pierwsze zdanie i dobry początek. Zatem do dzieła, Młodzi Autorzy!* – takimi słowami Kurator Oświaty zachęciła do pracy, na-

Pasowanie na ucznia.

uki, zdobywania wiedzy i doświadczeń.

Po uroczystościach uczniowie udali się do klas na spotkania z wychowawcami.

Niech nowy rok szkolny będzie radosny, pracowity, bezpieczny i z sukcesami.

Fot. Zbigniew Lis

Dyrekcja Szkoły Podstawowej i Dostojni Goście.

Potrzeba nam spokoju i odwagi

Skończyły się wakacje. Przed uczniami i nauczycielami, a także rodzicami – znowu szkoła, rok szkolny 2022-2023. Przeżyjemy w niej mnóstwo wspólnych chwil, więc patrzymy w przyszłość z optymizmem, bądźmy pełni radości i czerpmy energię do pracy z wakacyjnych przygód. I pamiętajmy, że:

*Im więcej wiedzy posiadziemy teraz, tym trudniej będzie nas pokonać w przyszłości
– o tyle będziemy mądrzejsi...*

Jesteśmy wszyscy teraz u początku wędrówki i dopiero w czerwcu przyszłego roku ujrzymy jej finisz.

Pokonujemy więc wytrwale wszystkie przeszkody pojawiające się na naszej drodze, walczymy o jak najlepsze stopnie, reprezentujemy godnie naszą szkołę i pamiętajmy, że nasz szlak trzeba pokonać piechotą, dzień w dzień trzeba poświęcać czas i wkładać pracę, a wówczas marsz ten stanie się dla nas owocny. Sami będziemy z niego dumni, a i rodzicom i nauczycielom sprawimy wiele radości. Tak powinni myśleć uczniowie a nauczyciele? Jak podają aktualnie różne media w Polsce brakuje ok. 16 tys. nauczycieli, tj. o 4 tys. więcej niż w roku ubiegłym. Start nie jest łatwy ze względu na gorącą atmosferę medialną, zwłaszcza wokół podręcznika do przedmiotu „Historia i teraźniejszość” prof. Roszkowskiego. ZNP zapowiada strajki ze względu na nie spełnienie obietnic podwyżek płac dla sfery budżetowej. Zapowiada się wiele zmian dla szkoły. By dobrze pracować muszą mieć stabilność, spokój i pozytywną twórczą atmosferę nauki i pracy. Szkoła powinna być wolna od wszelkiej polityki. Nowy rok szkolny 2022/23 w naszym regionie rozpocznie 270 tys. uczniów plus ukraińscy uczniowie (w ub. r. szk. było ich 4432).

Na powrót wszystkich uczniów w nowym roku przygotowywały się obiekty oświatowe, gdzie przepro-

wadzono wiele inwestycji, remontów i prac porządkowych. Inauguracja roku szkolnego 2022/23 odbywa się zgodnie z tradycją, tj. uroczystymi Mszami świętymi w kościołach parafialnych i uroczystościami powitania szkół.

Szkoły zostały już wypełnione gwarem i śmiechem uczniów.

Jak to dobrze znów spotkać się z kolegami, nauczycielami, podzielić wrażeniami, powspominać letnie przygody. Ale czy potrwa to długo? Czy może wrócić nauczanie on-line? Czy ustanie wojna o krok od nas – w Ukrainie? Czy będzie stabilna praca szkolna? Na razie kolejny moduł koronawirusa nie atakuje natarczywie, ale bądźmy optymistami ostrożnymi.

Życzę wszystkim, żeby ten rok był dla wszystkich jak najbardziej owocny, spokojny. Przyniósł dużo satysfakcji i radości ze wspólnej pracy. Aby szkoła oprócz miejsca obowiązkowej nauki była miejscem, do którego uczniowie będą przychodzić z przyjemnością, by spotkać się z kolegami i koleżankami. Rodzicom zaś życzę jak najwięcej radości ze swoich pociech i ich edukacyjnych sukcesów, Nauczycielom satysfakcji z pracy zawodowej, wytrwałości w niesieniu przysłowiowego „kaganka oświaty” oraz optymizmu i uśmiechu na co dzień, realizacji planów i zamierzeń oraz wszelkiej pomyślności.

Szanowni Państwo,
Drodzy Nauczyciele
i Uczniowie!

Drodzy uczniowie klas pierwszych. Bardzo dziękuję za wybory naszych szkół na terenie gminy. Mam nadzieję, że Wasze oczekiwania zostaną tutaj spełnione, a czas spędzony w murach naszych szkół uznacie za najlepszy w Waszym życiu. Uczniom klas starszych życzę samych dobrych dni w naszej szkołach, poczucia spełnienia i zadowolenia,

a także owocnej pracy w zdobywaniu nowej wiedzy.

Drodzy ósmoklasiści, przed Wami ostatni rok w szkole. Życzę Wam dużej motywacji do pracy, sprostaniu wielu obowiązków ale także radości z dnia codziennego.

Drodzy rodzice, życzę Wam spokoju i cierpliwości oraz wielu powodów do zadowolenia. Liczę na owocną współpracę, a w tym trudnym czasie – na wsparcie. To od nas – nauczycieli i rodziców – zależy w głównej mierze bezpieczeństwo naszej młodzieży.

Szanowni Nauczyciele i Pracownicy Szkoły, życzę Wam uznania szacunku i doceniania, satysfakcji z wykonywanej pracy i zadowolenia z jej efektów.

Nowy rok szkolny
uważam za otwarty!

Jak powiedział Phil Bosmans „Bogactwem człowieka są uśmiech, przyjazny gest, pogodne słowo”. Życzę nam wszystkim takiego bogactwa jak najwięcej. Życzę wszystkim, żeby ten rok był dla wszystkich jak najbardziej owocny, spokojny. Przyniósł dużo satysfakcji i radości ze wspólnej pracy dla wspólnego dobra.

Placówki oświatowe w roku szkolnym 2021/2022 oraz 2022/2023 wg danych z Systemu Informacji Oświatowej na 30 września 2021 r. oraz z aneksów do arkuszy organizacji na 1 września 2022 r.

Lp.	Nazwa placówki	Liczba uczniów w roku szkolnym 2021/2022 w jednostkach prowadzonych przez Gminę Świlcza (jst)	Liczba uczniów w roku szkolnym 2022/2023 w jednostkach prowadzonych przez Gminę Świlcza (jst)	Liczba oddziałów w roku szkolnym 2021/2022 w jednostkach prowadzonych przez Gminę Świlcza	Liczba oddziałów w roku szkolnym 2022/2023 w jednostkach prowadzonych przez Gminę Świlcza
1.	Szkoła Podstawowa nr 1 w Bratkowicach	193	193	9	9
2.	Szkoła Podstawowa w Świlczy	292	284	15	15
3.	Szkoła Podstawowa w Rudnej Wielkiej	296	292	15	14
4.	Szkoła Podstawowa w Trzycianie	235	230	10	10
5.	Zespół Szkół w Dąbrowie	157	166	10	10
6.	Szkoła Podstawowa nr 1 w Mrowli	181	186	11	11
7.	Szkoła Podstawowa nr 2 w Bratkowicach	99	89	8	8
8.	Przedszkole w Bratkowicach	145	150	6	6
9.	Przedszkole w Świlczy	123	125	5	5
10.	Przedszkole w Trzycianie	70	70	3	3
RAZEM PROWADZONE PRZEZ JST:		1791	1785	92	91
Lp.	Nazwa placówki	Liczba uczniów w roku szkolnym 2021/2022 w jednostkach dotowanych przez Gminę Świlcza	Liczba uczniów w roku szkolnym 2022/2023 w jednostkach dotowanych przez Gminę Świlcza	Liczba oddziałów w roku szkolnym 2021/2022 w jednostkach dotowanych przez Gminę Świlcza	Liczba oddziałów w roku szkolnym 2022/2023 w jednostkach dotowanych przez Gminę Świlcza
11.	Niepubliczna Szkoła w Bratkowicach	61	67	8	8
12.	Niepubliczna Szkoła w Błędowej Zgłobieńskiej	58	56	8	8
13.	Niepubliczne Przedszkole w Błędowej Zgłobieńskiej "Kolorowy Świat Maluszka"	22	27	2	2
14.	Niepubliczne Przedszkole w Świlczy "Bajkowy Zakątek"	30	32	1	2
RAZEM W SYSTEMIE OŚWIATY PROWADZONE PRZEZ JST I DOTOWANE PRZEZ GMINĘ ŚWILCZA:		1962	1967	111	111

Żłobki na terenie Gminy Świlcza – opieka nad dziećmi do lat 3

Żłobek Gminny w Trzcianie	55	Żłobek Gminny w Mrowli	31	Żłobek Gminny w Bratkowicach	20
		<u>Razem</u>	<u>106</u>		

Uczniowie z Ukrainy w Gminie Świlcza, dane o uczniach i oddziałach wg danych z Systemu Informacji Oświatowej – stan na 24.08.2022 r.

Lp.	Nazwa szkoły/placówki	Klasa	Liczba uczniów w oddziale ogółem
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Marii Konopnickiej w Mrowli	Wychowanie przedszkolne	1
2.	Szkoła Podstawowa w Trzcianie	Wychowanie przedszkolne	1
3.	Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej	Wychowanie przedszkolne	2
4.	Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej	III	1
5.	Szkoła Podstawowa im. Stanisława Dąbskiego w Rudnej Wielkiej	VII	2
RAZEM			7

Zdrowie kontra choroby. Uroda kontra choroby skóry. Długie, zdrowe życie – kontra krótkie i często bolesne życie. Wydawać by się mogło, że wybór jest prosty. Niestety, jak życie i doświadczenie uczy nas, wybierając papierosy wybieramy choroby i w rezultacie cierpienie i przedwczesną śmierć.

Ludwika Oleksak

Akcja profilaktyczna w ZST-W w Trzcianie „Rzodkiewka – kontra papieros”

Nałóg nikotynowy

Wydaje się wielu młodym ludziom, że jeden papieros nie zaszkodzi. Młodzi nie zdają sobie jednak sprawy, jak łatwo od jednego, pierwszego papierosa rozpoczyna się nałóg nikotynowy. Wraz z nałogiem rozpoczyna się

problem. Najpierw niewidoczny dla oka, ale wkrótce organizm zaczyna odczuwać głód uzależnienia od nikotyny. Postanawiamy rzucić palenie, postanawiamy skończyć z nałogiem. Zdajemy sobie wtedy sprawę, że staliśmy się niewolnikami nałogu i uświadamiamy sobie, że to nie jest takie proste być wyzwolonym od nałogu. Rzucenie palenia jest bardzo trudne i może trwać długo. Wymaga wiele samozaparcia, mocnych motywacji, zmian w codziennej diecie i często – pomocy innych ludzi. Moż-

na próbować kilka razy i upadać, ale najważniejsze jest, żeby się nie poddać w postanowieniu o rzuceniu palenia.

Rzodkiewka – na zdrowie!

Akcja profilaktyczna „Rzodkiewka kontra Papieros”, która została zorganizowana w Zespole Szkół Techniczno-Weterynaryjnych w Trzcianie miała za cel uświadomić naszą młodzież o szkodliwości palenia papierosów,

a z drugiej strony pokazać i zachęcić do zdrowego odżywiania się. Cała akcja, którą miała charakter milej, zdrowej imprezy odbyła się w holu szkolnym, by jak największa liczba

młodzieży mogła wziąć udział i delektować się rzodkiewkami podanymi w różnych ozdobnych kształtach czy to na kanapkach, czy na dekoracjach surówek i sałatek. Rzodkiewka jest warzywem o wysokiej wartości biologicznej – spożywana w postaci surowej zachowuje największe stężenie mikro- i makroelementów. W 100 g porcji świeżej rzodkiewki znajduje się ok. 20,6 mg witaminy C, kwas foliowy (14,5 ug) duże stężenie witamin K, B, B1, B2, B6 oraz PP, a także składników mineralnych: żelazo,

wapń, potas, siarka, fosfor, magnez, miedź i mangan. Był to wspaniały czas wspólnego przebywania. Była też okazją do przeglądania i pobrania różnych materiałów informacyjnych, ulotek, np. na temat szkodliwości palenia. Rolą ich jest pomoc w rzuceniu palenia.

Jak wspomniałam na początku silna wola, silna motywacja, pomoc in-

nych osób, ale również odpowiednia zdrowa dieta może okazać się pomocna. Zdrowa dieta to przede wszystkim produkty spożywcze jak najmniej przetworzone. Jednym z takich naturalnych produktów jest RZODKIEWKA! Rzodkiewka to samo zdrowie! Jedząc rzodkiewkę zachowasz urodę, zdrowie i zrzucisz kilogramy nadwagi!

PS. Dziękuję serdecznie uczniom naszego Technikum Żywności i Usług Gastronomicznych za pomoc w przygotowaniu rzodkiewkowego poczęstunku.

Joanna Kulmowa

Jesień pachnie

Czym pachnie jesień?

Grzybami w lesie.
A grzyby czym pachną?
Wiem:
gorzko.
Ziemią i mchem.

A ziemia czym pachnie?
Iglami sosen.

A sosny?
Sosny? Wrzosem.

A wrzos?
Miód przypomina.

A miód?
Jak łubin i koniczyna

A koniczyny?
Sianem pachnące.

A siano?
Trawą na łące.

A trawa?
Pachnie rosą i deszczem.

A deszcz?
Deszcz pachnie lasem
– i czymś jeszcze.
Deszcz pachnie smutno,
aż płakać chce się.

Deszcz pachnie
jak jesień.

1906 – 1945

Błogosławiona Natalia Tułasiewicz

Muszę być święta, nowoczesną świętą,
teocentryczną humanistką.

Polonistka, nauczycielka, poetka, była osobą nieprzeciętną, entuzjastką słowa i czynu. Chłonna wiedzy, świata, ludzi, kochająca przyrodę i podróże, zafascynowana kulturą, sztuką, muzyką, przejęta ideą apostołstwa ludzi świeckich w zachwycie nad dziełem stworzenia i w radości życia, nieustraszenie, samodzielnie i odważnie szukała swej własnej drogi ku świętości.

Nowa patronka nauczycieli

Urodziła się 9 IV 1906 r. w Rzeszowie w wielodzietnej (9 osób) rodzinie urzędnika skarbowego przy ul. Gałęzowskiego (obecnie w tej kamienicy mieści się Wojewódzka Biblioteka Pedagogiczna). Ochrzczona została w rzeszowskim Kościele Farnym, gdzie na początku maja br. odsłonięto uroczystą tablicę pamiątkową, ku Jej czci.

W 1921 r. cała rodzina przeniosiła się do Poznania. Tam Natalia uczyła się w Gimnazjum Sióstr Urszulanek i w Konserwatorium Muzycznym. W 1931 r. ukończyła studia polonistyczne na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza. Później, jako nauczycielka, pracowała w wielu szkołach i aktywnie uczestniczyła w życiu literackim Poznania. Należała do Towarzystwa Na-

uczycieli Szkół Średnich i Wyższych. Zajmowała się literaturą. Napisała i wydała następujące książki: „Droga do miłości”, „Poprzez ziemię ukochałam niebo”, „Być poetką życia”, „Zapiski z lat 1938-1943”, „Przeciw Barbarzyństwu – listy, dzienniki, wspomnienia”.

We wrześniu 1939 r. z powodu wojny cała rodzina została wysiedlona z Poznania do Ostrowca Świętokrzyskiego. Trudno było utrzymać się całej rodzinie. Postanowiła w Krakowie szukać lepszych warunków życia i pracy dla siebie i rodziny. Znalazła i sprowadziła tam całą rodzinę. Organizowała w Krakowie tajne komplety w ramach akcji TON. W czasie II wojny światowej w 1943 r. wyjechała także jako pełnomocnik – emisariusz Rządu Londyńskiego i świecki apostoł do Hanoweru, by pomagać prześladowanym i zagubionym pracownikom przymusowym. Słaba fizycznie, silna duchem, po wielu godzinach codziennej, ciężkiej pracy w fabryce, realizowała w skrajnie trudnych warunkach, posługę religijno-społeczno-oświatową, aż została zdekonspirowana i aresztowana przez gestapo. Była wiosną 1944 r.

W wyniku dekonspiracji po wycieciu kuriera z Polski więziono ją w Hanowerze, potem w Kolonii. Była w śledztwie torturowana. W 1944 r. odesłano ją z wyrokiem śmierci do obozu w Ravensbrück. Wycieńczona ciężką fizyczną pracą, gruźlicą, głodem, nie ustawała w swojej misji ewangelizacyjnej. I choć marzyła o powojennej pracy literacko-apostołskiej, nie chciała się ukrywać, całkowicie zdana na wolę Bożą.

W Wielki Piątek, 30 marca 1945 r., podczas ostatniej selekcji w obozie zakwalifikowano Natalię do stracenia, a 31 marca 1945 r. dokonano jej egzekucji. Alianci i Rosjanie stali już u bram obozu.

Kościół potwierdził wielkość heroicznych cnót i świętość ofiary Natalii aktem beatyfikacyjnym 13 czerwca 1999 roku w Warszawie w czasie VI pielgrzymki Jana Pawła II.

– Dbala o to, aby czas wojny nie wyjałowił jej uczennic z poczucia piękna i dobra. Była cały czas aktywna, cały czas pogłębiająca swoją wiedzę i relację z Panem Bogiem. Wszystkie swoje talenty, a była miłośniczką literatury, muzyki, sztuki, kultury oraz zawodowe doświadczenia nauczycielskie, poświęciła temu, aby powojenne pokolenie mogło dalej tworzyć Polskę – zdaniem mieszkanki Bratkowic Bogusławy Budy, nauczycielki, przewodniczącej Regionalnej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” w Rzeszowie. – Błogosławiona może stanowić dziś wielki wzór do naśladowania dla nauczycieli. Jej osoba pokazuje ogromny potencjał pedagoga, który wykonuje swój zawód z wielkim poświęceniem i w sposób twórczy, kocha swoich uczniów i swoją pracę, ale kocha też Ojczyznę.

W rodzinnym mieście błogosławionej, Rzeszowie, od chwili beatyfikacji, 108 męczenników II wojny światowej, rozpoczął się kult Natalii Tułasiewicz.

(Na podstawie art. medialnych,
inf. wł.)

Witraż z wizerunkiem bł. Natalii Tułasiewicz w poznańskim kościele św. Wojciecha.

W piątek 25 marca 2022 r. w parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Jaśle w uroczystość Zwiastowania Pańskiego, Biskup Rzeszowski Jan Wątroba, zainaugurował diecezjalną peregrynację figury Matki Bożej Fatimskiej.

Władysław Kwoczyński

Peregrynacja figury Matki Bożej Fatimskiej

Wydarzenie to związane jest z obchodzoną w tym roku 30. rocznicą utworzenia diecezji rzeszowskiej. Całodzienne peregrynacja połączona z adoracją Najświętszego Sakramentu, trwać będzie w kolejnych parafiach diecezji rzeszowskiej przez cały rok.

Figura przybyła do Bratkowic

W ramach peregrynacji w piątek 8 lipca 2022 r. figura Matki Bożej Fatimskiej odwiedziła parafię pw. św. Jana Chrzciciela w Bratkowicach. Kilkuosobowa delegacja złożona z miejscowych strażaków OSP oraz kobiet z parafialnej Akcji Katolickiej, przywiozła figurę z parafii pw. św. Wojciecha w Błędowej Zgłobieńskiej. Zgodnie z przygotowanym wcześniej planem przez ks. kan. Józefa Książka – proboszcza – o godz. 9.20 w kościele odbyło się uroczyste i godne powitanie figury Matki Bożej Fatimskiej z udziałem ks. kan. J. Książka, ks. Tadeusza Kawalca – wikariusza oraz wiernych. W tym dniu w godzinach od 9.00 do 20.00 mieszkańcy według poszczególnych numerów domów, uczestniczyli w pobożnej adoracji figury Matki Bożej Fatimskiej, połączonej z adoracją Najświętszego Sakramentu.

W trakcie całodziennej adoracji, w której uczestniczyli licznie parafianie o godz. 15.00, odmówiono Koronkę do Miłosierdzia Bożego. Następnie godz. 17.00 odprawione zostało nabożeństwo Fatimskie i Różaniec, a po nim uroczysta Msza św. do Matki Bożej. W dalszej części adoracji od godz. 19.00, uczestniczyli w niej m.in. Akcja Katolicka, Zespół „Caritas” i Stowarzyszenie Przyjaciół Wyższego Seminarium Duchownego, a od godz. 20.00 młodzież z KSM i Oaza. Na zakończenie adoracji o godz. 21.00 odbył się uroczysty Apel Jasnogórski.

Delegacja bratkowickiej parafii z figurką, przed wprowadzeniem do kościoła.

Pożegnanie figury

Następnego dnia w sobotę w kościele o godz. 7.40 parafianie odśpiewali Godzinki, a godz. 8.00, odprawiona została Msza św. koncelebrowana, której przewodniczył ks. kan.

J. Książek w asyście ks. T. Kawalca. Na zakończenie odmówiono wspólnie Modlitwę Fatimską, a po niej nastąpił uroczysty *Akt oddania się parafian Matce Bożej*. Bezpośrednio po Mszy św. o godz. 9.00 figurę przeniesiono z kościoła i przekazano przed-

Przeniesienie figurki z kościoła i przekazanie jej delegacji z parafii w Dąbrowie.

Fot. Andrzej Bednarz

Pożegnanie figurki na placu przed kościołem w Bratkowicach.

stawicielom parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski w Dąbrowie. Parafianie rozeszli się do swoich domów dopiero wówczas, gdy figurkę umieszczono w samochodzie, który zwiózł ją do Dąbrowy.

Całodzienny czas nawiedzenia figury Matki Bożej Fatimskiej w bratkowickiej parafii był dobrze zaplanowany i zorganizowany przez ks. kan. J. Książka – proboszcza. Dzięki temu mieszkańcy, mogli licznie uczestniczyć w tym szczególnym dla parafii wydarzeniu religijnym – w pobożnej adoracji i we wspólnych modlitwach. Dużym wsparciem i pomocą dla proboszcza w organizowaniu różnych uroczystości kościelnych i patriotycznych, są zawsze m.in. Akcja Katolicka, Zespół „Caritas”, KSM, stowarzyszenie WSD, OSP, TMZB i KGW. Dla parafian, peregrynacja figury Matki Bożej Fatimskiej w Bratkowicach była wielkim przeżyciem religijnym i duchowym.

Podziękowanie

Słowa szczególnego podziękowania należą się niewątpliwie Andrzejowi Bednarzowi – byłemu radnemu

gminy Świlcza, miejscowemu fotografowi, który od wielu lat bezinteresownie z wielką pasją i oddaniem, tworzy dokumentację fotograficzną z ważniejszych uroczystości kościelnych, patriotycznych, lokalnych i innych. Również ta, ważna dla parafian uroczysta peregrynacja figury Matki Bożej Fatimskiej, została przez niego szczegółowo udokumentowana fotograficznie.

Dzięki jego społecznemu zaangażowaniu mieszkańcy Bratkowic i gminy Świlcza, mogą na bieżąco oglądać relacje fotograficzne z tych wydarzeń np. na stronach internetowych: parafii, Towarzystwa Miłośników Ziemi Bratkowickiej, Gminy Świlcza oraz na łamach lokalnych czasopism: *Ziemia Bratkowicka, Parafianin i Trzcionka*.

Z PARAFII BRATKOWICE

Władysław Kwoczyński

Prace remontowe

W sobotę 11 czerwca 2022 r. w miejscowym kościele parafialnym, zamontowano 8 ażurowych rozet ozdobnych. Umieszczono je tuż pod stropem nad żyrandolami. Rozety te jednocześnie maskują 30. centymetrowej średnicy otwory wentylacyjne.

Całość w połączeniu z okazałymi i odnowionymi żyrandolami uzyskała estetyczny wygląd. Metalowe rozety wykonała i zamontowała firma p. Madeja z Bratkowic, przy pomocy J. i M. Przywarów.

W sierpniu br. dzięki zaangażowaniu ks. kan. Józefa Książka, wykonano następujące prace remontowe w kościele i na zewnątrz: posadzka z płytek granitowych została odpowiednio zakonserwowana specjalnym środkiem

impregnującym, schody przed wejściem głównym do kościoła oraz od strony południowej i północnej, zostały gruntownie odnowione oraz zabezpieczone przed szkodliwym działaniem warunków atmosferycznych. Ponadto na placu przed plebanią przeprowadzono remont i konserwację cokołu kapliczki z figurą Matki Bożej z Lourdes. Wszystkie prace wykonał J. Szyjka – mieszkaniec Bratkowic.

Kapliczka z figurką M.B. z Lourdes na placu przed plebanią.

Renowacja schodów przed wejściem głównym do kościoła.

Fot. Władysław Kwoczyński

Wnętrze bratkowickiego kościoła z zamontowanymi rozetami, odnowionymi żyrandolami i zajmowaną posadzką.

Oddaję hołd spracowanym rękom polskiego rolnika.
Tym rękom, które z trudnej ciężkiej ziemi wydobywały chleb dla kraju,
a w chwilach zagrożenia były gotowe tej ziemi strzec i bronić.

(Papież Jan Paweł II)

Władysław Kwoczyński

Dziękczynienie za plony

Święto Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w tradycji ludowej nazywane jest świętem Matki Bożej Zielnej. Przypada ono na okres późnego lata, kiedy dobiegają końca prace żniwne. Stare ludowe powiedzenie mówi, że *Na Wniebowzięcie zakończone żęcie*. To szczególnie ważne dla wszystkich rolników święto dziękczynienia za zebrane z pól plony i ziarno, obchodzone jest corocznie 15 sierpnia.

W tym dniu rolnicy – mieszkańcy Bratkowic, przybyli do miejscowego kościoła parafialnego pw. św. Jana Chrzciciela, by podziękować Bogu

Poświęcenie bukietów z kwiatów i ziół.

Delegacja wieńcowa mieszkańców Czekaia i Grupa wieńcowa Akcji Katolickiej z ks. proboszczem.

Grupa wieńcowa KGW z ks. proboszczem J. Książkiem.

Wieńce dożynkowe, od lewej – Akcji Katolickiej, Koła Gospodyń Wiejskich i mieszkańców Czekaia.

i Matce Bożej za szczęśliwie zebrane z pól tegoroczne plony. W bratkowickiej wspólnocie parafialnej, kultywowana jest wieloletnia tradycja wicia wieńców dożynkowych oraz święcenia ziół i kwiatów. Trzy piękne wieńce dożynkowe uwite z najdorodniejszych kłosów zbóż z tegorocznych zbiorów, zostały misternie wykonane przez: Akcję Katolicką, wspólnie ze Stowarzyszeniem Wyższego Seminarium Duchownego i Caritas, Koło Gospodyń Wiejskich oraz mieszkańców Czekała. Wszystkie wieńce ubogacone zostały symbolami religijnymi, świadczącymi o głębokiej wierze parafian. Ponadto przyozdobiono je kolorowymi kwiatami i wonnymi ziołami.

Tradycyjnie przed wejściem do kościoła, barwne orszaki dożynkowe, zostały uroczyste powitane przez ks. kan. Józefa Książka – proboszcza w asyście ks. Tadeusza Kawalca – wikariusza oraz służbę liturgiczną ołtarza. Po ceremonii poświęcenia wieńców, ziół i kwiatów, grupy dożynkowe wraz z wieńcami zostały uroczyste wprowadzone do świątyni. Eucharystię dziękczynną celebrował ks. J. Książek, a okolicznościową homilię do wiernych, wygłosił ks. T. Kawalec – wikariusz. W tym świątecznym dniu podczas każdej Mszy św. poświęcone zostały bukiety wonnych kwiatów i ziół, przyniesione przez parafian do kościoła. Jako dary ofiarne, starostowie poszczególnych orszaków wieńcowych, złożyli u stóp ołtarza: chleb upieczony z tegorocznej mąki, wino mszalne oraz kosze pełne owoców i warzyw. W ten sposób podziękowali Bogu i Matce Bożej za zebrane z pól plony, prosząc jednocześnie o błogosławieństwo w dalszej trudnej i ciężkiej pracy na roli. Po zakończonej Eucharystii wieńce dożynkowe, pozostały w kościele przez kilka dni, by parafianie mogli je oglądać i podziwiać.

Spotkanie integracyjne

Jak co roku, grupy wieńcowe zaproszone przez ks. proboszcza, spotkały się na placu przed plebanią, by wspólnie biesiadować oraz śpiewać pieśni Maryjne i piosenki ludowe. Podczas spotkania integracyjnego, częstowano się kielbasą z grilla, rozmawiano i wspomniano...

Dożynki gminne i diecezjalne

Tydzień po parafialnym święcie dziękczynienia za zebrane z pól plony, barwny orszak dożynkowy Koła Gospodyń Wiejskich w asyście strażaków miejscowej OSP, reprezentował sołectwo Bratkowice podczas Dożynek Gminnych, które odbyły się w niedzielne popołudnie 21 sierpnia 2022 r. w Trzcianie. Wieniec dożynkowy wręczono uroczyste Marii Nowożeńskiej

– długoletniej przewodniczącej KGW, jako wyraz szczególnego podziękowania i uznania za zasługi w działalności społecznej m.in. na rzecz Koła, środowiska, parafii i gminy. Natomiast delegacja wieńcowa Akcji Katolickiej i Caritas, godnie reprezentowała bratkowicką wspólnotę parafialną podczas tegorocznych Dożynek Diecezjalnych w katedrze rzeszowskiej w niedzielę 28 sierpnia 2022 r.

Delegacja wieńcowa sołectwa Bratkowice podczas tegorocznych Dożynek Gminnych w Trzcianie.

Delegacja wieńcowa z Bratkowic podczas Dożynek Diecezjalnych.

Pamiątkowe zdjęcie grupy wieńcowej Akcji Katolickiej i Caritas z Bratkowic z Ewą Leniart – wojewodą podkarpackim.

Okres lipca i sierpnia każdego roku to czas licznych pielgrzymek, głównie do sanktuariów maryjnych. Już od początku lipca kilkusetosobowe grupy pątników z całego kraju, przemierzają utarte szlaki pielgrzymkowe, by dotrzeć bezpiecznie na Jasną Górę do Sanktuarium Matki Bożej Częstochowskiej – Królowej Polski. Przybywają tu licznie, by tu przed jej Cudownym Obliczem złożyć pokłon i podziękować za otrzymane dotychczas łaski oraz prosić o dalsze w różnych intencjach.

Władysław Kwoczyński

Z pielgrzymkowego szlaku

Po dwuletniej przerwie spowodowanej pandemią, powrócono do tradycyjnej formy pielgrzymowania. Pątnicze szlaki zawsze omijają ruchliwe arterie komunikacyjne i miasta, kierując się przeważnie na mniej uczęszczane drogi wiejskie. Po drodze odwiedzają kościoły parafialne spotykane na pielgrzymkowym szlaku. Od ponad czterdziestu lat, kilkadziesiąt grup pielgrzymek pieszych i rowerowych, podąża sprawdzonym i dogodnym szlakiem przez trzy miejscowości gminy Świlcza, m.in. przez Rudną Wielką, Mrowlę i Bratkowice, gdzie są serdecznie witani przez mieszkańców. W tej ostatniej miejscowości zatrzymują się na dłuższy odpoczynek i posiłek.

Pielgrzymka przemyska

W poniedziałek 4 lipca 2022 r. bezpośrednio po uroczystej Eucharystii w Bazylice Archidiecezjalnej w Przemyślu, której przewodniczył abp Adam Szal, metropolita przemyski – wyruszyła 42 Przemyska Archidiecezjalna Piesza Pielgrzymka na Jasną Górę. Towarzyszyło jej hasło: *Z Maryją niesiemy pokój*. Oprócz 10 grup pielgrzymkowych była jeszcze jedna szczególna – pielgrzymi duchowi, a inicjatywą towarzyszącą pielgrzymce była Sztafeta Różańcowa. Poszczególne grupy wyruszyły na szlak swojego pielgrzymowania zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami – 4, 5 i 6 lipca (różnymi trasami). W czwartek 7 lipca trzy grupy pątników: św. Alberta z Jarosławia, św. Urszuli z Łańcuta i św. Rafała z Przeworska, dotarły do Bratkowic w godzinach pomiędzy 9.00, a 14.00. (łącznie ok. 250 osób). Wszystkie grupy pątników przed wejściem do miejscowej świą-

tyni, zostały tradycyjnie powitane przez ks. kan. Józefa Książka proboszcza i ks. Tadeusza Kawalca – wikariusza.

Po wspólnej modlitwie i wyjściu z kościoła pielgrzymi, udali się na plac przed plebanią, gdzie mogli nieco odpocząć, posilić się i ugasić pragnienie. Posiłek dla strudzonych drogą pątników, przygotowały życzliwe i gościnne, jak zawsze, gospo-

dynie z zachodniej strony bratkowickiej parafii (Czekaj, Klepak), za co należy się im szczególnie serdeczne podziękowanie. Po około godzinnym odpoczynku, każda z grup wyruszyła w dalszą drogę. Śpiewem i modlitwą dziękowali mieszkańcom Bratkowic za serdeczne i gościnne przyjęcie. Pielgrzymi dotarli na Jasną Górę 15 lipca, pokonując ponad 300 kilometrów w upale i deszczu. Pątnicy w swoich grupach przeszli do Kaplicy Cudownego Obrazu, by pokłonić się Matce Bożej Częstochowskiej. Swoje pielgrzymowanie zakończyli udziałem we Mszy św. w Bazylice Jasnogórskiej.

Pielgrzymi dotarli do centrum Bratkowic.

Pielgrzymów powitał ks. kan. J. Książek – proboszcz.

Pielgrzymom smakowały potrawy przygotowane przez bratkowickie gospodynie.

Odpoczynek na placu przed plebanią.

Fot. W. Kwoczyński

Pielgrzymka rowerowa

W czwartek 4 sierpnia 2022 r. o godz. 6.30 na Placu Farnym w Rzeszowie, odprawiona została Msza św. koncelebrowana, w której uczestniczyli wspólnie: pątnicy 43 Rowerowej Pielgrzymki im. św. Krzysztofa na Jasną Górę i 45 Rzeszowskiej Pieszej Pielgrzymki na Jasną Górę. Eucharystii przewodniczył ks. bp Jan Wątroba – Ordynariusz Diecezji Rzeszowskiej. W koncelebrze uczestniczyli ponadto: ks. bp Senior – Kazimierz Górny, ks. bp Edward Białogłowski – Sufrogan Rzeszowski w asyście kilkudziesięciu kapłanów. Okolicznościową homilię wygłosił ks. bp J. Wątroba. Powiedział on, że *Pielgrzym to człowiek modlący się o pokój; człowiek, który ofiaruje zmęczenie i pielgrzymi trud w intencji pokoju...* Po udzielonym błogosławieństwie przez Biskupa Rzeszowskiego, barwny peleton pielgrzymów wyruszył w dalszą drogę na Jasną Górę. Pątnikom rowerzystom towarzyszyło hasło: *Chroń nas Królowo Polski.*

Wspólne śniadanie.

Grupa blisko 200 pielgrzymów-rowerzystów, a wśród nich 47 kobiet i 6 młodych mężczyzn z Bratkowic, o godz. 8.00 wyruszyła na pierwszy około 130-kilometrowy etap pielgrzymki rowerowej do Wiślicy. Po drodze około godz. 9.00 pątnicy dotarli do Bratkowic. Tu na placu Szkoły Podstawowej nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w centrum wsi, mieli swój niedługi odpoczynek na sprawdzenie stanu technicznego rowerów, sprawy organizacyjne oraz konsumpcję przygotowanego dla nich śniadania. Około godz.

10.00 pielgrzymi rowerzyści, podzieleni na kilka mniejszych grup, udali się na pielgrzymkowy szlak. Drugi etap o długości 135 km, zakończył się w miejscowości Olsztyn. W sobotę 6 sierpnia pielgrzymom pozostało do przejechania 25 km. Około godz. 7.30 pątnicy dotarli na Jasną Górę. Pokonali trasę długości 290 km. Tu złożyli pokłon Matce Bożej i podziękowanie za otrzymane dotychczas łaski.

Pielgrzymka rowerowa zakończyła się Mszą św. w kaplicy Matki Bożej Częstochowskiej, a następnie Drogą Krzyżową na Wałach Jasnogórskich. W pielgrzymce rowerowej uczestniczył już po raz siedemnasty ks. Witold Pazdan – były wikariusz bratkowskiej parafii w latach 2015-2018. Organizatorem Pielgrzymki Rowerowej jest od wielu lat Podkarpackie Stowarzyszenie Turystyczno-Sportowe NSZZ „Solidarność” w Rzeszowie.

Na zdjęciu ks. Witold Pazdan (z rowerem).

Odpoczynek wszystkich grup pątników rowerzystów.

Fot. Andrzej Bednarz

Pielgrzymi wyjeżdżający z Bratkowic byli pozdrawiani przez mieszkańców.

Rzeszowska piesza pielgrzymka

Również 4 sierpnia 2022 r. po wspólnej Mszy św. o godz. 6.30 na Placu Farnym w Rzeszowie z uczestnikami Pielgrzymki Rowerowej – o godz. 8.30 wyruszyła 45 Rzeszowska Piesza Pielgrzymka na Jasną Górę. Pielgrzymom przyświecało hasło: *Posłani z Maryją*. Wśród pielgrzymów było 30 księży, kilkudziesięciu diakonów, kleryków i sióstr zakonnych. Trasa pątniczego szlaku wiodła przez cztery diecezje: rzeszowską, tarnowską, kielecką i częstochowską. W tym roku na tradycyjne 10-dniowe pielgrzymowanie zgłosiło się około 550 osób.

W pielgrzymce wzięło udział 12 grup, które z powodu mniejszej liczby pątników, połączono w cztery grupy (ponad 100 osób każda) oraz grupa tzw. sztafetowa. Uczestniczyły w niej osoby, które z różnych przy-

czyn nie mogły wziąć udziału w całej dziesięciodniowej pielgrzymce. Osoby te wędrowały w jeden wybrany przez siebie dzień. Chętnych do jednodniowego pielgrzymowania było około 1000 osób. Tworzyli oni piątą grupę pielgrzymki sztafetowej. Pątnicy z tej grupy po przejściu jednodniowego odcinka trasy, przewożeni byli autokarami na Jasną Górę. Po złożeniu hołdu Matce Bożej Częstochowskiej i modlitwie, powracali do swych domów. Każdego dnia pielgrzymom towarzyszyli pątnicy duchowi, głównie osoby chore, starsze wiekiem i ci, którzy nie mogli wziąć udziału w pielgrzymce. Tworzyli oni grupę pielgrzymkową pod patronatem bł. ks. Jana Balickiego, która włączyła się w pielgrzymkę poprzez różaniec odmawiany codziennie wieczorem w kościele Świętego Krzyża w Rzeszowie. Podczas tegorocznego pielgrzymowania pątnicy modlili się

Pierwszą grupę pielgrzymów powitał ks. J. Książek – proboszcz w asyście ks. T. Kawalca – wikariusza (pierwszy z lewej).

Pielgrzymi udają się do kościoła.

wspólnie w intencji pokoju na świecie i zakończenia wojny w Ukrainie.

Rozmodlone i rozśpiewane grupy pielgrzymów, przechodziły, jak co roku, przez trzy miejscowości naszej gminy: Rudną Wielką, Mrowlę i Bratkowice. Przez mieszkańców tych parafii byli serdecznie witani, pozdrowiani oraz częstowani kanapkami i napojami chłodzącymi. Do tej ostatniej miejscowości pierwsza grupa pielgrzymów dotarła około godz. 13.00. Przed wejściem do miejscowego kościoła parafialnego pw. św. Jana Chrzciciela pątnicy, zostali godnie powitani przez ks. kan. Józefa Książka – proboszcza oraz ks. Tadeusza Kawalca – wikariusza i zaproszeni do kościoła na wspólną modlitwę.

Kolejne grupy pielgrzymów udawały się wprost na miejscowy stadion sportowy, gdzie mogły odpocząć w cieniu drzew, ugasić pragnienie i zjeść ciepły posiłek. Miejscowe gospodynie z wszystkich części Bratkowic, przygotowały dla strudzonych pątników smaczne ciepłe dania m.in. pierogi, bigos, krokiety, różnego rodzaju zupy, barszcz czerwony, oraz ciasta, pieczywo, owoce, kompoty i napoje chłodzące. Miejscowi strażacy natomiast, przygotowali dla pielgrzymów specjalne stanowisko wodne, podłączone do hydrantu, gdzie można było obmyć ręce, twarz i umyć naczynia po posiłku. Dla ochłody przygotowali ponadto tzw. kurtykę wodną.

Po ponad godzinnym odpoczynku o godz. 14.30 poszczególne gru-

Gospodynie z Bratkowic przygotowały różnorodne dania dla pielgrzymów.

py wyruszyły w dalszą drogę na Jasną Górę, by tu przed tronem Matki Bożej Królowej Polski, dziękować Jej za całoroczną opiekę, otrzymane liczne łaski i prosić o dalsze dla najbliższej rodziny w różnych intencjach. Opuszczając bratkowicką parafię pątnicy, dziękowali mieszkańcom za wyjątkowo gościnne przyjęcie i poczęstunek, zapewniając jednocześnie o modlitewnej pamięci. Po południu pątnicy po przejściu przez miejscowość Czarna Sędziszowska, dotarli do Kamionki. Tu zakończył się pierwszy etap ponad

30. kilometrowej wędrówki. Rano 5 sierpnia pielgrzymi wyruszyli w dalszą drogę do Częstochowy.

Po dziesięciu dniach mozolnej wędrówki w upale i deszczu pielgrzymi, bezpiecznie dotarli na Jasną Górę 13 sierpnia, pokonując 300. kilometrową trudną drogę. Wśród grupy pielgrzymów było też kilkanaście osób z naszej gminy.

Pielgrzymka zakończyła się Mszą św. na szczycie Wałów Jasnogórskich, po której pątnicy powrócili do swych domów różnymi środkami lokomocji.

Podziękowanie

Szczególne podziękowanie należy się wszystkim tym mieszkańcom Bratkowic, którzy wykazali się dużym zaangażowaniem, gościnnością, wsparciem i wszelką pomocą w przygotowanie posiłków dla strudzonych grup pielgrzymkowych. Ta wielka jedność i solidarność mieszkańców, dobrze świadczy o bratkowickiej wspólnocie parafialnej, która od dziesiątków lat chętnie przyjmuje i gości u siebie różne grupy pielgrzymkowe z naszej diecezji, podążające corocznie na Jasną Górę.

Wśród pielgrzymów panuje znana zasada: *Pielgrzymi o nic nie proszą, za wszystko szczerze dziękują.* Na ręce ks. kan. J. Książka – proboszcza bratkowickiej parafii wpłynęło pisemne podziękowanie od ks. bp. Edwarda Białogłowskiego i ks. dr. Jakuba Nagiego – dyrektora 45 Rzeszowskiej Pieszej Pielgrzymki na Jasną Górę. Dziękowali oni parafianom z Bratkowic za serdeczne i gościnne przyjęcie pielgrzymów na miejscowym stadionie, zapewniając o modlitewnej pamięci.

Wielobarwne bukiety ze zbóż, ziół, kwiatów i owoców, misternie wykonane wieńce, pięknie wypieczone chleby, a wszystko jako dziękczynienie za plony. Tak przedstawiają się zwyczaje i tradycyjne obrzędy związane z obchodami święta Matki Bożej Zielnej.

Skąd przybyły do nas niektóre zwyczaje i tradycyjne obrzędy?

Zioła w życiu ludzi obecne są od zawsze

Uroczystość Matki Bożej Wniebowziętej, zwana również świętem Matki Boskiej Zielnej, przypadająca na 15 sierpnia, jest jednym z najstarszych i najważniejszych świąt maryjnych w roku liturgicznym. Obchodzone jest od V w. na pamiątkę wzięcia do nieba, z duszą i ciałem, Najświętszej Maryi Panny. Jeszcze starsza, bo sięgająca III w., jest tradycja święcenia ziół i pierwocin płodów ziemi. Ten obrzęd Kościoła katolickiego przejął, prawdopodobnie, jeszcze z kultury antycznej.

Podobne zwyczaje związane ze składaniem bóstwom ofiar z płodów ziemi, przed przyjęciem chrześcijaństwa, mieli także Słowianie. Później połączono je z religią chrześcijańską i kalendarzem świąt kościelnych. Święto Matki Boskiej Zielnej dawniej obchodzono również jako dzień Matki Bożej Dożynkowej, bo zgodnie z rolniczym kalendarzem.

Matki Bożej Zielnej

Lud przynosząc wiązanki zbóż, owoców i roślin, dziękował Matce Bożej za pomoc w ciężkiej pracy na roli oraz za

opiekę nad ludźmi i ich plonami. W większości wiejskich parafii zwyczaj ten kulturowany jest do dzisiaj.

Poświęcenie zielnych bukiecików jest nieodzownym elementem świętowania. Według starej tradycji bukiet do poświęcenia w Matkę Boską Zielną powinien składać się z 7 lub 77 różnych ziół, zbóż, a także kwiatów. Siódemka już w Starym Testamencie jest bowiem symbolem doskonałości. Do 7 podstawowych ziół zalicza się: rumianek, miętę, melisę, bazylię, rozmaryn, lubczyk i nasturcję. Poświęcone rośliny miały dodatkowo różnorodne zastosowanie.

To jednak nie wszystkie zwyczaje związane ze świętem Matki Bożej Zielnej.

Po zakończeniu święta bukietów jednak nie wyrzucano – trzymano je przez cały rok, wierząc, że ochronią dom od nieszczęścia, choroby, czy pioruna. Ufano, że wyciągnięte z nich zioła są szczególnie skuteczne w leczeniu ludzi i zwierząt. W niektórych regionach wierzono również, że można zabezpieczyć kapustę, ziemniaki, rzepę i inne późne warzywa przed szkodnikami, jeśli w drodze powrotnej z kościoła do domu pozostawi się święcone „ziele” w bruzdach zagonów.

„Na Wniebowzięcie pokończone żęcie”

Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny jest świętem kościelnym obchodzonym w Polsce w dniu 15 sierpnia. Właśnie tego dnia Matka Boska czczona jest jako patronka ziemi, ziół i roślin. Tradycję tworzenia bukietów na święto Matki Boskiej Zielnej odziedziczyliśmy po naszych przodkach. To jeden z elementów kultury minionych wieków, który przetrwał do dziś i wciąż jest żywo kultywowany. Wykorzystanie ziół w obrzędowości ludowej ma wielowiekową tradycję, wynikającą częściowo ze stylu życia w zgodzie z przyrodą i jej naturalnym rytmem, zwyczajów przekazywanych z pokolenia na pokolenie, a także świąt kościelnych. Wszystkie te elementy wzajemnie się splatają i łączą. Święto Matki Boskiej Zielnej dawniej obchodzono również jako dzień Matki Bożej Dożynkowej.

Sierpień na wsi jest miesiącem zbioru plonów

Owoce, warzywa, zioła – wszystko dojrzeźwa, rolnicy i sadownicy widzą

efekt swojej całorocznej ciężkiej pracy. Zioła i ogólnie rośliny są w życiu ludzi niezwykle ważne. Z jednej strony są źródłem pożywienia, a z drugiej posiadają wiele naturalnych właściwości leczniczych.

Dawniej wiedza na temat leczniczych właściwości roślin była powszechnie znana i wykorzystywana, szczególnie na wsiach. Wierzono również w to, że poprzez poświęcenie ziół w kościele zyskują one szczególną moc. Do tworzenia bukietów na święto Matki Boskiej Zielnej wykorzystuje się zarówno rośliny uprawne, ogrodowe oraz dziko rosnące.

Pośród roślin powszechnie wykorzystywanych do bukietów znajdują się między innymi: wrotycz, krwawnik, dziurawiec, nawłóć, mięta, bylica, leszczyna, kalina, nabite na patyczek jabłko, niekiedy korzenie marchwi, koper ogrodowy, pszenica, owies czy żyto.

Po przyjeździe z kościoła poświęcone rośliny wykorzystywano na różne sposoby, zgodnie z tym, jakie właściwości zyskiwały po poświęceniu. Jabłko wyjmowano z bukietu i krojono na kawałki, następnie dzielono pomiędzy wszystkich domowników. Zjedzony kawałek święconego jabłka miał chronić przed chorobami gardła.

Z poświęconych bukietów wykruszano ziarna zbóż, a później łączono je z ziarnem przeznaczonym na zasiew, co miało sprawić, że plony będą obfite. Zioła z poświęconych bukietów

do paszy, aby zapewnić im zdrowie.

Dożynki są od wieków bardzo ważną uroczystością na wsi

Dożynki jednocześnie kończą pełen cykl prac w gospodarstwie.

W dniu 15 sierpnia 2022 r. mieszkańcy każdej parafii w gminie Świlcza świętowali parafialne dożynki. Zgodnie z tradycją, podczas uroczystej sumy podziękowali za tegoroczne plony oraz za trud pracy rolników. Uroczystość dożynkową w br. w Trzcianie i Dziękczynną Mszę świętą koncelebrowali księża pod przewodnictwem proboszcza trzciańskiej parafii dr Janusza Winiarskiego.

Przy ołtarzu stanął wieniec w kształcie wiatraka typu koźlak, które budowano na naszych ziemiach od połowy XIX w. Siła wiatru poruszała prymitywne urządzenia do przemiału ziaren. Wykonały go członkinie z Koła Gospodyń Wiejskich w Trzcianie. We Mszy św. uczestniczyli m.in.: wójt gminy Adam Dzedzic, radni: Marcin Czech i Paweł Piela, sołtys wsi Kazimierz Łagowski strażacy OSP wraz z poczem sztandarowym.

Obrzędowość wsi wynika ze ścisłej relacji człowieka z przyrodą. Wiąże się z rytmem natury wyznaczającym zakres prac w gospodarstwie.

Zwyczaje i obrzędy są symbolami kulturowymi danej społeczności. W ich istocie i treści zawiera się system wartości, zasad moralnych, jakimi ludzie kierują się w życiu. To one określają naszą tożsamość, zarówno indywidualną, jak i społeczną.

(Inf. wł.)

Ktoś tutaj był, a potem nagle zniknął i uporczywie go nie ma.

(W. Szymborska)

Pani Dorocie Wadiak

długoletniej i profesjonalnej grafik kwartalnika „Trzcionka”
z powodu śmierci

Ukochanej Mamy

wyrazy szczerego współczucia i żalu
składa Wydawca i Redakcja „Trzcionki”

Mieszkańcy Bratkowic i sołectwa gminy Świlcza, corocznie uroczystie obchodzą kolejne rocznice akcji o kryptonimie „Burza”, która na terenie tej wsi i okolicznych miejscowości trwała 8 dni (od 26 lipca do 2 sierpnia 1944 r.).

Władysław Kwoczyński

78. rocznica akcji „Burza” w Gminie Świlcza

Tylko z Bratkowic zginęło 13 partyzantów – żołnierzy Armii Krajowej, w tym 9 z nich zostało bestialsko zamordowanych przez Niemców 27 lipca 1944 r. Ich ciała spoczywają w zbiorowej mogile na bratkowickim cmentarzu parafialnym. Ponadto mieszkańcy Bratkowic dla uczczenia ich pamięci, wzniesli trzy pomniki (obeliski): na obrzeżach sąsiedniej Trzciany w miejscu kaźni, w centrum wsi obok Domu Strażaka oraz w parku podworskim, gdzie tuż obok posadzono pamiątkowe dęby dla upamiętnienia bohaterskich żołnierzy AK z Bratkowic.

Obchody rocznicy akcji „Burza”

Dwudniowe obchody 78. rocznicy akcji „Burza” w Bratkowicach, rozpoczęły się w parku podworskim w upalne sobotnie popołudnie 23 lipca 2022 r. Organizatorami obchodów rocznicowych byli wspólnie: Wójt Gminy Świlcza, Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie oraz Towarzystwo Miłośników Ziemi Bratkowickiej.

Z tej okazji organizatorzy przygotowali interesujący program tegorocznych obchodów rocznicowych. Mieszkańcy mogli podziwiać m.in. ciekawą wystawę sprzętu militarnego z okresu II wojny światowej, dynamiczny pokaz pojazdów wojskowych, prezentację banderii konnej z jeźdźcami ubranymi na wzór partyzantów AK. Mogli ponadto wysłuchać gawędy historycznej pt. operacja „Burza” Zgrupowanie Rzeszów-Zachód i uczestniczyć we wspólnym śpiewaniu pieśni patriotycznych z bratkowickim Chórem „Resonantae”. Była też możliwość delektowania się smakiem żołnierskiej grochówki, serwowanej przez panie z TMZB.

Już około godz. 17.00 do parku zaczęli licznie przybywać mieszkańcy Bratkowic i gminy Świlcza z całymi rodzinami. Z wielkim zainteresowaniem zwiędzali wystawę sprzętu militarnego z okresu II wojny światowej, broni palnej, umundurowania i innego wyposażenia wojskowego. Wystawcy chętnie odpowiadali na pytania zwiędzających, imponując sporym zasobem wiedzy na temat eksponowanego sprzętu i uzbrojenia.

Duże zainteresowanie publiczności wzbudziła widowiskowa i dynamiczna, prezentacja banderii konnej, złożonej z jeźdźców z miejscowości: Rzeszów – Przybyszówka, Świlcza i Trzciana. Jeźdźcy ubrani byli na wzór oddziału partyzanckiego Armii Krajowej. Głównymi organizatorami banderii konnej, są od dłuższego czasu: Jan Molenda – Rzeszów – Przybyszówka, Zygmunt Majka – Świlcza i Kazimierz Łagowski – Trzciana

Najwięcej emocji wzbudzał dynamiczny pokaz pojazdów wojskowych, który widzowie obserwowali podczas przejazdu po specjalnie wydzielonym i zabezpieczonym terenie przyległym do parku. O historii i przeznaczeniu każdego z poszczególnych typów prezentowanych pojazdów z podziałem na kołowe i gąsienicowe – opowiadał Michał Flis, pasjonat militariów. Po zakończonym pokazie, można było z bliska obejrzeć wszystkie pojazdy, a nawet skorzystać z krótkiej przejażdżki, z której chętnie korzystały dzieci. Był też czas na wykonanie pamiątkowych fotografii.

W trakcie tej uroczystości rocznicowej w parku podworskim, nastąpił moment złożenia wiązanek kwiatów przed obeliskiem ku czci bohaterskich żołnierzy AK, pomordowanych i poległych podczas akcji „Burza”. Wiązanki złożyli m.in. Adam Dziedzic – wójt Gminy i jego zastępca Sławomir Styka, delegacja Związku Strze-

leckiego „Strzelec”: st. insp. Marek Matuła, chor. Aneta Szczygieł i st. insp. Marek Strączek oraz przedstawiciele Grup Rekonstrukcji Historycznych, uczestniczących w pokazach i prezentacji sprzętu militarnego.

Po uroczystej ceremonii złożenia kwiatów, odbyła się gawęda historyczna na temat operacji „Burza” Zgrupowania Rzeszów-Zachód. Prezentację multimedialną prowadził ml. insp. ZS „Strzelec” Artur Szary – historyk, dyrektor Szkoły Podstawowej w Trzcianie. Przedstawił on najważniejsze fakty historyczne dotyczące struktur organizacyjnych Armii Krajowej Zgrupowania Rzeszów-Zachód oraz działania zbrojne akowców podczas akcji „Burza” w 1944 r. na terenie Bratkowic i okolicznych miejscowości. Wymienił nazwiska i pseudonimy konspiracyjne poszczególnych dowódców Armii Krajowej na tym terenie. A. Szary wspominał również nazwiska żołnierzy AK z Bratkowic, którzy zostali zamordowani przez hitlerowców 27 lipca 1944 r. oraz tych, którzy polegli w bezpośredniej walce z okupantem, a także tych, którzy zostali zamordowani przez Urząd Bezpieczeństwa w okresie komunistycznym. Chętnych do wysłuchania tej interesującej gawędy historycznej nie brakowało.

Przez cały czas trwania sobotnich uroczystości rocznicowych w bratkowickim parku, mieszkańcy mogli otworzyć swe serca, przekazując pieniądze na leczenie małej Poli z miejscowości Białoboki, chorującej na SMA – rdzeniowy zanik mięśni. Choroba ta powoduje problemy z poruszaniem się, przelękaniem i oddychaniem – odbierając nadzieję na samodzielną egzystencję. Koszt leczenia to 9,5 mln zł. Rodziców Poli nie stać na tak wielki wydatek. Wolontariusze w imieniu rodziców dziękowali za wsparcie – po prostu – słowami.

Fot. arch. GCKSiR

Park bratkowicki corocznie w lipcu zmienia się w plac wystawowy militariów, poligony, pole rekonstrukcji historycznych.

Podziękowanie

Po tej ciekawej prelekcji historycznej Wójt Gminy A. Dziedzic, wręczył okolicznościowe dyplomy z podziękowaniem dla wszystkich Grup Rekonstrukcji Historycznej i osób indywidualnych, które wniosły znaczny udział w organizację i przebieg obchodów 78. rocznicy akcji „Burza” w Bratkowicach. Dyplomy otrzymali przedstawiciele: Nadwiślańskiej Grupy Rekonstrukcji Historycznej 3 Pułku Strzelców Podhalańskich, Podkarpackiego Sto-

warzyszenia Miłośników Militariów, Grupy Rekonstrukcji Historycznej im. Wojciecha Lisa ps. „Mściciel” z Mielca, Grupy Rekonstrukcji Historycznej „Reischof 1944”, Grupy Rekonstrukcji Historycznej „Ordon” – Obwód Łańcut, Nieformalnej Grupy Miłośników Wschodnich Pojazdów Militarynych ze Strzyżowa, organizatorzy Banderii Konnej: Zygmunt Majka, Kazimierz Łagowski i Jan Molenda oraz osoby indywidualne: Michał Flis, Artur Szary, Mateusz Kaczmarzyk, Jerzy Leśko, Roman Cynar, Jan Bialic i Henryk Siuta.

Na zakończenie Wójt podziękował wszystkim grupom rekonstrukcyjnym za uświetnienie obchodów rocznicowych, a mieszkańcom za to, że przyszli tu z dziećmi, pokazując im, czym jest Polska... Podziękował też Adamowi Majce – dyrektorowi GCKSiR w Świlczy z siedzibą w Trzcionce, za bardzo dobrą organizację i przeprowadzenie uroczystości oraz Chórowi Męskiemu „Resonantae” na czele z jego dyrygentem Jakubem Piętą, za uczestnictwo i ubogacenie uroczystości w parku, pięknymi pieśniami patriotycznymi.

Śpiewanie pieśni patriotycznych – strzeżmy się niewiedzy i patosu

Na zakończenie uroczystości rocznicowej odbyło się wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych z Chórem Męskim „Resonantae” z Bratkowic, działającym przy GCKSiR w Świlczy z siedzibą w Trzcianie. Na tę okoliczność organizatorzy przygotowali śpiewnik z tekstami pieśni patriotycznych, opracowany przez Jakuba Pietę – dyrygenta chóru. W przygotowanym repertuarze były znane piosenki patriotyczne, jak: *O mój rozmarynie, Wojenka, wojenka, Czerwone maki na Monte Cassino, Przybyli ulani pod okienko* i inne. Piosenki żołnierskie nie są smutne, ale i nie płocze. Są takie same, jacy byli żołnierze partyzanci – obrońcy Ojczyzny. Pełne odwagi, świadomości dramaturgii sytuacji, nadziei na wolną Polskę. Wszak piosenki dodawały im otuchy i nadziei. To jedyny swego rodzaju sposób na spotkanie z nimi! Bo oni „są” wśród nas, cieszą się wolną Polską: „co z polskiej wzrosła krwi”.

Do wspólnego śpiewu włączyli się mieszkańcy oraz A. Dziedzic, który wtórował na gitarze wraz z akordeonistą. Niestety, wspólne śpiewanie przy ognisku nie trwało długo. Na niebie pojawiły się ciemne burzowe chmury, błyskawice, odgłosy wyładowań atmosferycznych, silne podmuchy wiatru, a po chwili rześysty deszcz... Prawdziwie burzowo zakończyła się pierwsza część obchodów 78. rocznicy akcji „Burza”.

Dzień drugi – uroczysta Msza święta – cześć i chwała bohaterom

W niedzielę 24 lipca 2022 r. – w drugim dniu uroczystości w miejscowym kościele parafialnym pw. św. Jana Chrzciciela, odprawiona została Msza św. w intencji Ojczyzny oraz pomordowanych i poległych żołnierzy AK z Bratkowic podczas akcji „Burza”.

Celebrował ją ks. kan. Józef Książek – proboszcz parafii. W liturgii czytania słowa Bożego i modlitwy wiernych, włączyli się przedstawiciele TMZB. Oni też wykonali okolicznościową dekorację, która podkreślała patriotyczną rangą obchodów 78.

rocznicy akcji „Burza”. Eucharystię ubogaciła obecność pocztów sztandarowych: Ochotniczej Straży Pożarnej, Towarzystwa Miłośników Ziemi Bratkowickiej i Niepublicznej Szkoły Podstawowej nr 3 im. Żołnierzy Armii Krajowej. We Mszy św. uczestniczyli goście zaproszeni: Adam Dziedzic – wójt Gminy Świlcza i jego zastępca Sławomir Styka, Wojciech Słowik – sekretarz Urzędu Gminy, Tomasz Wojton – przewodniczący Rady Powiatu Rzeszów, Tadeusz Pachorek i Sławomir Miłek – radni powiatu, Barbara Buda – wiceprzewodnicząca Rady Gminy Świlcza, Andrzej Kozdęba – radny gminy, Katarzyna Wdowik – prezes TMZB, Ryszard Franczyk – sołtys Bratkowic. Wszyscy zostali godnie powitani przez księdza proboszcza.

Okolicznościową homilię wygłosił ks. Rafał Majerski – wikariusz, który nawiązał w niej do historycznych wydarzeń akcji „Burza” i wszystkich żołnierzy AK z Bratkowic, którzy oddali swe życie za wolność i niepodległość Ojczyzny. Na zakończenie dodał: *Słowa Bóg, Honor Ojczyzna, niech będą dla nas wszystkich drogowska-*

zem w codziennym życiu. Na zakończenie Eucharystii odśpiewano wspólnie pieśń „Boże coś Polskę”, a następnie wszyscy przeszli przed pomnik akowski.

Uroczystość przed pomnikiem AK

Druga część obchodów 78. rocznicy akcji „Burza”, zakończyła się przed pomnikiem AK w centrum wsi. Tu odśpiewano wspólnie Hymn Państwowy i pomodlono się w intencji pomordowanych i poległych akowców. Następnie poszczególne delegacje kolejno, złożyły wiązanki kwiatów przed pomnikiem. Jako pierwsza kwiaty złożyła delegacja Ochotniczej Straży Pożarnej, a następnie delegacja Urzędu Gminy Świlcza na czele z Adamem Dziedzicem – wójtem, przedstawiciele Rady Powiatu Rzeszów na czele z Tomaszem Wojtonem – przewodniczącym Rady Powiatu, delegacja miejscowej Rady Sołeckiej z sołtysiem Ryszardem Franczykiem oraz przedstawiciele Towarzystwa

Hołd pamięci poległym za Ojczyznę.

Miłośników Ziemi Bratkowickiej na czele z Katarzyną Wdowik – prezeską. Po ceremonii złożenia wiązanek kwiatów odśpiewano wspólnie „Rotę”. Przed pomnikiem Wójt wygłosił okolicznościowe krótkie przemówienie. Tak zakończyły się uroczyste obchody 78. rocznicy akcji „Burza” w Bratkowicach.

Podsumowanie

Dwudniowe uroczyste obchody 78. rocznicy akcji „Burza” w Bratko-

wicach, zostały doskonale przygotowane i przeprowadzone. Niewątpliwie jest to zasługa Adama Majki – dyrektora GCKSiR oraz podległych mu pracowników, którzy mocno się napracowali, by uroczystość była perfekcyjnie przygotowana.

Organizatorami obchodów rocznicowych byli wspólnie: Wójt Gminy Świlcza, Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcanie oraz Towarzystwo Miłośników Ziemi Bratkowickiej. Nad bezpieczeństwem uczestników uroczy-

stości w parku, czuwali strażacy miejscowej Ochotniczej Straży Pożarnej oraz karetka Pogotowia Ratunkowego.

Organizatorzy zadbali również o stoiska z napojami chłodzącymi i spożywczymi.

Mieszkańcy dziękują wszystkim, za zorganizowanie obchodów rocznicowych w Bratkowicach, dzięki czemu mogli godnie uczcić pamięć bohater-skich żołnierzy Armii Krajowej.

Rocznica ślubu to ważne wydarzenie. Oczywiście najwięcej emocji budzi ta pierwsza, piąta, dziesiąta, choć warto świętować każdego roku. Jednak Złote Gody zasługują na specjalne podejście, wszak oznaczają wspólne przeżycie połowy wieku.

Zofia Dziedzic

Złote i Diamentowe Gody w Gminie Świlcza

Razem przez pół wieku

Złoto – jeden z najszlachetniejszych metali jest symbolem ogromnej wartości. Przeżycie wspólnie 50 lat – to nie lada wyczyn, ma ogromną wartość. Dzisiaj szczególnie wydaje się czymś trudnym do osiągnięcia, gdy tak wiele jest rozwodów, późno wychodzi się za mąż, a i choroby cywilizacyjne przyczyniają się do skracania życia.

50. rocznica ślubu – to jeden z najważniejszych jubileuszy w życiu małżonków oraz ich rodzin. To przepiękne świadectwo potęgi i siły miłości, która połączyła ze sobą dwoje ludzi i przez 50 lat pozwalała im wspólnie pokonywać życiowe zakręty. Tak więc Złote Gody – to wyjątkowa okazja, która aż prosi się, o odpo-

wiednią oprawę. Każdy jubileusz jest okazją do świętowania, ale...

Złote Gody to rocznica niezwykła,

tak jak niezwykli są ludzie, którzy przeżyli razem pół wieku.

To właśnie ta piękna okazja była powodem uroczystości, jaka odbyła się w niedzielę 31 lipca 2022 r. wpieryw w Bratkowicach w Kościele parafialnym, a później w Trzcanie, w Gminnym Centrum Kultury Sportu i Rekreacji gminy Świlcza (powodem zmian była niestabilność aury).

W tym dniu 16 par z terenu gminy Świlcza świętowało pięćdziesięciolecie pożycia małżeńskiego. Jedna

– sześćdziesięciolecie – Diamentowe Gody. Organizatorem uroczystości był wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic.

W kościele parafialnym pw. św. Jana Chrzciciela w Bratkowicach, tradycyjnie już, ks. proboszcz Józef Książek, w intencji Jubilatów odprawił uroczystą Mszę św. Podczas nabożeństwa jubilaci odnowili przysięgę małżeńską, którą składali sobie pięćdziesiąt lat temu. Proboszcz przekazał Jubilatom specjalne błogosławieństwo. Mówił m.in. – *Minęło 50 lat i więcej od momentu, kiedy Wasze własne ścieżki połączyły się we wspólną drogę życia, niejednokrotnie krętą i wyboistą. Kroczyliście tą drogą razem, napotykając różne troski i problemy. Jak pisał św. Paweł: Miłość nie szuka poklasku, nie*

Odnowienie przyrzeczeń małżeńskich.

unosy się pychą, nie dopuszcza się bezwstydu, nie szuka swego, nie unosi się gniewem, nie pamięta złego, nie cieszy się z niesprawiedliwości, lecz współweseli się prawdą. Wszystko znosi, wszystkiemu wierzy, we wszystkim pokłada nadzieję, wszystko przetrzyma. Miłość nigdy nie ustaje.

Dalsze uroczystości odbyły się w GCKSiR, gdzie gospodarz i administrator obiektu dyr. Adam Majka stanął na wysokości zadania i przygotował, jak zawsze, całą stronę logistyczną uroczystości. Od serdecznych powitań, wspaniałych dekoracji sali, scenografii, prezentacji Jubilatów, części oficjalnej, części artystycznej... po towarzysko-rodzinną.

Rodzina jest pierwszą i podstawową ludzką wspólnotą. Jest środowiskiem życia i środowiskiem miłości.

(Św. Jan Paweł II)

50- i 60-lecie pożycia małżeńskiego świętowały następujące pary:

- Krystyna i Józef Bednarz z Bratkowic
- Janina i Marian Bednarz z Bratkowic
- Franciszka i Ryszard Bartusik z Błędowej Zgłobieńskiej
- Zuzanna i Jan Bartnik z Rudnej Wielkiej
- Władysława i Władysław Czach ze Świlczy
- Anna i Zbigniew Dziedzic ze Świlczy
- Maria i Ryszard Depa ze Trzciany
- Kazimiera i Stanisław Depa z Rudnej Wielkiej
- Danuta i Wiesław Kokoszka ze Świlczy,

- Janina i Jan Marcinek ze Świlczy
- Józefa i Zdzisław Prygoń ze Świlczy,
- Maria i Zdzisław Sagan z Rudnej Wielkiej
- Helena i Aleksander Surowiec z Bratkowic
- Krystyna i Tadeusz Szalony z Bratkowic
- Barbara Winiarska z Rudnej Wielkiej.
- Petronela i Michał Zembroń z Błędowej Zgłobieńskiej (Diamentowe Gody – 60 lat pożycia małżeńskiego).

Rzeszowski kwartet smyczkowy „Simple Quartet”.

Gratulacje szczerze i najserdeczniejsze należą się wszystkim Jubilatom – to całe pół wieku!

Z kolei głos zabrał wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic, który uczestniczył w uroczystościach wraz z małżonką Renatą. W swym obszernym niezwykle wyważonym wystąpieniu, wygłoszonym ze zrozumieniem i empatią do słuchaczy, bez sloganów i uproszczeń ale znanstwem cytatów tematycznych i bardzo wielką kulturą słowa mówił o roli rodziny w życiu

społeczności lokalnych i działaniach samorządowych i patriotyzmie w szerokim znaczeniu. – *Takie uroczystości przypominają, że najważniejsza w życiu każdego człowieka jest miłość, bo tylko ona jest w stanie przetrwać każdą burzę i każdą zawieruchę w życiu. Małżeństwo uczy nas pokory, cierpliwości oraz wybaczenia. Każdego dnia wspólnego życia. Jesteśmy dumni, że w naszej gminie coraz więcej par małżeńskich może poszczycić się tak długim stażem. Jest to piękny przykład dla młodych pokoleń, że miłość, życzliwość i wzajemny szacunek jest gwarantem szczęśliwego małżeństwa.*

Swoją życiową postawą, drodzy Jubilaci, dajecie nam wszystkim przykład jak przejść przez życie będąc szczęśliwymi ludźmi. Pokazujecie młodym pokoleniom, jak ważne są więzy rodzinne i małżeńskie, jak ważne jest rozumienie prawdziwej miłości. Jesteście dowodem tego, że małżeństwo i jego nierozzerwalność, a tym samym rodzina są najważniejsze. To jest podstawa dla funkcjonowania lokalnych społeczności i dla naszej Ojczyzny.

Tymi słowami m.in. wójt Dziedzic wyraził swój głęboki szacunek i uzna-

nie dla małżeństw, które obchodziły swoje wielkie święto.

Nie wystarczy pokochać, trzeba jeszcze umieć wziąć tę miłość w ręce i przenieść ją przez całe życie.

(Konstanty Ildefons Gałczyński)

Podobno nic nie trwa wiecznie, ale (...) czasami miłość trwa nawet wtedy, kiedy ukochana osoba odejdzie.

Jubilaci w sali widowiskowej GCKSiR w Trzcianie.

Dekoracja Jubilatów Medalami za Długoletnie Pożycie Małżeńskie i wręczanie stosownych przebiegała sprawnie. Pomagały wójtowi A. Dziedzicowi panie – pracowniczki UG: Wioletta Bajek i Monika Piątek. Każda para Jubilatów obdarowana została cudownym bukietem żywych kwiatów. Zabrakło jedynie tradycyjnego „Sto lat”. Można być dumnym, że w Gminie Świlcza coraz więcej par małżeńskich może poszczycić się tak długim stażem. Jest to piękny przykład dla młodych pokoleń, że miłość, życzliwość i wzajemny szacunek jest gwarantem szczęśliwego małżeństwa.

W części artystycznej wystąpił gościnnie rzeszowski kwartet smyczkowy „Simple Quartet” w składzie: Anna Siciak – skrzypce I, Kornelia Ignas – skrzypce II, Klaudia Borowiec – skrzypce I, Michalina Matias – altówka. Zgodnie ze specjalizacją przedstawił utwory muzyki klasycznej

oraz utwory muzyki rozrywkowej. Poprzez dwa krótkie wejścia i profesjonalizm wykonawczy był atrakcją dla wszystkich gości, wszak muzyka „koi nerwy i łagodzi obyczaje”.

Gości niecodziennych, honorowych było dużo w sali widowiskowej. Oprócz członków rodzin Złotych Jubilatów obecni byli przedstawiciele władz kościelnych i samorządowych.

Przybył, mimo zmiennej pogody i niedzielnych obowiązków – zawsze przyjazny ludziom i współdziałający z nimi i władzami terenowymi ks. kanonik, proboszcz parafii bratkowickiej – Józef Książek, kapelan powiatowy OSP. Dyr. Majka serdecznie dziękował Księdzu za odprawienie okolicznościowej liturgii Mszy św., przychylności wszelkim pożytecznym działaniom, zwłaszcza kulturowym. Obecni byli:

- Wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic z małżonką Renatą,

- Przewodniczący Rady Gminy Świlcza – Piotr Wanat,
- Przewodniczący Rady Powiatu Rzeszowskiego – Tomasz Wojton,
- Radni Rady Gminy Świlcza: Barbara Buda – wiceprzewodnicząca Rady Gminy Świlcza, Wiesława Szczepanik, Andrzej Kozdęba,
- Andrzej Bednarz – fotoreporter,
- Wioletta Bajek – inspektor Referatu Urzędu Stanu Cywilnego i Referatu Spraw Obywatelskich w Świlczy
- Monika Piątek – kierowniczka Referatu Organizacyjno-Administracyjnego i Promocji UG w Świlczy.

A kiedy emocje opadły...

W imieniu odznaczonych głos zabrał Andrzej Sagan z Rudnej Wielkiej, który w słowach skierowanych do Wójta oraz Pracowników USC Gminy oraz Dyrektora GCKSiR podkreślił świetną i uroczystą atmosferę podczas Jubileuszu, ogrom przygotowań i odczuwalny zawsze szacunek dla pokolenia seniorów. A najważniejszym skarbem zarówno dla niego jak i małżonki jest szczęśliwa i kochająca rodzina.

Każdy jubileusz jest okazją do świętowania, ale Złote Gody to rocznica niezwykła. – *Młode pokolenie może się od Jubilatów uczyć wzajemnego szacunku, odpowiedzialności za wszystkich bliskich* – zakończył swoje wystąpienie.

Uroczysty obiad, okazjonalna kawa czy herbata, łyk tradycyjnego szampa, wspólne rozmowy i dzielenie się emocjami trwały do godzin popołudniowych.

Do wszystkich serdeczności przekazanych Jubilatom dołączamy również powinszowania od redakcji „Trzcionki” *Razem przez pół wieku.*

– *Swoją życiową postawą, drodzy Jubilaci, dajecie nam wszystkim przykład, jak przejść przez życie będąc szczęśliwymi ludźmi. Pokazujecie młodym pokoleniom, jak ważne są więzy rodzinne i małżeńskie, jak ważne jest rozumienie prawdziwej miłości. Jesteście dowodem tego, że małżeństwo i jego nierozzerwalność, a tym samym rodzina są najważniejsze. To jest podstawa dla funkcjonowania lokalnych społeczności i dla naszej Ojczyzny.*

Fot. Andrzej Bednarz

PRZEMÓWIENIE WÓJTA GMINY ŚWILCZA ADAMA DZIEDZICA

Wielce Szanowni Państwo. Złoci Jubilaci! Nasi Zacni Mieszkańcy Gminy... wraz z Rodzinami!

Papież – Polak Jan Paweł II pisał: *Kocha się naprawdę i do końca tylko wówczas, gdy kocha się na zawsze, w radości i smutku, bez względu na dobry czy zły los.*

Dzisiejsza uroczystość, na której witam Was serdecznie i z szacunkiem jest wyjątkowa. Złote Gody są dla Państwa dłuuuugim czasem i chwilą wspomnień.

Przed 50 laty staliście, zwyczajowo, przed ołtarzem w kościele i w obecności księdza składaliście przed Bogiem przysięgę swej wzajemnej miłości. Potem – przed urzędnikiem Stanu Cywilnego w Świlczy i przyrzekaliście sobie, że uczynicie wszystko, aby Wasze małżeństwo było zgodne, szczęśliwe i trwałe.

Przepełnieni miłością i wzajemnym zaufaniem powiedzieliście sobie słowo „tak” i wzajemnie wymieniliście sobie obrączki. A później?...

Mimo różnych chwil w życiu, raz pięknych, a raz trudnych, przyrzeczenia danego sobie dotrzyмалиście. Podjęliście się wtedy zadania zbudowania rodziny na mocnym fundamencie, wzajemnej miłości i wierności. W ciągu 50 lat wychowaliście dzieci, wnuki, a może i prawnuki.

Swoją pracą zawodową o codzienną przyczyniliście się do rozwoju naszej ojczyzny, regionu, gminy, wsi.

Drodzy Państwo!

Jubileusz 50-lecia pożycia małżeńskiego to także ważne wydarzenie dla naszej społeczności lokalnej. Wy, drodzy Jubilaci, jesteście bowiem dla młodego pokolenia symbolem trwałości małżeństwa i rodziny. Wzorem dla ich postępowania!

Minęło 50 lat od chwili, gdy złączeni węzłem małżeńskim wyruszyliście we wspólną drogę, życia. Przyrzekaliście sobie wówczas dozoną miłość, wiarę, szacunek i przyjaźń. Przyrzekaliście, że będziecie dzielić

razem to co dobre i złe, wspierać się w chwilach smutku i cieszyć w chwilach radosnych.

W dniu dzisiejszym wiemy, że przyrzeczeń tych dotrzyмалиście, że Wasze uczucia były prawdziwe. Przeżyliście wspólnie 50 lat, potwierdzając życiową mądrość, która mówi, iż „prawdziwą miłość poznaje się nie po jej sile, lecz po czasie jej trwania”.

Gratulacje – jesteście razem pół wieku! To z pewnością dobry moment do podziękowań drugiej połowce za to, że wciąż trwa u Twego boku oraz towarzyszy Ci w tych lepszych jak i gorszych życiowych momentach. Złote Gody mogą być również okazją do podsumowań i refleksji. Pamiętajcie, że choć Wasze młodzieńcze lata już dawno minęły, to przeżycie 50 lat jako zgodne, szczęśliwe małżeństwo jest prawdziwym powodem do dumy! Niech ten dzień obfituje w łyzy szczęścia, wzruszenia oraz wielką wdzięczność za to, że przed laty odnaleźliście siebie i obdarowaliście nawzajem niezwykłym darem miłości.

Upamiętniając ten dzień, w którym postanowiliście być razem na zawsze, przypomnę tę szczęśliwą rocznicę, wierszem:

*Byśmy już zawsze razem,
jak do tej pory,
pomimo przeszkód i przeciwności
i choćby nawet na przekór losowi,
nigdy nie zapomnieli
o naszej miłości.
Tego Ci życzę – dziś –
w naszą rocznicę,
niech spełnią się wszystkie
Twoje marzenia,
bo przecież razem
to wszystko przetrwamy,
każdą chwilę zmieniając
w przepiękne wspomnienia!*

wszak:

Nie wystarczy pokochać, trzeba jeszcze umieć wziąć tę miłość w ręce i przenieść ją przez całe życie.

(Konstanty Ildefons Gałczyński)

Dostojni Jubilaci!

– w imieniu władz Gminy Świlcza i swoim własnym chciałbym Państwu

za ten trud złożyć najserdeczniejsze podziękowania i zarazem życzyć dużo zdrowia, szczęścia, długich wspólnych lat życia oraz radosnych chwil wśród najbliższych.

U honorowaniem Państwa zasług są przyznane dla par obchodzących Złote Gody przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie. Pozwólcie, że w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dokonam za chwilę – w obecności pracowników USC – dekoracji Szanownych Jubilatów tym właśnie medalem.

Jednocześnie chcielibyśmy, aby ten jubileusz został uwieczniony w kronice naszej gminy i kwartalniku samorządowym „Trzcionka” w symboliczny sposób tak, jak kiedyś, przed pięćdziesięcioma laty – na akcie małżeństwa.

Jeśli ktoś tak jak Wy – Szanowni Jubilaci – przeżył wspólnie ponad pół wieku, zasługuje na najwyższe społeczne uznanie i szacunek. Możecie być Państwo dumni, że przysięga złożona przed Bogiem, i Urzędnikiem Stanu Cywilnego – była i jest Wam drogowskazem, który pomógł pokonać wszelkie przeciwności losu i nie ulec pokusie łatwych rozwiązań.

Wasze wysiłki nie poszły na marne – daliście z siebie wiele Rodzinie, Państwu, naszej Gminie i całemu społeczeństwu.

Jak to mawiał francuski pisarz Andre Maurois: „Szczęśliwe małżeństwo – to długa rozmowa, która wciąż wydaje się zbyt krótka”.

Dostojni Jubilaci

– tego właśnie na kolejne szczęśliwe lata Wam życzymy, żeby płomień tej miłości nigdy nie przygasał, żeby zawsze było o czym wspólnie rozmawiać, żebyście się nigdy sobą nie znużdzi i snuli plany na dalszą drogę przez wspólne życie. Przyjmijcie jeszcze raz gorące życzenia zdrowia oraz wyrazy szacunku, a kwiaty niech dopowiedzą resztę...

Wszystkiego Najlepszego!

Bratkowice, lipiec 2022 r.

Doroczne dziękczynienie rolników za zebrane plony i powodzenie w czasie żniw w Gminie Świlcza w br. w Trzcianie zgromadziło setki uczestników z gminy i okolic. Gminne, dożynki miały podwójny charakter: religijny związany z podziękowaniem Bogu za plony oraz ludowy związany z radością i zabawą z okazji zakończenia zbiorów.

Zofia Dziedzic

Doroczne Dożynki w Gminie Świlcza

Trzciana, 21 VIII 2022 r.

Jak co roku tradycyjnie na przełomie sierpnia i września wieś polska po trudnych w pocie czoła i mozolnych żniwach – świętuje. Licznie zgromadzeni mieszkańcy, zaproszeni goście, wystawcy, a przede wszystkim rolnicy dziękowali za tegoroczne plony, których symbolem było osiem przepięknych wieńców. Patrząc na ich efektowny wygląd trzeba było stwierdzić, iż mimo niesprzyjających okresów w tegorocznej vegetacji roślin, plony wydane przez naszą ziemię w tym roku były udane.

Tradycyjnie do kościoła parafialnego pw. św. Wawrzyńca i Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej w Trzcianie zespoły obrzędowe przywiozły różnorodne wieńce dożynkowe, wykonane z kłosów, ziarna, owoców i warzyw, kwiatów i ziół. Niekiedy ubogaczano je kłociami czerwonej jarzębiny, orzechami, owocami, kwiatami i kolorowymi wstążkami. Wieńce dożynkowe miały zwykle kształty tradycyjne o symbolice religijnej lub wiejskiej.

Umieszczano w nich, czasem, wystrugane z drewna kogutki, kacuszki gąski, bociany. Ptactwo to miało symbolicznie zapewnić zdrowy i piękny przychówek gospodarski.

Wszystkie wieńce w otoczeniu barwnie ubranych tzw. Grup Wieńcowych ustawione precyzyjnie w nawie głównej świątyni trzciańskiej – nie tylko zachwycały, ale zmuszały do głębokiego namysłu o pracy ludzkiej o pięknie otaczającego nas świata przyrody o ludziach i Stwórcy.

Dziękczynienie za plony poprzedziła uroczysta Msza święta...

koncelebrowana przez księży z parafii naszej gminy pod przewodnictwem

dziękana Dekanatu Rzeszów – Zachód i proboszcza parafii trzciańskiej ks. dr. Janusza Winiarskiego. Mimo poważnych niedyspozycji zdrowotnych znalazł tyle siły, by w tych ważnych uroczystościach być z wiernymi. Bóg zapłać!

Ks. dr Winiarski w swoim wstępnym, serdecznym powitaniu wszystkich zgromadzonych wiernych na czele z wójtem Gminy Świlcza Adamem Dziedzicem i jego małżonką Renatą wskazał, m.in. że wybór Jezusa i Jego Ewangelii powinien przenikać całe

Liturgia św. koncelebrowana przez księży z Gminy Świlcza.

Wieńce paradne.

życie człowieka, jego modlitwę, ciężką pracę, odpoczynek. Podkreślił także wartość pracy na roli i znaczenie ziemi dla rolnika.

Homilię mszalną wygłosił, gościnnie, proboszcz Parafii w Mrowli ks. Ryszard Tokarz. Mówca z ogromną kulturą słowa i znanstwem Pisma Świętego, doświadczeniem w działalności duszpasterskiej, a także kulturalno-artystycznej w gminie i na tzw. Kresach. mówił m.in.: – *Wszyscy razem przychodzimy tutaj, aby powiedzieć Panu Bogu, że jesteśmy razem z Nim, że pamiętamy o Nim i zawsze będziemy pamiętać. Że jesteśmy ludźmi wiary i sumienia, i zawsze takimi pragniemy pozostać. Przychodzimy, aby złożyć w darze wieńce dożynkowe, i bochny chleba; plony pól, ogrodów i sadów jako wyraz wdzięczności za wszystko, co otrzymaliśmy za pośrednictwem naszej ziemi i Bożego błogosławieństwa, bo „Każde dobro, jakie otrzymujemy, i wszelki dar doskonały zstępują z góry, od Stwórcy”.*

Z bogatej homilii można było zapamiętać, że dożynkowy dzień przypomina wszystkim o trwałych wartościach kulturowych przez środowisko rolnicze, do których należą m.in. szacunek dla rodziny i pracy oraz otwarcie na Boga.

Dorodny bochen chleba z tegorocznych zbóż, przyniesiony przez starostów dożynek – Annę i Kazimierza Łągowskich z Trzciany został poświęcony pod koniec uroczystej Eucharystii. Zgodnie z tradycją został wkrótce podzielony – sprawiedliwie – pomiędzy zgromadzonych na uroczystości.

Przemarsz barwnego korowodu dożynkowego przez Trzcianę

Po Mszy świętej barwny dożynkowy korowód prowadzony przez Kapelę Ludową GCKSiR, Grupy Wieńcowe z wszystkich sołectw Gminy, Władze Samorządowe Gminy Świlcza z Wójtem Gminy Świlcza, jak tradycja nakazuje – starostami tegorocznych dożynek Kazimierzem i Anną Łągowskimi z Trzciany, Samorządowcami Powiatu Rzeszowskiego, przedstawicielami duchowieństwa, licznie przybyłymi mieszkańcami Trzciany i innych wiosek gminy i spoza niej – przeszedł na pobliski stadion sportowy LZS Trzcianka. Tam, na profesjonalnej scenie i proscenium, loży honorowej dla gości, widowni dla starszych i młod-

szych można się było delektować widokami niecodziennymi.

A to w pobliżu przemykały często pociągi pasażerskie PKP Intercity, a to cichy pomruk „wiszącego” u nieba bezchmurnego – samolotu lecącego na lotnisko lub z lotniska Jasionka.

Oficjalnego otwarcia imprezy dożynkowej dokonał dyr. GCKSiR Adam Majka. Rozpoczęło się od wniesienia na estradę Flagi Państwowej i odegrania wraz z odśpiewaniem Hymnu Narodowego. Ceremoniał patriotyczny prowadził prowadzący całość imprezy dyr. GCKSiR Adam Majka. Powitał serdecznie i oficjalnie Wójta Gminy Świlcza wraz z Małżonką wszystkich przybyłych rolników, samorządowców, przedstawicieli władz nadrzędnych gminie.

Z kolei wójt A. Dziezic w imieniu własnym powitał wszystkich zebranych i wygłosił okolicznościowe przemówienie.

Dziękował równocześnie za ogromny trud, jaki był udziałem rolników w trakcie tegorocznych żniw.

– Dożynki, żniwa... Jest to jeden z najpiękniejszych staropolskich obrzędów rolniczych, a także okres wyjątkowy, który pozwala na podsumowanie całorocznej pracy rolnika, jego zaangażowania i trudu, aby cieszyć się plonami. Wiele o trudzie rolnika i jego umiłowaniu do ziemi zostało powiedziane m.in. przez lidera ruchu ludowego Wincentego Witosa, że „rolnik wiele daje, a niewiele otrzymuje w zamian”, dlatego w okresie wielkich zmian, jakie zachodzą obecnie

w Polsce i są wynikiem splotu różnych czynników – jakże trudnych i ważnych – należy jednak pamiętać o rolnikach, aby ich sytuacja życiowa ulegała ciągłej poprawie – mówił m.in. Wójt.

Gospodarz Gminy w swoim wystąpieniu przypomniał również, że największym symbolem święta plonów jest bochen chleba, dlatego wspólnota chleba powinna jednoczyć, a nie dzielić. – *Wspólnota chleba powinna powodować, że powinniśmy działać solidarnie i solidarnie być odpowiedzialnymi za rozwój naszej „małej i wielkiej Ojczyzny”* – kontynuował Wójt.

Obecni byli wśród zgromadzonych

- Wójt Gminy Świlcza Adam Dziezic wraz z Małżonką, wicewójt Sławomir Styka z Małżonką
- Księża Proboszczowie parafii gminy – na czele z ks. dr. dziekanem Dekanatu Rzeszów – Zachód Januszem Winiarskim – proboszczem parafii ks. dr. Wacław Sopol – proboszcz parafii Rudna Wielka, ks. Stanisław Szczachora – proboszcz parafii Dąbrowa, ks. Stanisław Szeliga – proboszcz parafii Błędowa Zgłobieńska, ks. Ryszard Tokarz – proboszcz parafii Mrowla, ks. Paweł Martyk – wikariusz Parafii Mrowla
- Radni Rady Powiatu Rzeszowskiego: Tomasz Wojton – przewodniczący Rady Powiatu, Tadeusz Pachorek – członek Zarządu Rady Powiatu, Sławomir Miłek – radny RP
- Zbigniew Micał – dyrektor Biura Zarządu Wojewódzkiego PSL w Rzeszowie
- Mateusz Jarosz – kierownik Postępu Policji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie
- Piotr Wanat – przewodniczący Rady Gminy, Barbara Buda i Tomasz Biały – z-cy przewodniczącego
- Radni Rady Gminy: Natalia Skuba-Więćław, Wiesława Szczepanik, Mieczysław Leja, Andrzej Kozdęba, Elżbieta Oczóś, Damian Trala, Mariusz Wojton, Tomasz Salach, Tomasz Gazda, Paweł Piela, Marcin Czech, Zbigniew Nowak
- Pracownicy Urzędu Gminy: skarbnik Natalia Gawron, sekretarz UG

W drodze na stadion sportowy.

- Wojciech Słowik, dyr. Benedykta Piątek, Anna Gniewek-Marek, Dorota Madej, Eliza Oleszak
- Dyrektorzy Zespołów Szkół, Szkół Podstawowych i Przedszkoli oraz Niepublicznych Placówek Oświatowych
- Przedstawiciele Lasów Państwowych, Nadleśnictwa Głogów Młp.: Piotr Brewczyński, Jarosław Marek, Bernard Dworak
- Przedstawiciele kół łowieckich: Lesław Adamiec z KŁ „Jedność”, Bogusław Drozd z KŁ „Podgorzałek” i Janusz Szyszka z KŁ „Rogacz”
- Sołtyski i Sołtysowie sołectw gminy
- Prezesi i Przewodniczący organizacji społecznych, stowarzyszeń: druż. Tomasz Kwoka – prezes Gminnego ZOSP RP w Świlczy, RG KGW – Maria Nowożeńska, SKW – Zdzisława Wojnowska-Skóra, TPT – Jan Czech, TPŚ – Artur Szary, TMZB – Katarzyna Wdowik, „Wspólnie dla Rudnej Wielkiej” – Olga Rusin-Przywara.

Prezesi i członkowie LKS oraz sympatycy Ruchu Ludowego. Pokażną liczbę uczestników stanowili przedstawiciele i właściciele Firm Podkarpacia działający na terenie gminy Świlcza. Ich udział w imprezach i uroczystościach świadczy nie tylko o mniejszej lub większej integracji z najbliższym terenem i jego mieszkańcami, ale także o akceptacji działań samorządowych tzw. Polski lokalnej. Byli to:

- Zygmunt Radek – Firma Eko-Dar
- Aleksander Krupa – Firma Maxpol Bis
- Piotr Czapka – Zakład Drzewny
- Roberta Klaude – Firma „Restol”

- Piotr Czekański – Firma „BluxCosmetics”,
- Andrzej Maciołek – Firma „Nexet”
- Urszula i Bogdan Dziedzic – sklep „Groszek”
- Adam Sznajder – Firma „Drewnex”
- Krzysztof Ciszewski – Hotel „Zacisze”
- Danuta Malczyńska „Widan” oddział Świlcza
- Jarosław Bąk – prezes „Toyota” Świlcza
- Jadwiga Mastej – dyrektor „Nowy Dwór”
- Jolanta Podgórska-Migut – właściciel „Nowy Dwór”
- Stanisław Bartman – Podkarpacka Izba Rolnicza
- Piotr Pieszczoch – Dyrektor Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego
- Grażyna Żuchowska – Centrum Aktywizacji Zawodowej
- Karol Ungeheuer – Koło Łowieckie – Towarzystwo Myśliwych
- Wojciech Grubarczyk – kierownik powiatu rzeszowskiego Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego.

Byliśmy zaszczytzeni Waszą, Państwo, obecnością.

Ceremoniał wręczenia bochna chleba i wieńców dożynkowych

(...) Niesiemy wieniec z kłosów spleciony dla gospodarzy w podzięce, potem rolnika jest on zroszony, nasze uwiły go ręce. Niesiemy wieniec z kłosów spleciony w symbole Polski bogaty. To polskie zboże, nasz chleb kochany, to polskie zdobią go kwiaty. (...)

Dożynki mają bogatą symbolikę. Jest to chleb, wręczany po wcześniejszym poświęceniu w kościele zawsze ofiarowany na ręce Wójta z prośbą, by dzielił go sprawiedliwie wszystkim. Jest to naręcze kwiatów i ziół dla Małżonki Wójta, wieńce, dla zasłużonych Dobrodziejów żyjących i pracujących lub sympatyzujących z gminą, a przede wszystkim... ludzie, jak np. starostowie dożynek. Nimi w br. zostali Kazimierz i Anna Łagowscy ze Trzciany.

To pan Kazimierz od 23 lat piastuje urząd sołtysa, od 1990 roku wspólnie gospodaruje z żoną na 8 ha ziemi, specjalizując się w zbożach ozimych, roślinach okopowych oraz łąkach. W swoich zasobach hodowlanych posiadają 2 konie, 1 psa, 20 kur, 7 kaczek, 20 królików oraz jeszcze do niedawna 33 ryby w stawie („dopóki nie wyschnie...”). Wspólnie dochowali się dwójki wspaniałych dzieci oraz cudownej wnuczki.

Starosta Dożynek dziękował wszystkim rolnikom za ich trud włożony w tegoroczny zbiór plonów oraz za udzielaną pomoc dla sektora rolnego przez Urząd Gminy Świlcza.

W szczególny sposób dziękował Panu Bogu za sprzyjającą pogodę i zdrowie potrzebne wszystkim rolnikom.

W swoim wystąpieniu Wójt Gminy powiedział: – *Dziękuję bardzo za ten wymowny dar. Zboże i z niego wypieczony chleb jest wynikiem współdziałania Stwórcy i człowieka. Jest to również wyobrażenie Waszego trudu Drodzy Rolnicy.* Potwierdził, że tegoroczne zbiory nie są rekordowe, ale za wszystko trzeba dziękować Stwórcy i ludziom.

Chleb – symbol obfitości otrzymuje Wójt z Małżonką.

Zespół Ślebodni i Zawaternik

Fot. Kacper Czech

Grupa Obrzędowa im. Marii i Józefa Dziedziców z Trzciany i Kapela Ludowa GCKSiR

Po części oficjalnej – część artystyczna

Na scenie zaprezentowała się Kapela Ludowa GCKSiR w podwojonym składzie: Młoda i Starsza „Olsza”. Oprócz rzeszowskich melodii ludowych, duety i przyśpiewki kołysły dusze słuchaczy, uspokajały wzburzone myśli, wprawiały w dobry nastrój wywołując spontaniczne brawa. Panią, dotychczasową dyrygent, Justynę Drozd-Ochał zastąpił na okres urlopu macierzyńskiego instrumentalista i wokalista Krzysztof Jałowiec.

Na tegoroczne Dożynki do Trzciany przyjechały przedstawicielki 8 Kół Gospodyń Wiejskich. Wszystkie Panie zaprezentowały ciekawe kompozycje wieńców, gdzie misternie uwite kłosa zbóż tworzyły interesujące motywy religijne (i uniwersalne) łączone z owocami i płodami ziemi. W trakcie prezentacji poszczególne Koła Gospodyń naszej gminy ubogacały wszystkich przybyłych krótkimi programami artystycznymi, na które składały się przyśpiewki, satyryczne wierszowane utwory poświęcone problemom codziennym oraz utwory związane z wyrazami wdzięczności i podziękowań. Prezentacje – jak zwykle – rozpoczęli gospodarze dożynek – sołectwo Trzciana.

Kto? Komu? Dlaczego?

1. Od KGW Trzciana wieńiec dożynkowy otrzymał – Adam Dziedzic – wójt Gminy Świlcza – niestrudzony samorządowiec pracujący już drugą kadencję.
2. KGW Trzciana – Słotwinka uhonorowała Zygmunta Radka – właściciela pierwszego w Trzcianie rodzinnego gospodarstwa ekologicz-

nego, obecnie produkującego w ekologicznej winnicy kilka rodzajów win.

3. Błędowa Zgłobieńska – wieńiec uwity przez KGW i Radę Sołecką otrzymała z okazji Jubileuszu 110 lat działalności miejscowa OSP – na ręce prezesa Artura Szweda.
4. KGW Bratkowice dziękowało wieńcem za aktywność i społeczność swą prezesa – Marii Nowożeńskej.
5. KGW, OSP, Rada Sołecka Dąbrowa – wszyscy dziękowali za pracę i zaangażowanie prezesowi OSP dh. Piotrowi Misiewiczowi.
6. KGW Mrowla doceniło działalność duszpasterską i społeczną ks. wikariusza Pawła Martyka.
7. Świlcza KGW i Rada Sołecka uhonorowały kanclerza Bractwa Kapituły Wielkiego Godła Świleckiego prof. nadzwyczajnego dr hab. Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu – Wiesława Wątrobę.
8. Woliczka – sołectwo w br. nie prezentowało wieńca.
9. KGW Rudna Wielka uhonorowało ks. proboszcza dr Wacława Sopła. Obdarowanym gratulujemy uznania aktywności w działaniach i życzymy dalszych sukcesów.

W części koncertowej trzciańskiego „Święta Płonów” jako pierwszy zaprezentował się gościnnie młody góralski Zespół Pieśni i Tańca „Ślebodni” – kapela, taniec, śpiew. To zespół dziecięcy działający od 2000 r. pod dyr. choreograf Marii Dudek, spadkobiercy tradycji zespołu górali podhalańskich z Groń – Leśnicy z taką samą nazwą, ale działającym od 1984 r. Autentyczny góralski folklor wykonywany z werwą zaciętością, śpiewnością, barwne stroje ludowe, rekwizyty góralskie spowodowały nie tylko owacyjną brawę, ale było pozytywnym

przykładem, co daje długoletnia współpraca artystyczna z zespołami GCKSiR.

Atrakcją tegorocznych dożynek był też koncert tańców starowarszawskich w wykonaniu również nieco odmłodzonej kadry Grupy Obrzędowej im. M. i J. Dziedziców. Sprostali wszyscy nowym wyzwaniom, otrzymali brawa i bisowali kilkakrotnie. Muzyka ludowa i biesiadna, tańce i śpiewy pozwoliły na doskonałą zabawę zarówno młodszych, jak i starszych mieszkańców.

Sprzyjająca pogoda, liczne atrakcje przygotowane przez organizatorów oraz serdeczna rodzinna atmosfera sprawiły, że dożynkowa zabawa trwała do późnych godzin nocnych.

Wypada tylko dziękować wszystkim mieszkańcom, organizacjom i stowarzyszeniom Gminy Świlcza za wspólne przeżycie Dożynek Gminnych 2022. Dziękujemy za udział w korowodzie, wszelką pomoc w organizacji i czuwanie nad sprawnym przebiegiem imprezy.

Zapytany o krótką ocenę uroczystości – wyraźnie zadowolony Wójt Gminy Świlcza A. Dziedzic powiedział: – *Serdeczne podziękowania składam Sołectwom i Parafiom wszystkich sołectw gminy, a zwłaszcza tegorocznym Gospodarzom Święta Płonów, Dyrekcji i Pracownikom Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji, Pracownikom Urzędu Gminy oraz wszystkim, dzięki którym gminne święto wypadło tak pięknie i okazale. O wielkości człowieka świadczy to, co potrafi i chce zrobić dla innych. Państwa postawa dowodzi, że nie tylko rozumiecie tę prawdę, ale również stosujecie ją w praktyce. Jestem głęboko wdzięczny za każdy przyjazny gest wobec Gminy Świlcza.*

Adam Majka

Prezentacja sołectw gminy Świlcza

TRZCIANA

Prezentację sołectw gminy Świlcza w roku 2022 z okazji gminnych uroczystości Święta Plonów zwyczajowo rozpoczynamy od sołectwa, które jest Gospodarzem Dożynek. Wieś wzmiankowana w 1414 r. liczy ponad 6 wieków. W br. w dniu 21 sierpnia:

*Przy pięknej pogodzie
zboża już sprzątnięto.
No a Gmina Świlcza
obchodziła święto.
Ziemia – nasz majątek,
w niej pracować trzeba
Aby w naszym kraju
nie zabrakło chleba
Z ciężkiej wiejskiej pracy
ten morał wynika
Nie ceni się chleba,
nie ceniąc – rolnika!*

Sołectwo Trzciana liczy 2614 mieszkańców, w tym 1344 kobiety i 1270 mężczyzn. Jest to wzrost liczby mieszkańców o 8 osób w stosunku do roku poprzedniego. Powierzchnia sołectwa – to 1176 ha.

Sołtysem Trzciany jest Kazimierz Łagowski, radnymi zaś są: Marcin Czech oraz Paweł Piel. Radnym Rady Powiatu Rzeszowskiego z Trzciany jest Sławomir Miłek. Proboszczem parafii rzymskokatolickiej pw. św. Wawrzyńca i Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej jest ks. dr Janusz Wiśniarski, prezesem OSP jest druh Paweł Piel, a prezesem Ludowego Klubu Sportowego „Trzcianka” Trzciana jest Mariusz Pabian, zaś prezesem Uczniowskiego Klubu Sportowego „Maraton” Alicja Basznianin. Przewodniczącą KGW jest Edyta Salach. Na terenie sołectwa działa także drugie KGW – Słotwinka.

Na terenie Trzciany funkcjonuje kilka jednostek oświatowych. Szkoła Podstawowa, której dyrektorem jest Artur Szary. Agendą SP jest Regionalny Dom Tradycji Ludowych, którym administruje Zbigniew Lis. Funkcjono-

nuje ponadto: Żłobek Gminny i Przedszkole Publiczne, których dyrektorem jest Zofia Smagała, Zespół Szkół Techniczno-Weterynaryjnych, którego dyrektorem jest Janusz Jakubek, a także Niepubliczna Szkoła Muzyczna I stopnia, której dyrektorem jest Izabela Zimińska.

Od 2005 r. działa w Gminie Świlcza z siedzibą w Trzcianie – Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji – skupiające ponad 500 osób w 13 różnych grupach amatorskiego ruchu artystycznego. Dyrektorem jest Adam Majka. W trzciańskiej siedzibie Gminnego Centrum Kultury swoje zajęcia mają: Zespół Pieśni i Tańca „Pułanie”, Grupa Obrzędowa im. Marii i Józefa Dziedziców, Kapela Ludowa, chóry: „Cantus” i „Kantuski” oraz Koło Filmu Amatorskiego. W Trzcianie powstało w 1997 r. i do dnia dzisiejszego jest wydawane przez Samorząd Gminy Świlcza i Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji czasopismo społeczno-kulturalne, kwartalnik „Trzcionka”, red. nac. Zofia Dziedzic.

W sołectwie główną siedzibę ma także Gminna Biblioteka Publiczna, której dyrektorem jest Dorota Madej. W zrewitalizowanym budynku dawnego zespołu parkowo-pałacowego mieści się od br. Gminny Klub Seniora, którego kierownikiem jest Dorota Jędrał. W sołectwie od lat 90 ub.w. działa Towarzystwo Przyjaciół Trzciany, którego prezesem jest Jan Czech. Nad bezpieczeństwem życia i mienia mieszkańców gminy i nie tylko pieczę sprawują policjanci nowo otwartego w br. Posterunku Policji w Trzcianie. Będzie jeszcze bezpieczniej!

Do rolników w sołectwie Trzciana, takich którzy na co dzień lub sezonowo czy okazjonalnie zajmują się produkcją rolną, albo przetwarzaniem produktów rolnych, ogrodniczych czy sadowniczych należą: Dorota i Czesław Augustyn, Andrzej Dworak, Tadeusz Dziedzic, Marian Kozubał, Andrzej Lizak, Elżbieta i Sta-

niśław Lubas, Bożena i Józef Łoboda, Dorota i Stanisław Małozieć, Kazimierz Pomianek, Zygmunt Radek, Andrzej Rodzoń, Wojciech i Cecylia Róg-Gąsior, Jakub Telakowski, Piotr Telakowski.

Sołectwo przygotowało dwa wieńce dożynkowe:

– Pierwszy wieniec od KGW Trzciana otrzymał wójt Gminy Świlcza – Adam Dziedzic wraz z Małżonką.

– Drugi wieniec od KGW Słotwinka otrzymał Zygmunt Radek, założyciel i właściciel rodzinnego, wzorowego, gospodarstwa ekologicznego.

BŁĘDOWA ZGŁOBIEŃSKA

Sołectwo Błędowa Zgłobieńska swą historią sięga roku 1438. Liczy 580 mieszkańców, w tym 295 kobiet i 285 mężczyzn. W porównaniu z ub. rokiem nastąpił wzrost liczby mieszkańców o 8 osób. Powierzchnia sołectwa – to 527 hektarów. Sołtysem Błędowej Zgłobieńskiej i radną Rady Gminy jest Wiesława Szczepanik. Proboszczem parafii pw. św. Wojciecha jest ks. Stanisław Szeliga. Prezesem Ochotniczej Straży Pożarnej jest druh Artur Szwed, a przewodniczącą Koła Gospodyń Wiejskich jest Danuta Siwiec. W sołectwie funkcjonuje Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Niepubliczne Przedszkole „Kolorowy Świat Maluszka” założone przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Błędowej Zgłobieńskiej, którego prezesem jest Patrycja Złamaniec. Dyrektorem tejsze placówki jest Patrycja Relą.

Produkcją rolną i jej przetwarzaniem / przynajmniej w części/zajmują się następujący rolnicy: Iwona i Mariusz Bieniek, Justyna i Tomasz Guzik. Anna i Tadeusz Guzik, Justyna i Ireneusz Ostrowscy, Małgorzata i Mieczysław Ramscy, Stanisław i Krystyna Rejman, Artur Rejman, Elżbieta i Jan Róg.

Wieniec dożynkowy uwity przez Koło Gospodyń Wiejskich i Radę So-

łęcką otrzymała OSP Błędowa Zgłobieńska, która obchodzi w tym roku jubileusz 110-lecia działalności.

BRATKOWICE

Sołectwo Bratkowice ma największą liczbę ludności i liczy 4414 mieszkańców, w tym 2172 kobiety i 2242 mężczyzn. Liczbę mieszkańców wzrosła o 39 osób w stosunku do roku poprzedniego. Powierzchnia sołectwa to 4697 hektarów. Powstanie wsi datuje się na I połowę XIV wieku.

Sołtysem Bratkowic jest Ryszard Franczyk, Radnymi Rady Gminy są: Barbara Buda, Natalia Skuba-Więcław, Andrzej Kozdęba oraz Mieczysław Leja. Radnym Rady Powiatu Rzeszowskiego z Gminy Świlcza jest mieszkaniec Bratkowic Tomasz Wojton, pełniący w tej kadencji funkcję Przewodniczącego Rady Powiatu Rzeszowskiego. Proboszczem parafii pw. św. Jana jest ks. Józef Książek. Ksiądz Proboszcz jest również kapłanem powiatowym strażaków OSP. Prezesem Ochotniczej Straży Pożarnej jest Piotr Chmaj. Przewodniczącą Koła Gospodyń Wiejskich Maria Nowożeńska. Jest ona również Przewodniczącą Rady Gminnej Kół Gospodyń Wiejskich. Prezesem Ludowego Klubu Sportowego „Bratek” Bratkowice jest Marek Kowal. W sołectwie działa także Akademia Piłkarska „Bratek” Bratkowice oraz Gminny Uczniowski Klub Lekkiej Atletyki G.U.K.L.A. „Bratkowice – Korzeniowski.pl”. W Bratkowicach działa Towarzystwo Miłośników Ziemi Bratkowickiej. Prezesem jest Katarzyna Wdowik. Stowarzyszenie to wydaje czasopismo „Ziemia Bratkowicka”.

Od szeregu lat na terenie Bratkowic funkcjonują 3 szkoły podstawowe. Dyrektorem Szkoły Podstawowej Nr 1 jest Jolanta Różańska, dyrektorem Szkoły Podstawowej Nr 2 jest Barbara Wasilewska-Naróg, dyrektorem Niepublicznej Szkoły Podstawowej jest Janina Gawel. Przedszkole i Żłobek Gminny prowadzi dyr. Krystyna Kubas.

Na terenie Bratkowic funkcjonują również filia Gminnej Biblioteki Publicznej oraz filia Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji. W jej pomieszczeniach prowadzone są zajęcia

Zespołu Tanecznego „Koloret” i chóru męskiego „Resonantae”.

Rolnictwem i przetwórstwem płodów rolnych zajmują się następujący rolnicy: Magdalena i Andrzej Jastrząb, Zuzanna i Andrzej Madej, Katarzyna i Józef Mazan, Jan Zagrodnik.

Wieniec dożynkowy członkinie KGW podarowały długoletniej i aktywnej przewodniczącej – Marii Nowożeńskiej.

DĄBROWA

Sołectwo Dąbrowa, jedno z najstarszych osad w gminie sięga swą historią 1326 r. Obecnie liczy 1155 mieszkańców, w tym 602 kobiety i 553 mężczyzn. Jest to spadek liczby mieszkańców o 6 osób w stosunku do roku poprzedniego. Powierzchnia sołectwa to 791 hektarów.

Sołtysem Dąbrowy jest Zdzisława Wojnowska-Skóra, radnym – Damian Trala. Proboszczem parafii jest ks. Stanisław Szczachor, prezesem OSP jest druh Rafał Wozowicz, przewodniczącą Koła Gospodyń Wiejskich – Grażyna Mikołajczyk, prezesem Ludowego Klubu Sportowego „Dąb” Dąbrowa jest Miłosz Łoboda.

Od lat na terenie Dąbrowy funkcjonuje Zespół Szkół, którego dyrektorem jest Krzysztof Potocki. Na terenie sołectwa działa również filia Gminnej Biblioteki Publicznej, której dyrektorem jest Dorota Madej oraz filia Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji. Pomieszczenia filii służą do różnorodnej działalności artystyczno-kulturalnej, edukacyjnej i rozrywkowej środowiska, tam np. odbywają się próby chóru mieszanego „Gaudeamus”.

Tylko 3 małżeństwa zamieszkałe w Dąbrowie zajmują się zawodowo prowadzeniem gospodarstw rolnych i przetwórstwem płodów rolnych. Są to: Magdalena i Tomasz Lech, Małgorzata i Mariusz Rodzoń, Wioletta i Rafał Wozowicz.

Wieniec dożynkowy przekazała Grażyna Mikołajczyk – przewodnicząca KGW w asyście członków OSP w Dąbrowie, Damiana Trali – radnego sołectwa Dąbrowa oraz sołtys Zdzisławy Wojnowskiej-Skóry druhowi Piotrowi Misiewiczowi – naczelnikowi OSP Dąbrowa.

MROWLA

Sołectwo Mrowla – to również wiekowa wieś. Jej historia zaczyna się w 1367 r. Obecnie liczy 1481 mieszkańców, w tym 756 kobiet i 725 mężczyzn. Liczba mieszkańców zmniejszyła się o 5 osób w stosunku do roku poprzedniego. Powierzchnia sołectwa – to 826 hektarów.

Sołtysem Mrowli jest Wiesław Pokrywa, radnym Rady Gminy – Mariusz Wojton. Proboszczem parafii jest ks. Ryszard Tokarz, prezesem OSP – druh Piotr Gargała, przewodniczącą KGW jest Anna Kwoka, prezesem LKS „Mrowlanka” Mrowla jest Dominik Zajac. Na terenie Mrowli funkcjonuje Szkoła Podstawowa, a także Żłobek Gminny i Przedszkole. Funkcję dyrektora sprawuje Janusz Ostrowski. Na terenie sołectwa działa również Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, którego dyrektorem jest Elżbieta Świder. Znajduje się tam też Dom Ludowy administrowany przez Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji oraz filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Świlczy z/s w Trzcanie.

Mrowelscy rolnicy i przetwórcy to: Edward Chmiel, Bogdan Kozubal, Marek Kozubal, Tadeusz Maciąg, Bogusława i Stanisław Sieradzczy.

Wieniec dożynkowy miejscowe KGW przekazało ks. wikariuszowi parafii Pawłowi Martyce.

RUDNA WIELKA

Sołectwo Rudna Wielka liczy 1672 mieszkańców, w tym 864 kobiety i 808 mężczyzn. Jest to wzrost liczby mieszkańców o 28 osób w stosunku do roku poprzedniego. Powierzchnia sołectwa to 542 ha. Jako wieś Rudna Wielka jest datowana na schyłek XIV w.

Sołtysem Rudnej Wielkiej jest Tomasz Salach, radnymi samorządu gminnego są: Piotr Wanat – przewodniczący Rady Gminy Świlcza oraz Tomasz Salach. Proboszczem parafii jest ks. dr Waclaw Sopol, prezesem OSP jest druh Rafał Wójcik, przewodniczącą KGW – Helena Batóg, a prezesem LKS „Rudnianka” „Rudna Wielka jest Grzegorz Kornaga.

W sołectwie funkcjonuje Stowarzyszenie „Wspólnie dla Rudnej Wielkiej”, którego prezesem jest Olga

Rusin-Przywara. Stowarzyszenie to wydaje kwartalnik „Rudnian”. Na terenie sołectwa działa Zespół Szkół, którego dyrektorem jest Małgorzata Mazepa. Funkcjonuje filia Gminnej Biblioteki Publicznej i Dom Ludowy, w którym odbywają się zajęcia Zespołu Tanecznego „Koloret”.

Produkcją rolną zajmują się Katarzyna i Kazimierz Bałamut oraz Maria i Józef Wiśniewscy.

Dożynkowy wieniec – od Heleny Batóg – przewodniczącej KGW otrzymał ks. Wacław Sopol, od 16 lat proboszcz parafii pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Rudnej Wielkiej.

ŚWILCZA

Sołectwo Świlcza liczy 3482 mieszkańców, w tym 1748 kobiet i 1734 mężczyzn. Jest to wzrost liczby mieszkańców o 16 osób w stosunku do roku poprzedniego. Powierzchnia sołectwa to 1865 ha. Wieś Świlcza liczy ponad 600 lat.

Sołtysem Świlczy jest Adam Mazur, radnymi: Tomasz Biały, Tomasz Gazda oraz Elżbieta Oczóś. Radnym Rady Powiatu Rzeszów ze Świlczy jest Tadeusz Pachorek, pełniący funkcję członka Zarządu Rady Powiatu. Proboszczem parafii jest ks. Antoni Czerek. Prezesem OSP – druh Mariusz Dobrzański. Przewodniczącą KGW jest Dorota Drozd, prezesem LKS „Świlczanka” Świlcza jest Tomasz Kędzia.

Na terenie Świlczy funkcjonuje Szkoła Podstawowa, której dyrektorem jest dr Grzegorz Patruś, dyrektorem Przedszkola Publicznego jest Danuta Rusin. W Świlczy funkcjonuje także Niepubliczne Przedszkole „Bajkowy Zakątek”. W sołectwie działa również Towarzystwo Przyjaciół Świlczy, prezesem towarzystwa jest Artur Szary.

Od wielu lat funkcjonuje również filia Gminnej Biblioteki Publicznej i filia Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji. Odbywają się zajęcia Zespołu Tanecznego „Koloret”, chóru „Gama” oraz Grupy Teatralnej „Tępis”.

Sołectwo Świlcza poszczycić się może w br. największą liczbą osób pracujących w rolnictwie lub przetwórstwie rolno-spożywczym: Bogusława i Leszek Bednarz, Iwona i Bogdan Cioch, Dorota i Janusz Głuszczyk, Natalia i Stanisław Godek, Małgorzata i Janusz Grzesik, Agnieszka i Marek Majka, Aneta i Krzysztof Majka, Regina i Rafał Majka, Sławomir Preneta, Małgorzata i Piotr Rzeszutek, Dorota i Piotr Rykiel.

Wieniec przekazała Dorota Drozd przewodnicząca KGW wraz z Adamem Mazurem – sołtysem Sołectwa Świlcza Bractwu Kapituły Wielkiego Godła Świleckiego. Odebrał kanclerz, profesor nadzwyczajny dr hab. Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu Wiesław Wątroba. (Pan Profesor posiada więzy krwi ze Świlczą, odwiedza wieś

w miarę możliwości i wysoko ceni dokonania społeczności lokalnej.)

WOLICZKA

Sołectwo Woliczka liczy 581 mieszkańców, w tym 308 kobiet i 273 mężczyzn. Podane cyfry wskazują na spadek liczby mieszkańców o 4 osoby w stosunku do roku poprzedniego. Powierzchnia sołectwa to 395 hektarów. Powstanie wioski datuje się na I poł. XV w.

Sołtysem Woliczki i radnym Rady Gminy jest Zbigniew Nowak. Prezesem OSP jest druh Bogdan Wąsik, a przewodniczącą KGW – Renata Pieknik. Woliczka, mimo że posiada swój kościół filialny, należy do parafii Świlcza.

W sołectwie, w budynkach zlikwidowanej z uwagi na niż demograficzny Szkoły Podstawowej, funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy, służący osobom z niepełnosprawnościami z terenu całej gminy. Dyrektorem jest Anna Gniewek-Marek. Zaproszeni rolnicy z sołectwa Woliczka to: Stanisław Byszyński, Stanisław Chmaj, Janina Delikat, Janusz Dziedzic, Rafał Kuter, Krystyna Lachowicz, Rafał Szopiński.

PS. Wykorzystano wydawnictwo Urzędu Gminy pt. „Gmina Świlcza”, praca zb., Świlcza 2004 r. i aktualne dane UG.

PRZEMÓWIENIE WÓJTA GMINY ŚWILCZA ADAMA DZIEDZICA

Dzień Dobry Państwu!

Swoje dziś do Was wystąpienie zatytułowałem: „Żeby nigdy nikomu nie brakowało chleba”, bo:

*Plon niesiemy, plon! Urodzajny plon.
Żeby chleba było więcej
Zdrowie, radość weszły wszędzie
W każdy polski dom! Plon niesiemy Plon!*

Jak co roku tradycyjnie na przełomie sierpnia i września wieś polska po trudnych w pocie czoła i mozolnych zniwach – świętuje. Gminne Dożynki w Gminie Świlcza świętujemy dziś w Trzcianie na terenie nowego stadionu sportowego i na tle historycznego wpisanego do rejestru zabytków zespołu pałacowo-parkowego oraz nowocze-

snego kompleksu zabudowań Zespołu Szkół Techniczno-Weterynaryjnych.

Szanowni Honorowi Goście, Duchowni i Świeccy, Starostowie dożynek, zapracowani Organizatorzy wszelkich prac związanych z naszą uroczystością, Licznie zgromadzeni mieszkańcy, Wystawcy, a przede wszystkim Rolnicy – WITAM WAS!

Najserdeczniej! – jak potrafię. To my – wszyscy razem – dziękowaliśmy za tegoroczne plony, których symbolem było osiem przepięknych wieńców.

Patrząc na ich efektowny wygląd, symboliczne kształty i tradycyjny materiał: zboża, kłosy, kwiaty, ziarna, zioła,

owoce, z których mozolnie i artystycznie samodzielnie stworzyliście – trzeba stwierdzić, iż mimo niesprzyjających okresów w tegorocznej wegetacji, plony wydane przez naszą ziemię w tym roku były naprawdę bogate.

Drodzy Zebrani!

„Życie rolnika to codzienny trud. Żeby na stole pojawił się chleb potrzeba nie lada wysiłku. Ziarno, żeby wzeszło musi mieć odpowiednie warunki, a gdy jest już zasiane rolnik patrzy w niebo... Patrzy, bo prosi Boga o szczęście. Patrzy, bo sprawdza pogodę – prosi o słońce, o deszcz – wszystko – według potrzeb. A gdy pojawią się złowrogie chmury – prosi o ratunek dla swoich upraw. W imię Boga sieje, w imię Boga zbiera i Bogu przynosi plon jako dziękczynienie.

Taką wieś i obrzędowość znaleźliśmy „od dziecka” i za taką, dziś, dziękujemy.

Dziękuję rolnikom za podejmowany trud, za cierpliwość, za walkę z przeciwnościami i za podtrzymywanie tradycji. Ten rok jest trudny i zaskakujący dla wszystkich – wojna w Ukrainie, Rosja – agresor podpala łąny dojrzałej pszenicy czy kukurydzy, nie dopuszcza do sprzedaży zapasów – innym potrzebującym.

Bezłitośnie nie ustaje pandemia Covid, nadal, susza, gradobicia, deszcze, podtopienia, chaos w UE, wojna propagandowa przedwyborcza, w kraju – drożyzna w sklepach, a jaka będzie zima? Wierzę jednak, że będzie dobrze i że z tych trudności wyjdziemy silniejsi i mądrzejsi.

Życie i obrzędowość wsi wynika ze ścisłej relacji człowieka z przyrodą. Wiąże się z rytmem natury, wyznaczającym zakres prac w gospodarstwie. Zwyczaje i obrzędy są symbolami kulturowymi danej społeczności. W ich istocie i treści zawiera się system wartości, zasad moralnych, jakimi ludzie kierują się w życiu. To one określają naszą tożsamość, zarówno indywidualną, jak i społeczną.

Szanowni Państwo!

„Rolnictwo” to wielka tradycja, przed którą powinniśmy pochylić dzisiaj głowy. Za tę tradycję, za ten trud pracy, wysiłek oraz ryzyko bardzo gorąco dziękuję.

Praca to fundament naszego istnienia. Żeby żyć, trzeba pracować. Bez pracy niczego nie osiągniemy zarówno w sensie materialnym, jak i duchowym. Praca, którą się kocha, jest przyjemnością i daje satysfakcję. To radość i godność. Biblia podaje, że sam Bóg pracował przez 6 dni, a siódmego odpoczywał i cieszył się ze swojego dzieła. Rytm dnia, tygodnia i roku mają coś wspólnego. Czas na pracę, czas na odpoczynek i świętowanie.

Dziś przyszedł piękny czas świętowania i radości z dobrze wykonanej pracy i jej owoców. Czas wdzięczności. Człowiek wdzięczny to człowiek szczęśliwy i zadowolony. To nie tylko słowo „dziękuję”, a postawa i styl życia – bez zazdrości, żywienia urazy oraz przeświadczenia, że coś się nam należy. Kiedy jesteśmy wdzięczni, sprawiamy, że druga osoba jest doceniona i czuje się ważna. Dziś okazujemy tę wdzięczność. Mówimy „dziękuję” Bogu i ludziom pracy. Jest rolnik, jest żywność, a żywność to życie. To podstawowa potrzeba wszystkich żywych istot, to wyznacznik dobrobytu społeczności. Społeczeństwo zabezpieczone w żywność jest samowystarczalne, bezpieczne i stabilne.

Niestety, coraz częściej jest tak, że rolnik ciężko pracuje, a satysfakcja finansowa jest marna. Koszty produkcji rosną, a ceny płodów – nie bardzo. Tylko wewnętrzny upór trzyma przy pracy na roli. Wielu rolników pracuje na etacie i dzieli swoje obowiązki pomiędzy zakładem pracy i w rodzinnych gospodarstwach. To ogromny wysiłek organizacyjny.

Dziś zależy nam na tym, żeby nasz kraj był samowystarczalny i bezpieczny. Aby żywności było pod dostatkiem i nikt nie był głodny. Rolnik powinien czuć się doceniony i za pracę otrzymywać stosowne profity. Nie można zapomnieć, że w polu nic samo nie urośnie, samo się nie zbierze. To ogromne koszty paliwa, środków ochrony roślin, nawozów, materiału siewnego, a ceny płodów są relatywnie niskie. Musi być opłacalność.

Co można zrobić na poziomie gminy? Wspierać, zachęcać? Tak! Ale trzeba też brać rolnictwo jako sektor gospodarczy i brać sprawy w swoje ręce. Mamy jedno targowisko w gmi-

nie w Bratkowicach, gdzie każdy, kto coś produkuje, może bezpośrednio sprzedać. Bez pośredników i procedur. Masz coś, co ci zbywa, to sprzedaj, bo potrzeby są. A my chcemy kupić zdrowe i z pierwszej ręki towary. Tu na miejscu. Kupujemy u swoich, bo pieniądź zostawiony na lokalnym rynku ma duży zwrot tu na miejscu. Targowisko to mały krok, może jedna kropla w morzu, ale przecież kropla drażży skalę. Chcę też powiedzieć, że Wasz głos rolnicy jest słyszany i przekazywany. Upominam się i mówię o naszych gminnych rolniczych problemach i trudnościach parlamentarzystom i przedstawicielom różnych instytucji.

Za cel postawmy sobie obudzić „uśpioną” ziemię – żywicielkę. Wiem, że to bardzo trudne do osiągnięcia, ale warto podjąć wyzwanie.

Ostatni czas jest trudny. To dla nas sprawdzian i zdaliśmy go na piątkę. Nauczyliśmy się pokory i docenienia prostych, zwykłych rzeczy. Nasza wspólnota potrafiła się zorganizować, dawać sobie pomoc i wsparcie. Za to ogromnie Państwu dziękuję. Pandemia pokazała, jak ważne jest zdrowie, obecność i możliwość spotkania. Wojna w Ukrainie jeszcze bardziej zjednoczyła nas we wspólnym braterstwie i bezinteresownej pomocy innym, potrzebującym.

Dziś jesteśmy tu razem

Przedstawiciele duchowieństwa, organizacji społecznych, przedstawiciele służb mundurowych, tj.: Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego, przedstawiciele oświaty kultury, ochrony zdrowia i wydrodzy Rolnicy i Mieszkańcy, i Sympatycy naszej pięknej Gminy Świlcza.

Cieszę się, że mogę przekazać Wam osobiście w dniu tak ważnym i świątecznym życzenia – zdrowia, pomyślności, obfitości plonów, żeby nigdy nie brakowało „chleba naszego powszedniego”. Niech zapanuje Pokój i zgoda na całym świecie!

Niech nasza piękna dożynkowa tradycja daje nam radość i jednoczy wszystkich! Sympatycznych przeżyć i wrażeń życzę wszystkim tu obecnym!

Dziękuję za uwagę.

W niedzielę, 28 sierpnia w Świlczy odbyły się obchody upamiętniające 150-lecie tutejszej jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej – jednej z najstarszych na Podkarpaciu. Już w godzinach porannych w naszej miejscowości dał się słyszeć sygnał przejeżdżającego ulicami zabytkowego samochodu strażackiego, co wprowadziło niecodzienny nastrój i przypominało mieszkańcom o zaplanowanych na ten dzień uroczystościach.

Artur Szary

150-lecie jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Świlczy

Oficjalne uroczystości jubileuszowe

Rozpoczęło je odsłonięcie przez wójta Gminy Świlcza Adama Dziedzica pamiątkowej tablicy umieszczonej na głazie ustawionym przed Domem Strażaka. Poświęceniu tablicy przez proboszcza miejscowej parafii, księdza Antoniego Czeraka, towarzyszyły licznie przybyłe poczty sztandarowe, drużyny i druhowie oraz zaproszeni goście.

Następnie w pobliskim kościele parafialnym odprawiona została uroczysta Msza święta. Miała ona niezwykle podniosły charakter dzięki obecności licznie przybyłych gości, a także oprawie muzycznej w wykonaniu orkiestry dętej z Ropczyc pod batutą Edwarda Guzika. Mszę koncelebrował i homilię wygłosił Kapelan Krajowy Strażaków, ks. st. brygadier dr Jan Krynicki.

Po nabożeństwie uczestnicy wydarzenia wzięli udział w niezwykle widowiskowym przemarszu na plac przed Urzędem Gminy, gdzie zorga-

nizowano kolejną część obchodów jubileuszu. Dowódcą uroczystości był druh Bogdan Cioch – gminny komendant ochrony przeciwpożarowej, wiceprezes Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej w Rzeszowie. Imprezę poprowadził dyrektor Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcionce, Adam Majka.

Obchody jubileuszu uświetniły władze Gminy Świlcza, przedstawiciele samorządu powiatowego, a także liczne poczty sztandarowe i delegacje:

- Sztandar OSP Bratkowice
- Sztandar OSP Błędowa Zgłobieńska
- Sztandar OSP Rzeszów – Bzianka
- Sztandar OSP Mrowla
- Sztandar OSP Dąbrowa
- Sztandar OSP Trzcionka
- Sztandar OSP Rudna Wielka
- Sztandar OSP Woliczka
- Delegacja Strażaków Ochotników z Republiki Federalnej Niemiec z Brandenburgii
- Orkiestra dęta z Ropczyc pod batutą Edwarda Guzika

- OSP Kołaczyce ze swoim zabytkowym samochodem pożarniczym marki szewrolet.

Po odegraniu Hymnu Rzeczypospolitej Polskiej i podniesieniu Flagi Państwowej w imieniu Zarządu Jednostki Jubilatki referat okolicznościowy odczytał prezes, druh Mariusz Dobrzański. W swoim wystąpieniu przedstawił on niezwykle ciekawą historię działalności OSP w Świlczy. Po nim nastąpiło odznaczenie Jednostki Jubilatki Odznaką Honorową Strażacka Gwiazda Podkarpacia. Akt odznaczenia odczytał dh Edwarda Szlichta, Dyrektor Zarządu Wykonawczego Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP w Rzeszowie. Wręczenia dokonał dh Jan Paca, Prezes Zarządu Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP w Rzeszowie.

W uznaniu zasług dla ochrony przeciwpożarowej członkowie OSP Świlcza otrzymali liczne odznaczenia związkowe i dyplomy honorowe.

Uchwałą prezydium Zarządu Głównego ZOSP RP w Rzeszowie Złotym Znakiem Związku odznaczony został dh **Andrzej Rządeczka**.

Imponujący przemarsz OSP z kościoła na plac manewrowy.

Podczas Mszy św. w kościele.

Uchwałą prezydium Zarządu Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP w Rzeszowie Złotym Medalem za zasługi dla pożarnictwa odznaczeni zostali: **Piotr Kokoszka, Jan Kuśmider, Rafał Majka, Andrzej Sitek.**

Srebrnymi medalami odznaczeni zostali: **Mariusz Bobrzański, Michał Jakubowski, Grzegorz Liszcz, Krzysztof Majka, Leszek Pinkowski.**

Brązowymi: **Bartłomiej Majka,**

Łukasz Rzeszutek, Rafał Sądek, Grzegorz Zajac.

Uchwałą prezydium Zarządu Powiatowego ZOSP RP w Rzeszowie Odznaką Strażak Wzorowy zostali odznaczeni: **Krzystian Ciebiera, Paweł Ferenc, Maciej Majka, Mateusz Majka, Dominik Rzeszutek, Patrycja Skała, Weronika Słowińska, Paweł Ziaja.**

Uchwałą prezydium Zarządu Gminnego ZOSP RP w Świlczy Ozna-

Na czele orkiestra dęta – strażacka.

kę Za Wysługę Lat otrzymali: **Józef Majka – 70 lat, Józef Litwa – 55 lat, Zygmunt Majka – 55 lat, Bogdan Cioch – 40 lat, Adam Majka – 40 lat, Jacek Salach – 40 lat, Tomasz Gazda – 30 lat.**

Dodatkowo druhowie zostali odznaczeni okolicznościowymi dyplomami Zarządu Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP w Rzeszowie, a Odznaką Honorową Strażacka Gwiazda Podkarpacia Został odznaczony **dh Bogdan Cioch** – Wiceprezes zarządu Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP w Rzeszowie.

Pamiątkowymi tablicami zostali odznaczeni najstarsi oraz najbardziej aktywni w działalności druhowie Jednostki Jubilatki: **Józef Majka, Władysław Biały, Michał Salach, Zygmunt Majka, Józef Litwa, Stanisław Koczkoń, Andrzej Rządeczka, Jacek Salach, Adam Majka, Mariusz Misiuda, Bogdan Cioch, Jan Kuśmider, Andrzej Cisko, Paweł Bać.**

Podziękowania, gratulacje, zakończenie

Po ceremonii nadania odznaczeń wójt Gminy Świlcza Adam Dziezic

Lecz ludzi dobrej woli... jest dużo.

Najlepiej jest... wśród swoich...

Fot. Krzysztof Sowa

oraz zaproszeni goście, wygłosili krótkie wystąpienia, dziękując dzielnym strażakom z naszej miejscowości za ich niezmierny trud w niesieniu różnorodnej pomocy mieszkańcom gminy i powiatu, wyrażając podziw dla

ich poświęcenia, umiejętności i odwagi.

Oficjalną część uroczystości zakończyło odprowadzenie sztandarów, po czym druhowie i zaproszeni goście udali się na poczęstunek

do sali GCKSiR do Trzcianny. Warto dodać, że spotkanie to ubogacił koncert wojskowych i strażackich marszów w wykonaniu orkiestry dętej Edwarda Guzika z Ropczyc.

Historia Ochotniczej Straży Pożarnej w Świlczy nierozzerwalnie wiąże się z historią naszej miejscowości, jej mieszkańców i wydarzeń historycznych, jakie miały miejsce na przestrzeni wieków.

Mariusz Dobrzański

Historia Ochotniczej Straży Pożarnej w Świlczy (1872-2022)

Historia, którą piszą ludzie

Pierwsze informacje pisemne z połowy XIX wieku nie mówią o straży pożarnej, ale o straży grobowej, która w okresie Wielkiej Nocy w kościołach zaciągała wartę przy Grobie Pańskim i organizowała szopkę w okresie Bożego Narodzenia. Założycielem straży grobowej w Świlczy był Jakub Pacia.

W 1871 roku w górnej części Świlczy miał miejsce duży pożar, w wyniku którego całkowitemu spaleniu uległo wiele budynków. Aby zapobiec takim kataklizmom postanowiono, że straż grobowa będzie pełnić również funkcję straży ogniowej i tak w 1872 roku zawiązała się Ochotnicza Straż Pożarna w Świlczy.

Początkowy okres działalności

W początkowym okresie działalność straży ogniowej wspierali na-

uczyciele szkoły ludowej: Karol Gardziel i Franciszek Synowiec (długoletni i zasłużony kierownik szkoły), a na jej wyposażeniu znajdowały się ręczne, drewniane sikawki, konewki, bosaki i drabiny. Co zamożniejsi gospodarze zostali zobowiązani do zakupu długich sikawek, które miały być udostępniane dla straży. Zobowiązanie to zostało nałożone przez Wójta Gminy, którym był Józef Czach. Fakt akceptacji społecznej i zaufania Świlczan dla tej zacnej, pożarniczej idei owocował licznym gronem członków straży pożarnej.

Pierwsza wzmianka źródłowa o akcji ratowniczej strażaków pochodzi z 1886 roku – był to pożar zabudowań, który został ugaszony przez świlczańską straż pożarną. W 1894 roku została zakupiona pierwsza ręczna pompa-sikawka używana do gaszenia pożarów, a w 1904 r. – druga ręczna pompa-sikawka i beczkowóz. Sprzęt ten przechowywany był u go-

spodarzy, najczęściej na „wolnym powietrzu”, co powodowało jego szybkie niszczenie. Bezpośrednimi organizatorami i animatorami świlczańskiego pożarnictwa na przełomie XIX i XX wieku byli: Jacenty Lasota – komendant, Marek Kokozka i Walenty Boczka – zastępcy komendanta oraz ówczesny wójt – Józef Kokozka. To w tym okresie doszło do rozkwitu straży pożarnej. Zakupiono ubrania, czapki, pasy bojowe, hełmy i toporki. Pieniądze na ten cel pozyskiwano od bogatych gospodarzy oraz z organizacji zabaw i festynów.

Świlczańska straż pożarna wspierała inicjatywy włościan. Brała udział w uroczystym otwarciu trzciańskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, które odbyło się 18 lipca 1909 roku, a w 1910 roku czynnie uczestniczyła w organizacji obchodów 500 rocznicy bitwy pod Grunwaldem uświetniając paradę odsłonięcia Krzyża Grunwaldzkiego – 18 czerwca 1910 roku.

Lata I wojny światowej

Mocno osłabiły działalność strażacką w Świlczy. Większość członków straży powołano do wojska, a sprzęt niekonserwowany i niepilnowany został zniszczony lub zagubiony. Po zakończeniu I wojny światowej, kiedy zastępcą komendanta był Walenty Boczkaj działalność straży została nieco pobudzona. W tym czasie komendantem był Jacenty Lasota, człowiek ciężko schorowany i niedołężny, który nie potrafił dobrze kierować organizacją. W 1925 roku dokonano reorganizacji. Komendantem został Franciszek Majka, a jego zastępcą Wawrzyniec Zdun. W tym czasie straż liczyła ponad 30 członków. Ponownie zakupiono toporki, hełmy, a mundury zostały uszyte przez miejscowych krawców: Piotra Grędykę i Józefa Wątrobę.

Okres międzywojenny

W okresie po odzyskaniu niepodległości, kiedy władzom państwowym przyświecały idee sanacyjne – podporządkowanie wszelkich aspektów życia społecznego państwu, Ochotnicze Straże Pożarne, mające charakter paramilitarny – zyskały szczególne znaczenie dla rządzących i uznanie obywateli. Podstawowe cele statutowe OSP zawierały się w trzech punktach:

1. Utrzymanie pogotowia straży,
2. Przestrzeganie bezpieczeństwa pożarowego,
3. Niesienie pomocy, ratowanie życia i mienia obywateli.

W latach 1926-27 obok ówczesnego starego budynku gminy, w pobliżu nowo powstającej wówczas szkoły wybudowana została drewniana remiza. Był to pierwszy oficjalny budynek OSP Świlcza, który istniał do 1953 roku. Mieściła się w niej ręczna pompa, którą w razie potrzeby ciągnęły konie oraz pozostały sprzęt będący na wyposażeniu jednostki. Do zaprzęgu przeznaczone były cztery „dyżurne pary koni” u czterech gospodarzy. Ostatnimi strażakami, których konie były wyznaczone do dyspozycji straży pożarnej do ciągnięcia pompy byli: Tomasz Miś, Tomasz Leś, Stanisław Gazda oraz Jan Delikat.

26 lutego 1935 r. na terenie Świlczy zorganizowano pierwsze duże manewry strażackie na szczeblu gminy. W czasie trwania działań wojennych i okupacji niemieckiej Straż Pożarna ze Świlczy z uporem broniła się przed przymusową kolaboracją. Nie udało się okupantowi użyć jej do żadnej akcji represyjnej. Jedynym rodzajem zadań, do jakich dała się nakłonić świlczańska Straż, zreorganizowana w 1941 r. była pomoc, głównie ludności cywilnej (sąsiadom), w zakresie ochrony przeciwpożarowej, przeciwlotniczej i sanitarnej. Bycie członkiem Straży Pożarnej w czasie II wojny światowej było zaszczytem, nie traciło na popularności. Niemalże wpływ na to miało utrzymanie przedwojennego wyglądu munduru strażackiego. Straż liczyła w tym okresie 22 członków.

Po zakończeniu okupacji niemieckiej

W 1946 roku Straż Pożarna otrzymała motopompę spalinową. W 1956 roku komendantem został Wawrzyniec Zdun, funkcję tę pełnił do 1958 roku, a jego zastępcami byli: Jan Kubicz i Tomasz Skrzypek. Doszło do ponownego ożywienia działalności Straży.

Rozwój gospodarczy i postęp techniczny spowodował przeobrażenia w Ochotniczej Straży Pożarnej w Świlczy. Już w 1953 roku zrodził się pomysł budowy Domu Strażaka, w którym znalazłaby się sala widowiskowa, dyżurka, świetlica, a także pomieszczenia garażowe. Obiekt ten miałby także zaspokoić potrzeby kulturalne mieszkańców i spełniać wymogi ochrony przeciwpożarowej. Budynek ten został oddany do użytku w 1959 roku. Duży wkład w realizację tego pomysłu wnieśli: Wawrzyniec Zdun, Jan Pięta, Jan Kubicz, Andrzej Majka, Władysław Biały. W tym czasie sołtysiem wsi był Józef Osetkowski, późniejszy Przewodniczący Powiatowej i Gromadzkiej Rady Narodowej. Wniósł on niemały wkład pracy społecznej w tę budowę. Pomocy różnorodnej przy budowie remizy udzielali wszyscy mieszkańcy miejscowości. Inwestycja była też wspierana przez Powiatową

i Gromadzką Radę Narodową oraz Wojewódzką Komendę OSP.

W 1961 r. OSP Świlcza otrzymała nową motopompę, a w 1964 samochód bojowy Star 25 i stała się jednostką typu „S”. Trzeba zauważyć, że tylko nieliczne jednostki na terenie powiatu rzeszowskiego posiadały na wyposażeniu tego typu sprzęt. W latach 60. kiedy Przewodniczącym Gromadzkiej Rady Narodowej został Jan Rykiel, Świlcza przystąpiła do realizacji wielu inwestycji. Powstał wówczas: Ośrodek Zdrowia, budynek Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”, budowane były drogi, prowadzona gazyfikacja zagród. Rozbudowywano szkołę, prowadzono wiele innych, koniecznych i dla użytku publicznego przedsięwzięć gospodarczych. We wszystkich tych przedsięwzięciach strażacy brali czynny udział. Do najbardziej zaangażowanych należeli wówczas: Michał Salach, Andrzej Biały, Władysław Biały, Józef Majka, Tomasz Wisz i wielu innych. W tym okresie Naczelnikiem jednostki OSP był Tomasz Wisz – wspierał organizator i inicjator wielu przedsięwzięć.

Podczas walnego zebrania OSP w dniu 29 stycznia 1972 r. ukonstytuował się następujący skład Zarządu:

- Władysław Biały – prezes
- Franciszek Rządeczka – wiceprezes
- Józef Grabowski – naczelnik
- Józef Grabowski – skarbnik
- Eugeniusz Lubas – sekretarz
- Jan Rykiel – gospodarz
- Zbigniew Lubas – przedstawiciel Gminnej Rady Narodowej
- Stanisław Nowak – przedstawiciel Gminnej Rady Narodowej
- Marian Ciupak – członek sekcji kulturalno-oświatowej.

1972 rok – to jubileusz 100-lecia OSP Świlcza

Jednostka otrzymała sztandar, ponieważ wcześniejszy zaginął w czasie II wojny światowej. Sztandar ten został odznaczony Złotym Znakiem Związku. W tym okresie członkowie naszej jednostki oprócz działań statutowych aktywnie włączali się we wszelkie inicjatywy, których celem był postęp gospodarczy i cywilizacyjny

wsi oraz poprawa standardów życia ludzi – mieszkańców Świlczy. Brali czynny udział w przedsięwzięciach na rzecz rozwoju sołectwa wykonując szereg prac na terenie Świlczy, jak również podnoszenia sprawności organizacyjnych jednostki OSP.

W 1977 roku nastąpiła zmiana na stanowisku prezesa OSP. Nowym prezesem został dh Józef Cisło. Zarząd ten pracował aż do 1986 r., kiedy to naczelnik Józef Grabowski z powodu ciężkiej choroby musiał zrezygnować z pełnionej funkcji. Nowym naczelnikiem został dh Andrzej Rządeczka. Wiceprezesem wybrano Józefa Majkę.

W 1978 r. OSP Świlcza na stan wyposażenia jednostki otrzymała lekki samochód pożarniczy marki „Żuk”. W 1991 r. nowym prezesem został dh Mieczysław Chrzęstek.

Jubileusz 120-lecia nieprzerwanej działalności OSP

W 1992 r. w trakcie obchodów jubileuszu 120-lecia istnienia świlczańskiej jednostki został nadany nowy sztandar, który użytkowany jest do dnia dzisiejszego.

W 1997 r. prezesem OSP Świlcza został dh Adam Majka. W tym samym roku decyzją Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej OSP Świlcza została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, co jest znaczącym wydarzeniem w historii naszej jednostki.

21 listopada 1999 roku za pieniądze własne jednostki, środki przekazane od Kółka Rolniczego po jego likwidacji oraz ze środków Urzędu Gminy w Świlczy został zakupiony samochód pożarniczy Star-200, który zastąpił wysłużonego Stara-25. Jest to pierwszy zakup samochodu pożarniczego współfinansowany przez Gminę. Przekonanie Wójta do tego przedsięwzięcia wymagało dużej cierpliwości i determinacji ze strony zarządu jednostki, a szczególnie prezesa Adama Majki. Fakt ten otworzył drogę innym jednostkom z terenu Gmin Świlcza do wymiany wysłużonych samochodów na nowe.

Powstała również Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza – sekcja dziew-

czą i chłopców. Jednostka sukcesywnie wyposażana była w nowoczesny sprzęt (pompa szlamowa, agregat oświetleniowy, myjka do węży, ubrania bojowe i koszarowe i wiele innych).

W 2006 r. z funkcji prezesa zrezygnował dh Adam Majka, a nowym prezesem został dh Mariusz Misiuda. W 2007 roku przy okazji obchodów 135-lecia OSP Świlcza otrzymała nowy lekki samochód pożarniczy Mitsubishi L-200.

W 2009 roku Gmina Świlcza z inicjatywy Komendanta Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Świlczy dh Bogdana Ciocha złożyła wniosek w ramach RPO na zakup dwóch średnich samochodów pożarniczych wraz z wyposażeniem. Jeden z nich Mercedes Atego wraz z kompletnym bogatym wyposażeniem w 2010 r. został przekazany jednostce.

W latach 2009-2012 miała miejsce przebudowa „Domu Strażaka”. Straż Pożarna w odremontowanym budynku otrzymała strażnicę, składającą się z dwustanowiskowego garażu, szatni, zaplecza sanitarnego oraz świetlicy. Pozwoliło to i pozwala w pełni profesjonalnie nieść pomoc poszkodowanym mając bezpieczny dach nad głowę i dobrze zabezpieczony sprzęt będący na wyposażeniu jednostki.

W 2011 r. kolejnym prezesem został dh Bogdan Cioch. Dzięki staraniom ówczesnego wiceprezesa dh Adama Majki w 2011 r. jednostka – w uznaniu zasług – zyskała unikatowe logo, które widnieje na pojazdach i umundurowaniu jednostki.

9 stycznia 2016 r. na zebraniu walnym po 30 latach pełnienia funkcji ze stanowiska naczelnika zrezygnował dh Andrzej Rządeczka. Nowym naczelnikiem został wybrany dh Tomasz Gazda. W tym czasie jednostka brała czynny udział w pokazach tematycznych w szkole i przedszkolu oraz ćwiczeniach i manewrach na terenie gminy i powiatu. Sukcesywnie podnosił się poziom wyszkolenia strażaków – została przeszkolona grupa wysokościowa, odbywały się szkolenia z ratownictwa technicznego. Stałym corocznym punktem były zawody sportowo-pożarnicze na szczeblu gminy. OSP Świlcza rokrocznie najczęściej razy spośród jednostek z terenu gminy była dysponowana i wy-

jeżdżała do zdarzeń, np. pożary budynków, traw, torfów, wypadków komunikacyjnych, pompowania wody oraz usuwania czy likwidacji miejscowego zagrożenia.

Dziś składamy hołd wszystkim Założycielom i ich Następcom, którzy ofiarnie poświęcali się dla naszego społeczeństwa w walce z groźnym żywiołem pożaru, powodzi oraz innych klęsk przyrody i kataklizmów dziejowych. Im się to udało. Wyrażamy szacunek i uznanie wobec wszystkich strażaków.

Ochotnicza Straż Pożarna w Świlczy bierze czynny udział w życiu społeczno-gospodarczym, oświatowo-kulturalnym sołectwa, współpracując z instytucjami, organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami nie tylko na własnym i terenie, biorąc czynny udział w ich przedsięwzięciach oraz uroczystościach patriotycznych. Organizowane są pokazy sprawności strażackich ćwiczenia zapobiegawcze i ochronne w przedszkolach i szkole z okazji Dnia Dziecka. Tradycją od 2015 roku stały się Strażackie Mikołajki dla najmłodszych dzieci. Włączanie się czynne w obchody i uroczystości religijne nie tylko uatrakcyjnia je, ale jest przekazem ciągłości tożsamości narodowej Polaków, np. warty honorowe przy Bożym Grobie, obstawa procesji kościelnych, uroczystości wielkanocnych, czy dożynkowych oraz jasełkowych. Wszystko co czynimy jest zgodnie ze strażackim hasłem „Bogu na chwałę – ludziom na pożytek”.

Rok 2020 to początek epidemii koronawirusa w Polsce. Reżim sanitarny, nowe procedury, nowe wyzwania mocno zaburzyły codzienność życia ludzi i kraju.

3 lipca 2021 roku wybrano obecnym zarząd OSP Świlcza w następującym składzie:

- Mariusz Dobrzański – prezes
- Tomasz Gazda – naczelnik
- Andrzej Sitek – wiceprezes, sekretarz
- Michał Jakubowski – z-ca naczelnika, wiceprezes
- Weronika Słowińska – skarbnik
- Paweł Ferenc – gospodarz
- Paweł Bać – kronikarz
- Bartłomiej Majka – członek
- Bogdan Cioch – członek.

24 lutego 2022 nad ranem Rosja zaatakowała Ukrainę. Już następnego dnia czując powagę sytuacji, potrzebę pomocy ludności cywilnej OSP Świlcza jako pierwsza organizacja na terenie Gminy Świlcza ogłosiła zbórkę darów dla uchodźców z Ukrainy. Pomoc materialna i wsparcie moralne napadniętego kraju kontynuowana jest na bieżąco.

5 marca 2022 r. dh Bogdan Cioch został wybrany wiceprezesem Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczpospolitej Polskiej w Rzeszowie, co jest najwyższym do tej pory stanowiskiem w strukturach OSP spośród członków świlczańskiej jednostki.

Druhny i Druhowie Zaproszeni Goście

Przedstawiłem w dużym skrócie ważniejsze fakty z życia naszej jednostki. Nie byłoby dzisiejszego jubileuszu 150-lecia OSP Świlcza gdyby nie ciężka praca, zaangażowanie i determinacja wielu znakomitych ludzi, którzy przez wiele lat pracowali dla dobra jednostki i wsi Świlcza.

Przypomnijmy sobie raz jeszcze tych, którzy pracowali przez lata, a których już nie ma wśród nas. Wiele osób zostało już wymienionych, ale o wielu trzeba jeszcze przypomnieć: **Franciszek Majka, Andrzej Majka, Tomasz Miś, Jan Kubicz, Józef Osetkowski, Tomasz Leś, Tomasz Cioch, Eugeniusz Batóg, Walenty Wątroba, Walenty Czach, Jan Rządyczka, Walenty Boczkaj, Antoni Litwa, Wawrzyniec Zdun, Józef Grabowski, Józef Batóg, Stanisław Batóg, Bronisław Batóg, Bronisław Kokoszka, Józef Delikat, Stanisław Delikat, Jan Delikat, Józef Machowski, Stanisław Małozieć, Jan Pięta, Tomasz Wisz, Józef Wisz, Józef Grabowski, Marian Ciupak, Eugeniusz Pinkowski, Józef Cioch, Stanisław Gazda, Józef Gazda, Roman Prokop, Andrzej Biały, Stanisław Biały, Mieczysław Chrzastek, Bronisław Salach, Józef Cisło, Jan Rykiel, Eugeniusz Rykiel, Julian Filarowski, Eugeniusz Lubas, Józef Lubas, Zbigniew Lubas, Stanisław Skupień, Stanisław Skrzypek, Tomasz Skrzypek, Edward Wątroba, Eugeniusz**

Cioch, Albin Zdun, Michał Worosz, Franciszek Rządyczka, Aleksander Szot, Tadeusz Kokoszka, Stanisław Trzeciak, Tadeusz Świder, Eugeniusz Kostka.

Przypomnieliśmy druhow – strażaków którzy przez wiele lat nie oszczędzili trudu i pracy na rzecz ochrony przeciwpożarowej i innej – mienia, zdrowia, życia lokalnej społeczności. To strażacy, nie oszczędzając wyrzeczeń, czasem – kosztem rodzin, nie oszczędzając pieniędzy chcieli, by ich trud nie poszedł na marne, a po ich życiu pozostał ślad w życzliwej ludzkiej pamięci. Nie zapomniemy o nich. Cześć ich pamięci. Niech Wasz patron – Św. Florian ma Was zawsze w opiece.

Koledzy Strażacy Zaproszeni Goście

Pozwolę sobie jeszcze na publiczne, szczerze i serdeczne podziękowania następującym osobom. Dziękuję:

- Adamowi Dziedzicowi wójt Gminy Świlcza – za wsparcia finansowe, zrozumienie strażackich potrzeb i wszechstronną pomoc
- radnym sołectwa Świlcza za wspieranie naszych inicjatyw
- przedstawicielom Zarządu Oddziału Wojewódzkiego, Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Rzeszowie, Zarządu Oddziału Gminnego w Świlczy za wsparcie merytoryczne
- przedstawicielom Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie za pomoc w realizacji zadań statutowych
- radnym Powiatu Rzeszowskiego za wszechstronną pomoc
- księżom celebującym uroczystą Mszę św. w Jubileusz 150 lat OSP Świlcza
- ks. st. bryg. dr Janowi Krynickiemu – Kapelanowi Krajowemu Strażaków
- ks. Antoniemu Czerakowi proboszczowi parafii Świlcza i księżom koncelebrującym podczas liturgii
- dyrektorom szkoły, przedszkola oraz prezesom organizacji społecznych z terenu Świlczy za dotychczasową dobrą współpracę
- dyrektorowi Gminnego Centrum Kultury i Rekreacji w Świlczy dh.

- Adamowi Majce za pomoc w organizacji uroczystości strażackich
- podmiotom gospodarczym za współpracę i wsparcie finansowe
- zaproszonym gościom i przybyłym mieszkańcom wsi Świlcza
- Pocztom Sztandarowym, Orkiestrze strażackiej z Ropczyc, Druhom z OSP Kołaczyce, którzy przybyli tutaj z zabytkowym samochodem strażackim Chevrolet za uświetnienie dzisiejszej uroczystości
- delegacji z Niemiec wraz z pocztom sztandarowym reprezentującej Związek Ochotniczej Straży Pożarnej z Brandenburgii oraz z Berlina za uświetnienie naszej uroczystości
- Wam Druhny i Druhowie na czele z Zarządem OSP Świlcza za pomoc w organizacji dzisiejszej uroczystości jubileuszowej. Jestem świadomy, że sam niewiele mogę, ale razem, wspierając się, możemy wszystko. Wyrazamy szacunek i uznanie wobec wszystkich strażaków.

Niech nasz patron – święty Florian ma Nas zawsze w opiece. ■

PS.

Przypominając w skrócie historię świlczańskiej jednostki OSP na pewno wszystkiego nie wymieniłem i wszystkim osobom nie podziękowałem za co serdecznie przepraszam. Jak na 150-latkę OSP Świlcza ma się dobrze. Jednostka nasza jest dobrze wyposażona i ma ogromny potencjał, którym zawsze byli jej członkowie. Świadczy to o jej sile, ale jednocześnie pokazuje, że ma ona szczęście do ludzi nieprzeciętnej osobowości i dużego zaangażowania społecznego.

Nasi druhowie są członkami prezydium Zarządu Oddziału Gminnego, Zarządu Oddziału Powiatowego i Zarządu Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP w Rzeszowie. Z naszych szeregów wyszli obecni pracownicy PSP w Rzeszowie. Drzwi OSP Świlcza są otwarte dla wszystkich, a w szczególności dla ludzi, którym idea „Bogu na chwale ludziom na pożytek” jest bliska. Dlatego tak jak zawsze śmiało patrzmy w przyszłość, nie obawiając się o to, co przyniosą kolejne dni. Dziękuję za uwagę.

PRZEMÓWIENIE WÓJTA GMINY ŚWILCZA ADAMA DZIEDZICA

Na bezpieczeństwa pulsie trzymają dłoń strażacy-ochotnicy!

W 150. rocznicę powstania OSP Świlcza

Trudno dziś, 28 VIII 2022 r., pisać, czy mówić, w tak niecodziennej sytuacji, po religijnej części obchodów Jubileuszu i po wystąpieniach licznych wspaniałych mówców ze świadomością, żeby nie powiełać poprzedników. A więc – krótko i na temat!

Ochotnicza Straż Ogniowa – bo tak w chwili powstawania się nazywała – z wielu względów jest doniosłym posterunkiem służby publicznej, pod której sztandarami obywatel zaprawia się do dyscypliny, uczy się posłuchu i karności dla swej władzy przez niego samego wybranej, pogłębia w swym sercu poczucie obowiązku i poświęcenia, a w sztandarze swym widzi symbol jedności, bez której nie masz w społeczeństwie i państwie ładu, harmonii i poszanowania dla siły moralnej.

Ochotnicza Straż Pożarna jest jedną z najstarszych działających na terenie Gminy Świlcza organizacji społecznych. Działająca po dzień dzisiejszy na obszarze Gminy jednostka OSP została założona w roku 1893 r. Wiele z działających dziś jednostek OSP na swoje korzenie w okresie II Rzeczypospolitej (1918-1939).

Od początku swego istnienia głównym celem działalności Ochotniczych Straży Pożarnych jest walka z zagrożeniem pożarowym oraz pomoc mieszkańcom w przypadku każdego innego zagrożenia.

Ochotnicze Straże Pożarne pełniły i pełnią równie istotną rolę w życiu społecznym i kulturalnym lokalnych społeczności Gminy. To członkowie OSP są inicjatorami i organizatorami licznych lokalnych imprez i wydarzeń kulturalnych, to strażackie remizy stanowią od lat swoiste centra, wokół których koncentruje się życie społeczne i kulturalne mieszkańców miejscowości tworzących Gminę Świlcza. Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż

szczególnie w ostatnim czasie Ochotnicze Straże Pożarne stanęły przed kolejnym, bardzo ważnym zadaniem, jakim jest dbałość i troska o zachowanie ważnych elementów naszej lokalnej tradycji i historii.

Dziś na terenie Gminy Świlcza zarejestrowanych jest 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Pracę ich koordynuje Zarząd Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych.

Historia OSP Świlcza zawiera nazwiska wielu wspaniałych społeczników, którzy mieli i mają uznanie wśród mieszkańców wioski za codzienne prace społeczne na rzecz jednostki i społeczeństwa. Mundur strażacki dla nich to nie tylko powód do dumy, ale wielkie zobowiązanie.

krotnie rozbudowywana. Dziś – nie może być dla nas ujmą.

A jaki mamy dziś sprzęt i wyposażenie? To milowy skok techniczny, ale i czasy mamy trudne!

Dziś, w 150. rocznicę zorganizowania i utworzenia Ochotniczej Straży Ogniowej/Pożarnej – przypomnę nie o sprzęcie, wydarzeniach, akcjach, ale o ludziach, którzy ją tworzyli. Wielu nazywa ich bohaterami. Oni robią wszystko to, na co żadna inna służba ratunkowa by się nie odważyła. Wymaga to nie tylko sprawności fizycznej, ale również dużej odpowiedzialności i odwagi. Dla nich każde życie się liczy, Oni istnieją naprawdę! Nie zależy im również na sławie! Nie czują się bohaterami! Wykonują swój zawód, który jednocześnie

jest ich największą pasją. Przy okazji niosą pomoc ludziom w potrzebie, bo wierzą, że to właśnie ich przeznaczenie.

– Nie chcemy nic w zamian. Jesteśmy tu po to, by pomagać.

Przypomnę na zakończenie: Ra-

towali zdrowie, życie, mienie! Wrośli w naród swój bez wstrętów. Uko-
chali Polskę w całej prawdzie. Tu
żyli, tu pomoc niesli w doli i niedoli. Obecnie – też. Na bezpieczeństwa
pulsie trzymają dłoń strażacy-
ochotnicy!

Cześć i chwała im za to, że byli,
są i będą!

Gratuluje strażakom i dziękuję
za uwagę!

Podam przykłady – dla krótkich porównań. W latach 30. ub.w. na wyposażeniu Straży znajdowały się sikawki ręczne, blaszane. W czasie okupacji władze niemieckie przydzielały sikawkę ręczną na kołach, tzw. dwutaktówkę, kupowano poniemieckie motopompy, do pożaru przewożone furmankami o zaprzęgu dwukonnym, który użyczali gospodarze wsi. A potem...

W latach 60. XX wieku członkowie OSP utworzyli komitet budowy remizy i jest – remiza powstała – wielo-

We wszystkich niebezpieczeństwach i klęskach, we wszystkich trudach i znojach życiowych, niosą strażacy pociechę cierpiącym... Zasługi strażaków są zawsze wielkie i cenne nie tylko wobec obywateli, ale również wobec Boga.

(Papież Pius XI)

Stanisława Stasiej

Ochotnicza Straż Pożarna w Błędowej Zgłobieńskiej ma 110 lat

Strażacy-ochotnicy z Błędowej Zgłobieńskiej od 110 lat swoimi chlubnymi czynami zapisują karty historii swojej jednostki i środowiska. 3 września 2022 r. świętowali Jubileusz.

Inauguracją uroczystości była msza święta koncelebrowana w miejscowym kościele parafialnym pw. św. Wojciecha. Nabożeństwu sprawowanemu w intencji zmarłych oraz żyjących druhów i ich rodzin, przewodniczył dziekan i proboszcz parafii Trzciana ks. dr Janusz Winiarski, w asyście ks. wicedziekana Stanisława Szeligi – miejscowego proboszcza, ks. kan. Antoniego Dominy – byłego proboszcza błędowskiej parafii oraz ks. Wiesława Rafacza – ojca duchownego diecezji. Okolicznościową homilię nawiązującą do strażackiej służby, której źródła należy upatrywać w słowach Jezusa: *Ja jestem wśród was jako ten, który służy* (Ew. Łukasza 22:27). Jako naśladowcy Jezusa – rycerze Św. Floriana, również jesteście zobowiązani do służenia innym – wygłosił ojciec duchowny diecezji – Wiesław Rafacz.

W nabożeństwie uczestniczyły delegacje okolicznych jednostek OSP

z Bratkowic, Dąbrowy, Mrowli, Trzciany, Świlczy, Zgłobnia wraz z pocztami sztandarowymi, strażacy seniorzy, goście honorowi, przedstawiciele organizacji społecznych oraz mieszkańcy wsi. Po Mszy św. wszyscy przeszli na parking przykościelny, gdzie odbyła się główna uroczystość jubileuszowa.

Po dziękczynnej Mszy św. odbyła się część oficjalna

Uroczystość rozpoczęła się od złożenia meldunku o gotowości pododdziałów do rozpoczęcia zbiórki z okazji 110-lecia powstania jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Błędowej Zgłobieńskiej, przez dowódcę uroczystości dh Marka Maksymowicza. Meldunek przyjął Prezes Zarządu Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Świlczy dh Tomasz Kwoka. Po chwili nastąpił podniosły i wzruszający moment podniesienia flagi na maszt i wspólne odśpiewanie hymnu państwowego.

Prowadzący uroczystość dh Adam Majka – członek Zarządu Oddziału Powiatowego Związku OSP RP w Rze-

szowie, powitał gości honorowych: dh Tomasz Kwokę – prezesa Zarządu Oddziału Gminnego ZOSP RP w Świlczy, Adama Dziedzica – wójta Gminy Świlcza, Sławomira Stykę – zastępcę wójta Gminy Świlcza, Tadeusza Pachorka i Sławomira Miłka – radnych Powiatu Rzeszowskiego, Jakuba Stefaniaka – członka Rady Naczelnej PSL, ks. Stanisława Szeligę – proboszcza Parafii pw. Św. Wojciecha w Błędowej Zgłobieńskiej, dziękując jednocześnie za odprawienie liturgii mszy św., Wiesławę Szczepaniak – radną Gminy Świlcza i jednocześnie sołtysa sołectwa Błędowa Zgłobieńska, Patrycję Złamaniec – prezes Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Błędowej Zgłobieńskiej, Patrycję Relę – dyrektora Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Błędowej Zgłobieńskiej. Powitał również druhów strażaków z zaproszonych jednostek, prezesów, naczelników wraz z pocztami sztandarowymi, przedstawiciele miejscowych organizacji społecznych i wszystkich przybyłych licznie mieszkańców wsi.

Po ceremonii powitalnej, dh Artur Szwed – prezes OSP w Błędowej Zgłobieńskiej, odczytał okoliczno-

W drodze do kościoła parafialnego.

Część religijno-patriotyczna uroczystości jubileuszowej.

ściowy referat z uwzględnieniem najważniejszych epizodów z chlubnej 110-letniej historii miejscowej OSP.

– *Historia najnowsza* – kontynuował – *to sporo zmian w Zarządzie, trochę jak w sztafecie. Ważne jednak, żeby każdy na czas przejął podany „toporek” i przynajmniej starał się nie opóźnić biegu. Tu celem nie jest meta, ona nie istnieje. Nasz cel to następne dziesięciolecie pracy Bogu na chwałę, ludziom na ratunek. Cieszy nas, że nasze starania są zauważane, świadczy o tym chociażby wieniec dożynkowy, który w tym roku otrzymaliśmy od mieszkańców Błędowej Zgłobieńskiej. Dzisiejsza OSP to Odwaga, Służba, Profesjonalizm. Dziękuję serdecznie wszystkim ludziom, instytucjom i organizacjom społecznym za dotychczasową konstruktywną współpracę, udzielaną pomoc i wsparcie dla naszej statutowej działalności. Po zakończeniu wystąpienia, symboliczną minutą ciszy uczczono pamięć wszystkich zmarłych druhów.*

prezidium Zarządu OSP w Błędowej Zgłobieńskiej pamiątkowymi graweretonami zostali wyróżnieni najstarsi oraz najaktywniejsi w działalności druhowie oraz osoby fizyczne:

- Dh Marek Żukowicz
- Dh Łukasz Lubas
- Dh Marek Maksymowicz
- Dh Julia Szopińska
- Dh Julia Dziobak
- Dh Rita Wolska
- Dh Patryk Kopera
- Dh Tadeusz Stasiej
- Dh Miłosz Pizło
- Dh Marian Bieniek
- Dh Władysław Kogutek
- Dh Mariusz Kogutek
- Dh Tomasz Kornak
- Pani Wiesława Szczepanik
- Pani Stanisława Szmigiel

Wręczenia dokonał dh Tomasz Kwoka – prezes Zarządu Oddziału Gminnego ZOS RP w Świlczy, w asyście Adama Dziedzica – wójta Gminy Świlcza oraz dh Artura Szweda – prezesa Jednostki Jubilatki.

Po zakończeniu ceremoniału wręczenia wyróżnień miłym akcentem była recytacja wiersza przez dwie małe dziewczynki ubrane w stroje z akcentem strażackim, przygotowana przez Patrycję Relę – dyrektor miejscowej szkoły.

Następnie głos zabrali zaproszeni goście: Adam Dziedzic – wójt Gminy Świlcza, Tomasz Kwoka – prezes Zarządu Oddział Gminnego ZOSP RP w Świlczy, Tadeusz Pachorek – członek Zarządu Powiatu Rzeszowskiego, Jakub Stefaniak – członek Rady Naczelnej PSL, Wiesława Szczepanik – radna Gminy Świlcza. Wygłaszający okolicznościowe mowy – dziękowali strażakom za ofiarną i bezinteresowną służbę, dobrą współpracę w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego powiatu, gminy i środowiska lokalnego.

Składano też życzenia i gratulacje dla Zarządu, wszystkich Druhen i Druhów Ochotniczej Straży Pożarnej w Błędowej Zgłobieńskiej.

Podziękowania i wyróżnienia oraz odznaczenia

Jubileusz jest okazją do gratulacji, podziękowań, wyróżnień, szczególnie dla tych druhów i druhen, którzy swoją pracą społeczną i zaangażowaniem przyczyniają się do rozwoju swojej Jednostki i lokalnego środowiska. Uchwał

Na placu przed remizą strażacką.

Szanowne prezydium Jubileuszu.

– Drodzy Druhowie – nie byłoby tych osiągnięć, gdyby nie Wasza otwartość na drugiego człowieka – bo walka z żywiołem oraz ochrona tego, co najważniejsze: życia, zdrowia i dobytku obywateli to nasz cel nadrzędny... słowa podziękowania dla wszystkich drubów, którzy współtworzyli i przyczynili się przez całe dziesięciolecie do rozwoju tej jednostki. Niech ta uroczystość będzie okazją do wspomnień, refleksji, ale także do wyznaczania sobie nowych zadań i obowiązków, które niesie ze sobą codzienność. Św. Florian niech otacza Was swoją opieką, a pełniona służba będzie źródłem satysfakcji i powodem do dumy. Szczęść Boże na dalsze lata Waszej działalności – wybrzmiało w mowie Tomasza Kwoki – prezesa ZOG ZOSP RP w Świlczy. Kończowa

część uroczystości odbyła się w miejscowym Domu Ludowym.

Zarówno goście honorowi, jak i strażacy dokonywali okolicznościowych wpisów w strażackiej kronice, w której widniał wpis Władysława Kosiniaka-Kamysza posła na Sejm, a od 2015 roku prezesa Polskiego Stronnictwa Ludowego, zamieszczony podczas przedpołudniowej wizyty

ty w błędowskiej jednostce. Spotkanie integracyjne przy wspólnym obiedzie, suto zastawionym stole, przygrywającym do słuchania i tańczenia zespołem muzycznym przeciągnęło się do późnych godzin nocnych. Zarząd błędowskiej OSP dołożył wszelkich starań, by strażackie świętowanie było na miarę dostojnego Jubileuszu. ■

PS. Historia błędowskiej OSP – bardziej szczegółowa – jest przedstawiona w następujących opracowaniach: W. Kwoczyński, „Ochotnicze Staże Pożarne w Gminie Świlcza”, Trzciana 2014 oraz: S. Stasiej, Cz. Włodyga, „Błędowa Zgłobieńska – szkice z dziejów wsi i parafii”, Błędowa Zgłobieńska 2018.

Nie ma niczego nadzwyczajnego w twierdzeniu, że dziedzictwo kulturowe polskiej wsi jest kultywowane i rozwijane dzięki aktywności Kół Gospodyń Wiejskich. Od stuleci nasze Podkarpacie było pograniczem państwowym, religijnym i kulturowym. Różnorodność widać wszędzie. Zachwyca, przypomina, zaprasza w podróż do przeszłości.

Karolina Szczepanowska

Jak czynić świat lepszym?

KGW Trzciana – Słotwinka

Doskonałym tego przykładem są KGW w gminie Świlcza i ich działalność. Ktoś, kto tego nie zauważa, niech przyjrzy się bliżej pracy kobiet i sprawiedliwie oceni. Oto kilka przykładów z niedalekiej przeszłości.

Konkurs „Polska od Kuchni”

7 sierpnia 2022 r. w Stalowej Woli odbył się w uroczej scenerii parku miejskiego i w pobliżu orzeźwiającej fon-

tanny podkarpacki półfinał Festiwalu Kół Gospodyń Wiejskich „Polska od Kuchni”. Koła Gospodyń z całego województwa podkarpackiego spotkały się, aby podkreślać, że idąc z duchem czasu nie wolno zapominać o lokalnych tradycjach, zwyczajach, obrzędach. Nie zabrakło tam producentów żywności z całego kraju, u których można było zaopatrzyć się np. w swojskie wyroby: wino, sery, miód oraz wypieki.

Festiwalowi towarzyszyło aż 5 konkursów. Ponieważ tematem przewodnim wydarzenia było tradycyjne polskie wesele, wszystkie konkurencje były z nim związane.

Pierwszy to konkurs kulinarny. Nie zabrakło więc przepysznych dań oraz smakowitych ciast, na pewno nikt nie wyszedł głodny.

Byłyśmy uczestniczkami Konkursów w Stalowej Woli wcześniej, np. na „Ogólnopolskim Festiwalu Kół Gospodyń Wiejskich” i walczyłyśmy o wejście do finału. Niestety, trzy najpierwsze miejsca nie należały do nas. Ale nie mamy się czego wstydzić. Tam byli tylko najlepsi z najlepszych. Wypadłyśmy trochę lepiej niż w tamtym roku.

KGW Trzciana – Słotwinka otrzymało dwa wyróżnienia w kategorii: „Kobieta gospodarna”, i „Miss Wdzięku 45+”. Nasza koleżanka Maria Kozubal otrzymała to zaszczytne wyróżnienie. Cieszymy się i gratulujemy jej! Ciesząc się największą uwagą konkursy Miss Wdzięku to prezentacje kobiet w dwóch grupach wiekowych – Miss do 45 r.ż. oraz Miss 45+. W Stalowej Woli podziwiano piękne kobiety, które zaprezentowały się w barwnych strojach nawiązujących do wesela,

Pyszne wypieki przygotowane własnoręcznie i wg naszych przepisów znalazły wielu chętnych: częstowałyśmy degustatorów, sprzedawały smakoszom, chętnych nie brakowało ceny były atrakcyjne.

W konkursie artystycznym uczestnicy zaprezentowali talenty artystyczne: weselne przyśpiewki, ludowe tańce, scenki przedstawiające tradycyjne obrzędy, a także piękne tkactwo, malarstwo oraz haft. Wystąpiła na koniec imprezy kapela stalowowolska „Lasowianka”.

Dożynki parafialne i gminne

Na Podkarpaciu dominują niewielkie gospodarstwa rolne, ale one wytwarzają żywność wysokiej jakości. Właśnie takie małe gospodarstwa o powierzchni do 2 hektarów zajmują 12% powierzchni użytków rolnych w świecie, ale produkują aż 35% żywności. Dlatego takie małe gospodarstwa są gwarantem bezpieczeństwa żywnościowego także w Unii Europejskiej i w Polsce.

W święto Wniebowzięcia NMP 15 VIII br. w kościele parafialnym w Błędowej Zgłobieńskiej została odprawiona uroczysta Msza święta jako podziękowanie za tegoroczne plony. Wieniec KGW Słotwinka i parafii błędowskiej ubarwiły wnętrza świątyni. Grupa wieńcowa zadbała o tradycyjne stroje ludowe. Nasz wieniec wykonany własnoręcznie przez członkinie KGW, wg własnych pomysłów i z kwiatów, ziół, kłosów zbóż, owoców, wstążek i ozdób symbolicznych przygotowywałyśmy, właściwie, od czerwca.

Ten sam wieniec prezentowany był w dn. 21 VIII podczas Dożynek Gminnych w Trzcianie. Uroczystości rozpoczęła Msza święta w kościele parafialnym pw. św. Wawrzyńca w Trzcianie, którą koncelebrowali wszyscy Proboszczowie parafii z terenu gminy.

Po nabożeństwie wielobarwny korowód w rytm muzyki kapel ludowych przeszedł na pobliski stadion sportowy, gdzie odbyły się uroczystości główne: ceremonia przekazania chleba, symboliczny bochen przekazał starosta dożynek sołtys Trzciany na ręce Adama Dziedzica – wójta Gminy Świlcza i jego Małżoncy Renacie, dzielenie i chleba i konsumpcja przez publiczność, wręczenie

wieńców z poszczególnych sołectw zasłużonym mieszkańcom.

Nasz wieniec otrzymał właściciel trzciańskiej winnicy z rodzinnego ekologicznego gospodarstwa rolnego inż. Zygmunt Radek. Naszą wspólną propozycję obdarowania go w dowód uznania ogromu pracy fachowej, aktywności społecznej, długoletniej promocji Trzciany, wsparcia rzeczowego wszelkich działań prorolniczych, doceniania ogromnej wiedzy fachowej, taktu i kultury osobistej przyjął szczerze wzruszony i wdzięczny. Dziękował za uznanie w imieniu całej swej rodziny.

Bogata część artystyczna: spotkania serdeczne grup wieńcowych i zabawa taneczna to tylko niektóre z atrakcji.

Ponadto zebrani na terenie dożynek mogli bezpłatnie degustować pyszną grochówkę przygotowaną przez panie kucharki pracujące w szkołach gminy. Dodatkowo mieszkańcy mogli skorzystać z punktów handlowych innych branż. Nie zabrakło oczywiście atrakcji dla najmłodszych, m.in. dmuchańców i jeźdźalni.

Tak to polska wieś się raduje w dzień swojego święta.

KGW brało udział w sportowym pikniku w Nowej Wsi

W dniach 27-28 sierpnia przy boisku sportowym OSiR w Nowej Wsi w gminie Trzebowniko odbył się Piknik Edukacyjno-Sportowy im. Ignacego Łukasiewicza.

Przygotowałyśmy: bigos, proziaki, pyszne krokiety, chleb wiejski i smalec ze skwarkami. Do tego zrobiliśmy lemoniadę domową i kawę z pysznymi ciastami swojego wypieku. Nasze menu cieszyło się dużym powodzeniem, sprzedawałyśmy to w cenach umiarkowanych i zarobiłyśmy na kolejne wydatki. Jak widać jesteśmy bardzo zapracowane.

3 września w niedzielę spotkałyśmy się w Bratkowicach przy ognisku w uroczej leśno-parkowej scenerii, na zebraniu KGW z całej gminy.

Leopold Staff

Pokój wsi

Pochwalona wieś dobra, wóz, konie i grabie
Gumna, cepy i kosy ostrzone u bruska,
Wszystkie narzędzia, których chwałą zbiór i zwózka,
Rola, miedza, ściernisko, późne lato babie.

Wiatrak, co w modłach wznosi swe ramiona rabie:
„O, przyjdź, wietrze, przyjdź, zboże! Odpadnie twa łuska!”
Ręce chłopa i dziewczki i jej chusta ruska,
Śpiewanki, dymy perzów i rechoty zabie.

I żmudna młóćba, zimy zasobnej znachorka,
I woły, jarzma, pługi i brony, i orka,
I jesień, i pogoda piękna jak niedziela,
I chaty kurne, pełne święconego ziela,
I ten zmierzch rozczulony, gdy wozy w spichrz zwożą
Ziarno, a ludzie w serca swe spokojność bożą...

Adam Majka

Dlaczego warto zapisać się do chóru?

Już rozpoczął się nowy rok szkolny 2022/23. Towarzyszy jemu często pytanie, na jakie zajęcia dodatkowe zapisać dziecko. Jeśli my ze swojej strony zachęcamy do zajęć chóralnych, tanecznych, teatralnych – to dlatego, że korzyści z wspólnego kształcenia artystycznego wykraczają daleko poza to, że dziecko nauczy się czegoś nowego, albo pokazywać się będzie mogło na scenie.

Badań potwierdzających wielorakie i wieloaspektowe korzyści, jakie dzieci czerpią z aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym i artystycznym – z obcowania z muzyką, tańcem, malarstwem, plastyką itp. jest na świecie wiele. Jedno z najnowszych i najszerszej zakrojonych zostało przeprowadzone w USA w 2009 r. na zlecenie organizacji Chorus America. Badaniem zostały objęte osoby śpiewa-

jące w chórach amatorskich – zarówno dorośli, jak i dzieci.

Wnioski dotyczące dzieci

Wniosek z badania jest następujący: dzieci śpiewające np. w chórze odnoszą sukcesy w nauce i są wyposażone w cenne umiejętności życiowe. W porównaniu z dziećmi nieśpiewającymi, dzieci śpiewające w chórze zdobywają wyższe stopnie i ogólnie radzą sobie zdecydowanie lepiej w szkole, zarówno w przedmiotach humanistyczno-artystycznych, jak i np. w matematyce. Taką zmianę zaobserwowali amerykańscy rodzice po tym, jak ich nieśpiewające dotychczas dzieci dołączyły do grupy chóralnej.

Obok poprawy szkolnych wyników, rodzice zauważyli również różnicę w stopniu opanowania tzw. umiejętności życiowych – osobistych i społecznych – przez swoje śpiewające dzieci. Regularne uczestnictwo dzieci w zajęciach chóralnych wpłynęło znacząco na polepszenie ich pamięci, samodyscypliny i wzrost odpowiedzialności za samego siebie.

Nauczyciele i wychowawcy potwierdzili spostrzeżenia rodziców podkreślając, że śpiewanie w chórze poprawiło również takie kompetencje społeczne dzieci, jak panowanie nad emocjami i ich konstruktywne wyrażanie czy też umiejętność zaistnienia w grupie i współpracy z innymi. Dzieci śpiewające w chórze są bardziej pozytywnie nastawione do życia, chętniej angażują się w różne rodzaje działalności pozaszkolnej, w tym w zajęcia sportowe i działania na rzecz lokalnej wspólnoty. Jeśli dziecko będzie kontynuowało śpiewanie w wieku nastoletnim i dorosłym, wpłynie to na jego postawę życiową i obywatelską.

Dorośli śpiewający w chórze są świadomymi, pozytywnie zaangażowanymi obywatelami, o rozwinię-

tych umiejętnościach społecznych – to z kolei wniosek z części badania dotyczącej dorosłych chórzystów. Wyniki amerykańskich badań zupełnie mnie nie dziwią. Potwierdzają wyniki wcześniejszych, znanych badań i moje obserwacje z wieloletniej pracy w instytucji kultury z dziećmi i młodzieżą i dorosłymi. Wiadomo, że śpiewanie w chórze to wyjątkowa możliwość pracy z głosem i nad głosem, pracy z oddechem i własnym ciałem. To owocuje większą świadomością i pewnością siebie, co jest zawsze niezwykle cenne dla ogólnego rozwoju dziecka. Ale chór to również społeczność, w której trzeba umieć się odnaleźć, zauważyć istnienie innych i poszanować ich potrzeby, a jednocześnie umieć zadbać o swoje.

Chór to grupa zorientowana na wspólne działanie i wspólny cel, a w zwartej grupie, w której panuje klimat życzliwości, łatwiej radzić sobie z własnymi ograniczeniami i lękami. Łatwiej pokonać tremę przed wystąpieniem, łatwiej nawiązać przyjaźnię. Chórzyści podkreślają, że doświadczenie chóralne ich życiowo wzmacnia – czują się bardziej otwarci, spokojniejsi i pewniejsi siebie, mają w sobie więcej ufności i optymizmu. Śpiew daje radość – widzę to często podczas prób czy występów, patrząc na twarze naszych chórzystów.

W świecie nauki nie od dziś wiadomo, że śpiew niesamowicie przyczynia się do rozwoju i regeneracji mózgu. Muzykalni ludzie uczą się szybciej, lepiej się koncentrują i zapamiętują, łatwiej też uczą się języków obcych. Po miesiącach ćwiczeń zauważyć można olbrzymie skoki rozwojowe u dzieci, młodzieży, a także – dorosłych.

Dlatego serdecznie zapraszam do wstępowania do wszelkich grup artystycznych naszego GCKSiR.

Kreczmar

Kodeks

Jeśli jest góra – to trzeba na nią wejść,
jeżeli woda – przepłynąć,
jeśli cierpienie – to je milcząco znieść,
jeżeli człowiek – nie minąć.

Jeśli są karty – to trzeba nimi grać,
jeżeli targ jest – to ubić,
jeśli są brudy – to je do skutku prac,
jeżeli ludzie – polubić.

Jeśli są konie – ujeździć trzeba je,
jeżeli długi – zapłacić,
jeśli są skarby – to się dowiedzieć, gdzie,
jeżeli przyjaźń – nie stracić.

Jeżeli trąbka – w szeregu trzeba być,
jeśli są goście – powitać,
jeśli jest wino – do dna ze smakiem pić,
jeżeli miłość... – nie pytać

Chór „Gaudeamus” („Radujmy się”) działa od 6 lat jako oddolna inicjatywa mieszkańców Dąbrowy. Powstał przy Parafii Matki Bożej Królowej Polski w Dąbrowie, a od 2019 roku działa przy Gminnym Centrum Kultury i Sportu w Świlczy z siedzibą w Trzcianie.

Joanna Cyran

Chór „Gaudeamus” z Dąbrowy – przykład integracji i rozwoju społeczności lokalnej

Podstawowa działalność chóru

to rozwijanie zdolności wokalnych poszczególnych członków chóru w trakcie cotygodniowych spotkań, na których instruktorzy przygotowują grupę do wykonywania kolejnych utworów, wskazując na właściwą emisję głosu, dykcję oraz poprawną interpretację przekazywanych treści. Oprócz pracy i doskonalenia warsztatu wokalnego chórzystów ważnym elementem rozwoju grupy są spotkania z doświadczonymi muzykami oraz udział w wyjazdowych warsztatach wokalnych, które podnoszą poziom artystyczny chóru oraz pozwalają na integrację jego członków. Oprócz zajęć poświęconych ćwiczeniom członkowie chóru organizują publiczne występy, w trakcie których wykonywane są opracowane wcześniej utwory oraz przekazywane treści nawiązujące tematycznie do uroczystości i koncertów.

Rola integracyjna działalności chóralnej

Działalność chóru „Gaudeamus”, oprócz rozwijania i popularyzowania tradycji śpiewu chóralnego odgrywa duże znaczenie w integracji społeczności mieszkańców Dąbrowy. Integracja ta z jednej strony sprowadza się do wspólnego, prężnego współdziałania największej grupy działającej w miejscowości w sposób zorganizowany, w której oprócz ćwiczenia śpiewu, zawsze znajduje się czas na wspólne rozmowy i zabawy a w razie potrzeb każdy może liczyć na pomoc i wsparcie.

Drugim równie ważnym obszarem oddziaływania chóru jest integrowa-

nie całej społeczności mieszkańców Dąbrowy poprzez organizację cyklicznych imprez i koncertów oraz udział w wydarzeniach, na które chór jest zapraszany. Kolejne lata działania chóru i podejmowanych inicjatyw skupiają coraz więcej słuchaczy i uczestników, którzy zapraszani zarówno przez organizatorów jak i pojedynczych mieszkańców Dąbrowy coraz liczniej wypełniają miejsca, w których występuje chór.

Udział chóru w projektach organizowanych poza Dąbrową – to doskonały przykład promocji miejsco-

wości Dąbrowa, Gminnego Centrum Kultury i całej Gminy Świlcza, a także sposób na budowanie poczucia wartości dla członków chóru i wszystkich mieszkańców, którzy mogą szczerzyć się tym, że w małej miejscowości znajduje się tak wielu ludzi z inicjatywą i zapałem do organizowania wielkich rzeczy.

Chórzyści są grupą osób bardzo zaangażowanych i otwartych do udziału w różnych wydarzeniach. Pomimo wakacji potrafią się zmobilizować, uczestniczyć w próbach i pięknie zaśpiewać.

W bieżącym roku już po raz trzeci chór ubogacał swoim śpiewem nabożeństwa organizowane na trasie Rzeszowskiej Pieszej Pielgrzymki na Jasną Górę.

Przykłady działalności kulturalnej i integracyjnych chórzystów

Wymiernym efektem udziału w wydarzeniach kulturalnych jest nawiązywanie nowych kontaktów pomiędzy członkami innych chórów, co skutkuje owocną współpracą, budowaniem relacji, wzajemnym wsparciem i zachętą do dalszej pracy.

Kluczem sukcesu do dynamicznego rozwoju chóru jest nie tylko uczestnictwo w koncertach ale podejmowanie inicjatyw, które pozwalają na miłe spędzenie czasu, poznanie nowych miejsc i wspólne świętowanie ważnych wydarzeń.

Bardzo ważnym aspektem, który mobilizuje chórzystów są organizowane wyjazdy, w różne zakątki Polski, a także występy za granicą. Każdy z takich wyjazdów jest okazją na nasz wszechstronny rozwój. Z jednej strony są to występy i przekazywanie odbiorcom cennych treści w formie śpiewnej oraz popularyzacja kultury i tradycji. Z drugiej strony to doskonały sposób na poznawanie nowych ludzi, kultur, tradycji, sięganie do korzeni, dzielenie się twórczością wielkich Polaków czy poznawanie miejsc, gdzie dzisiaj nie sięgają granice Polski, ale nadal czuć w tych miejscach polskiego ducha.

Kolejną formą integracji tym razem wielopokoleniowej są organizowane cyklicznie spotkania, członków chóru i ich rodzin. Przykładem takich inicjatyw są coroczne spotkania opłatkowe w trakcie których oprócz dzielenia się opłatkiem jest czas na wspólne kolędowanie i wspólne zabawy. Dużo radości dają wakacyjne spotkania w plenerze połączone z grillowaniem i wspólnymi zabawami. Inicjatywa podejmowanych spotkań całych rodzin chórzystów jest szczególnie cenna z perspektywy integracji mieszkańców Dąbrowy z nowymi mieszkańcami wsi, którzy osiedlają się w miejscowości. Spotkania integracyjne to okazja do dzielenia się różnymi doświadczeniami życiowymi i szansa na pokazanie młodemu pokoleniu jak

można budować i utrzymywać relacje bez korzystania z telefonu komórkowego i mediów społecznościowych, prowadząc bezpośrednie rozmowy i dzieląc się swoim czasem.

Okazją do integracji i wspólnego świętowania były np. „odwiedziny św. Mikołaja”, który pomimo trudnego czasu izolacji podczas pandemii covidowej nie zapomniał o chórzysz-

stach i przywiózł symboliczne prezenty.

Oprócz śpiewu chórzyci chętnie angażują się w różnego rodzaju inicjatywy, takie jak np.: budowa szopki bożonarodzeniowej, Grobu Pańskiego, ołtarzy polowych na uroczystość Bożego Ciała, które integrują społeczność, a efekty dają radość i motywują do dalszych działań.

Wskazane wyżej działania podejmowane przez chór „Gaudeamus” są przykładem wielkiego potencjału, jaki tkwi w społeczności lokalnej w zakresie rozwoju społeczno-kulturalnego. W dzisiejszych czasach, gdy trudno jest różnym instytucjom zintegrować ludzi i zachęcić do aktywności, działalność i rozwój chóru „Gaudeamus” jest przykładem na to, że przy atrakcyjnej propozycji współdziałania, odpowiedniej motywacji można uzyskać wymierne korzyści na wielu płaszczyznach. Właściwa organizacja pracy chóru i rodzinna atmosfera, jaka panuje w grupie sprawiła, że „Gaudeamus” bez większego uszczerbku dla stanu liczebnego i rozwoju artystycznego przetrwał trudny czas pandemii Covid-19 i nadal dynamicznie się rozwija.

W najbliższym czasie chór „Gaudeamus” będzie głównym organizatorem koncertu w hołdzie św. Janowi Pawłowi II. W bieżącym roku chórzyci zapraszają 23 października do Dąbrowy na wspólną przekaz słowno-muzyczny przybliżający parafianom i gościom postać św. Jana Pawła II i jego bogaty dorobek z zakresu rodziny. Zapraszamy.

Skład chóru GAUDEAMUS:

Cyran Dominik, Cyran Kacper, Cyran Kazimierz, Cyran Wiktor, Czapka Monika, Czech Halina, Gratkowska Ewa, Hagdej Anna, Kałamarz Janusz, Kłós Łukasz, Kocur Kazimiera, Kocur Krzysztof, Lachcik Edyta, Łoboda Andrzej, Łoboda Małgorzata, Maś Tomasz, Ocoś Joanna, Pająk Magdalena, Paško Maria, Prokop Agnieszka, Prokop Sonia, Skóra Andrzej, Skóra Waclaw, Stecuła Monika, Stecuła Wiesław, Sumara Anna, ks. Szcąchor Stanisław, Twardowska Stanisława, Wdowiarz Julia, Wielgos Ewelina, Wielgos Wojciech, Wilk Jolanta.

Fot. Archiwum chóru „Gaudeamus”

Wielu z nas marzy o zajęciu, które uszczęśliwia i dla którego chce się poświęcać każdą wolną chwilę. Można wtedy rozwijać swoje zainteresowania albo odkryć w sobie talent i uwierzyć w siebie. Ale też znaleźć najlepszych przyjaciół, takich od serca. Trzeba tylko... wyjść z domu!

Monika Piątek

25 lat działalności artystycznej Chóru Męskiego „Resonantae”

Muzyka daje duszę wszechświatowi, skrzydła umysłowi, lot wyobraźni, a wszystkiemu życie.
(Platon)

Srebrny Jubileusz swojej działalności, Chór Męski „Resonantae” z parafii Bratkowice obchodziłby w 2021 r., jednakże świętowanie ze względu na pandemię przełożono na rok bieżący.

Chór powstał w 1996 roku przy parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Bratkowicach z inicjatywy ówczesnego katechety ks. Krzysztofa Gaca. Był on zarazem pierwszym dyrygentem oraz opiekunem duchowym chóru. Zgromadził wokół siebie kilkunastu mężczyzn, którzy dopiero rozpoczynali „przygodę” ze śpiewaniem.

Po odejściu ks. K. Gaca przez 20 lat chór prowadził Józef Pepera – bratkowicki organista. W tym czasie chór zaczął nawiązywać pierwsze relacje z innymi zespołami. Wraz z organistą uczestniczył w kilku koncertach i przeglądach m.in. w GCKSiR. Chór nawiązał wówczas bliską współpracę z chórem „Cantamus” z Pstrągowej, którego dyrygent Paweł Łacki niekiedy wspomagał naszego organistę i zastępował na koncertach. W okresie od jesieni 2003 do lipca 2004 r. chórem kierował ówczesny wikariusz, ks. Marek Prajsnar, który swoim innowacyjnym podejściem wywołał pozytywne zmiany w pracy chórzystów i ich repertuarze.

zastąpił Jakub Pięta – muzykolog, pianista, chórmistrz oraz absolwent Wydziału Emisji Głosu w Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy. Zmiany w chórze sięgnęły również sfer artystyczno-estetycznych. Nowy dyrygent radykalnie zmienił repertuar, wyznaczył nową ścieżkę artystyczną, a także zaproponował nazwę dla zespołu – „resonantae” co z języka łacińskiego luźno można tłumaczyć jako „brzmienia”.

zapraszany, by uświetnić śluby, prymicje, lokalne uroczystości, nie tylko w swojej miejscowości.

W styczniu 2019 r. chór został oficjalnie włączony w szeregi Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z/s w Trzcianie. Poniżej wyszczególnione zostały przeglądy, koncerty i festiwale w jakich chór „Resonantae” wziął udział w ostatnich kilku latach działając pod batutą dyrygenta Jakuba Pięty.

Chór Resonante z ks. Krzysztofem Gacem.

Zmiany, zmiany....

Na przełomie 2015 i 2016 roku w chórze nastąpiły duże zmiany strukturalne i personalne. Wieloletniego dyrygenta zespołu Józefa Peperę w styczniu 2016 r. na tym stanowisku

6 lipca 2018 r. chór opracował swoje oficjalne logo. Chór w dalszym ciągu regularnie towarzyszy swoim śpiewem w liturgii kościelnej. W swoim repertuarze posiada również pieśni patriotyczne, narodowe, biesiadne czy okolicznościowe. Często jest

Efekty wzajemnej współpracy

Zespół bierze udział w licznych przeglądach i koncertach w kraju i za granicą.

Thapelo w wykonaniu chóru i dyrygenta.

- Od 2014 roku jest współorganizatorem Koncertów Bożonarodzeniowych w Bratkowicach.
- W 2015 roku został inicjatorem i organizatorem Koncertu Pieśni Patriotycznych pod patronatem Starosty Rzeszowskiego, który obecnie jest wydarzeniem cyklicznym.
- W listopadzie 2016 r. chór miał możliwość uświetnienia odpustu ku czci św. Huberta w Hucie Polańskiej.
- W czerwcu 2017 r. koncertował w Ukrainie w katedrze lwowskiej, a także uświetniał mszę i koncertował w Krzemieńcu.
- W sierpniu 2018 r. panowie śpiewali na Słowacji w Jaskini Bielańskiej i w Pieninach oraz uświetnili mszę w kościele w Dębnie Podhalańskim.
- W sierpniu 2019 r. „Resonantae” koncertował w Czechach, gdzie dał koncert w Libochowicach, a także miał możliwość zaśpiewania w sali koncertowej Czeskiego Parlamentu.

Później, niestety, nastąpiła pandemia koronawirusa i chór musiał zawiesić swoje wyjazdy koncertowe, jednak nie porzucił działalności artystycznej, a próby odbywały się na wolnym powietrzu w reżimie sanitarnym. Jak tylko pandemia trochę odpuściła i można było organizować wydarzenia kulturalne i koncerty chórzyci wzięli udział w kilku koncertach bożonarodzeniowych, nagrali 2 utwory, które zostały udostępnione na YouTube. Była to pastoralka

„*Tobie Mały Panie*” oraz modlitwa „*Otche Nash*”. Chór wraz z sympatykami regularnie bierze udział w zgrupowaniach, na których warsztaty chóralne połączone są z wypoczynkiem i rekreacją. W ostatnim czasie udało się dwukrotnie zorganizować warsztaty na Podhalu, w Poroninie i Gro-

Gratulacje od Wójta Gminy Świlcza.

niu, gdzie oprócz pracy nad repertuarem na zbliżający się Jubileusz 25-lecia pracy artystycznej udało się też wypocząć, udać się na szlaki górskie (dla zaawansowanych na Kościeliec i Kasprowy Wierch, a dla większej grupy – łatwiejszym szlakiem na Dolinę Kościeliską i Halę Kondratową).

(...) jubileusze uświadamiają człowiekowi, jak czas szybko leci. Są przystankiem – zastanowieniem.

Srebrny Jubileusz – 25 lat działalności artystycznej chóru „Resonantae”

miał miejsce 4 czerwca 2022 r. Chór bardzo skrupulatnie się przygotowywał. Chórzyści pod czujnym i profesjonalnym okiem Jakuba Pięty nagrali płytę „*Dona nobis pacem*”, która została sfinansowana z budżetu Gminy Świlcza, ze środków przeznaczonych na fundusz sołecki. Na płycie znalazło się 15 przepięknych utworów w bardziej lub mniej znanych aranżacjach i opracowaniach m.in. przez J. Pięty. Nagranie płyty poprzedziła sesja zdjęciowa nad bratkowickim zalewem, zorganizowana nad ranem, w maju, dzięki czemu możemy na okładce płyty podziwiać piękne, klimatyczne zdjęcia chórzystów

Jubileusz był pięknym, wzruszającym wydarzeniem

Przed uroczystością panowie udali się na cmentarz, by wspomnieć Józefa Peperę, zapalić znicz, odmówić modlitwę, za niezjącego organistę, który przez 20 lat prowadził chór. Na uroczystość został zaproszony założyciel chóru, ks. Krzysztof Gac, który przewodniczył mszy świętej dziękczynnej za 25 lat pracy chóru „Resonantae”, a w płomiennym kazaniu wspominał początki chóru, prosił o niesłabnącą motywację i zachwycił się postępem, jaki panowie poczynili pod batutą Jakuba. Na ręce dyrygenta spłynęło wiele podziękowań, gratulacji i kwiatów od zaproszonych gości, m.in. władz Powiatu Rzeszowskiego, Samorządu Gminy Świl-

cza, reprezentacji zaprzyjaźnionych chórów oraz organizacji społecznych.

Po mszy św. rozpoczął się koncert jubileuszowy, na którym chórzyci zaprezentowali następujące utwory: „*Wierzę w Ciebie Panie*” w opracowaniu Jakuba Pięty, „*Jezus Najwyższe imię*” w oprac. Marka Gandeckiego, „*Dona nobis pacem*” i „*Pie Jesu*” w opracowaniu Mary Lynn Lightfooth, „*Tiebie pajom*” według Dimitriego Bortniansky, „*Hosanna*” i „*Thapelo*” (Soweto Gospel Choir), a także „*Pan Jezus do serca Twojego chce wejść*” i „*Będę śpiewał Tobie*” w aranżacjach Jakuba Pięty.

Po wysłuchaniu koncertu, na którym śpiewacy zaprezentowali utwory ze swojej płyty, otrzymali owacje na stojąco. Zaproszeni goście zostali obdarowani płytą chóru, okolicznościowymi suvenirami. W znakomitych nastrojach bawili się wraz z jubilatami w Domu Strażaka w Bratkowicach przy muzyce i poczęstunku przygotowanym przez Koło Gospodyń Wiejskich na czele z przew. Marią Nowożeńską. Finansowanie leżało w gestii Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z/s w Trzcianie. Wszystko pod czujnym okiem dyrektora p. Adama Majki.

Panowie, których trzeba wymienić z imienia i nazwiska: Jan Grendysa, Krzysztof Pawelek, Kazimierz Przywara, Piotr Jucha, Janusz Kania, Zbigniew Jucha, Marek Surowiec, Piotr Bułatek, Dariusz Jamuła, Tadeusz Bednarz, Józef Haracz, Mirosław Wiech, Jan Kwoka, Bogdan Wójcik, Andrzej Gniewek, Stanisław Czaja pod kierunkiem nieocenionego dyrygenta Jakuba Pięty wykonali kawał świetnej roboty, zapewniając wszystkim chórzystom i gościom wiele wzruszeń, odkrywając nowe utwory i aranżacje.

Nie zabrakło również podziękowań dla sponsorów owego wydarzenia i dotychczasowej działalności chóru, a także osób i organizacji wspierających działalność chóru. To im prezes Bogdan Wójcik wręczył pamiątkowe grawerfony. Wśród nich znaleźli się: Starosta Powiatu Rzeszowskiego, Wójt Gminy Świlcza, Proboszcz Parafii Bratkowice, Dyrektor GCKSiR, Tomasz Wojton, Bożena i Andrzej Zabawscy, Krzysztof Ciszewski, Firma

Kruszgeo S.A., Agroma Rzeszów Sp. z o.o., KGW oraz OSP Bratkowice.

Był to piękny Jubileusz, pogodny, radosny, wzruszający. Wspominano tych, którzy odeszli śpiewać w niebiańskich chórach św. Cecylii – patronki chórow i chórzystów. Dzieleno się przeżyciami z koncertów, wyjazdów, zgrupowań i snuto plany na kolejne miesiące, może lata działalności?

Korzystając z uprzejmości naszego, gminnego kwartalnika społeczno-kulturalnego „Trzcionka” niniejszym: **wszystkim członkom Chóru Męskiego „Resonantae” w Bratkowicach na czele z dyrygentem i kierownikiem artystycznym Jakubem Piętą gratuluję osiągnięć artystycznych i życzę dalszych sukcesów, niesłabnącej pasji, oddanych słuchaczy i wielu pięknych Jubileuszów!**

Przeglądy, koncerty, festiwale

1. 6 marca 2016 r. – Koncert Pieśni Pasyjnej „Któryś za nas cierpiał rany” w Parafii Miłosierdzia Bożego w Rzeszowie,
2. 29 maja 2016 r. – VI Ponadregionalny Konkurs Pieśni Maryjnej „Matuchnie pieśń niesiemy” w Parafii pw. Św. Łukasza w Mrowli,
3. 9 października 2016 r. – Koncert z okazji XVI Dnia Papieskiego w Bratkowicach,
4. 19 października 2016 r. – XI Koncert Pieśni Maryjnych w Parafii

Wniebowzięcia NPM w Rzeszowie,

5. 13 listopada 2016 r. – Koncert Pieśni Patriotycznych w Parafii Bratkowice,
6. 21 stycznia 2017 r. – VII Przegląd Kolęd i Pastorałek „Dzieciątko się narodziło” w GCKSiR w Trzcianie,
7. 29 stycznia 2017 r. – V Koncert Kolęd i Pastorałek w Bratkowicach,
8. 26 marca 2017 r. – II Koncert Pieśni Pasyjnej „Któryś za nas cierpiał rany” w Parafii Miłosierdzia Bożego w Rzeszowie,
9. 16-18 czerwca 2017 r. – zgrupowanie chóru we Lwowie i Krzemieńcu, koncert w katedrze lwowskiej, koncert w kościele św. Stanisława w Krzemieńcu,
10. 24 grudnia 2017 r. – Koncert Kolęd „tylko jedna jest taka noc” w Bratkowicach,
11. 6 stycznia 2018 r. – III Wieczór kolęd i pastorałek w Zgłobniu,
12. 7 stycznia 2018 r. – Koncert Bożonarodzeniowy „Bóg się rodzi” w Pstrągowej,
13. 21 stycznia 2018 r. – Przegląd Kolędowy „Pójdźmy wszyscy do stajenki” w MGOK w Tyczynie,
14. 27 stycznia 2018 r. – VIII Przegląd Kolęd i pastorałek w Parafii pw. św. Łukasza w Mrowli,
15. 27 stycznia 2018 r. – V Rzeszowski Festiwal Kolęd i Pastorałek w Bazylice oo. Bernardynów w Rzeszowie,
16. 28 stycznia 2018 r. – VI Koncert Kolęd i Pastorałek w Bratkowicach,

Podziękowanie dla dyr. Adama Majki, ks. Krzysztofa Gaca i dyrygenta Jakuba Pięty.

17. 15 kwietnia 2018 r. – XVIII Koncert Pieśni Wielkanocnej w Kosinie,
18. 4 sierpnia 2018 r. – Koncert w Jaskini Bielańskiej na Słowacji,
19. 5 sierpnia 2018 r. – Koncert w kościele w Dębnie Podhalańskim,
20. 14 października 2018 r. – VII Regionalny Przegląd Chórów, Pieśni Maryjne w Lubaczowie,
21. 10 listopada 2018 r. – Wieczornica Patriotyczna z okazji 100-lecia Odzyskania Niepodległości w GCKSiR w Trzcinie,
22. 18 listopada 2018 r. – IV Koncert Pieśni Patriotycznej w Bratkowicach,
23. 23 listopada 2018 r. – I Wieczór Chóralno-Organowy „Z Maryją ku Niepodległej” w Kolegiacie Jarosławskiej,
24. 24 grudnia 2018 r. – Wieczór kolęd w Bratkowicach,
25. 6 stycznia 2019 r. – XI Koncert Kolęd „Chwalmy Boże Dziecię” we Frysztaku,
26. 13 stycznia 2019 r. – II Festiwal Kolęd i Pastorałek w Bielińcu k/Niska
27. 26 stycznia 2019 r. – Przegląd Kolęd i Pastorałek „Dzieciątko się narodziło” w Błędowej Zgłobieńskiej,
28. 27 stycznia 2019 r. – VII Koncert Kolęd i Pastorałek w Bratkowicach,
29. 28 kwietnia 2019 r. – Koncert Wielkanocny w Bratkowicach,
30. 2 maja 2019 r. – Warsztaty wokalne w Bratkowicach,
31. 18 maja 2019 r. – Romajówka w Kobylu,
32. 2 czerwca 2019 r. – Koncert Chórów GCKSiR w Trzcinie,
33. 9 czerwca 2019 r. – Prymicje w Strażowie,
34. 21 czerwca 2019 r. – Uświetnienie ślubu w parafii pw św. Mikołaja w Rzeszowie,
35. 3 sierpnia 2019 r. – Koncert „Barankowi co siebie dał” w Libochowicach Czechach,
36. 17 sierpnia 2019 r. – Uświetnienie ślubu w Katedrze Rzeszowskiej,
37. 20 października 2019 r. – Koncert Chórów w hołdzie Janowi Pawłowi II w Dąbrowie,
38. 27 października 2019 r. – Koncert Pieśni Maryjnych (Rzeszów – Zalesie),

Fot. Andrzej Bednarz

Zaproszeni goście.

39. 17 listopada 2019 r. – V Koncert Pieśni Patriotycznych w Bratkowicach,
40. 7 grudnia 2019 r. – występ podczas Jubileuszu 25-lecia PSM I stopnia w Nowej Wsi,
41. 11 stycznia 2020 r. – X Przegląd Kolęd i Pastorałek „Dzieciątko się narodziło” w Dąbrowie,
42. 2 lutego 2020 r. – VIII Koncert kolęd i pastorałek w Bratkowicach,
43. Grudzień 2020 r. – nagranie utworu „Tobie mały Panie”,
44. Marzec 2021 r. – nagranie utworu „Otcze Nash”,
45. 1 kwietnia 2021 r. – Czuwanie Wielkopostne „Ubi Caritas” w Wielki Czwartek – Parafia w Bratkowicach – w efekcie czuwania nagranie płyty live „Obudź mnie”,
46. 6-8 sierpnia 2021 r. – zgrupowanie chóru w Poroninie,
47. 25 lipca 2021 r. – Uświetnienie Mszy św. podczas akcji „Burza” w Bratkowicach,
48. 29 sierpnia 2021 r. – Uświetnienie ślubu w parafii pw św. Mikołaja w Rzeszowie,
49. 17 listopada 2021 r. – VI Koncert Pieśni Patriotycznych w Bratkowicach,
50. 17 grudnia 2021 r. – Koncert Kolęd na Rzeszowskim Rynku (Wigilia Miejska organizowana przez Estradę Rzeszowską),
51. 6 stycznia 2022 r. – Koncert Kolęd „O mili królowie” w Bratkowicach,
52. Kwiecień 2022 r. – nagranie płyty „Dona Nobis Pacem”,
53. 13-15 maja 2022 r. – zgrupowanie chóru w Groniu,
54. 4 czerwca 2022 r. – Jubileusz 25-lecia pracy artystycznej chóru Resonantae, koncert okolicznościowy w Bratkowicach,
55. 24 lipca 2022 r. – Koncert Pieśni Patriotycznych z okazji rocznicy akcji „Burza” w Parku Podworskim w Bratkowicach.

Obecny skład Chóru Męskiego „Resonantae”:

- Jakub Pięta – dyrygent
1. Tadeusz Bednarz
  2. Piotr Bułatek
  3. Stanisław Czaja
  4. Andrzej Gniewek
  5. Jan Grendysa
  6. Józef Haracz
  7. Dariusz Jamuła
  8. Piotr Jucha
  9. Zbigniew Jucha
  10. Janusz Kania
  11. Jan Kwoka
  12. Krzysztof Pawełek
  13. Kazimierz Przywara
  14. Ryszard Stanisławczyk
  15. Marek Surowiec
  16. Mirosław Wiech
  17. Bogdan Wójcik

Muzyka – to początek i koniec wszelkiej mowy.
(Ryszard Wagner)

Od ponad 17 lat tańczą, śpiewają i promują tańce narodowe i ludowe z różnych regionów Polski. Zespół Pieśni i Tańca „Pułanie” zaprezentował się w dn. 19 VI 2022 r. na scenie GCKSiR z/s w Trzcianie.

Zofia Dziedzic

Zespół Pieśni i Tańca GCKSiR „Pułanie” (2005-2022) – pasja i tradycja

Kwiecień/maj są miesiącami, które rozpoczynają tu wiosenny maraton imprez kulturalnych. Oznacza to, że właściwie w każdym tygodniu coś się dzieje, pomijając, oczywiście, stałe zajęcia w grupach i zespołach zainteresowań.

Koncerty, konkursy plastyczne, wystawy, wyjazdy na gościnne wystę-

Dyrektor GCKSiR, równocześnie scenarzysta i reżyser, zabierając głos na wstępie powitał zebranych, podziękował instruktorom: w zespole chóralnym – Kornelii Ignas, Justynie Drozd-Ochał – z 7-osobową kapelą ludową i Piotrowi Drozdowi – instruktorowi i choreografowi „Pułanów”. Dziękował też wszystkim człon-

kom zespołów (w sumie ok. 450 członków ruchu amatorskiego) wspierającym działalność kulturalno-artystyczną przez minione lata.

Po powitaniach i podziękowaniach rozpoczęła się bogata część artystyczna

Grupa reprezentacyjna, tańce rzeszowskie.

py, turnieje, uroczystości – to codzienność i tak już będzie do samych wakacji.

W tym roku intensywne były ostatnie 2 miesiące, gdyż i rzeczywistość pocovidowa, ale epidemiczna i brutalna agresja Rosji zaborczej na Ukrainę – mordercza wojna okrutna – nie sprzyjały nastrojom radości i entuzjazmu. Ale go nie zabrakło.

Sala widowiskowa i 2 balkony podczas koncertu wypełnione były po brzegi widzami, wśród których dużą grupę stanowili członkowie rodzin występujących tancerzy czy chórzystów z całej gminy. To dobrze! Imprezę zrealizowano ze środków będących w dyspozycji GCKSiR.

Grupa dziecięca młodszą, taniec lasowianek.

Licznie zgromadzona publiczność.

układ – efektowne tańce i przyśpiewki przeworskie. Najstarsi wychowankowie zaprezentowali tańce Lachów Sądeckich i tańce Rzeszowskie wraz z przyśpiewkami.

Tancerzom przygrywała kapela założona przed wielu laty przez emerytowanego już dyrektora Szkoły Podstawowej w Trzcianie Romana Olszowego, a obecnie pod innym kierownictwem i w innym składzie. Układy choreograficzne przeplatały żywiołowo wykonywane pieśni przez dziecięcy chór na czele z dyrygent Kornelią Ignas.

Koncert, trwający około 2 godzin, poprowadziła słowem wstępnym wiążącymi merytorycznym na temat rodzajów i cech charakterystycznych tańców K. Salach, scenografię, plastykę, oświetlenie, efekty akustyczne przygotowała ekipa stałych pracowników GCKSiR.

Koncert wzbudził gorący aplauz widowni

Po zakończeniu części artystycznej wielu gości, wśród nich m.in. wójt Gminy Świlcza, Adam Dziedzic i jego zastępca Sławomir Styka, radny Starostwa Powiatowego w Rzeszowie Sławomir Miłek, radni: Rady Gminy Świlcza – Natalia Więclaw i Marcin Czech komentowali z zachwytem występy młodych artystów, podkreślając rolę rodziców w rozwijaniu pasji dziecięcych i młodzieżowych Owacje na stojąco i przerywane gromkimi brawami występy radowały wszystkich.

Głos zabrał Wójt Gminy: – *Przypominę na początek jedną spośród wielu ważnych dat w działalności ludzkiej w każdym sołectwie, gdzie tra-*

dycja spotyka się z młodzieńczym zapalem i pozwala pod okiem profesjonalnych instruktorów, kształcić kolejne pokolenia wspaniałych tancerzy. Wciąż się rozrasta ruch artystyczny ludowy oparty na tradycjach otrzymanych od starszych pokoleń i osiąga kolejne sukcesy. Rok 1969 – pierwszy człowiek na Księżycu i pierwszy zorganizowany w Trzcianie w pierwszym na Rzeszowszczyźnie na początku tamtego wieku, tzw. Domu Ludowym przez M. i J. Dziedziców – Zespół Pieśni i Tańca Ludowego. Te tradycje trwają nadal. Zespół skupia obecnie uczestników, tańczących w kilku grupach tanecznych. Tancerze kształcą się pod kierunkiem fachowych instruktorów.

Zespół ma na koncie wiele sukcesów artystycznych oraz dużą liczbę występów krajowych i zagranicznych, a także udział w wielu imprezach kulturalnych i festiwalach o świato-

wym zasięgu. Wszystkie występy i zachwyty zgromadzonej publiczności, świadczą o jego popularności. Gratuluję i cieszę się sukcesami. Liczę na dalszy rozwój artystyczny.

Promocja polskiej kultury – zwłaszcza ludowej

Komentowano, by wyrazić uznanie dla pracy zespołu, efektu artystycznego koncertu oraz naprawić małe mankamenty, by życzyć dalszych sukcesów. Koncert obserwowali byli opiekunowie oraz byli członkowie zespołu. Nic dziwnego, że śpiewom płynącym ze sceny, często towarzyszyło „nucenie” na widowni. Zaprezentowały się wszystkie grupy od reprezentacyjnej do dziecięcej i znów reprezentacyjnej.

Zespół ma na koncie wiele sukcesów artystycznych oraz ogromną liczbę występów krajowych i zagranicznych, a także udział w wielu imprezach kulturalnych i festiwalach o światowym zasięgu. Wszystkie występy i zachwyty zgromadzonej publiczności, świadczą o jego popularności.

Zespół „Pułanie” od samego początku swoją działalnością promuje polską kulturę, rozpowszechniając folklor wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, prezentując polskie tańce narodowe i ludowe na scenach w kraju jak i za jego granicą, godnie reprezentując gminę z której się wywodzi. Gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów.

Fot. Paweł Styka

Wszystkie grupy, finał.

Przez ostatnie dwa lata w związku z pandemią Covid-19, obowiązywały liczne obostrzenia m.in. zakaz organizowania uroczystości z udziałem większej liczby osób, imprez plenerowych itp. Tak więc tegoroczne lato po pandemii jest dla wszystkich obywateli naszego kraju, powrotem do normalności we wszystkich dziedzinach naszej codziennej egzystencji.

Władysław Kwoczyński

Impreza plenerowa – po warszawsku

Nic więc dziwnego, że w sobotnie słoneczne popołudnie 25 czerwca 2022 r. do bratkowickiego parku podworskiego, przybyli licznie wraz z rodzinami mieszkańcy Bratkowic, ale także gminy Świlcza.

Właśnie tu w urokliwej scenerii parku, odbyła się po raz pierwszy, niecodzienna impreza plenerowa pod ciekawą nazwą „PARK”, pod którą kryje się Podróż Artystyczna Regionami Kulturowymi. A motyw przewodni tej imprezy to – *Stara Warszawa*.

Już na wstępie, prowadzący imprezę Adam Majka – dyrektor Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie powiedział m.in.: – *Wszystkie atrakcje zaprezentowane podczas niej, jak: katarzyniarz z papugą, iluzjoniści, szczudlarze, fotobudka, riksza, bryczka, kawiarnia – przenoszą nas w czasie do starej przedwojennej Warszawy. Wydałiśmy też – dodał dyrektor – okazjonalną gazetę pod nazwą „Kurier (niby)*

Warszawski (ale jednak Gminy Świlcza)”, którą wszyscy Państwo otrzymacie, od najmłodszych wiekiem członków Zespołu Pieśni i Tańca „Pułanie”, odgrywających rolę małych gazeciarzy podczas imprezy – poinformował A. Majka.

– *Będziemy zbierać pieniądze dla małej Poli z Białoleki, która choruje na rdzeniowy zanik mięśni SMA. Koszt leczenia tej choroby jest ogromny, na który nie stać rodziców. Proszą oni o pomoc i wsparcie. Przyjechali z tym, co mają – serduszka, cukierki. Również członkinie Zespołu „Pułanie” sprzedawać będą różyczki, by wesprzeć leczenie małej Poli – dodał.*

Co to jest „PARK”

Jak wyjaśniają organizatorzy – pod tym skrótem kryje się Podróż Artystyczna Regionami Kulturowymi. – *Jest to wydarzenie kulturalne, którego pomysł rodził się w naszych głowach już od dłuższego czasu. Szukaliśmy takiego rozwiązania, aby móc zintegrować zespoły, praktycznie z całej Polski, które są z nami zaprzyjaźnione. Poprzez organizowanie ogólnopolskiego konkursu tradycyjnego tańca ludowego, poznaliśmy wiele zespołów z różnych regionów Polski. I szukaliśmy takiego pomysłu, aby móc zrobić coś więcej z muzyką folkową, współczesną, ale także z folklorem...*

Wtedy wymyśliliśmy imprezę pod nazwą „PARK”. Mamy już opracowane logo – Podróż Artystyczna Regionami Kulturowymi. Dzisiaj po raz pierwszy tutaj w Bratkowicach – mam nadzieję, że również w tym samym miejscu w przyszłości, tu w bratkowickim parku, będziemy prezentować Państwu różne regiony Polski, zarówno folklor, muzykę, ale również tradycyjne jedło. Nasze grupy folk-

lorystyczne robią to już od dawna, prezentują ludowe tańce i przyśpiewki regionalne. Ale nam marzyło się coś więcej, coś co nie zamknie się na folklor, ale pójdzie dalej – we wszystko, co podkreśla wyjątkowość danego regionu. Dlatego zaczęliśmy w tym roku – pierwszą edycję, której motywem przewodnim jest Stara Warszawa. W kolejnych latach chcemy zabierać Państwa w dalszą ciekawą podróż, przez Małopolskę, Kielecczynę, czy nasze piękne Podkarpacie. Bez względu na to, w którym regionie zatrzymamy się w naszej podróży, będzie to PARK – pisany z wielkich liter, ale i ten lokalny, bratkowicki park podworski – mówił A. Majka.

Bogaty program artystyczny

Impreza rozpoczęła się po godz. 17.00, a prowadził ją Adam Majka – dyrektor GCKSiR, który powitał wszystkich zgromadzonych w parku mieszkańców, przedstawiając bogaty i interesujący program imprezy plenerowej. Już na wstępie widzowie oglądali z zaciekawieniem, premierę spektaklu pod tytułem „RETROspekcja” w wykonaniu Grupy Teatralnej „Tępis” ze Świlczy, a działającej przy GCKSiR. Grupą kieruje Karolina Salach. Spektakl ten, ze sporą dawką humoru, a opowiadający o dawnym życiu towarzyskim w starej Warszawie, kobiecych plotkach, intrygach, towarzyskich gafach, romansach itp. Humoreskę przedstawiono w czterech odsłonach. Widzowie oglądali spektakl, nagradzając aktorów gromkimi brawami.

W przerwach pomiędzy odsłonami widzowie, chętnie uczestniczyli w warsztatach obejmujących przyśpiewki starowarszawskie, a prowadziła je Justyna Król – aktorka Teatru im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie. Organizatorzy przygotowali okolicznościowe śpiewniki z przyśpiewkami starej Warszawy, dzięki czemu wszyscy mogli włączyć się do wspólnego śpiewu. Akompaniowała Kapela Ludowa z Trzciany. Ponadto uczestnicy imprezy zostali zaproszeni do udziału w warsztatach tanecznych, które prowadził Piotr Drozd – doświadczony instruktor tańca ludowego, tancerz i wokalista trzciańskiej Kapeli Ludowej „Olsza”. W warsztatach wzięli widzowie, wspólnie z doświadczonymi tancerzami Zespołu „Pułanie”. Dla wszystkich była to doskonała zabawa.

Około godz. 20.00 na scenie plenerowej pojawił się Adam Dziędzic – wójt Gminy Świlcza, który dokonał oficjalnego otwarcia imprezy w Bratkowicach. Powitał on wszystkich uczestników, a jednocześnie po-

dziękował Ochotniczym Strażom Pożarnym i Kołom Gospodyń Wiejskich, za włączenie się w organizację i przebieg imprezy.

Następnie widzowie podziwiali pokaz tańców starej Warszawy w wykonaniu grup folklorystycznych, działających przy GCKSiR: Zespołu Pieśni i Tańca *Pułanie*, Grupy Obrzędowej im. Marii i Józefa Dziedziców oraz Kapeli Ludowej. Za swój żywiolowy występ tancerze, otrzymali duże brawa od publiczności.

Po tym niezwykle widowiskowym pokazie umiejętności tanecznych i wokalnych zespołów, jako gwiazda wieczoru – wystąpiła Warszawska Orkiestra Sentymentalna, która podczas swego występu, wykonała dawne melodie polskiej przedwojennej rewii i kabaretu. Zarówno wokalistka, jak i członkowie Orkiestry nagradzani byli oklaskami po każdej wykonanej piosence. W trakcie ich występu na podłogę przed sceną wchodziły coraz to nowe tańczące pary.

Na zakończenie Orkiestra otrzymała nieustające brawa, które zmusiły niejako Orkiestrę do bisowania. Nic więc dziwnego, że czas występu Zespołu nieco się wydłużył w czasie. Schodząc ze sceny muzycy, kłaniając się dziękowali publiczności za gromkie oklaski, a wokalistka ze wzruszeniem powiedziała – *To kolejne miejsce w Polsce, gdzie zostaliśmy tak serdecznie przyjęci przez lokalną publiczność, za co bardzo dziękujemy.*

Kilkanaście minut po godz. 22.00 widzowie, podziwiali efektowne fairshow, czyli pokazy ognia w wykonaniu doświadczonego fajerszołowca z Poznania. To było niezwykle wieczorne widowisko plenerowe, w którym główną rolę odgrywały dynamiczne i przestrzenne obrazy ogniowe.

Po tych emocjonujących pokazach „zabawy” z ogniem, polykania noża, fajerwerków – widzowie jeszcze przez długą chwilę byli pod wrażeniem trzymającego w napięciu i niebezpiecznego z pozoru pokazu. Nad bezpiecznym przebiegiem widowiska z ogniem w tle, czuwali miejscowi strażacy.

Na zakończenie imprezy w bratkowickim parku odbyła się potańcówka z Zespołem Muzycznym „Klimat”. Chętnych do tańca nie brakowało, dlatego zabawa nieco się przedłużyła.

Impreza była doskonale przygotowana i przeprowadzona, a nad jej prawidłowym i bezpiecznym przebiegiem czuwali m.in. Strażacy z Bratkowice, Mrowli i Trzciany, Zespół Pogotowia Ratunkowego, Policja i Firma Ochroniarska. Organizatorami imprezy byli wspólnie: Urząd Gminy Świlczy i Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie, a partnerem – Fundacja PZU.

Podziękowanie należy się Kołom Gospodyń Wiejskich m.in. z Bratkowic, Błędowej Zgłobieńskiej, Świlczy i Woliczki, za kulinarną oprawę imprezy oraz pracownikom GCKSiR za ciężką pracę i logistyczne przygotowanie imprezy.

Organizatorzy zapowiadają, że w przyszłym roku, także w bratkowickim parku podworskim, odbędzie się kolejna edycja z cyklu Podróż Artystyczna Regionami Kulturowymi. Tym razem poznamy podhalańską kulturę, zwyczaje, tradycje i jadło, a wszystko to okraszone będzie góralską żywiolową muzyką, tańcami i przyśpiewkami.

Fot. Krzysztof Sowa

Agnieszka Draus

Kino plenerowe – wakacyjna rozrywka dla kinomanów

Od dwóch lat w okresie wakacyjnym w gminie Świlcza odbywają się seanse kina plenerowego. Celem realizacji projektu przez GCKSiR Gminy Świlcza jest aktywizacja i integracja mieszkańców gminy.

Zapewnienie pozytywnej rozrywki i ewentualne edukowanie społeczności możliwy byłby poprzez odpowiedni dobór repertuaru.

Kino letnie wpisało się już na stałe w wakacyjny repertuar imprez kulturalnych. Mieszkańcy gminy będą mogli co roku brać udział w wydarzeniu. Organizacja kina letniego oraz podobnych wydarzeń o charakterze plenerowym zapewni lokalną atrakcję na okres wakacji dla każdej grupy wiekowej.

Podczas tegorocznych wakacji odbyły się trzy edycje kina. Pierwszy 2 lipca na stadionie sportowym w Trzcianie, drugi 16 lipca na stadionie w Woliczce, a trzeci i zarazem ostatni w tym roku 6 sierpnia na stadionie w Świlczy. Widzowie mieli okazję obejrzeć filmy familijne „Jak zostać kotem”, „Piotruś Pan i Alicja w Krainie Czarów” oraz „Wakacje Mikołajka”.

Udział w wydarzeniu był bezpłatny, jednak liczba leżaków ograniczona. Nie przeszkadzało to naszym mieszkańcom, którzy chętnie przychodzili na wydarzenia zaopatrzeni w kocyki lub korzystali z siedzisk na stadionach sportowych. W każdej miejscowości w „w sali plenerowej” można było zakupić napoje chłodzące i słodczyce.

Za rok powrócimy z letnim kinem w kolejnych miejscowościach naszej gminy.

Kino plenerowe w Trzcianie...

...Woliczce...

■ i w Świlczy.

Tradycja pikników wywodzi się z Francji. W języku francuskim zwrot pojawił się pod koniec XVII wieku i oznaczał wspólny posiłek, czyli w plenerze, na który każdy przynosi coś od siebie, by skubnąć, uszczknąć, dziobnąć. Etymologia wyrażenia potwierdza lekki charakter pikniku, na którym je się drobne przekąski: naleśniki ser, sałatki, owoce i ciasteczka i bawi weselo.

Agnieszka Draus

Piknik integracyjny zespołów artystycznych

Jak czynić świat lepszym i weselszym?

W dniu 12 czerwca br. w Parku Podworskim w Bratkowicach odbył się piknik rodzinny dla członków ruchu amatorskiego działającego w Gminnym Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcanie. W pikniku uczestniczyły grupy dziecięce Zespołu Tanecznego „Koloret”, dziecięcego Chóru „Kantuski”, Zespołu Pieśni i Tańca „Pułanie” oraz Grupy Teatralnej „Tespis” wraz z rodzicami. Choć letnia pogoda bywa kapryśna i trudno przewidzieć czy i kiedy pojawi się deszcz, było pysznie, weselo i gwarno.

Konkurencje sportowe „na weselo” i atrakcje artystyczne

W trakcie pikniku odbywały się konkurencje sportowe, w których startowały dzieci wraz z rodzicami. Były to głównie konkurencje drużynowe, tj.: przeciąganie liny, bieg na nartach, przenoszenia kubeczkiem wody z wiaderka do wiaderka na czas, slalom z miotłą i piłką między pachołkami, a także sztafeta (bieg) z surowym jajkiem na łyżce. Dużym zainteresowaniem cieszyły się strzały na bramkę po wcześniejszym pięciokrotnym kręceniu się na „tyczce”. Dodatkowo dzieci skorzystały z różnych przygotowanych na tę okazję atrakcji: paintball, zjeżdżalnie oraz spędziły aktywnie czas z p. animatorką. Grupa taneczna „Koloret” zaprezentowała swoje układy taneczne. Dzień wcześniej odbył się w GCKSiR w sali widowiskowej w Trzcanie koncert grupy inspirowany muzyką różnych regionów świata.

Promujemy się i zapraszamy!

Warto zaznaczyć że GCKSiR jest miejscem spotkań wielu pokoleń miłośników sztuki i hobbystów skupionych w 13 grupach amatorskiego ruchu artystycznego oraz zajęciach sportowych, jak: zumba, aerobik czy siłownia. Prowadzone przez fachowych instruktorów zajęcia odbywają

się w 6 miejscowościach Gminy Świlcza: Bratkowicach, Dąbrowie, Rudnej Wielkiej, Świlczy, Mrowli i Trzcanie.

W Gminnym Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcanie działa Chór mieszany „Cantus”, Chór dziecięcy „Kantuski”, Chór mieszany „Gama”, Chór mieszany „Gaudeamus”, Chór męski „Resonantae”, Grupa Obrzędowa im. Józefa

fa i Marii Dziedziców, Grupa Teatralna „Tespis”, Kapela GCKSiR, Koło Filmu Amatorskiego, Młodzieżowa Kapela GCKSiR, Zespół Muzyczny „Silver Tone”, Zespół Pieśni i Tańca „Pulanie”, Zespół Taneczny „Koloret”.

Na początku nowego roku szkolnego 2022/23 odbędą się nabory do ww. zespołów. O szczegółach będziemy na bieżąco informować w mediach społecznościowych.

Bardzo serdecznie zapraszamy do skorzystania z naszej oferty.

Karolina Salach

„W podróży dookoła świata”

GCKSiR w Trzcanie, 11 czerwca 2022 r.

Panie i Panowie, tu mówi kapitan. Lecimy dziś w podróż dookoła świata. Państwa przewodnikami będą tancerki i tancerze Zespołu Tanecznego „Koloret”. Prosimy zapiąć pasy, odprężyć się i cieszyć się podróżą.

11 czerwca 2022 roku w sali widowiskowej Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Trzcanie odbył się koncert Zespołu Tanecznego Koloret „W podróży dookoła świata”.

Każde lądowanie ubarwione zostało powitaniem w miejscowym języku, flagami kraju, do którego się przenieśliśmy i jego krótkim opisem. A potem rozpoczynała się muzyczno-taneczna uczta. Przy dźwiękach muzyki klasycznej, tradycyjnej i popularnej, w różnobarwnych strojach, młodzi tancerze prezentowali przygoto-

wywane przez ostatnie miesiące układy choreograficzne.

„Koloret” to 10 grup w 3 miejscowościach – Bratkowicach, Rudnej Wielkiej i Świlczy – prowadzonych przez choreografa – Ewę Chmaj. Doskonala swoje umiejętności na cotygodniowych próbach, wzbogacając swój warsztat o nowe kroki taneczne, figury choreograficzne z pogranicza akrobatyki i tańca, a przy tym budując fantastyczną atmosferę, dzięki której wszyscy tancerze – od najmłodszych (na zajęcia przychodzą nawet 5-latk!) po najstarszych (18-latk!) czują jedność w grupie.

Muzyczna podróż po kontynentach

Muzyczne występy rozpoczęliśmy od Stanów Zjednoczonych układem grupy reprezentacyjnej do utworu Fran-

ka Sinatry „New York, New York”, tuż po nim grupa starsza z Bratkowic zatańczyła w rytm piosenki „Candyman” Christiny Aguilery.

Następnie do Brazylii zabrały publiczność grupy ze Świlczy. Młodsza porwała nas w rytm gorącej samby „Samba de Janeiro”, starsza na szaloną fiestę przy dźwiękach „Eo, ea”.

Wycieczkę po Hiszpanii zaczęliśmy od choreografii do klasycznego utworu „España Cani” w wykonaniu młodszej grupy z Rudnej Wielkiej. W zgoła odmiennej, a jednak nadal hiszpańskiej odsłonie zaprezentowała się starsza grupa z Bratkowic w układzie do współczesnej piosenki „Acapella”.

Na chwilę opuściliśmy Europę i udaliśmy się do upalnej Afryki. Zatrzymaliśmy się w Tanzanii, gdzie grupy z Bratkowic zabrały nas na safari. Najmłodsza grupa w kocich przebraniach porwała publiczność przy muzyce „The Lion sleeps tonight”, a na-

Grupa starsza Bratkowice

Grupa starsza Świlcza

Grupa młodsza Rudna Wielka

Grupa starsza Bratkowice

Grupa najmłodsza Bratkowice

Grupa średnia Bratkowice

Grupa starsza Rudna Wielka

Grupa najstarsza Bratkowice

Grupa reprezentacyjna

Finał

stępnie klimat podtrzymały grupa młodsza z układem do piosenki „Pump me up” oraz grupa średnia w energicznym „Koti ko”.

Charakterystyczne stroje i muzyka Indii pozwoliłyby nam na rozpoznanie naszego kolejnego przystanku nawet bez jego prezentacji. Obie zaprezentowane choreografie – zarówno „Dilbor” grupy starszej z Rudnej Wielkiej, jak i „Jai ho” grupy najstarszej z Bratkowic podkreśliły klimat miejsca.

Na koniec wróciliśmy do Europy, do Włoch, gdzie zamykając swoją klamrę, w ostatnim układzie wieczoru zaprezentowała się grupa reprezentacyjna. W hicie ostatnich lat „Bella ciao” znakomicie oddała włoski klimat.

Koncert, takie jak ten, są podsumowaniem pracy całego roku arty-

stycznego, wielu miesięcy i tygodni ciężkiej pracy. Jej efektem są zsynchronizowane choreografie, przemyślane układy, kroki i przejścia, dopracowane najmniejsze ruchy, kierunek, w którym ma poruszyć się ręka czy noga. To, co jest niewidoczne dla publiczności i pozostaje na salach prób to litry potu, elementy choreografii powtarzane niezliczoną ilość razy, aż będą takie, jak być powinny. To niezrządki – bezsilności, zmęczenia, ale i radości. To mnogość uścisków, uśmiechów, rozmów. To wsparcie uzyskiwane od kolegów, koleżanek i choreografa.

Był ten koncert, co najważniejsze, ogromnym podziękowaniem. Podziękowaniem dla rodziców, którzy nieustrudzenie przywożą swoje pociechy na zajęcia, bez względu na porę roku, pogodę czy zmęczenie obowiązkami

zawodowymi i domowymi. Podziękowaniem dla tancerzy, którzy z ochotą ponoszą trud pracy artystycznej, a których jedynym wynagrodzeniem są oklaski i wyrazy podziwu. Podziękowaniem dla instruktora, mającego dla swoich podopiecznych zawsze miłe słowo. Choreografa, który tworząc 10 układów tanecznych, zna je na pamięć. Którego cierpliwie tłumaczy, pokazuje i powtarza, z troską o całą grupę, ale i o każdego tancerza z osobna.

Panie i Panowie, tu mówi kapitan. W imieniu całej załogi dziękuję, że wybrali Państwo lot z nami. Mamy nadzieję, że spotkamy się przy okazji kolejnych podróży. Do zobaczenia.

Patryk Rak

Hej, góry nasze, góry, a my w nich – z doliny...

W dniach 10-12 czerwca 2022 r. odbyło się zgrupowanie Chóru Miejszanego „Gama”, zrzeszonego w Gminnym Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie, a działającego w parafii rzymskokatolickiej Świlcza.

Grupa chórzystów wraz z dyrygentem i osobami towarzyszącymi udała się do Lassakówki w Suchem nieopodal Zakopanego, by oprócz wieczornych prób oraz aktywnego spędzania czasu u podnóża Tatr omówić plany związane z dwudziestym rokiem działalności zespołu.

Prognozy pogody nie napawały optymizmem przed wyjazdem, ale deszcz przestał padać, a mgła odsłoniła skaliste szczyty, gdy wysiedliśmy na miejscu z autokaru. Przed wieczorną próbą udaliśmy się do Term Chochołowskich, a sobotę spędziliśmy w Zakopanem przemierzając Dolinę Strążyską, relaksując się na Krupówkach i odwiedzając Krzeptówki.

W niedzielę, korzystając z pięknej pogody, udaliśmy się na Marysiną Polaną, gdzie z wieży widokowej można było podziwiać górską panoramę od Hawrania po Jezioro Orawskie. Kilkaście kroków dalej widać było już

bacówkę, z której unosił się dym i zapach wędzonego sera. Konsumując górskie specjały i podziwiając krajobrazy „ładowaliśmy baterie” przed powrotem do podrzeszowskiej codzienności. ■

W dniu 25 sierpnia 2022 roku o godzinie 9.00 członkowie Grupy Obrzędowej im. Marii i Józefa Dziedziców, jak zwykle uśmiechnięci, pełni optymizmu i radości ze wspólnego wyjazdu wyruszyli ze Trzciany na zgrupowanie do miejscowości Groń koło Zakopanego.

Krystyna Łoboda

Zgrupowanie Grupy Obrzędowej im. Marii i Józefa Dziedziców

Po przybyciu na miejsce, zakwaterowaniu się i zjedzeniu obiadu (choćby głodny nikt nie był, bo członkinie Grupy wzięły ze sobą mnóstwo wspaniałych, domowych przysmaków, takich jak pieczony w domu chleb ze smalcem, ciasta, domowej roboty wędliny, ogórki, papryka, a nawet koreczki i sałatki). Po krótkim odpoczynku, korzystając z bliskiej odległości Termy Bania w Białce Tatrzańskiej wszyscy udali się w jej kierunku. Czternaście basenowych niecek, zjeżdżalnie, gejzery, armatki

wodne, jacuzzi, sztuczne fale gwarantowały w Termie Bania świetny relaks i wodną zabawę na najwyższym poziomie.

Atrakcje rekreacyjne i relaksacyjne

Wszystkie te atrakcje działają niezależnie od pogody i temperatury na dworze. Wodę wykorzystywaną w basenach pozyskuje się z głębokości 2500 metrów. Górskie otoczenie,

magiczny widok na panoramę Tatr Wysokich, cisza, spokój i szczególnie bogata oferta rekreacyjno-relaksacyjna, to rzeczy, które charakteryzują Banię. Podzielona jest na strefy: zabawy, letnią, relaksacyjną, saunarium oraz medical SPA. Każdy członek Grupy Obrzędowej znalazł tu to, co lubił najbardziej. Rozluźnieni, zrelaksowani „Obrzędowiaci” utopiwszy wszystkie troski i smutki w basenach wrócili na miejsce zakwaterowania, gdzie czekała kolacja i próba taneczna oraz wokalna.

Wyjazd na Słowację

Następnego dnia w programie zgrupowania wyjazdowego był przejazd na Słowację i zwiedzenie Jaskini Bielańskiej oraz spacer „w koronach drzew”. Jaskinia Bielańska – narodowy pomnik przyrody, znajdujący się w Tatrach Bielskich na północnym stoku Kobyłego Wierchu w administracyjnych granicach miasta Wysokie Tatry.

Leśna droga do Jaskini Bielańskiej prowadzi z gminy Kotlina Tatrzańska. Do jej wejścia, które jest 890 m n.p.m. można dotrzeć ścieżką z Tatrzańskiej Kotliny, pokonując różnicę poziomów 122 m. Dojście do jaskini zajmuje ok. 25 minut. Jest to jaskinia najczęściej odwiedzana spośród udostępnionych jaskiń na Słowacji. Oprócz dziwacznych form skalnych występuje w niej kalcytowa sintrowa ornamentyka. Zainteresowanie atrakcjami przyrodniczymi tej jaskini trwa ponad 125 lat, ale okoliczności jej powstania nie są do dziś w pełni wyjaśnione. Trasa turystyczna ma długość 1370 m. Na trasie jest 860 schodów. Zwiedzanie zajmuje około 70 minut. Temperatura powietrza waha się od 5 do 6,3 stopni Celsjusza.

Wybierając się na zwiedzanie jaskini trzeba pamiętać o odpowiednim ubiorze. Podczas zwiedzania warto zwrócić uwagę na naciekowe wodospady oraz pagodowe stalagmity, sta-

laktyty i inne interesujące formy jaskiniowych ozdób.

Jednym z przystanków na trasie w czasie zwiedzania jest śpiewalnia, którą nazwano tak dzięki dźwiękom, jakie wydają kropelki spadającej wody na powierzchnię jeziora. W związku z panującymi tu wyśmienitymi warunkami akustycznymi są tam organizowane koncerty muzyki poważnej. Trudno było powstrzymać słów zachwyty, gdy wokół był tak wspaniały widok. Członkowie Grupy wyszli z jaskini oczarowani pięknem i wspaniałością przyrody.

Kolejnym punktem programu na ten dzień był spacer „w koronach drzew”. Ścieżka w „koronach drzew” na Słowacji jest jedną z największych atrakcji przy granicy i niedaleko Zakopanego. Znajduje się bowiem w odległości 40 km od Zakopanego. Ścieżka w „koronach drzew”, po słowacku chodnik „korunami stroma” usytuowana jest na granicy Pienin i słowackiej strony Tatrzańskiego Parku Narodowego na grzbiecie Magury Spiskiej.

Do ścieżki trzeba trochę podejść. Można wyjechać koleją gondolową. Wyjazd trwa ok. 7 minut. Na ścieżce postawiono wieżę widokową, skąd można podziwiać wierzchołek Tatr Bielskich, Pienin oraz malownicze Zamagurie. Spacer w „koronach drzew” na Słowacji to możliwość przejścia przez most, zawieszony wysoko nad ziemią i podziwianie zapierających dech w piersiach widoków. Spacer

ten pozostawił w pamięci i sercach członków Grupy Obrzędowej niezapomniane wrażenia. Zachwyceni urokiem przyrody turyści z „Obrzędówki” wrócili do Gronia na kolację i wieczorne próby.

Na Sarniej Skale

W związku z panującą cały czas podczas wyjazdu piękną pogodą, sprzyjającą wyprawom w góry następnego dnia po śniadaniu Grupa postanowiła wyprawić się na Sarnią Skalę. Trasa postrzegana jest jako krótka i przyjemna.

Zważywszy na średni wiek członków Grupy Obrzędowej, sięgający sporo powyżej osiemnastu lat, a i niektóre przypadłości zdrowotne było to spore wyzwanie dla wszystkich. Sarnia Skąła (1377 m n.p.m.) jest szczytem reglowym, położonym w bezpośredniej bliskości Zakopanego.

Bo „w kupie” siła

Tam, gdzie szczerą przyjaźń wszystkim jest dobrze, a cóż wart jest sam jeden człowiek na świecie. Szczęśliwi, zadowoleni, dumni z siebie i innych, że każdy dał radę, członkowie Grupy Obrzędowej wró-

To najbardziej oblegany i znany punkt widokowy na całej Ścieżce nad Regłami – ścieżce, która łączy niemal wszystkie doliny Polskich Tatr Zachodnich. Do popularności Sarniej Skąły przyczynia się nie tylko sąsiedztwo Zakopanego, ale także wspaniała panorama, której głównym atutem jest niczym nie zmącony widok na potężną północną ścianę

Giewontu. Sarnią Skąłą polecieć można każdemu, kto rozpoczyna przygodę z Tatrami. Otoczenie wody i bliskość natury Sarniej Skąły stanowią świetną formę relaksu połączonego z aktywnością. Nazwa „Sarnia Skąła” pochodzi od jednej ze skalnych formacji, która przypomina sarnę. Po czterogodzinnym marszu z krótkim odpoczynkiem wszystkim członkom trzciańskiej grupy udało się szczęśliwie zejść do Zakopanego i przejść przez Krupówki, gdzie zaopatrzywszy się w drobne pamiątki doszli do czekającego autobusu. Chwilami nie było łatwo na trasie, ale zaprzyjaźniona grupa wspierała się słowem, owocami czy innymi przekąskami. Wydaje się, że gdyby przyszło nawet kogoś nieść „Obrzędowiaczy” daliby radę.

cili do Gronia. Kolacja po tak wyczerpującym marszu smakowała cudownie, a próba była już tylko woalkna.

Następnego dnia po Mszy świętej i zakupieniu w pobliskiej baczowce świeżych oscypków, specjalnie przygotowanych przez zaprzyjaźnionego

bać, grupa wyruszyła w stronę swoich domów, gdzie dotarła szczęśliwie o godzinie 17.00.

Podsumowując, zgrupowanie Grupy Obrzędowej w Groniu moge stwierdzić, że było bardzo udane. Uczestnicy wyjazdu mieli okazję aktywnie odpocząć, zrelaksować się i nabrać nowych sił do dalszego działania na rzecz kultywowania zwyczajów i obrzędów w naszej Gminie, a także zacieśnić przyjazne więzi, które łączą grupę od wielu, wielu lat. Trasa wyjazdu śladami grupy po Zakopanem i Słowacji może zainspirować do takiej wycieczki innych mieszkańców naszej Gminy, czego członkowie Grupy Obrzędowej życzą, polecają i są pewni wielu wspaniałych doznań.

Grupa Obrzędowa im. Marii i Józefa Dziedzic ze Trzciany działa w ramach Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Trzcianie i w związku z tym pragnie serdecznie podziękować Adamowi Dziedzicowi – wójtowi Gminy Świlcza oraz Adamowi Majce – dyrektorowi Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Trzcianie za zorganizowanie i dofinansowanie zgrupowania w Groniu oraz wszelką pomoc i wsparcie, świadczone na rzecz grupy. Dzięki temu jej członkowie mają możliwość rozwijać swoje pasje, poznawać nowe

miejsca, spotykać wspaniałych ludzi ale i rozstawać naszą piękną Gminę Świlcza.

W tym roku przypada 200. rocznica pierwszego wydania „Ballad i romansów” Adama Mickiewicza. W związku z tym rok 2022 został ustanowiony przez Sejm RP Rokiem Romanizmu Polskiego.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Karolina Salach

„Balladą malowane”

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Organizacja konkursu form sztuki wizualnej
i wystawa prac „Balladą malowane”

Twórczość romantyków zajmuje szczególne miejsce w naszej kulturze i historii. Romantyzm przyniósł Polsce genialnych twórców i wybitne dzieła. Ukształtował patriotyzm, duchowość i postawę moralną Polaków. W romantyzmie zrodziła się fundamentalna dla naszego narodu idea niepodległościowa, realizowana we wszystkich działaniach zmierzających do odzyskania i umocnienia suwerennej Ojczyzny w 1918 roku oraz obecna we wszelkiej późniejszej walce o wolną Polskę.

Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcionce pozyskało środki na realizację zadania pn. **Organizacja konkursu form sztuki wizualnej i wystawa prac „Balladą malowane”**. Koszt zadania to 13 000 zł, z czego dotacja otrzymana ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu rządowego „Ballady i romanse” wyniosła 10 000 zł.

Program zakładał upamiętnienie wydania „Ballad i romansów”

w pierwszym tomie „Poezji” Adama Mickiewicza w dwusetną rocznicę tego wydarzenia. Miał wesprzeć finansowo przedsięwzięcia artystyczne: literackie, teatralne, ale także i te z dziedziny sztuk wizualnych, którego to przykładem jest zorganizowany i rozstrzygnięty przez GCKSiR konkurs form sztuki wizualnej „Balladą malowane” połączony z wystawą prac.

i romansom” – ich pierwszemu wydaniu i zawartym w tomie utworom. Ułatwiło to przybliżenie idei konkursu, ale także zrozumienie inspiracji, które przyświecały autorom podczas tworzenia ich prac. Otwarta w tym dniu wystawa wszystkich zgłoszonych dzieł jest okazją do wspierania talentów i promowania początkujących artystów.

Laureaci otrzymali pamiątkowe dyplomy, a także statuetki i nagrody finansowe w całości finansowane ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości określonej w protokole z posiedzenia komisji konkursowej.

Realizacja tego zadania przyczyniła się do upamiętnienia tak ważnej w polskiej kulturze rocznicy i popularyzacji dzieł zebranych w „Balladach i romansach”. Wpłynęła także pozytywnie na aktywizację wokół działań kulturalnych i rozwój kreatywności.

**Protokół posiedzenia Jury
Konkursu form sztuk wizualnej
„Balladą malowane”**

**GCKSiR w Trzcionce,
31 sierpnia 2022 r.**

Inspirowane twórczością Adama Mickiewicza prace konkursowe służyły do siedziby Gminnego Centrum Kultury do 28 sierpnia od osób indywidualnych, ale także z Gminnego Klubu Seniora w Trzcionce, Środowiskowego Domu Samopomocy w Woliczce oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Trzcionce.

31 sierpnia odbyło się posiedzenie komisji konkursowej, a 6 września gala konkursowa. Wygłoszony został wykład poświęcony „Balladom

Jury w składzie:

Barbara Porczyńska – malarka, absolwentka filologii polskiej na PWSZ w Przemyślu oraz Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego, dyplom z wyróżnieniem w pracowni malarstwa prof. S. Białogłowicza. Dwukrotna stypendystka Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Obecnie doktorantka Szkoły Doktorskiej UR. Czynnie bierze udział w wystawach krajowych i międzynarodowych, gdzie zdobywa liczne nagrody, m.in. Lon-

don Art Biennale 2021, Nagroda Art Museum of Chianciano Terme Award i City of Art Award. Uczestniczka plebiscytów międzynarodowych oraz projektów takich jak „Moja matka moja córka” autorstwa Magdaleny Ujmy i Agnieszki Bartak-Lisikiewicz czy „W głębi obrazu” autorstwa Jadwigi Sawickiej i Łukasza Huculaka. W latach 2011-2018 redaktor naczelna biuletynu informacyjnego rzeszowskiego okręgu ZPAP „Sztuka i Życie”. Autorka idei „MaMalarka”. Interesuje ją stan pomiędzy sztuką a codziennością. Pośród byciem matką i malarką. Na motywach jej twórczości powstał film pt. „MAMALARKA” w reż. K. Mazurkiewicz, przewodnicząca jury.

Miłosz Hołody – absolwent filozofii i doktorant na Uniwersytecie Rzeszowskim, zainteresowany kinem, sztuką współczesną i wizualnymi formami poetyckimi. Zrealizował trzy wystawy indywidualne: Cukierki ze słów (RIK, 2017), Angielski spacer (WiMBP w Rzeszowie, 2018), Pij swój uśmiech (KBP, 2019) oraz brał udział w trzech zbiorowych. Publikował w pismach literackich: Cegła, Helikopter, Inter, Stoner Polski, Drobiazgi. Był uczestnikiem Pracowni Otwartej Biura Literackiego (2018). Tworzy pod pseudonimem „Miłosz jest piękny”

Barbara Biała-Sowa – społeczniczka, została wciągnięta do świata fotografii przez męża i od tej pory tworzy

wraz z nim The Owls Photography. Fotografuje ludzi i ich emocje. po zapoznaniu się z 20 pracami konkursowymi (10 prac dziecięcych i 10 prac osób dorosłych) postanowiło przyznać następujące nagrody i wyróżnienia płatne ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W kategorii form płaskich

Kategoria dzieci:

Równorzędne wyróżnienie II stopnia w wysokości 75 zł otrzymuje Antoni Biel, Maja Słodzińska, Hanna Kopiec. Równorzędne wyróżnienie I stopnia w wysokości 150 zł otrzymuje Karolina Biel, Milena Janczycka, Alicja Woźny.

Równorzędną trzecią nagrodę w wysokości 250 zł otrzymuje Olga Kawalec, Emilia Woźny.

Drugą nagrodę w wysokości 400 zł otrzymuje Marta Pomianek.

Pierwszą nagrodę w wysokości 500 zł otrzymuje Emilia Pomianek.

Kategoria dorośli:

Wyróżnienie II stopnia w wysokości 75 zł otrzymuje Edyta Nabożny-Biel. Równorzędne wyróżnienie I stopnia w wysokości 150 zł otrzymuje Maria Salach, Tadeusz Piel, Anastazja Cioch.

Równorzędną trzecią nagrodę w wysokości 250 zł otrzymują Krystyna Szczepanik i Czesława Mazurkiewicz, Krystyna Pomianek, Barbara Cioch.

Drugą nagrodę w wysokości 400 zł otrzymuje Marek Orzech.

Pierwszą nagrodę w wysokości 500 zł otrzymuje Magdalena Kozdęba.

W kategorii form cyfrowych

Kategoria dorośli:

Wyróżnienie w wysokości 150 zł otrzymuje Robert Lis.

W kategorii wiekowej „młodzież” oraz kategorii form przestrzennych nie zgłoszono prac. Jury nie przyznało w nich nagród.

Ponadto podczas konkursu uczestnikom wręczono upominki w postaci statuetek płatnych ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Jury wysoko ocenia poziom przygotowania merytorycznego i organizacyjnego konkursu oraz sprawne jego przeprowadzenie, a także docenia stworzenie możliwości rozwijania kreatywności, uzdolnień plastycznych, wrażliwości artystycznej, a także wspieranie początkujących artystów i promowanie talentów.

Szczególne podziękowania Jury kieruje pod adresem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za przyznanie środków finansowych na realizację konkursu oraz Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie za organizację wydarzenia.

Dorota Jędral

„Do szczęścia człowiekowi potrzeba ogrodu i biblioteki”.

(Cyceron)

Od niedawna Trzciana słynie z odmienionej i tętniącej życiem biblioteki. Dzięki zdobytym środkom inwestycyjnym Gminy Świlcza wyremontowano i zaadoptowano były budynek spichlerza na nowa siedzibę Gminnej Biblioteki i Gminnego Klubu Seniora, dzięki którym ośrodek stał się komfortowy i przestronny. Staramy się angażować w środowisku i spełniać indywidualne prośby oraz życzenia. Na bieżąco śledzimy nowości wydawnicze. Cały czas myślimy o czytelnikach, których zdążyliśmy poznać dzięki czemu dopasowujemy książki pod ich upodobania.

Biblioteka jest też inicjatorem wielu wydarzeń kulturalnych i imprez.

Wśród nich są spotkania z pisarzami, wycieczki, konkursy, wystawki, zajęcia wakacyjne liczne warsztaty zarówno dla dorosłego czytelnika jak i dla młodszego.

Biblioteka idąc z duchem czasu, mimo 65 lat na karku jest także otwarta na nowości, w tym te związane z komputeryzacją. Stoiska komputerowe z dostępem do Internetu to już powszechny widok w tej księżnicy.

Wakacje się skończyły... wakacyjnych wspomnień czar.

Na poprawę humoru chcemy przypomnieć Czytelnikom „Trzcionki”, jak bawiliśmy się i uczyliśmy jednocześnie podczas tegorocznych wakacji.

Jak co roku w lipcu i sierpniu w Gminnej Bibliotece Publicznej w Trzcianie zorganizowano wakacyjne spotkania dla wszystkich tych, którzy swój wolny czas chcieli spędzić z nami. Było twórczo, kreatywnie i ciekawie. Głównym celem warsztatów jest dobra zabawa z książką, rozwijanie umiejętności plastycznych, kreatywności i wyobraźni.

W trakcie bibliotecznych spotkań dzieci uczestniczyły w zajęciach literackich, plastycznych i ruchowych. Rozwiązywały zagadki i rebusy,

wszystkim dobrze się bawiły, a wszystkim to po to, by wykształcić u najmłodszych nawyk czytania i obcowania z książką. Wakacyjne zajęcia dostarczyły uczestnikom dużo pozytywnych wrażeń, jak i przydatnej wiedzy.

Przygotowaliśmy cykl zajęć kreatywnych, które stały się okazją do twórczego spędzania czasu wolnego w gronie rówieśników. Dzięki różnorodności zajęć najmłodszy mogli rozwijać swoją wyobraźnię i umiejętności manualne a także poznawać nowe techniki plastyczne. Pod czujnym okiem p. Doroty i p. Weroniki spod ręki uczestników wyszły piękne i oryginalne prace takie jak: słóiczki malowane specjalnymi farbami do szkła, skrzyneczki na kwiaty, odlewy gipsowe i obrazki z powerteksu.

Podczas wakacyjnej zabawy nie zabrakło pieczonej kiełbaski na ognisku i pysznych muffinek.

Były również nietypowe zajęcia z p. Kasią. Robili uczestnicy masło w tradycyjnej maselnicy i piekli chleb na zakwasie drożdżowym.

Zajęcia edukacyjne na temat historii oświecenia, „od iskry do żarówki” poprowadził p. Krystian, dzieląc się swoją wiedzą i znaleziskami, jakie posiada. Największym zainteresowaniem zarówno ze strony chłopców, jak i dziewczynek cieszył się stolik z akcesoriami do survivalu. Uczestnicy warsztatów z zainteresowaniem oglądali krzesiwa, saperki, filtry do wody oraz wiele innych ciekawych gadżetów umożliwiających przetrwanie w dziczy.

Sąsiedzkie spotkania

W czasie wakacji mieliśmy również przyjemność gościć świetlicę socjoterapeutyczną, a z ich uczestnikami tworzyliśmy wspaniałe rękodzieła, które przyniosły wszystkim masę satysfakcji.

Projekt „Ładne Kwiatki”

Nie zabrakło również atrakcji dla dorosłego czytelnika – już kolejny raz w ramach współpracy z Urzędem Gminy Świlcza w naszej bibliotece odbywają się warsztaty z profesjonalną florystką Elżbietą Kosydar. Spotkania odbywają się w ramach operacji realizowanej z „Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie” Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

– Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020” pod znamiennym tytułem „Ładne Kwiatki”.

swojej życzliwości, podzieliła się z nami swoją pasją do starych filmów i fotografii. Uczestnicy mogli podziwiać zbiory fotografii zgromadzonej przez p. Monikę, które były imponujące. Całe spotkanie pozostawiło po sobie niesamowite odczucia i pasję, która emanowała od p. Czerkies.

zgrupowane zdjęcia i pamiątki z podróży dookoła świata. Wysłuchaliśmy z zapartym tchem opowieści z różnych kontynentów, które pozostaną nam w pamięci na długie lata, a może nawet zachęcą kogoś z uczestników spotkania do wyruszenia w podróż w nieznaną dotąd kraj.

Podczas tegorocznych wakacji pożegnaliśmy również długoletnią Dyrektorkę Trzciańskiego Przedszkola, a w ostatnich tygodniach naszej współpracy kilkakrotnie spotkaliśmy się z przedszkolami, z którymi mieliśmy okazję porozmawiać o nadchodzących wakacjach oraz wspólnie wysłuchać wartościowych bajek związanych z letnim wypoczynkiem. Jesteśmy wdzięczni za dotychczasową, wartościową współpracę z dyr. Zofią Smałą.

Pożegnania są najtrudniejsze, bo trudno rozstać się z ludźmi, z którymi przebyło się tyle dróg, wydeptało tyle ścieżek. Chociaż kolejne etapy życia się kończą, to zawsze zaczyna się coś nowego. Wdzięczność mogą wyrazić tylko proste, ale płynące z serca słowa: „Dziękujemy za wieloletnią współpracę i zaangażowanie”.

W starym kinie

Dla naszych uczestników Gminnego Klubu Seniora zostały zorganizowane w naszym pomieszczeniu spotkanie z Moniką Zając-Czerkies, która dzięki

Podróże kształcą

Również związane z fotografią, ale już nie starą było spotkanie z podróżniczką Marią Bar, która przestawiła uczestnikom Klubu Seniora

**Ta nasza młodość ten piękny czas.
Ta nasza młodość co żyje w nas.**

Twórcze działania członków GKS w Trzcianie

Od kilku miesięcy w dawnym podworskim spichlerzu w Trzcianie, działa Gminny Klub Seniora, ku radości zgromadzonych tam 25 uczestników z różnych miejscowości gminy Świlcza.

Nasza społeczność jest już zintegrowana i spójna. Znamy swoje upodobania i pasje. Niektórzy z nas dopiero w klubie odkrywają swoje talenty. I cieszą się nimi ochoczo podchodząc do jakże różnorodnych warsztatów i zajęć wypełniających dzień.

Twórcze działania towarzyszą nam od 6 grudnia 2021 r. – od pierwszej wspólnej Wigilii przy udziale władz gminy Świlcza. Dzięki temu czujemy się docenieni i otoczeni życzliwością przez wójta Adama Dziedzica i dyrek-

tor Benedyktę Piątek. Nad Gminnym Klubem Seniora czuwa kierownik Dorota Jędral wraz z opiekunkami: Katarzyną Pomianek i Edytą Jarzab, których inicjatywy, troska i ciekawe pomysły umilają nam czas. Ich kreatywność sprzyja ciepłej i serdecznej atmosferze klubowej. Czas spędzony w klubie wypełniony jest po brzegi różnymi działaniami, gdyż „starość bez jakiegoś ideału lub nałogu byłaby nie do zniesienia” – twierdził A. Damas.

Co oferuje Klub?

– Zajęcia zorganizowane bardzo różnorodnie tematycznie, a przez to niezmiernie atrakcyjne i cieszące się

dużą popularnością wśród senierek i seniorów.

– Cotygodniowe ćwiczenia i masaże pod okiem fizjoterapeutki Doroty Łyszczak przy doskonale wyposażonych salach. Dobrze dobrany sprzęt sportowy umożliwia codzienną gimnastykę – tak niezbędną w życiu seniora, bo przecież „człowiek najpierw pragnie być piękny i bogaty – a w końcu tylko zdrowy”.

– Warsztaty plastyczne otwierają przed nami nieznaną wcześniej technikę jak malowanie na szkle, obrazy z piasku, makramy, kompozycje kwiatowe, stroiki. Dzięki pomysłowej Ewelinie Żyrackiej – świat pełen obrazów nabiera barw, konkursy w których biorą udział seniorzy, składają

Spotkanie w Gminnym Klubie Seniora z przedstawicielami Koła Łowieckiego „Pogorzalka”.

do intensywnej i twórczej pracy. Uczestniczymy również w warsztatach komputerowych pod okiem instruktorki Iwony Woźniak oraz w warsztatach teatralnych prowadzonych przez Karolinę Salach. Bierzymy udział w warsztatach plastycznych prowadzonych pod okiem malarki Krystyny

poła pod przyszłe plony, wycieczka w góry w piękny słoneczny dzień”.

Z przyjemnością spotykamy się z dziećmi z gminnego przedszkola w Trzcinie oraz Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej w Świlczy. Razem ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Woliczce orga-

nizujemy spotkania integracyjne, tak ważne i potrzebne dla drugiego człowieka. Takie spotkania uskrzydłają, sprzyjają w nabywaniu umiejętności w relacjach międzypokoleniowych.

Podróże kształcą – to hasło znane wszystkim. Seniorzy z radością wybierają się na wyjazdy edukacyjne związane z najbliższą okolicą, np. miło spędzamy czas na łąkach w Latoszynie Zdroju i nie tylko. Zwiedziliśmy Łącut, Sandomierz, Kraków z jego skarbami w Muzeum Książąt Czartoryskich, gdzie podziwialiśmy m.in. obraz Leonarda da Vinci „Dama z gronostajem” i krajobraz Rembrandta Harmenszoon van Rijna z Miłosierdnym Samarytaninem.

Gminny Klub Seniora pozwala na twórcze i atrakcyjne spędzanie czasu, poszerzanie horyzontów i czucie się młodym i potrzebnym. Optymistycznie patrzymy w przyszłość w jesieni życia.

Czegóż trzeba więcej!

Seniorzy

Spotkanie z p. weterynarz Kamilią Szczepaniak.

Warsztaty makramy w Gminnym Klubie Seniora w Trzcinie.

Gniewek oraz w warsztatach ceramiki prowadzonych pod okiem Zbigniewa Lisa. Wszystkie te spotkania integrują, poszerzają zainteresowania i przyczyniają się do pozostania w jak najlepszej kondycji psychofizycznej.

Szlifujemy także talenty śpiewacze pod patronem niezastąpionych nauczycieli – emerytów Romana Olszowego specjalizacja wych. muzyczne oraz polonistki Heleny Prach.

Zajęcia integracyjne i międzypokoleniowe

Cenimy bliskość biblioteki, ponieważ czytanie jest „jak chleb powszedni, jak picie wody u źródła, oranie

Wyjazd integracyjny do Krakowa uczestników Gminnego Klubu Seniora.

Kalendarium historyczne – III kwartał 2022 r.

Lipiec – Kochamy z tej racji,
że jest miesiącem wakacji

– 25 lat temu, 3 lipca 1997 r., na południu Polski i w Czechach rozpoczęły się opady deszczu, które zapoczątkowały tzw. powódź tysiąclecia, jeden z największych kataklizmów naturalnych w historii Polski. W jej wyniku zalanych zostało kilkadziesiąt miejscowości, a śmierć poniosło 56 osób.

– 79 lat temu, 11 lipca 1943 r. – krwawa niedziela na Wołyniu. Mordy Polaków przez OUN UPA. Wg historyków w latach 1942-47 na Wołyniu i Galicji Wschodniej zostało zamordowanych 100 tys. Polaków – dlatego, że byli Polakami. Dzień 11 lipca jest Narodowym Dniem Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów. Musimy tę prawdę pamiętać i przypominać. To nasz obowiązek.

– 130 lat temu, 12 lipca 1892 r., w Drohobyczu urodził się Bruno Schulz, wybitny prozaik żydowskiego pochodzenia, grafik, malarz i krytyk literacki, autor „Sklepów cynamonowych” i „Sanatorium pod Klepsydrą”. Senat RP ustanowił rok 2022 Rokiem Brunona Schulza.

– 100 lat temu, 16 lipca 1922 r., odbyła się w Katowicach uroczystość zjednoczenia Górnego Śląska z Polską przez symboliczne przejście ziemi śląskiej przez rząd RP. Podpisano wówczas Akt Objęcia Górnego Śląska przez Polskę.

– 90 lat temu, 25 lipca 1932 r., Polska i ZSRS podpisały w Moskwie pakt o nieagresji.

– 90 lat temu, 31 lipca 1932 r., Janusz Kusociński zdobył w Los Angeles złoty medal olimpijski w biegu na 10 tys. m. Jego osiągnięcie uznawane jest za jedno z najważniejszych w dziejach sportu II RP.

– 80 lat temu, 22 lipca 1942 r., Niemcy rozpoczęli wielką akcję wysiedleńczą w warszawskim getcie. W ciągu dwóch miesięcy 254 tys. ludzi wywieziono do obozu zagłady w Treblince, 11 tys. skierowano do obozów pracy, na miejscu rozstrzelano ok. 6 tys. W getcie legalnie pozostało 35 tys. osób, a ok. 25 tys. żyło w ukryciu.

– 70 lat temu, 22 lipca 1952 r., kontrolowany przez komunistów i ich sojuszników Sejm uchwalił Konstytucję PRL. Projekt opracowano w oparciu o wzorce sowieckie i był on osobiście poprawiany przez Stalina. Konstytucja PRL przyjęta 22 lipca 1952 r. w swoim zasadniczym kształcie obowiązywała do 1989 r., a częściowo do 1997 r.

– 127 lat temu, 28 lipca 1895 r., w Rzeszowie powstało Stronnictwo Ludowe (od 1903 r. pod nazwą Polskie Stronnictwo Ludowe).

Sierpień. Gdy na początku sierpnia skwar
trzyma – to nieostra będzie zima

– 1 VIII – 77. rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego. Na rozkaz Dowódcy Armii Krajowej, gen. Tadeusza Komorowskiego „Bora”, powstanie w Warszawie rozpoczęło się 1 sierpnia 1944 roku. Zadaniem AK było wy-

zwolenie stolicy i utrzymanie jej przez kilka dni przed wkroczeniem Armii Czerwonej. Była to ostatnia szansa na ratowanie niepodległości Polski, zdradzonej skrycie przez naszych zachodnich sojuszników – Wielką Brytanię i Stany Zjednoczone. Dysproporcja sił była skrajnie niekorzystna dla strony polskiej. Wśród 50 tys. żołnierzy Armii Krajowej, Narodowych Sił Zbrojnych i Armii Ludowej, jacy przewinęli się przez nasze oddziały, na 25 przystępujących do walki tylko jeden był uzbrojony, i to w broń krótką. Tymczasem Niemcy rzucili do walki regularne formacje wojska, SS, policji, żandarmerii i oddziałów pomocniczych, wspomaganych przez ciężką artylerię i lotnictwo. Mimo to powstańcy odnieśli szereg znaczących sukcesów. Opanowali zwarte obszary Śródmieścia, Żoliborza, Mokotowa, Woli i Ochoty. Zdobyli wiele niemieckiego oporządzenia i uzbrojenia, nawet wozy bojowe i pancerne. Wyzwolili również niemiecki obóz koncentracyjny w Warszawie – Konzentrationslager Warschau, zwany przez warszawiaków „Gęsiówką”, w którym okupanci przetrzymywali w straszliwych warunkach Żydów z różnych krajów Europy. Warunkiem ostatecznego powodzenia powstania było wkroczenie do miasta Armii Czerwonej. Tymczasem Józef Stalin rozkazał swoim wojskom zatrzymanie się na linii Wisły i powstrzymanie od aktywnych działań przeciwko Niemcom. Ci ostatni zatem bez przeszkód pacyfikowali miasto, dokonując wielu masowych zbrodni, zarówno na żołnierzach Powstania jak i na ludności cywilnej. Wobec braku żywności i wody, 2 października 1944 roku, po 63 dniach bohaterskiej epopei, dowództwo AK było zmuszone podpisać akt „zaprzestania walk w Warszawie”. Do niewoli poszło ok. 17 tys. Powstańców, ok. 18 tys. poległo.

Straty wśród ludności cywilnej szacowane są od 150 do 200 tys. osób. Przez następne miesiące Niemcy metodycznie rabowali, palili i wysadzali w powietrze części naszej stolicy. Wycofali się z niej ostatecznie 17 stycznia 1945 roku, umożliwiając wkroczenie do Warszawy oddziałom podporządkowanego komunistom Wojska Polskiego.

– 80 lat temu, 11 sierpnia 1942 r., w Warszawie opublikowano napisany przez pisarkę Zofię Kossak-Szczucką „Protest!”, którego celem było wyrażenie sprzeciwu wobec prowadzonej przez Niemców zagłady polskich Żydów oraz wezwanie do udzielenia im pomocy.

– 20 lat temu, 6-19 sierpnia 2002 r., papież Jan Paweł II odbył dziewiątą, ostatnią pielgrzymkę do Polski. Odwiedził Kraków i Kalwarię Zebrzydowską.

– 11 sierpnia 1937 r. ludowy komisarz spraw wewnętrznych Nikołaj Jeżow podpisał rozkaz NKWD numer 00485. Tak rozpoczęła się tzw. operacja polska. W jej wyniku w ciągu 15 miesięcy bolszewicy wymordowali co najmniej 111 tys. Polaków zamieszkujących w ZSRR. Jedyną winą było to, że byli Polakami, musieli więc zginąć. Historycy twierdzą, że wymordowano nawet ok. 200 tys. osób. Wszyscy aresztowani dzieleni byli na 2 kategorie: „szpieczy dywersanci” – na rozstrzelanie natychmiastowe, mniej aktywni Polacy – skazywani byli na 5-10 lat katongi. 15 VIII 1937 r. Jeżow podpisał kolejny rozkaz dotyczący żon

i dzieci aresztowanych: żony i dzieci powyżej 15 lat – 5-8 lat więzienia, młodsze dzieci – umieszczenie w domach dziecka o zaostrzonych rygorach. Niestety nie ma dostępu do sowieckich archiwów, które skrywają prawdę historyczną.

– 108 lat temu, 28 sierpnia 1914 r., wybuchła I wojna światowa i trwała do 11 listopada 1918 r. I wojna światowa toczyła się pomiędzy ententą, tj. Wielką Brytanią, Francją, Rosją, Serbią, Japonią, Włochami i Stanami Zjednoczonymi, a państwami centralnymi, tj. Austro-Węgrami i Niemcami, wspieranymi przez Imperium Osmańskie oraz Bułgarię. I wojna wówczas była nazywana Wielką Wojną, przy czym określenie to dotyczyło zarówno zaangażowanych w nią ludzi oraz środków, jak i ogromu spustoszeń, których dokonała głównie w Europie.

– 40 lat temu, w sierpniu 1980 r., na Wybrzeżu wybuchły strajki, których efekty okazały się przełomowe dla losów Polski i tej części Europy. Dyscyplinarne zwolnienie Anny Walentynowicz, suwnicowej ze Stoczni Gdańskiej im. Lenina, doprowadziło do powstania największego ruchu społecznego w polskiej historii. Jego rzeczywistym celem nie było wyłącznie dążenie do poprawy warunków pracy, lecz również przebudowa systemu PRL i zorganizowanie społeczeństwa niezależnego od instytucji totalitarnych.

Po raz pierwszy w dziejach bloku państw komunistycznych władze zdecydowały się na podjęcie jawnego i otwartego dialogu ze społeczeństwem. Skala sprzeciwu zmusiła je do zaakceptowania 21 postulatów Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego, m.in. powołania niezależnego, samorządowego ruchu związkowego. Podpisanie porozumienia w Gdańsku 31 sierpnia 1980 r. między komisją rządową a MKS i powstanie „Solidarności” uruchomiły nieznaną dotąd aktywność społeczną.

Wrzesień. Skoro wrzesień to już jesień, ale jabłek pełna kieszeń

– 1 września w 1939 roku atakiem nazistowskich Niemiec na Polskę rozpoczęła się II wojna światowa. O 4.48 padła pierwsza salwa z pancernika Schleswig-Holstein, który zaczął ostrzeliwać polską składnicę na Westerplatte. Do dziś jest to symbol polskiej obrony przed niemiecką agresją. Warto jednak dodać, że zanim nastąpił atak na Westerplatte już wcześniej Luftwaffe zbombardowały Wieluń o godz. 4.40, miasto przy granicy polsko-niemieckiej, zaś o 4.34 Niemcy rozpoczęli również bombardowanie terenów wokół mostów w Tczewie, chcąc uniemożliwić ich wysadzenie przez Polaków, co i tak nastąpiło.

– 3 września 1939 roku Francja i Wielka Brytania wypowiedziały wojnę nazistowskiemu Niemcom.

– 7 września 1939 roku skapitulowało po siedmiu dniach obrony Westerplatte.

– 9 września 1939 roku nad Bzurą rozpoczęła się największa bitwa wojny obronnej. Wojska armii „Poznań” generała Tadeusza Kutrzeby i „Pomorze” generała Władysława Bortnowskiego starły się z niemiecką 8 Armią generała Johanna Blaskowitza i 10 Armią generała Waltera von Reichenaua.

– 11 września 2001 roku około 3 tysięcy osób zginęło w serii największych w historii ataków terrorystycznych na World Trade Center w Nowym Yorku oraz Pentagon w Waszyngtonie, dokonanych przez członków Al-Kaidy przy użyciu uprowadzonych samolotów pasażerskich.

– W 1683 roku pod Wiedniem król Polski Jan III Sobieski rozgromił armię turecką.

– 17 września 1939 roku Związek Radziecki wypełniając układ Ribbentrop – Mołotow zaatakował terytorium Polski od wschodu.

– W 1939 roku Wojsko Polskie we Lwowie pod dowództwem gen. Władysława Langnera skapitulowały wobec Armii Czerwonej.

– 17 września 1980 r. przedstawiciele Międzyzakładowych Komitetów Założycielskich przyjęli statut, który rozstrzygał powstanie Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”.

– 26 września 1920 roku zakończyła się zwycięska dla Polaków bitwa nad Niemnem, w której pokonane zostały wojska Bolszewików.

– 27 września 1940 roku w Berlinie III Rzesza Niemiecka, Włochy i Japonia podpisały Pakt Trzech, który był zarówno sojuszem obronnym, jak również określał współpracę sygnatariuszy paktu.

– 28 września 1939 roku w Moskwie podpisano radziecko-niemiecki traktat o granicach i przyjaźni, potwierdzający IV rozbiór Polski.

Redakcja

Tu mówi Warszawa

Uwaga! Tu mówi Warszawa!
Notujcie w „Trybunach” i „Timesach”.
Trzymamy się jeszcze! Słyszycie! Uwaga!
Robotnik, lud, dzieci na szanćcach.

Tu z ruin, pożarów i zgliszczy.
Przemawia wolności stolica.
Niełatwo tak damy się zniszczyć.
Możecie się nami zachwycać.

Jak długo? To o tym nie wiecie?
Dopóki krew płynie nam w żyłach.
Bo ducha Narodu nie zgniecie.
Ni przemoc brutalna, ni siła.

Tu bracia żołnierzy z Tobruku,
synowie walczących w Cassino,
Meldują w ogniowym walk huk:
Za wolność gotowiśmy zginąć!

Bój za nas i za was się toczy.
Lecz walka nierówna. Uwaga!
W krwi za was i za nas tu broczy
Walcząca – zwycięska – Warszawa!

Polska jesień 1939 roku w wierszach poetów starszej generacji

Już wrzesień i jesień...

Na powrót uczniów w nowym 2022/2023 roku szkolnym przygotowywały się obiekty oświatowe, gdzie przeprowadzono wiele inwestycji, remontów i prac porządkowych.

Inauguracja roku szkolnego 2022/23 odbyła się zgodnie z tradycją, tj. uroczystymi mszami świętymi i uroczystościami powitania szkół. Szkoły zostały wypełnione gwarem i śmiechem uczniów. Jak to dobrze znów spotkać się z kolegami, nauczycielami, podzielić wrażeniami, wspominać letnie przygody. Ale czy potrwa to długo? Czy może wrócić nauczanie on-line? Czy ustanie wojna o krok od nas – w Ukrainie? Na razie kolejny moduł koronawirusa nie atakuje natarczywie, ale bądźmy optymistami ostrożnymi.

31 sierpnia 1939 roku, czyli osiemdziesiąt trzy lata temu Hitler podpisał rozkaz napaści na Polskę.

Wcześniej rozkazał swej armii: „Bądźcie bez litości, bądźcie brutalni, nasza przewaga daje nam wszystkie prawa”. 1 września 1939 roku o godzinie 4:45 deszcz ognia zaalał Polskę: 1 850 000 żołnierzy niemieckich, którzy dysponowali 10 tys. dział i prawie 3 tys. czołgów, wspomaganymi przez 1640 samolotów, bez uprzedniego wypowiedzenia wojny, przekroczyło północną, zachodnią i południową granicę Polski. Niemiecki plan kampanii przeciw Polsce zakładał błyskawiczne opanowanie całego terytorium.

1 IX 1939 r. niemiecki okręt szkoleniowy „Schleswig-Holstein”, przybyły z „kurtuazyjną wizytą” do Gdańska, rozpoczął ostrzeliwanie przyczółka Westerplatte. Inne okręty niemieckie atakowały port w Gdyni oraz Półwysep Helski. W tym czasie zmasowane siły lotnictwa niemieckiego bombardowały węzły kolejowe, pociągi, punkty koncentracji wojsk oraz stolicę. Na nic się zdawało bezprzykładne bohaterstwo żołnierzy polskich, sytuacja Polski była tragiczna. 1 września 1939 r. o świcie wojska niemieckie zaatakowały obszar państwa polskiego na lądzie, morzu i w powietrzu. Wojna obronna trwała 17 dni. Ostatnie bitwy września 1939 r. między 18 IX a 2 X 1939 r. to bitwy o Lwów, Warszawę, i jej kapitulacja, upadek twierdzy Modlin, Helu i Kock (brygada „Polesie”).

Rozpoczęła się II wojna światowa, która na niemal 6 lat ogarnęła najpierw Europę, a później prawie cały świat.

WOJNA – niszczy i uśmierca

WOJNA – to łzy i cierpienie

WOJNA – czyni zamęt w ludzkich sercach

WOJNA – niesie zło, ból i nienawiść

Mimo ataków lotnictwa i artylerii 182 żołnierzy pod dowództwem majora Henryka Sucharskiego bohatersko broniło się przez siedem dni.

Jaki był los westerplaczczyków? Niech odpowiedzią będzie wiersz Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego:

*Kiedy się wypełniły dni i przyszło zginąć latem,
prosto do nieba czwórkami szli żołnierze z Westerplatte.
(A lato było piękne tego roku)*

*I tak śpiewali: – Ach, to nic, że tak bolały rany,
bo jakże słodko teraz iść na te niebiańskie polany.
(A na ziemi tego roku było tyle wrzosu na bukiety)*

*W Gdańsku staliśmy tak jak mur,
gwiżdżąc na szwabską armatę,
teraz wznosimy się wśród chmur,
żołnierze z Westerplatte.*

*I ci, co dobry mają wzrok i słuch, słyszeli pono,
jak dudnił w chmurach równy krok Morskiego Batalionu.*

*I śpiew słyszano taki: – By słoneczny czas wyzyskać,
będziemy grzać się w ciepłe dni
na rajskich wrzosowiskach.*

*Lecz gdy wiatr zimny będzie dął i smutek krążył światem,
w środek Warszawy spłyniemy w dół,
żołnierze z Westerplatte.*

K. I. Gałczyński o bohaterskiej obronie Westerplatte dowiedział się w obozie jenieckim. Westerplatte do dziś jest symbolem ofiarności polskich żołnierzy, poświęcenia i bohaterstwa, a wiersz ten jest apoteozą męstwa, niezłomności i bohaterskiej śmierci. Śmierć za ojczyznę zgodnie z tradycją jest uznana za honor i wynagrodzona przez Boga.

II wojna światowa, jak epidemia jakiejś strasznej choroby, ogarniała kolejne kraje.

Było to najpotężniejsze, najszerzej oddziałujące i zapewne najstraszniejsze wydarzenie w historii ludzkości. Od pierwszych chwil jej trwania cierpiała zdeorientowana ludność cywilna. Agresor siał spustoszenie, kierował się gwałtem i przemocą, mordował na oślep mężczyzn, kobiety i dzieci. A jeszcze wczoraj były wakacje.

A tu komunikat radiowy. Nie będzie zajęć. Nie będzie szkoły. Nie będzie tego wszystkiego, do czego przywykliśmy w ciągu lat. A co będzie? Co to znaczy wojna? Najpierw – opuszczenie mieszkania i wędrówka w nieznanne. Zatłoczonymi drogami trzeba przedzierać się dniami i nocami, byle dalej, byle ująć przed nacierającymi Niemcami, o których zachowaniu krążą przerażające wieści. Wyzwolenie nie nastąpiło. Stało się natomiast to, czego jeszcze Marszałek Piłsudski obawiał się najbardziej.

*Jakże Ciebie Warszawo, dosięgnąć przez pieśnię,
Ażeby Twoich murów nie dotknąć boleśnie,
Gdy każda droga nazwa jest teraz jak rana?
Oto dach potrzaskany od świętego Jana*

*I mury Zamku w gruzach, i stropy paradne.
A Zygmunt trzyma w ręku miecz i krzyż bezwładnie.
Ale ja Cię nie widzę okrytą żałobą
I nie płaczę nad Tobą, nie płaczę nad sobą*

*Ani nad zastałymi w niewoli bliskimi,
I za żadne bogactwa i rozkosze ziemi,
Za spełnione marzenia i pałace w chmurach.
Nie dałbym tego szczęścia, żem mieszkał w Twoich murach.*

(fragmenty „Pieśni o Stefanie Starzyńskim” J. Lechonia)

Niemcy i Rosja po raz czwarty w historii zadecydowały o losach Polski.

17 września 1939 r. Stalin dał rozkaz Armii Czerwonej, aby przekroczyła wschodnie granice Rzeczypospolitej. Miała ona nieść „wolność i szczęście”, „chleb i pracę”. Podobne i jeszcze inne treści można było odczytać z ulotek zrzuconych przez radzieckie samoloty. Pomimo, że strona polska została całkowicie zaskoczona wkroczeniem Armii Czerwonej, rozpaczliwe walki obronne trwały ponad dwa tygodnie.

Polakom zamieszkującym tereny zajęte przez Związek Radziecki Armia Czerwona nie przyniosła ani wolności, ani szczęścia, ani chleba. Ludowy Komisariat Spraw Wewnętrznych w Związku Radzieckim (NKWD) przystąpił do masowych aresztowań, ludzi wywożono do łagrów, w głąb Rosji, na daleką Syberię.

Rok 1939 został na stałe wpisany do kalendarza jako data kolejnej, powolnej i męczeńskiej śmierci Polski.

*Dziś idę walczyć – Mamo
Może nie wrócę więcej,
Może mi przyjdzie polec tak samo
Jak, tyle, tyle tysięcy*

*Poległo polskich żołnierzy
Za wolność naszą i sprawę
Ja w Polskę, Mamo tak wierzę
I w świętość naszej sprawy*

*Dziś idę walczyć, Mamo
Nie płacz, nie trzeba, ciesz się jak ja
Serce mam rozkołatane
Serce mi dziś tak cudnie gra.*

*Za kraj! Za honor nasz!
Dziś idę walczyć Mamo!*

Józef Andrzej Szczepański

Dziś, w 83. rocznicę wybuchu II wojny światowej, składamy jak co roku hołd wszystkim walczącym i poległym. Pamiętajmy, że to dzięki nim żyjemy dziś w wolnej Polsce. Za to im cześć i chwała.

Wojna trwała długie sześć lat, ogarniając wszystkie kontynenty i pochłaniając 50 milionów istnień ludzkich. Polska poniosła, proporcjonalnie, największe ze wszystkich krajów straty – około 6 milionów zabitych, co stanowiło 18% populacji kraju.

*Ze spuszczoną głową powoli
idzie żołnierz z niemieckiej niewoli (...)
Szedł z bagnetem na czołgi żelazne,
ale przeszły, zdeptały na miazgę. (...)*

*Bez broni, bez orla na czapce,
bezdomy na ziemi-matce.*

„Żołnierz polski”, W. Broniewski

*Będziemy znowu mieszkać w swoim domu,
będziemy stąpać po swych własnych schodach (...)*

„Pierwsza przechadzka”, L. Staff

Leopold Staff przeżył w swoim życiu dwie wojny światowe. W czasie I wojny stracił dom we Lwowie i dorobek twórczy wielu lat, zaś w czasie II wojny światowej spalono jego dom w 1944 r. Autor pokazuje, że życie ludzkie jest niezniszczalne

Wiersz ten pochodzi z IX 1939 roku, wydawało się, że...
Huk armat na wysokość lun się wzniósł.

Niebo wali się z trzaskiem.

Bezbronny wbity pociskami w grunt

blagam o karabin jak skazaniec o łaskę (...).

„Póki my żyjemy”, Julian Przyboś

Okazuje się, że brakuje broni, płonie stolica – Warszawa, giną ludzie – osoby najbliższe.

Wstrząsający obraz agresji sowieckiej na Polskę pojawia się w wierszu „17 września” Z. Herberta: *Moja bezbronna Ojczyzna przyjmie cię najeźdźco.*

Mając za sobą doświadczenia związane z agresją niemiecką, Polaków już nic nie może zadziwić, ani przestraszyć. We wrześniu 1939 r. Polacy czuli się bezbronni, bezsilni, muszą więc „przyjąć” drugiego najeźdźcę. Jednak sukcesy najeźdźców nie są wieczne, bo w narodzie polskim tkwi siła i wola walki, że przyjdzie moment, kiedy rozpocznie on zakończoną zwycięstwem walkę z wrogiem: *ale synowie ziemi się zgromadzą.*

„Co mi tam troski” – wiersz reprezentuje typ liryki patriotycznej Broniewskiego. Pojawia się motyw domu. Broniewski interpretuje go w dwojaki sposób: w sensie dosłownym jako dom rodzinny i w sensie przenośnym jako ojczyznę.

„Syn podbitego narodu, syn niepodległej pieśni” (W. Broniewski) – problemem jaki się tu pojawia jest sytuacja po wrześniu 1939 r. Polska jest zniszczona, bezbronna, pokonana.

*Mistrzyni życia, Historio,
zachciewa ci się psych figłów (...)
ta skłonność do paradoksów,
i powiedz mi – czy to mądrze
całemu światu krew popsuć?*

*Bo skoro na całym świecie,
jak nie wojna, to stan wojenny
Historio, powiedz mi przecie:
po diabła tu kiblujemy?*

*Rewolucyjny poeta ma zginąć
w tym mamrze sowieckim?
Historio, przecież to nietakt,
ktoś z nas po prostu jest dzieckiem!*

„Rozmowa z Historią”, W. Broniewski

Rocznica strajków chłopskich sprzed 85 lat...

jest refleksją nad losem ludzi protestujących przeciwko niesprawiedliwości w państwie. To wołanie o prawdziwą solidarność, której każdy z nas potrzebuje do dobrego życia.

Tło historyczne strajku

– Naczelny Komitet Wykonawczy Stronnictwa Ludowego, 17 czerwca 1937 r., zdecydował, że od 16 do 25 sierpnia tego roku zostanie przeprowadzony strajk, w którym dominowały postulaty polityczne, m.in. przywrócenie praw szykanowanym obywatelom (zwłaszcza byłym więźniom brzeskim) oraz zmiana polskiej polityki zagranicznej. Oczywiście, istotne były również żądania ekonomiczne.

Ich wyrazem było powstrzymanie się przez wspomniane 10 dni od dostarczania produktów rolnych do miast oraz od dokonywania tam zakupów. Jak wykazał przebieg strajku, największą aktywność wykazali ludowcy w województwie małopolskim i lwowskim – w tym drugim zwłaszcza w powiecie jarosławskim, brzozowskim i rzeszowskim.

Strajk w naszym regionie został proklamowany w niedzielę 15 sierpnia, tj. Dniu Czynu Chłopskiego. Jego skutki ujawniły się błyskawicznie, ponieważ już następnego dnia (który był zwyczajowym dniem targowym) nie przyjechały do miasta. 17 sierpnia policjanci objechali powiat, uspokajając ludzi i organizując ochronę strajku. Policjanci przystąpili do tzw. pacyfikacji, czyli uspokojenia nastrojów na wsi zgodnie z ówczesną praktyką, tzn. rozpędzali zgromadzonych przy drogach chłopów nawet z użyciem przymusu bezpośredniego. Niejednokrotnie dochodziło zatem do przypadków pobic i atakowania ludności przez funkcjonariuszy.

Kilkakrotnie chłopcy byli alarmowani niesprawdzonymi pogłoskami o zagrożeniu sąsiednich wsi. Wyruszały wówczas, by pomóc rzekomo zagrożonym sąsiadom. Wydarzenia spowodowały dotkliwe represje ze strony administracji państwowej.

Policjanci aresztowali wiele osób, brutalnie je przesłuchiwali – funkcjonariusze nie przebiegali w środkach

– dokonywali bezprawnych i bezsensownych zniszczeń pól rolnych, maszyn i urządzeń rolniczych, bili i poniżali chłopów i ich rodziny.

**A czy znasz Ty bracie młody
Twoje ziemie, góry, wody,
Twe kurhany i mogiły, przodków
dzieje co się ścimiły?**

Wincenty Pol

Chyba nie! Nie znamy
i nie pamiętamy?

Protesty ludowców po sierpniu 1937 r. były kontynuowane, chociaż nie z tak wielką siłą. Widmo ogólnoeuropejskiego kryzysu w następnych miesiącach i obawa przed utratą niepodległości przesłoniła nawet tak istotne dla ruchu ludowego zagadnienia jak: demokratyzacja państwa i wywalczenie pełni praw obywatelskich dla ludu polskiego.

Chłopi, jako wielka część narodu, wykazywali zrozumienie dla jedności wobec zagrożenia ze strony nazizmu i stalinizmu. Wkrótce nadszedł 1939 r.

Już podczas działań bojowych w 1939 r. wielokrotnie – chłopcy i wieś polska – dowiedli patriotyzmu i bohaterstwa w obronie Ojczyzny zgodnie z proroczymi słowami wiersza Władysława Broniewskiego:

*Są w Ojczyźnie rachunki krzywd.
Obca dłoń ich też nie przekreśli.
Ale krwi nie odmówi nikt.
Wysączymy ją z piersi i pieśni.*

Istotnie ofiara krwi polskiego chłopca w latach 1939-1947 ponownie potwierdziła prawdę o tych, którzy występowali pod sztandarami z napisem „Żywią i bronią”.

W 1937 r. chłopcy wybrali jak najmniej dolegliwą dla ogółu społeczności formę protestu – powstrzymanie się od dostarczania na rynek ży-

tu żywności. Było to dowodem ich wielkiej odpowiedzialności w walce o demokratyzację państwa, gdyż nie chcieli być jedynie biernym przedmiotem życia publicznego, lecz za swój obowiązek uważali współtworzenie demokracji, skoro w obronie Ojczyzny oddawali życie i zdrowie.

**Do dzisiaj nie wszyscy są zgodni
w ocenie doniosłych wydarzeń
z sierpnia 1937 r.**

Najliczniej wystąpili chłopcy w Małopolsce. Represje nie złamały ruchu ludowego i nie osłabiły solidarności wsi. Organizatorzy, komendanci i członkowie Chłopskiej Straży Porządkowej w sierpniu 1937 r. w chwilach trudnych dla Polski, które wkrótce nadeszły, okazali wielki patriotyzm. Byli organizatorami konspiracyjnego ruchu ludowego i jego siły zbrojnej Batalionów Chłopskich. W Muninie w powiecie jarosławskim, w sierpniu 1937 r. padło najwięcej ofiar w starciach z policją. Chłopi i ich synowie walczyli z okupantem hitlerowskim i sowieckim.

Około 40 tysięcy chłopów ze wsi powiatu jarosławskiego zebrało się w Jarosławiu, by zaprotestować przeciw biedzie i domagać się reformy rolnej. Wielki Strajk Chłopski został proklamowany na wiecu w Rynku w Jarosławiu 15 sierpnia 1937 r. Ta polityczna manifestacja kierowana przez Stronnictwo Ludowe ogarnęła niemal cały kraj w dniach 16-25 sierpnia. Miała jednak tragiczny przebieg. Efektem były ofiary śmiertelne i aresztowania. Jak podają źródła historyczne, w strajku wzięło udział w sumie kilka milionów osób. Według oficjalnych danych zginęło 44 chłopów, w tym kilka osób w Muninie i kilkanaście w Majdanie Sieniawskim. Śmiem twierdzić, że dziś niewiele, nawet starszych osób zna choćby pobieżnie, przytoczone na podst. Internetu i wydawnictw zwartych fakty. ■

Przed Szkołą Podstawową w Trzcianie znajduje się pomnik pamięci wybudowany w latach trzydziestych okresu międzywojennego dla uczczenia mieszkańców Trziciany, poległych w I wojnie światowej i którzy nigdy nie wrócili do swych rodzin z tej straszliwej wojny. Było to aż 35 osób. O większości z nich niewiele wiadomo, nie są znane okoliczności ich śmierci, miejsca wiecznego spoczynku.

Józef Ciosek

Czy jeszcze o nich pamiętamy?

Jakie były okoliczności „przymusowej branki” do armii przez austriackiego zaborcę tyłu młodych ludzi, którzy musieli walczyć i ginąć w imię interesów państwa, które zabrało nam wolność i państwowość.

Pod koniec sierpnia 1914 roku wybuchła I wojna światowa. W naszym regionie władze austriackie zarządziły przymusową mobilizację do służby wojskowej w Armii Austro-Węgierskiej. Mój dziadek, Antoni Łagowski ur. w 1872 roku, zamieszkały w Trzcianie, mimo że nie był już „pierwszej młodości” został skierowany już w sierpniu 1914 roku na front austriacko-włoski w Alpach. Miało to związek z konfrontacyjnymi działaniami pomiędzy Cesarstwem Austriackim a Królestwem Włoch na terenie Alp.

Zarzewiem sporu było dążenie państwa włoskiego do odzyskania należącego do Monarchii Austriackiej Trydentu – najbardziej na południe wysuniętego regionu Tyrolu.

W czasach historycznych Tyrol wraz z jego południową częścią, Trydentem był od 1363 r. dziedzicznym regionem niemieckiej dynastii Habsburgów. W 1810 r. południowa część Tyrolu wraz z Trydentem była w posiadaniu Królestwa Włoch, po czym w 1814 r. została przyłączona do Monarchii Austro-Węgier jako Kraj Koronny i pozostawała w jej posiadaniu do czasu wybuchu I wojny światowej w 1914 r.

Po wybuchu wojny Włochy przystąpiły do odzyskania Trydentu na drodze militarnej, wypowiadając 23 maja 1915 r. wojnę Monarchii Austriackiej. Główne działania wojenne obu armii toczyły się na obsadzonym przez wojska włoskie obszarze Alp Karnijskich i w północnych Dolomitach. Austriackie oddziały wojskowe

zajął zaś już na początku wojny pozycje obronne i stacjonowały w dolinie Pusteral (wł. *Val Pusteria*) wzdłuż potoku Rienz i Höhlensteintal (wł. *Valle di Ladro*) w pobliżu Toblach (wł. *Dobbiaco*) oraz w dolinie Gardena (wł. *Val Gardena*) po zachodniej stronie Dolomitów w otoczeniu szczytami górskimi.

Jedyna, zachowana fotografia Antoniego Łagowskiego z okresu przed I wojną światową (ok. 1900 r.)

W dolinie Höhlensteintal nad potokiem Rienz w odległości 8 km na południe od Toblach w kierunku Cortina d'Ampezzo założono wojskowy szpital polowy u podnóża góry Nasswand (wł. *Croda Bagnata*).

Później po wybuchu walk frontowych szpital w latach 1915-1917 pełnił znaczącą rolę jako punkt pierwszej pomocy przyfrontowej dla ran-

nych żołnierzy znoszonych z pola walki na pobliskiej górze Monte Piana i okolic.

Głównym zadaniem szpitala było opatrywanie żołnierzy i przygotowanie ich do powrotu na pozycje frontowe. Dokonywano selekcji rannych i wykonywano operacje. W sześćdziesięciu barakach przebywało nawet do 2 tys. żołnierzy. Ciężko rannych jako „nieodwracalnie rannych”, którym nie można było już udzielić pomocy, grzebano natychmiast na przyszpitalnym cmentarzu na lewym brzegu strumienia Rienz bez dokonywania podziałów narodowościowych. Tak powstał austriacki cmentarz wojenny Nasswand (niem. *Kriegerfriedhof Nasswand*).

Na froncie austriacko-włoskim panowało istne piekło, gdzie w wyniku fatalnych warunków w okopach szalały choroby i oprócz zabitych rzeczywistością stawała się masowa śmiertelność wśród rannych żołnierzy. Silna ofensywa Armii Włoskiej, wspieranej siłami francuskimi doprowadziła po stronie austriackiej do ogromnych strat zarówno w ludziach, jak i w sprzęcie, wymuszając wycofanie się oddziałów austriackich ze strefy działań frontowych. Na polach walk Armia Austriacka pozostawiła groby poległych żołnierzy różnej narodowości ze swojego imperium, w tym i Polaków.

Antoni Łagowski zachorował na nerki wskutek fatalnych warunków frontowych i zmarł w tym szpitalu w marcu 1915 r. jeszcze przed rozpoczęciem się zmagania frontowych w tym rejonie z wojskiem włoskim. Został pochowany na tym polowym austriackim, wojennym cmentarzu przyszpitalnym w dolinie Höhlensteintal u podnóża góry Nasswand.

Austriacki szpital wojenny koło góry Nasswand w dolinie Valle di Landro, niedaleko Toblach w Dolomitach, gdzie 10 marca 1915 r. zmarł Antoni Łagowski. (źródło: Internet)

Na cmentarzu Nasswand zostali pochowani w latach 1914-1917 żołnierze Monarchii Austro-Węgierskiej różnej narodowości, których językiem ojczystym nie był język niemiecki (germański).

Działania I wojny światowej zakończyły się w październiku 1917 r. Po ich zakończeniu na całej linii frontu austriacko-włoskiego w Alpach i Dolomitach znajdowały się rozrzucone cmentarze przyfrontowe.

W 1918 r. południowy Tyrol (Trydent) został przyłączony do Włoch. Wojsko włoskie przejęło zadanie połączenia wielu małych frontowych cmentarzy w kilka większych. Małe cmentarze zaczęto zamykać po uprzednich ekshumacjach i przeniesieniu szczątków pochowanych żoł-

nierzy na inne cmentarze. W latach 30. XX wieku również Niemcy ekshumowali szczątki „swoich żołnierzy” poległych na froncie austriacko-włoskim na większe cmentarze, które później pozostając na terenie wrogiego im państwa włoskiego pozbawio-

dług sporządzonej wówczas listy znajduje się tam 1259 zmarłych żołnierzy, głównie pochodzenia nieaustriackiego – 268 Rosjan, 147 Serbów (jeńcy wojenni), 145 Polaków, 121 Węgrów, 45 Rumunów, 7 Słowenów, 1 Belg i 114 żołnierzy nieznannej narodowości z Monarchii Austriackiej. Szczątki jeńców wojennych i nieznanymi żołnierzy pochowano w dwóch oddzielnych, zbiorowych mogiłach. Żołnierzy pozostałych narodowości grzebano dwójkami w pojedynczych grobach.

Początkowo było tam pochowanych znacznie więcej, ale wcześniej,

Austriacki cmentarz wojenny Nasswand koło Toblach, gdzie jest pochowany Antoni Łagowski. (źródło: Internet)

Lokalizacja cmentarza Nasswand nazywany również Cmentarzem Sorgenti lub Croda Bagnata, albo Cmentarzem Monte Piana w dolinie Ladro. (źródło: Internet)

ne opieki popadały w ruinę.

W okresie od 1926 do 1938 r. W okresie od 1926 do 1938 r. na cmentarz Nasswand przenoszono szczątki poległych żołnierzy austro-węgierskich (Austriaków i innych narodowości, także jeńców wojennych i nieznanymi żołnierzy) z różnych cmentarzy znajdujących się na obszarze całego południowego Tyrolu (Trydentu). We-

już pod koniec wojny wszyscy pochowani tam żołnierze narodowości austriackiej zostali przeniesieni na austro-węgierski cmentarz w Bressanone (*niem. Brixen*) w północnych Dolomitach.

Po przyłączeniu Austrii do Rzeszy Niemieckiej w 1938 r. Niemieckie Służby Grobów Wojennych we Włoszech były odpowiedzialne za austriackie cmentarze wojenne. W latach 1940-1943 we współpracy z państwem włoskim i przy pomocy miejscowych społeczności część austriackich cmentarzy wojennych przekształcono w pełnoprawne cmentarze bohaterów wojennych, zaś wszystkie inne cmentarze wojenne miały zostać zamknięte. W tym czasie ekshumowano także z cmentarzy żołnierzy włoskich i niemieckich. Szczątki

żołnierzy o nazwiskach „niemiecko-języcznych” zabierano na cmentarze „niemieckie”.

Pod koniec II wojny światowej cmentarz Nasswand był całkowicie opuszczony i dopiero w latach 50. XX wieku dzięki interwencji Ludwiga Mitterdorfera, a później Waltranda Fuchsa, właściciela hotelu z Dobbia-co i przy pomocy lokalnych władz wojskowych Niemieckiego Towarzystwa Troski o Groby Wojenne i Połu-

dniowotyrolskiego Czarnego Krzyża udało się zachować cmentarz Nasswand w dobrym stanie do dziś jako obiekt zabytkowy. Zajmuje obszar 3174 m². Teren cmentarza przynależy po części do Centralnego Komisariatu Poległych na Wojnie, a częściowo jest własnością prywatną. Posiada tarasowe rozmieszczenie grobów oznakowanych krzyżami.

Nie wiadomo czy grób Antoniego Łagowskiego został zachowany.

W okresie I wojny światowej zginęło ponad 14 mln ludzi, około 9 mln było rannych. W armiach zaborców zginęło 530 tys. Polaków, w tym w Armii Austro-Węgierskiej aż 220 tys. (w Armii Rosyjskiej ok. 200 tys. i ponad 110 tys. w Armii Niemieckiej). Takiego losu doświadczyli Polacy, w tym synowie trzczańskich rodzin, ponosząc śmierć.

12 lipca 2022 – Dzień Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej

Dzień Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej, ustanowiony został pięć lat temu w 1918 r. przez Sejm RP dla upamiętnienia naszych rodaków, którzy podczas II wojny światowej padli ofiarą brutalnych pacyfikacji i zbrodni, popełnionych przez okupantów niemieckich i sowieckich w przeszło tysiącu miejscowości na ziemiach II Rzeczypospolitej.

Łączymy się w zadumie, składając hołd zamordowanym, uwięzionym, deportowanym do łagrów i łagrów, pozbawionym własnych domów, ograbionym i zmuszanym do niewolniczej pracy. Czcimy poświęcenie, bohaterstwo i patriotyzm mieszkańców wsi polskiej, którzy powszechnie angażowali się w działalność Polski Podziemnej.

Czcimy ich niezłomną wierność Ojczyźnie

Rolnicy tworzący Stronnictwo Ludowe i Bataliony Chłopskie oraz inne niepodległościowe partie i formacje zbrojne, byli najlicniejszą grupą społeczną w ruchu oporu. Wieś stanowiła ostoję dla oddziałów partyzanckich i oparcie dla tajnych struktur. Tutaj, z dala od głównych garnizonów i ośrodków władzy okupantów, znajdowali schronienie ścigani konspiratorzy; tutaj szkolili się żołnierze, a ranni w akcjach bojowych dochodzili do zdrowia. Stąd również tysiące młodych ochotników wyruszały do walki o odzyskanie własnego suwerennego państwa.

Zasługom wsi polskich w zmaganiach o niepodległą Ojczyznę odpowiadał ogrom spadających na nie w odwecie represji. Systematycznie, czasem wielokrotnie płańdowane, wysiedlane i palone gospodarstwa i całe miejscowości znaczyły szlaki oddziałów pacyfikacyjnych. Areszty, obozy i miejsca zsyłki masowo zapełniali chłopci, oskarżeni o tajną działalność lub choćby tylko podejrzani o sprzyjanie podziemiu. Szykany dotykały całych rodzin, po których pozostawały opuszczone, skazane na zmarnowanie obejścia. Wieś ponosiła olbrzymie straty ludzkie, a jednocześnie dotkliwe straty materialne, przepaszczające długoletni ciężki trud codziennej pracy, którą rolnicy budowali pomyślność własną i całego narodu.

Wszystko to wspominać powinniśmy w dniu 12 lipca każdego roku. Rzeczpospolita zawsze będzie wdzięczna za ich zasługi w zmaganiach o wolność i zawsze też będzie czcić ofiarę, jaką ponieśli w tamtych heroicznych i tragicznych latach. Cześć i chwała bohaterom Niepodległej!

Andrzej Duda
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

(Inf. wł.)

Jacek Kaczmarski, Przemysław Gintrowski i Zbigniew Łapiński

Mury

On natchniony i młody były
Ich nie policzyłby nikt
On dodawał pieśnią sił.
Śpiewał, że blisko już świt
Świec tysiące palili mu
Znad głów unosił się dym
Śpiewał że czas by runął mur
Oni śpiewali wraz z nim

Ref. Wyrwij murom zęby krat
Zerwij kajdany połam bat
A mury runą, runą, runą
I pogrzebią stary świat

Wkrótce na pamięć znali pieśń
I sama melodia bez słów
Niosła ze sobą starą treść.
Dreszcze na wskroś serc i głów
Śpiewali więc, klaskali w rytm
Jak wystrzał, poklask ich brzmiał
I ciężył łańcuch, zwlekał świt.
On wciąż śpiewał i grał

Ref. Wyrwij murom zęby krat...

Aż zobaczyli ilu ich
Poczułi siłę i czas
I z pieśnią, że już blisko świt
Szli ulicami miast
Zwalali pomniki i rwali bruk
"Ten z nami, ten przeciw nam!"
„Kto sam ten nasz najgorszy wróg!”
A śpiewak także był sam

Patrzył na równy tłumów marsz
Milczał wsłuchany w kroków huk
A mury rosły, rosły, rosły.
Łańcuch kołysał się u nóg

Patrzy na równy tłumów marsz
Milczy wsłuchany w kroków huk
A mury rosną, rosną, rosną
Łańcuch kołysze się u nóg.

W 1944 roku zmarł Konrad Zdzisław Christiani Grabiński, ostatni właściciel byłego majątku dworskiego Przybyszówki, nie pozostawiając potomstwa. Dopełniły się zawile dzieje jego majątku ziemskiego, którego znaczna część już wcześniej wskutek rosnącego zadłużenia przeszła w posiadanie Banku Parcelacyjnego we Lwowie.

Józef Ciosek, Artur Szary

Dzieje majątków dworskich Bratkowic i Przybyszówki oraz losy rodziny Christianich – ich ostatnich właścicieli

Wprawdzie Przybyszówka jest obecnie częścią Rzeszowa, ale żyją jeszcze jej mieszkańcy, którzy z sentymentem wspominają swą wieś, w której wyrastali.

Przybliżmy więc dla wspomnienia część historii tej wsi w zarysie losów jej ostatnich właścicieli dworu – Christianich. To przywołanie, także po części, stanowi historię naszego regionu.

Christiani. Kim byli, skąd przybyli w nasze strony i jak potoczyły się losy tej rodziny i jej majątków

W 1772 roku w wyniku I rozbioru przestała istnieć Rzeczpospolita, zagarnięta przez trzech zaborców. Nasz region został opanowany przez Cesarstwo Austriackie i stał się aż do 1918 roku prowincją tego państwa, nazywaną Galicją. Panowanie austriackie na zajętych, naszych ziemiach cha-

rakteryzowało się wprowadzaniem swoich porządków ustawodawczych, administracji i sądownictwa, a szczególne znaczenie miały wywłaszczenia z majątków ziemskich, przejmowanych pod zarząd austriackich urzędów skarbowych. Były one następnie wyprzedawane na licytacjach nabywcom narodowości swojej nacji. Równocześnie zaborca prowadził wzmożone osadnictwo napływową ludnością pochodzenia niemieckiego, żydowskiego i austriackiego z różnych rejonów Imperium Habsburgów.

W ramach tej polityki germanizacji „ziem nabytych” w 1844 roku ziemskie dobra Trzciany nabył na licytacji od rządu austriackiego pochodzący z Austrii galicyjski adwokat lwowski

Herb Pomian – rodzina Christianich z Bratkowic i Przybyszówki pieczętowała się jako dziedzicznym, uzyskanym w wyniku adopcji Jana Nepomucena Christiani Grabińskiego w 1837 r.

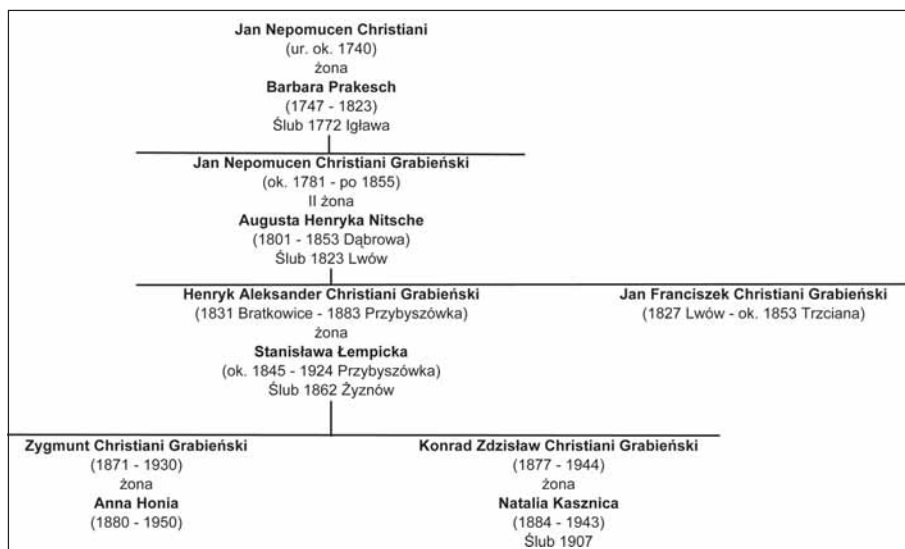
Jan Nepomucen Christiani Grabiński. W 1837 roku był on adoptowany przez bezdzietnego dziedzica posiadłości dworskiej w Czudcu – Jana Grabińskiego, otrzymując szlachectwo z herbem *Pomian*, drugi człon nazwiska *Grabiński* oraz posiadany przez Jana Grabińskiego majątek ziemski w Bratkowicach. W dobrach bratkowickich znajdował się dwór z folwarkiem i gorzelnia, którego właścicielem w pierwszej połowie XIX w. był ówczesny dziedzic Czudca – Jan Grabiński (1753-1839 Lwów).

Po objęciu w posiadanie włości dworskich Bratkowic przez Jana Nepomucena Christiani Grabińskiego nie stanowiły one stałej siedziby Christianich, którzy mieli rezydencję w majątku dworskim w Przybyszówce. Postępujący upadek bratkowickich dóbr rozpoczął się około 1903 roku wydzierżawieniami i wyprzedażami. Ostatecznie Christiani przestali być właścicielami tychże dóbr około 1908 roku. Do czasów obecnych nie zachowały się ślady po zabudowaniach dworskich i folwarku. W takich to okolicznościach w naszym regionie znalazła się rodzina Christianich.

Jej osiedlenie się u nas miało ścisły związek z prowadzoną przez austriackiego zaborcę polityki wszechstronnego podporządkowania sobie naszych ziem w ramach ich germanizacji.

Gniazdem rodowym Christianich po przybyciu do Galicji był Lwów, osobliwy ośrodek skupiający różne

Christiani z Bratkowic i Przybyszówki – zarys genealogiczny

Portrety Henryka Christiani Grabieńskiego i jego żony Stanisławy z Łempickich. Fot. ze zbiorów A. Szarego

sferę urzędniczą pochodzenia germańskiego. Christiani wywodzili się z Iglawy w środkowych Czechach. Do Galicji przybyli z Dolnej Austrii około 1777 roku w ramach obsadzania kluczowych urzędów państwowych. Praprzodek ich „galicyjskiej gałęzi”, Jan Nepomucen Christiani był urzędnikiem państwowym. Dopiero w wyniku późniejszych adopcji i nobilitacji rodzina Christianich osiągnęła status podrzędnej szlachty austriackiej.

Rodzina Christianich z Bratkowic i Przybyszówki

wywodzi się od Jana Nepomucena Christiani Grabieńskiego i jego drugiej żony, Augusty Nitsche. Była ona córką Karola Gottfryda Nitsche i Zuzanny Kronauge. Nitschowowie dzierżawili majątek ziemski Jana Grabieńskiego w Czudcu, który następnie wykupili w 1840 roku, co umocniło rodzinno-majątkowe koligacje.

Spośród dzieci Jana Nepomucena Christiani Grabieńskiego i Augusty Nitsche majątek dworski Bratkowic odziedziczył syn Henryk Aleksander Christiani Grabieński ur. w 1831 roku w Bratkowicach, będąc także właścicielem nabytych w drodze zakupu dóbr ziemskich w Przybyszówce. W 1862 r. poślubił on Stanisławę Łempicką, córkę właścicieli posiadłości dworskiej w Żyznowie koło Strzyżowa, Hilarego Łempickiego z Łempic koło Zakroczyzna i Anieli z Woyciechowskich.

Po śmierci Henryka (zm. w 1883 r.) żona Stanisława, nazywana „Stasią” została pełnoprawną właścicielką dóbr bratkowickich i Przybyszówki. Spośród czworga dzieci Stanisławy i Henryka Christianich, rodzinne włości Bratkowic i Przybyszówki odziedziczył syn Konrad Zdzisław Christiani Grabieński, ur. w 1877 r.

Jego losy były powiązane z kłopotami majątkowymi, w rezultacie tragicznym upadkiem i utratą majątku. Wskutek rosnącego zadłużenia, ciągle wydzierzawiane dobra zostały następnie wyprzedawane, w głównej części Bankowi Parcelacyjnemu we Lwowie.

W 1914 roku wojska rosyjskie spaliły zabudowania dworu w Przybyszówce i do końca życia Konrad z żoną mieszkał w wybudowanym przez siebie drewnianym domu.

W okresie niemieckiej okupacji na skutek zajęcia jego posiadłości przez Niemców, zamieszkiwał wraz z żoną u rodziny Prusaków.

Stanisława z Łempickich z jedną ze swych córek. Fot. ze zbiorów A. Szarego

Konrad Zdzisław Christiani Grabieński był absolwentem Gimnazjum im. Franciszka Józefa I we Lwowie. Utrzymywał szerokie kontakty z rzeszowską elitą lekarzy i właścicieli okolicznych majątków ziemskich skupionych w Towarzystwie Myśliwskim, między innymi z dr Romanem Hinze, chirurgiem i dyrektorem szpitala w Rzeszowie.

Ożeniony z Natalią z Kaszniców nie pozostawił potomstwa. W dodatku żonę Niemcy wywieźli do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, gdzie zginęła w 1943 roku. Podłożem było jej pochodzenie ze strony matki, Józefy bar. Brunickiej, wywodzącej się ze spolonizowanej, żydowskiej rodziny Brunsteinów (Brunickich). Ojciec Natalii, Władysław Kasznica był majorem w austriackiej armii, przebywając stale w różnych rejonach monarchii. Zmarł nagle w 1888 roku po objęciu służby w piechocie w Krakowie. Rodzina Kaszniców ze strony ojca wywodziła się z ziemi krakowskiej, wzmiankowana już w XVI wieku.

Byłe włości ziemskie Christianich w Przybyszówce po II wojnie światowej już nie odzyskały należytego statusu. Obie siostry Konrada Christianiego wyjechały w naszego regionu. Aniela wydana za Edmunda Wojtowicza osiadła w regionie krakowskim, zaś Maria wydana za Wojciecha Rożnowskiego zamieszkała w Wielkopolsce. Brat, Zygmunt Christiani Grabieński przez jakiś czas gospodarował

Kaplica grobowa Christianich na cmentarzu parafialnym w Trzcianie, gdzie są pochowani Henryk i Stanisława Christiani – stan z 1971 roku. Fot. J. Ciosek

Konrad Zdzisław Christiani Grabiński i jego żona Natalia z Kaszniców.
Fot. ze zbiorów B. Prusak

w majątku Podgrodzie koło Dębicy, a następnie w Gosprzydowej koło Brzeska, który po rozparcelowaniu między chłopów w 1912 roku osiadł w Krakowie pełniąc funkcję asystenta Izby Obrachunkowej Magistratu. Jego żoną była wywodząca się z Bratkowic Anna Honia (Homa?), zmarła w 1950 roku i pochowana wraz z mężem Zygmuntem na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Pośmiertne losy Christianich

z Przybyszówki sprowadzają się do wiecznego spoczynku Henryka Aleksandra w podziemiach rodzinnej kaplicy Christianich na cmentarzu parafialnym w Trzcianie, gdzie również w 1924 roku pochowano jego żonę – Stanisławę z Łempickich. Natomiast

Pierwotny pomnik nagrobny Konrada Zdzisława Christiani Grabińskiego.
Fot. ze zbiorów B. Prusak

ostatni właściciel posiadłości dworskiej Przybyszówki, Konrad Zdzisław Christiani Grabiński został pochowany na cmentarzu parafialnym w Przybyszówce. Na tymże cmentarzu zachował się również grób zmarłego w 1890 roku Władysława Szameyta herbu Łabędź, który był drugim mężem owdowiałej Stanisławy Łempickiej, poślubiony w 1887 lub 1888 roku. Były uczestnik powstania styczniowego z 1863 roku, który później od 1866 roku służył w kawalerii austriackiej w stopniu rotmistrza ułanów z wyróżnieniem w 1879 roku przez cesarza.

Czas nieubłaganie zaciera ślady bytności tej spolonizowanej, austriackiej rodziny, osiadłej w naszym regionie z narzutu zaborcy. Rodziny, która wbrew zamierzeniom zaborcy szybko uległa spolonizowaniu, weszła w rodzinne koligacje z rdzenno-polskimi rodami szlacheckimi, a nawet niższego stanu. Nasz region stał się ich „nową ojczyzną”. Szybko wtapiali się w swe nowe otoczenie i polskie obyczaje. Dziś już mało kto o nich pamięta.

Autorzy dziękują p. Barbarze Prusak z Przybyszówki za udostępnienie zdjęć rodziny Christianich ze swoich zbiorów.

Nowy pomnik Konrada Zdzisława Christiani Grabińskiego wybudowany dzięki staraniom B. Prusak z Przybyszówki – stan 2022 r. Fot. A. Szary

Natalia z Kaszniców Christiani Grabińska. Fot. ze zbiorów A. Szarego

Bibliografia:

1. H. Chrząszcz, *Dzieje szkoły w Przybyszówce koło Rzeszowa w latach 1890-1997*, Przybyszówka 1998.
2. J. Ciosek, Z. Dziedzic, *Zabytki Trzciany – nasza polska tożsamość*, Trzciana 2021.
3. J. Lis, *Dzieje wsi Bratkowice do 1939 roku*, Uniwersytet Rzeszowski 2005.
4. M. J. Minakowski, *Genealogia potomków Sejmu Wielkiego*, www.sejm-wielki.pl.
5. Rodzinne przekazy autorów niniejszego opracowania.
6. Strony internetowe: www.geni.com/people, www.google.com, https://pl.wikipedia.org.

Pomnik nagrobny Władysława Szameyta na cmentarzu parafialnym w Przybyszówce – stan 2022 r. Fot. A. Szary

Artur Szary

O książce „Zabytki Trzciany – nasza polska tożsamość”

Duet autorski Józef Ciosek i Zofia Dziedzic są twórcami pozycji książkowej pt. „Zabytki Trzciany – nasza polska tożsamość”, której wydawcą jest Urząd Gminy Świlcza. Jest to I wydanie o nakładzie 1000 sztuk, które ukazało się w Trzcianie w 2021 r. Po opracowaniu graficznym Doroty Wadiak wydane zostało w Drukarni-Wydawnictwie „Duet” Mariusz Michalik, str. 108.

Duet autorski nie jest profesjonalnie związany z historią jako dziedziną wiedzy. Ma całkiem inne, wyuczone i wykonywane perfekcyjnie oraz z sukcesami – zawody. Już na emeryturze złączyła autorów ponad 20-letnia praca społeczna w redakcji kwartalnika społeczno-kulturalnego gminy Świlcza „Trzcionka” (nazwa od sołectwa Trzciana, w którym powstała). Tam publikują artykuły od początku istnienia czasopisma. Mają także indywidualnie spory dorobek publicystyczny, w tym J. Ciosek – zwłaszcza z dziedziny przyrody i historii.

Autorzy to pasjonaci historii regionalnej czasopisma samorządowego, które ma ambicje bycia nie tylko łącznikiem między władzą a społecznością, ale także przybliżyć dzieje miejscowości i okolic oraz kraju i świata.

Autorzy książki natrafili na sprzyjające okoliczności, bowiem Wydawca pozycji książkowej wójt Gminy Świlcza, Adam Dziedzic, sprawujący swą funkcję już drugą kadencję okazał się i udowadnia to całą swoją działalnością – hojnym mecenasem kultury – we wszystkich jej odmianach.

W swoim wstępie (s. 14) pisze m.in.: *Od kilku lat społeczność naszej Gminy Świlcza otrzymywała wydania książek napisanych przez miejscowych miłośników literatury i historii o miejscowościach i ich walorach, ludziach w nich żyjących. Nakłady zostawały szybko wyczerpane. Świadczyć to mogło o dużym zapotrzebowaniu na tego typu publikacje. (...) Gmina jako samorządowy organ władzy, zamierza kontynuować działalność wydawniczą, poszerzać i promować jej autentyczny dorobek.* Taka postawa Wójta jest godna podziwu i uznania.

Tu można zetknąć się z dwoma przeciwstawnymi społecznymi postawami: patriotyzmem lokalnym, czy regionalnym i narodowym oraz kosmopolityzmem. Człowiek naprawdę ceniący całą ludzkość w jej różnorodnych przejawach kulturowych zawsze jest przywiązany do konkretnego kraju, narodu, w którym wyrósł i nauczył się szacunku dla ludzkich osiągnięć.

Zachowajmy – co nasze i uchrońmy od niepamięci.

Książka podzielona jest na 8 rozdziałów poświęconych mało znanym losom rodziny Christianich, ostatnich właścicieli wsi Trzciana w gminie Świlcza. Kolejne rozdziały to chronologicznie ujęte dzieje posiadłości, rodziny, dworu i parku. Blasku suchym faktem historycznym dodają oryginalne ilustracje w zdecydowanej większości, do tej pory nie publikowane autorstwa J. Cioska. Szata graficzna nawiązująca do epoki dawnych minionych czasów, dobrany pokrój czcionki i kolorystyka stwarza nastroj wspomnień.

Uzupełnieniem są aneksy, wykresy genealogiczne, ilustracje herbów, a nawet zdjęcia współcześnie zrewitalizowanych obiektów.

Książka to szczególna, okazjonalna, celowa, szkoda, że mało spopularyzowana. Piszą wszak autorzy (s. 11): *Opracowanie nie ma charakteru naukowego, ale ogólnoinformacyjny (...) i ma na celu wywołanie do podjęcia się szerszego, dogłębnego opracowania dziejów tego rodu.*

Całokształt opracowania w tle wskazuje na potrzebę czynnej, skutecznej ochrony tego, co jeszcze pozostało z tamtych, minionych czasów, będących już tylko wspomnieniem, historią przeszłości. Książka nadaje jakby kierunek i motywuje do dbałości o nasze, regionalne dziedzictwo.

Gdzie indziej autorzy pisali: *Nie, jest to gloryfikowanie rodziny Christianich, obcej wszak, osiadłej u nas z narzutu zaborcy, ale jakże ważna była jej rola wśród naszej polskiej, trzciańskiej społeczności. (...)*

Ma książka w sobie coś z opowieści historycznych, rodowej gawędy, pamiętnika, a jednocześnie dokumentu historii, albo etnografii. Zawarta w książce wiedza jest równocześnie wskazówką, że nie wolno pozostawić tego, co pozostało z tamtych czasów ku upadkowi.

Wydaje się, że opracowanie osiągnęło swój cel – wskrzesza pamięć starszego, odchodzącego niestety już pokolenia naszej społeczności i niejako nakazuje młodemu pokoleniu zadbać o naszą przeszłość poprzez zainteresowanie się niszczącymi zabytkami – pałacem dworskim i jego otoczeniem, starym parkiem, a równocześnie to ciekawa opowieść o tym, „jak było”, o losach austriackiej, ale spolszczonej rodziny od czasów rajskich, pańskich, po II wojnę światową, konfiskatę majątku, emigrację.

A książka?

Całokształt opracowania w tle wskazuje na potrzebę czynnej, skutecznej ochrony tego co jeszcze pozostało z tamtych, minionych czasów, będących już tylko wspomnieniem, historią przeszłości.

Pokazuje zapomniany świat i ludzi, jacy tu żyli. Opracowanie z racji swego okolicznościowego przeznaczenia ukazując tylko zarys tamtych czasów zaboru austriackiego w tle historii rodziny Christianich w naszym regionie, zakreśla równocześnie dokonania i rolę obcych przybyszów z nadania zaborcy oraz ich wpływ na życie naszej, wiejskiej społeczności.

Autorzy dokonali wiele, starając się dotrzeć do jakże ograniczonych, znikomych źródeł dotyczących tamtych czasów, a jednak udało się im złożyć zarys wielu, nieznanych na ogół faktów. Czy osiągnęli deklarowane cele? Jakich użyli argumentów, by je udowodnić?

Wykorzystali dobrze źródła: dokumenty, wspomnienia, wiadomości prasowe, archiwalne, wywiady, itp. Wykazali umiejętność ich analizy i interpretacji, a sposób prowadzenia narracji będących już tylko wspomnieniem, historią przeszłości.

Książka nadaje jakby kierunek i motywuje do dbałości o nasze, regionalne dziedzictwo. Zawarta w książce wiedza jest równocześnie wskazówką, że nie wolno pozostawić tego co pozostało z tamtych czasów ku upadkowi, ale koniecznością, wręcz obowiązkiem jest prowadzenie całokształtu działań zmierzających do udostępniania spichlerza do wzniosłych celów społecznych.

Wydaje się, że opracowanie osiągnęło swój cel: wskrzesza pamięć starszego, odchodzącego niestety już pokolenia naszej społeczności i niejako nakazuje młodemu pokoleniu zadbać o naszą przeszłość poprzez zainteresowanie się niszczącymi zabytkami – pałacem dworskim i jego otoczeniem, starym parkiem.

Mocną stroną omawianej pozycji książkowej jest nie tylko estetyka, nietuzinkowość szaty graficznej, zamieszczenie streszczenia w j. angielskim, alfabetyczny słownik objaśnień terminologii trudnej, ale też bogata bibliografia tematyczna.

Warto przeczytać zapewne unikatową pozycję książkową. Zawarta w książce wiedza jest równocześnie wskazówką, że nie wolno pozostawić tego co pozostało z tamtych czasów ku upadkowi, ale koniecznością, wręcz obowiązkiem jest prowadzenie całokształtu działań zmierzających do udostępniania i użytkowania przez dalsze pokolenia zachowanych jeszcze, ale niszczących niestety obiektów podworskich, co zapoczątkowano chociażby na przykładzie adaptacji dawnego spichlerza do wzniosłych celów społecznych.

Gospodarstwo rodzinne rodziny Radków powstało w Gminie Świlcza w 1989 r. w Przybyszówce, a w 2004 roku także na terenie Trzciany i Woliczki. Część granicy tych dwóch wiosek leży na terenie gospodarstwa.

Karolina Szczepanowska

Ekologiczna winnica w Trzcianie

W 2004 r. wydzielone zostało gospodarstwo Mateusza Radka, liczy ono obecnie ponad 18 ha, głównie upraw sadowniczych. Jest prowadzone w systemie upraw ekologicznych. Historycznie były tam produkowane różne uprawy, jak: orkisz, gryka, żyto, pszenica, cebula, dynia, lubczyk, czarna porzeczka, grusza.

Specyfika gospodarstwa była i jest taka, że większość płodów rolnych zostaje przetworzona na wyroby gotowe. Na początku odbywało się to w ramach utworzonej przez Mateusza i Zygmunta Radków firmy BioAvena, gdzie z płodów rolnych gospodarstwa, wytwarzano różnego rodzaju mąki, kasze, przyprawy i musli. Produkty z gospodarstwa były przetwarzane przez tradycyjny młyn – kaszarnię w Rudniku nad Sanem. W ramach firmy BioAvena, wyrabiano także na małą skalę nietypowe makarony np. orkiszowy, gryczany, jaglany, żytni itp. Były to wtedy nowości na ekologicznym rynku w Polsce. Natomiast czarną porzeczki przerabiano na soki.

Na początku nie było myśli o założeniu winnicy. Miała być tylko niewielka winniczka hobbistyczna prowadzona na własne potrzeby. Rzeczywistość okazała się inna. Mateusz podczas swoich pobytów za granicą,

szczególnie w Hiszpanii zainteresował się wielowiekową tradycją uprawy winorośli i produkcji wina w tym kraju i zapalił się do tego tematu.

W 2014 roku założono pierwsze uprawy winorośli. Obecnie winnica jest jedną z większych w województwie i ma powierzchnię 3,7 ha, i co roku jest powiększana. Jest jedyną na

aksamitnych wytrawnych czerwonych win BIO, a także lekkich, aromatycznych półwytrawnych białych win BIO.

Nasadzenia i winiarnia znajdują się pod adresem 36-071 Trzciana 1. Winiarnia wyposażona jest w nowoczesne urządzenia do produkcji wina dostosowane do standardów ekologicznych przetwórci, oparte na odnawialnych źródłach energii. Wdrożono nowatorski projekt – zasilania winiarni przez ogniwa fotowoltaiczne, ogrzewanie budynku, a także grzanie i chłodzenie zbiorników w procesie technologicznym odbywa się za pomocą pompy ciepła.

Kontrola i sterowanie parametrami w budynku przetwórci i chłodni, a także w poszczególnych zbiornikach może odbywać się zdalnie. Można powiedzieć, że wyposażenie i proces produkcji w tej winiarni jest bardzo nowoczesny i nie odbiega od poziomu wyposażenia małych firm na zachodzie. Autorem i wykonawcą tego

terenie Podkarpacia certyfikowaną winnicą ekologiczną.

To pierwsza na Podkarpaciu winnica ekologiczna oraz jedna z pierwszych w kraju winnic z „zielonym listkiem”. Winnica specjalizuje się w produkcji intensywnie wybarwionych,

unikalnego w skali kraju projektu jest inżynier Maciej Mytych z Bratkowic.

BIO wina dostępne są w sprzedaży w sklepach ekologicznych w całej Polsce, wybranych sklepach z winami i restauracjach. Wina można także zakupić na miejscu w winnicy.

Gospodarstwo Mateusza Radka zostało wyróżnione w wojewódzkim konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w 2021 roku.

Właścicielem tego gospodarstwa jest Mateusz Radek, posiada on gruntowne przygotowanie do tego typu działalności, jest absolwentem Wyższej Szkoły Biznesu w Nowym Sączu i Uniwersytetu w Walencji w Hiszpanii w zakresie ekonomii. Po założeniu winnicy skończył także studia podyplomowe w zakresie uprawy winorośli i wyrobu wina (enologia) na Uniwersytecie Rzeszowskim. Ukończył także Instytut Latinoamerykanistyki Uniwersytetu Warszawskiego i w ramach współpracy tej uczelni z Uniwersyte-

tem w Salwadorze w Brazylii w ramach projektu kilka miesięcy przebywał w głębokiej prowincji tego kraju, pomagając rolnikom w zakładaniu spółdzielni rolniczej specjalizującej się w produkcji przetworów owocowych. Pomagał w całym procesie produkcji i wprowadzaniu produktu na rynek – działanie to było prowadzone w ramach ekonomii społecznej. W trakcie tego projektu wykorzystał tam swoją wiedzę i doświadczenie wyniesione z pracy w firmie BioAvena. W tych działaniach pomocna była biegła znajomość czterech języków obcych, którymi posługuje się Mateusz.

Założenie winnicy jest bardzo trudne, wymaga właściwego przygo-

towania ziemi, posadzenia winorośli i przygotowania specjalnej konstrukcji, na których winorośl się wspiera. Właściwy zbiór rozpoczyna się po trzech latach uprawy. W winnicy uprawia się głównie odmiany niemieckie i austriackie: Solaris, Regent, Zweigelt, Jahanniter, Seyval Blanc, a także odmiany francuskie Chardonnay i Cabernet Cortis. Z odmian tych produkowane są wina wytrawne i półwytrawne, białe, czerwone i różowe.

Prace w winnicy trwają praktycznie przez cały rok. Właściciel winnicy stara się maksymalnie zmechanizować prace polowe, aby móc zwiększyć obszar upraw.

Stanisława Stasiej

**Posyłam kwiaty – niech powiedzą one
To, czego usta nie mówią stęsknione!
(Adam Asnyk)**

Mowa i wymowa kwiatów

**W kwiatkach zawarta
jest dziwna tajemnica**

Towarzyszą nam we wszystkich ważniejszych chwilach życia. Delikatne i ulotne są zarówno symbolem wdzięku i cnoty, namiętności czy pokusy. Uosabiają piękno, dobro, szczęście błogosławieństwo, ale również przemijanie, fałsz, złość i śmierć.

Dawniej, gdy kobieta otrzymywała od mężczyzny bukiet róż czy konwalii, potrafiła odczytać uczucia bądź też intencje ofiarodawcy. Jeszcze nasze babcie doskonale wiedziały, że kwiat czerwony symbolizuje miłość, błękitny – tęsknotę, biały – czystość, żółty – zazdrość, że oliwka oznacza pokój, a palma – zwycięstwo. Coś z tych zasad do dzisiaj

jeszcze pozostało wśród starszego pokolenia.

Na ogół przestrzega się, aby wręczać nieparzystą liczbę ciętych kwiatów, a w doniczkach – tylko osobom, z którymi jest się w zażyłych stosunkach.

Ale już słowniczek mowy i wymowy kwiatów jest nieomal w ogóle nieznanym i czyta się go z przymrużeniem oka. W słowniczku tym niezapominajka, jak sama nazwa wskazuje, mówi: „nie zapomnij o mnie”. Fiołek jest oznaką skromności, co znalazło też odbicie w porzekadle: „skromny jak fiołek”, a wrzos zwiastuje jesień w miłości, tak jak w pio-sence: „liliowy wrzos, symbol smutnej jesieni, przyniosłeś mi i podałeś na dłoń”.

Żonkil znaczy „jestem zazdrosny”, no bo żółty, lilia: „mam czyste uczucia” – bo biała, a róża czerwona: „kocham gorąco” – bo jest czerwona. Kaktus ma ostrzegać, oset – ranić, aloes ma przekazywać: „sprawiasz mi ból”, chociaż jest rośliną leczniczą, a hiacynt: „cierpię przez ciebie”.

Nie wszystko da się wytłumaczyć, poczytajmy więc co „mówią” inne rośliny: bratek – bądźmy przyjaciółmi, floks – spalmy nasze listy, jaśmin – jesteś niewdzięczna, lwie paszcze – zwróć na mnie uwagę, mak – puść to w niepamięć, malwa – potrzebuję więcej czasu, passiflora – idź do diabła, piwonia – otaczam cię opieką.

Piękno kwiatów ubogaca uroczyście rodzinne

Kwiaty stanowią ozdobę naszego otoczenia, ale też „mówią”. Sekretny język kwiatów wywodzi się z legend, dawnych wierzeń i rytuałów. Kwiaty już od starożytności były związane ze sferą sacrum. Ofiarowano je bogom, a szczególnie boginiom. Wręczane są nowożeńcom – ofiarowane podczas ślubu oznaczają radość, szczęście, błogosławieństwo, a także przemianę kwiatu w owoc, czyli nadzieję na pełnię życia małżonków.

Wiązanki i wieńce pojawiają się też na pogrzebach i wtedy mają zupełnie inną wymowę – są znakiem przemijania i wierności uczuć tych, którzy pozostali.

Kwiaty dawane są jubilatom i sportowcom, dlaczego? Odpowiedź jest prosta i wynika z różnorodności znaczeń przypisywanych tym roślinom. Kwiaty symbolizują uwieńczenie, ukoronowanie, zakończenie dzieła, stąd pojawiają się na jubileuszach, absolutoriach, zakończeniach ważnych prac.

Oznaczają również zwycięstwo, sukces i hołd, dlatego dostają je sportowcy i ludzie, których osiągnięcia są doceniane.

Ludzie są jak kwiaty: stworzeni do tego, aby się rozwijać
(André Liége)

Już w starożytności podziwiano piękno kwiatów. Przystrajano nimi świątynie, posągi bóstw, groby, a wieńce i girlandy stanowiły dar dla bogów. Średniowiecze i odrodzenie rozwinęło symbolikę kwiatów w poezji i malarstwie, a zwłaszcza biedermeier – epoka (1815-1848) we Francji i krajach środkowej Europy. Wyposażanie wnętrz było zdobne we wzorzyste meble, draperie, bibeloty, dywany kwietne.

Dziś nie ma podręczników uczenia się mowy kwiatów, a my pamiętamy ich mowę z przeszłości i tradycji.

Szczęście, które posiadasz jest jak ziarno; szczęście, które dzielisz – to kwiat.
(przysłowie angielskie)

Zrywaj kwiaty życia z radością, jaką daje ulotna chwila, nie sięgaj po korzenie w ziemi, bo tam jest tylko smutek i cisza.

O Sporcie, ty jesteś Piękno!

Tyś architektem tej budowli ludzkiego ciała,
które oddane niskim żądzom warte jest pogardy,
a rzeźbione szlachetnym wysiłkiem,
staje się czarą wzniosłości.

Fragmentem „Ody do Sportu” Pierre’a de Coubertina „O Sporcie ty jesteś Piękno!” rozpoczynamy dział sportowy w „Trzcionce”, by pokazać jak ważny jest sport i rekreacja w naszej społeczności. Zachęcamy Was do lektury artykułów, w których znajdziecie bieżące i podsumowujące sportowe zmagania gminnych sportowców, ponadto serwujemy ciekawe, tradycyjne wieści z regionu, relacje z imprez i wiele innych ciekawych tekstów.

Paweł Rzepka

Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze

W dniu 26 czerwca 2022 r., na stadionie piłkarskim w Rudnej Wielkiej odbyły się gminne zawody sportowo-pożarnicze, podczas których strażacy zademonstrowali pokaz swojej sprawności.

Organizatorzy i goście honorowi

Imprezę zorganizował Oddział Gminny Związku OSP RP w Świlczy oraz Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie przy współudziale samorządu gminnego. Swym patronatem imprezę objął Wójt Gminy Świlcza. Specjalnym gościem, który obserwował zmagania strażaków był Waldemar Pawlak – prezes Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Warszawie. Oprócz niego obecni byli m.in.: wójt Gminy Świlcza – Adam Dziezic, przewodniczący Rady Gminy Świlcza – Piotr Wąnat i zastępca wójta – Sławomir Styka. Gospodarzem zawodów była jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Rudnej Wielkiej.

Zawody rozpoczęły się z lekkim opóźnieniem, tuż po godzinie 16⁰⁰ od przemarszu pododdziałów OSP na płytę boiska, prowadzonych przez Komendanta Gminnego ZOSP RP w Świlczy – Bogdana Ciocha i złożenia przez niego meldunku o gotowości do zawodów – prezesowi Waldemarowi Pawlakowi, który następnie wraz z Wójtem przywitał wszystkich strażaków, zaproszonych gości oraz zgromadzonych na stadionie kibiców.

Rywalizacja drużynowa jednostek OSP

W zmaganiach wzięły udział wszystkie 8 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy Świlcza, które prowadzą działalność statutową tj. OSP Błędowa Zgłobieńska, OSP

Waldemar Pawlak wśród strażaków Gminy Świlcza.

Bratkowice, OSP Dąbrowa, OSP Mrowła, OSP Rudna Wielka, OSP Świlcza, OSP Trzciana oraz OSP Woliczka. Komisja sędziowska zawodów została powołana przez starszego brygadiera Tomasza Barana – komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie, a sędzią głównym zawodów był brygadier – Tomasz Korniewicz.

Pucharów ci u nas dostatek!

Pomagali mu: młodszy brygadier – Sławomir Kata, starszy kapitan – Bartłomiej Bieniasz, starszy aspirant – Krzysztof Marcinowski i aspirant Renata Magdoń – sekretariat.

Zmagania prowadzone były w grupie „A” (męskie drużyny), a każda uczestnicząca jednostka wystawiła po jednej drużynie oraz w grupie „C”, gdzie wystartowała jedna ekipa żeńska. Tak jak w poprzednich latach była to drużyna ze Trzciiany. Rywalizacja została przeprowadzona w sztafecie pożarniczej 7 x 50 m z przeszkodami oraz ćwiczeniu bojowym.

Zasady klasyfikacji końcowej niezmiennie są od lat: na końcowy wynik składa się suma punktów uzyskana przez poszczególne jednostki w obu konkurencjach, przy czym zwycięża jednostka, która zdobywa ich najmniejszą liczbę (suma uzyskanego czasu w sekundach przy założeniu, że 1 sekunda = 1 punkt oraz punktów karnych przyznawanych za nieprawidłowe wykonanie ćwiczeń). W rywalizacji drużyn męskich – najlepsza okazała się Ochotnicza Straż Pożarna z Bratkowic. Wystąpiła w składzie: Jakub Majka, Marcin Kłeczek, Paweł Stec, Krzysztof Plizga, Dawid Nabożny, Kamil Skrabucha, Bartosz Zajac, Kamil Kula, Michał Kwas i Robert Kwas.

Wyniki osiągnięte przez poszczególne jednostki startujące w Grupie „A”:

Miejsce	Jednostka	Wynik
1.	OSP Bratkowice	103,57 pkt.
2.	OSP Rudna Wielka	109,00 pkt.
3.	OSP Dąbrowa	119,82 pkt.
4.	OSP Trzciana	127,51 pkt.
5.	OSP Świlcza	128,99 pkt.
6.	OSP Mrowla	141,62 pkt.
7.	OSP Woliczka	142,68 pkt.
8.	OSP Błędowa Zgłobieńska	149,09 pkt.

Do rywalizacji w grupie „C” zgłosiła się jedynie drużyna żeńska ze Trzciiany i siłą rzeczy to jej przypadło pierwsze miejsce z wynikiem 144,90 pkt. Wystąpiła w składzie: Patrycja Piątek, Martyna Rogala, Julia Kocur, Olga Piątek, Marcelina Sajdak, Anna Rasińska, Julia Zięba, Zuzanna Piątek i Weronika Draus.

Dziewczętom pomagał Tymoteusz Wajda, który obsługiwał motopompę (udział w drużynie żeńskiej jednego strażaka jest dopuszczalny i zgodny z regulaminem zawodów sportowo-pożarniczych).

W konkurencji „Musztra”, wśród drużyn męskich zwyciężyła jednostka OSP z Dąbrowy z łącznym wynikiem 97 punktów.

W grupie „C” z takim samym rezultatem wygrał zespół ze Trzciiany. Zmagania ocenił Komendant Gminny ZOSP RP w Świlczy – Bogdan Cioch.

Zawody zakończyły się złożeniem meldunku Wójtowi Gminy Świlcza i wyprowadzeniem pododdziałów OSP przez Komendanta Gminnego ZOSP RP w Świlczy.

Po zakończeniu rywalizacji nastąpiło wręczenie pucharów, dyplomów, pamiątkowych gadżetów oraz podsumowanie całej imprezy.

Gratulacje strażakom za udział w zawodach składali: wójt Gminy – Adam Dzedzic, prezes ZOSP RP w Świlczy – Tomasz Kwoka oraz komendant Gminny ZOSP RP w Świlczy – Bogdan Cioch.

9 sposobów, jak żyć bardziej ekologicznie:

- Nie marnuj żywności.
- Oszczędzaj wodę.
- Oszczędzaj energię.
- Ogranicz plastik i jednorazowe opakowania.
- Kupuj ubrania odpowiedzialnie.
- Segreguj śmieci.
- Wybieraj kosmetyki i środki czystości bez chemii.
- Wybierz komunikację publiczną lub elektryczną.
- Pomóż pszczołom.

Paweł Rzepka

Aktualności piłkarskie

Podsumowanie sezonu 2021/2022

Dobiegł końca sezon piłkarski 2021/2022. W dniu 19 czerwca 2022 r. zmagania zakończyła rzeszowska A klasa, a tydzień wcześniej klasa B. Niestety nie ma dobrych informacji dla naszych kibiców. Chyba żadnej z drużyn gminnych walczących na boiskach piłkarskich naszego regionu nie udało się zrealizować zakładanego planu. Z klasą A żegnają się LKS „Bratek” Bratkowice, LKS „Trzcianka” Trzciana oraz KS „Rudnianka” Rudna Wielka. Awansu do wyższej ligi nie wywalczyły drużyny KS Świlcza i LKS „Mrowlanka” Mrowla – choć miały takie szanse i aspiracje. Chociaż jeszcze działacze i zawodnicy „Bratka” Bratkowice liczą na zmiany organizacyjne w Podkarpackim Związku Piłki Nożnej gwarantującym utrzymanie statusu drużyny A klasowej – to jednak zanoszą się na to, że wszystkie gminne zespoły będą grać w przyszłym sezonie w tej samej lidze.

„Bratek”, „Trzcianka”
i „Rudnianka”
od przyszłego sezonu
w klasie B

Najbliżej utrzymania w rzeszowskiej A klasie była drużyna „Bratka” Bratkowice prowadzona od początku rundy wiosennej przez Dawida Homę. Zimą z zespołem pożegnał się dotychczasowy trener – Piotr Garuła. Gdyby zawodnikom z Bratkowic udało się jesienią zdobyć kilka punktów więcej to utrzymanie się stałoby się faktem, bo na wiosnę ich dorobek to aż 24 „oczka”. Drużyna z Bratkowic sukcesywnie wzmocniana powracającymi do gry wychowankami klubu – od pierwszego meczu rozkręcała się i grała coraz lepiej i skuteczniej. Trzeba w tym miejscu nadmienić, że w ostatnich pięciu spotkaniach podopiecznym Dawida Homy udało się odnieść komplet zwycięstw. Niestety, w końcowym rozrachunku do pełni szczęścia

i pozostania w lidze zabrakło jednej wygranej. Kluczowe w tym aspekcie były nieudane mecze z drużynami, które również broniły się przed spadkiem, a więc remisy z „Rudnianką” Rudna Wielka i Novi Nosówką oraz wyjazdowa przegrana z „Trzcianką” Trzciana. Tak trener „Bratka” podsumowuje zakończone rozgrywki: *Za nami ciężki sezon, w którym borykaliśmy się z problemami kadrowymi i zdrowotnymi. Nieudana runda jesienna zauważyła na ostatecznym miejscu w tabeli. Runda rewanżowa już na plus, ale w kilku meczach zabrakło szczęścia. Teraz budujemy drużynę opartą na naszych wychowankach i myślimy o jak najszybszym powrocie na A-klasowe boiska.*

Zupełnie nieudaną rundę zaliczyła „Trzcianka” Trzciana. Chociaż oczekiwania były większe, to na wiosnę piłkarze ze Trzciany wywalczyli tylko 10 punktów, a to za mało, by liczyć się w grze o utrzymanie. Od samego początku zespół prowadzony przez Pawła Rzepkę gnębiły poważne kontuzje podstawowych zawodników. Już w dwóch pierwszych spotkaniach urazy wyeliminowały pięciu piłkarzy, w tym trzech co najmniej do końca sezonu. Od połowy do końca wiosennych rozgrywek „szpital” powiększył się o następnych trzech. Do tego dochodziły dodatkowe absencje związane z pracą, szkołą czy sprawami osobistymi.

Bez kluczowych zawodników trudno było podjąć równą rywalizację w lidze, a szczególnie z czołowymi ekipami mającymi w swych szeregach piłkarzy z doświadczeniem z wyższych lig piłkarskich. Często trener musiał korzystać z zawodników młodych, nieogranych w spotkaniach o stawkę oraz starszych, którzy z konieczności byli rejestrowani do drużyny z obawy przed zdekompletowaniem.

Na kilka kolejek przed końcem sezonu w zespole brak było całej siły ofensywnej. Pokłosem tego były wy-

sokie porażki z Iskrą Zgłobień, LKS Trzebowniko, Novi Nosówką czy Startem Borek Stary. Z perspektywy rundy rewanżowej decydującym meczem o spadku była przegrana w pojedynku „o sześć punktów” u siebie z Czarnymi Czudec. Po bardzo dobrej pierwszej połowie i dwubramkowym prowadzeniu wydawało się, że zaplanowana wygrana jest bliska. Niestety, zespół Trzcianki dał sobie po przerwie strzelić trzy bramki i w konsekwencji przegrał 2:3.

To spotkanie po dwóch wygranych z rzędu źle wpłynęło na morale zespołu, któremu widmo spadku zaczęło zaglądać w oczy jeszcze bardziej. Matematyczne szanse na utrzymanie Trzcianka straciła w 27 kolejce po wysokiej porażce z Nosówką, mimo że do 63 minuty miała kilka bardzo dobrych sytuacji strzeleckich i utrzymywał się wynik bezbramkowy. Reasumując po trzech sezonach gry w A klasie zespół ze Trzciany powraca do klasy B. Z 47 zdobytych bramek najwięcej było autorstwa Macieja Kozubala – 9 oraz Jakuba Zięby i Emanuela Szalonego – po 8.

Nieco lepiej niż w pierwszej rundzie zaprezentował się KS „Rudnianka” Rudna Wielka. Zespół, który trenuje Paweł Kłeczek zdobył na wiosnę 14 punktów, ale dorobek 22 „oczek” w całym sezonie nie mógł wystarczyć do pozostania w klasie A. Zarząd klubu od początku sezonu 2021/2022 zmienił swoją politykę i zaczął stawiać na swoich wychowanków.

W większości meczów w pierwszym składzie występowało 5-7 juniorów, którzy ogrywali się w wymagającej lidze i zdobywali doświadczenie, które powinno zaprocentować w przyszłości. – *W młodych zawodnikach widać spory potencjał i to na nich będziemy budować zespół. Chcemy teraz dokonać kilku wzmocnień i już w przyszłym sezonie powrócić do A klasy* – mówi trener „Rudnianki” Paweł Kłeczek.

O tym, że w tej młodej drużynie potencjał jest – mogą świadczyć dwa wyjazdowe zwycięstwa odniesione na wiosnę z drużynami z czołówki tj. z Heiro Rzeszów (2:0) i LKS Trzebowniko (2:1). Na stadionie w Trzebowniku w rundzie rewanżowej nie wygrał nikt poza „Rudnianką”, natomiast ta sztuka na sztucznej murawie Heiro udała się w ostatniej kolejce jeszcze tylko „Bratkowi” Bratkowice. Najskuteczniejszym strzelcem w zakończonych rozgrywkach był Damian Ziemiński – strzelec 8 goli.

KS Świlcza i „Mrowlanka” jednak bez awansu

Nie udało się drużynie KS Świlcza awansować do wyższej ligi, a szanse na to były naprawdę duże. Co prawda podopiecznym Rafała Twardowskiego udało się przegonić w tabeli lidera po rundzie jesiennej – „Mrowlankę” Mrowla, ale w wyścigu o awans dali się wyprzedzić Junakowi Słocina (Rzeszów). W konsekwencji zespół zajął trzecie miejsce z takim samym dorobkiem punktowym co drugi Ju-

nak. W tym przypadku o końcowej lokacie zdecydowały bezpośrednie spotkania, w których to ekipa z Rzeszowa miała lepszy bilans (przegrana jesienią 3:1, ale w rewanżu zwycięstwo aż 9:2).

Zespół ze Świlczy swoje szanse pogrzebał w meczach z Orłem Wysoka Głogowska i KS Baranówka, w których przegrywał różnicą jednej bramki. – *To spotkania z Orłem i Baranówką przesądziły o braku awansu. Pomimo optycznej przewagi w tych pojedynkach i dużej ilości sytuacji bramkowych napastnikom zabrakło zimnej krwi lub po prostu szczęścia* – tak sytuację skomentował Rafał Twardowski. Miano króla strzelców w drużynie przypadło Mateuszowi Piżło, który 23 razy pokonywał bramkarzy przeciwników. Drugi w tej klasyfikacji Maciej Preneta zdobył 16 goli.

Kwestia awansu drużyny „Mrowlanki” Mrowla do A klasy wydawała się być formalnością. Rundę jesienną podopieczni Huberta Różańskiego przeszli jak burza, wygrywając wszystkie 12 spotkań, gromiąc po drodze swoich rywali różnicą wielu bramek i pewnie zasiadając w fotelu lidera rzeszowskiej B klasy. Tego, co się stało na wiosnę, nikt chyba nie mógł przewidzieć. Ekipa z Mrowli przegrała w sumie aż pięć spotkań, w tym wszystkie z pretendentami do awansu tj. z Zimowitem Rzeszów, Junakiem Słocina (Rzeszów) i w przedostatniej kolejce ze Świlczą. Ta ostatnia porażka, w dodatku na własnym stadionie ostatecznie pozbawiła zawodników z Mrowli szans na zajęcie miejsca premiowanego awansem. Czwarte miejsce to za mało jak na apetyty zarządu i zawodników „Mrowlanki”, ale następna szansa już niebawem. Najwięcej bramek dla zespołu strzelił Tomasz Jandziś, który zanotował 17 trafień.

Na jedenastym miejscu uplasował się LKS „Dąb” Dąbrowa. Drużynę prowadził Łukasz Pomianek. W porównaniu do rundy jesiennej zespół spisał się o tyle lepiej, że odniósł dwa zwycięstwa i wygrywając z Jednością Hucisko oraz LKS Biała poprawił swój dorobek punktowy z trzech do czterech oczek. Najskuteczniejsi zawodnicy w poczynaniach ofensywnych to Michał Długosz – strzelec 6 bramek i Jakub Feret – 5.

Tabela – klasa A, sezon 2021/2022, grupa: Rzeszów I

Lp.	Drużyna	M	Pkt	Bramki
1.	Iskra Zgłobień	30	73	86 – 25
2.	Plantator Nienadówka	30	68	78 – 25
3.	LKS Jasionka	30	64	88 – 37
4.	Heiro Rzeszów	30	59	61 – 39
5.	Start Borek Stary	30	54	78 – 56
6.	TS Głogów Małopolski	30	50	64 – 47
7.	LKS Trzebowniko*	29	50	74 – 39
8.	Piast Nowa Wieś	30	45	63 – 47
9.	Novi Nosówka	30	40	50 – 56
10.	Bratek Bratkowice	30	38	43 – 50
11.	Czarni Czudec	30	35	51 – 55
12.	Trzcianka Trzciana	30	26	47 – 88
13.	ŁKS Łukawiec*	29	24	45 – 77
14.	LKS Hermanowa	30	22	48 – 110
15.	Rudnianka Rudna Wielka	30	22	38 – 84
16.	Start Lubenia	30	14	36 – 115

* mecz przedostatniej kolejki ŁKS Łukawiec – LKS Trzebowniko został przerwany z powodu wtargnięcia kibiców gości na boisko. W chwili zamieszczenia materiału decyzja o rozstrzygnięciu meczu w Podkarpackim Związku Piłki nożnej w Rzeszowie jeszcze nie zapadła

Tabela – klasa B, sezon 2021/2022, grupa: Rzeszów I

Lp.	Drużyna	M	Pkt	Bramki
1.	Zimowit Rzeszów	24	62	93 – 19
2.	Junak Słocina	24	58	123 – 39
3.	KS Świlcza	24	58	70 – 37
4.	Mrowlanka Mrowla	24	55	80 – 24
5.	KS II Przybyszówka	24	36	55 – 48
6.	KS Baranówka	24	32	57 – 60
7.	Victoria Budy Głogowskie	24	31	35 – 46
8.	Orzeł Wysoka Głogowska	24	29	47 – 65
9.	Rudzik Rudna Mała	24	29	40 – 54
10.	Jedność Hucisko	24	29	39 – 65
11.	Dąb Dąbrowa	24	14	28 – 63
12.	LKS Biała	24	6	19 – 113
13.	Staroniwa Rzeszów*	24	12	19 – 72

* Staroniwa wycofała się z rozrywek po rundzie jesiennej. Wszystkie mecze z jej udziałem w rundzie wiosennej zostały zweryfikowane jako walkower na korzyść przeciwnika.

Zgodnie z tradycją – w lipcu 2022 r. ruszyła kolejna edycja rozgrywek piłkarskich o Puchar Wójta Gminy Świlcza. Formuła rozgrywania turnieju jest niezmienna od wielu lat. Sześć zespołów zostaje rozlosowywanych na dwie grupy eliminacyjne, w których rywalizują systemem „każdy z każdym”. Zwycięzcy swoich grup awansują do finału, zespoły z drugich miejsc grają w finale pocieszenia, natomiast drużyny, które zajęły trzecie lokaty odpadają z dalszych gier.

Paweł Rzepka

Puchar Wójta Gminy Świlcza w piłce nożnej

Rozgrywki półfinałowe

Pierwsza grupa. W tym roku w pierwszej grupie znalazły się ekipy KS „Rudnianka” Rudna Wielka (gospodarz), LKS „Mrowlanka” Mrowla i LKS „Dąb” Dąbrowa. Najlepsza okazała się „Rudnianka”, która co prawda w pierwszym meczu tylko zremisowała z ekipą z Dąbrowy, ale w decydującym starciu okazała się lepsza od „Mrowlanki” i tym samym weszła do finału. Drugie miejsce przypadło „Mrowlance”, a z turniejem pożegnał się „Dąb” Dąbrowa.

Druga grupa mecze rozgrywała w Trzcionce, a w jej skład weszły: LKS Trzcionka” Trzcionka, LKS „Bratek” Bratkowice i KS Świlcza. Wszystkie trzy spotkania były bardzo zacięte, a zwycięsko wyszli zawodnicy z Bratkowic, którzy różnicą jednej bramki pokonali zarówno „Trzcionkę” jak i KS Świlcza – strzelając decydujące gole w końcówkach spotkań. W ostatnim meczu obfitującym w bramki „Trzcionka” pokonała drużynę ze Świlczy i to ona zajęła drugie miejsce w grupie.

Wyniki w grupie A: stadion KS „Rudnianka” Rudna Wielka

KS „Rudnianka” Rudna Wielka – LKS „Dąb” Dąbrowa 1:1 (0:0)

Bramki: 0:1 – Wojciech Żurek (60 min.), 1:1 – Sebastian Kruczek (60+1 min.)

LKS „Dąb” Dąbrowa – LKS „Mrowlanka” Mrowla 0:3 (0:2)
Bramki: 0:1 – Dominik Zając (7 min.), 0:2 – Dominik Zając (10 min.), 0:3 – Janusz Rak (60 min.)

KS „Rudnianka” Rudna Wielka – LKS „Mrowlanka” Mrowla 2:0 (2:0)

Bramki: 1:0 – Michał Żuczek (13 min.), 2:0 – Sebastian Kruczek (17 min.)

Tabela, grupa A

Miejsce	Drużyna	Mecze	Punkty	Bramki
I	KS „Rudnianka”	2	4	3 – 1
II	LKS „Mrowlanka”	2	3	3 – 2
III	LKS „Dąb”	2	1	1 – 4

Wyniki w grupie B; stadion LKS „Trzcionka” Trzcionka

LKS „Trzcionka” Trzcionka – LKS „Bratek” Bratkowice 0:1 (0:0)

Bramki: 1:0 – Mariusz Kowal (48 min.)

LKS „Bratek” Bratkowice – KS Świlcza 3:2 (1:2)

Bramki: 0:1 – Jakub Parys (18 min.), 1:1 – Dawid Jucha (24 min.), 1:2 – Mateusz Pizło (30 min.), 2:2 – Paweł Żmuda (32 min.), 3:2 – Marcin Kleczek (60 min.)

LKS „Trzcianka” Trzciana – KS Świlcza 5:3 (1:1)
 Bramki: 1:0 – Jan Miłek (10 min.), 1:1 – Michał Burz (24 min.), 1:2 – Hubert Lis (35 min.), 2:2 – Emanuel Szalony (41 min.), 3:2 – Jan Miłek (49 min.), 4:2 – Jan Miłek (50 min.), 4:3 – Mateusz Pizło (60 min.), 5:3 – Jakub Zięba (60 min.)

Tabela, grupa B

Miejsce	Nazwa drużyny	Mecze	Punkty	Bramki
I	LKS „Bratek”	2	6	4 – 2
II	LKS „Trzcianka”	2	3	5 – 4
III	KS Świlcza	2	0	5 – 8

Mecze finałowe...

zostały rozegrane 24 lipca, a gospodarzem był Klub Sportowy Świlcza. Na zmodernizowanej płycie boiska o godz. 15⁰⁰ w meczu o III miejsce spotkały się drużyny LKS „Trzcianka” Trzciana i LKS „Mrowlanka” Mrowla. Pomimo braków kadrowych z obu stron mecz stał na dobrym poziomie. Lekką przewagę osiągnęła drużyna ze Trzciany i to ona stworzyła kilka groźniejszych akcji. W dogodnych sytuacjach szczęścia zabrakło Emanuelowi Szalonemu, który trafił w słupek i Janowi Miłkowi, który przegrał pojedynek sam na sam z bramkarzem. W końcówce pierwszej połowy za przypadkowe zagranie ręką w polu karnym Wojciecha Fariana sędzia podyktował jedenastkę, którą na bramkę zamienił Dominik Zając. W drugiej części „Trzcianka” próbowała odważnie atakować, ale bezskutecznie i ostatecznie to „Mrowlance” przypadło III miejsce w turnieju.

LKS „Trzcianka” Trzciana – LKS „Mrowlanka” Mrowla 0:1 (0:1)

Bramki: 0:1 – Dominik Zając (43 min. z rzutu karnego)

O godzinie 17³⁰ w meczu finałowym spotkały się drużyny LKS „Bratka” Bratkowice i Klubu Sportowego „Rudniana” Rudna Wielka. Spotkanie toczyło się pod dyktando „Bratka”. Już w 4 minucie w zamieszaniu podbramkowym wynik otworzył Sebastian Selwa. Od tego momentu przewaga piłkarzy z Bratkowic była coraz wyraźniejsza i to oni mieli kilka dogodnych sytuacji na podwyższenie rezultatu. Sztuka ta udała się Krzysztofowi Kwoce, który z bliskiej odległości pokonał Wojciecha Kycińskiego. Na

3:0 wynik ustalił Sebastian Selwa, który wykończył akcję prawa stroną Marcina Kłeczka. W drugiej połowie meczu miał „Bratek” kilka dogodnych sytuacji, ale napastnikom zabrakło zimnej krwi. Chociaż „Rudniana” postawiła twarde opór to w meczu finałowym decydujące było większe doświadczenie boiskowe zawodników „Bratka”.

LKS „Bratek” Bratkowice – KS „Rudniana” Rudna Wielka 3:0 (3:0)

Bramki: 1:0 – Sebastian Selwa (4 min.), 2:0 – Krzysztof Kwoka (18 min.), 3:0 – Sebastian Selwa (33 min.)

Ostateczna klasyfikacja Pucharu Wójta w piłce nożnej 2022 r.

1. LKS „Bratek” Bratkowice,
2. KS „Rudniana” Rudna Wielka,
3. LKS „Mrowlanka” Mrowla,
4. LKS „Trzcianka” Trzciana.

W turnieju prowadzony był ranking najlepszych strzelców bramek

W tym roku najwięcej bramek strzelili zawodnicy, którzy spotkali się w finale pocieszenia: Dominik Zając z „Mrowlanki”, zdobywający gole w eliminacjach i turnieju finałowym oraz Jan Miłek z „Trzcianki”, który skutecznością błysnął w spotkaniu eliminacyjnym z KS Świlcza, gdzie ustrzelił hat-tricka.

Pełna klasyfikacja strzelców: Dominik Zając („Mrowlanka”), Jan Miłek („Trzcianka”) – po 3 bramki, Sebastian Selwa („Bratek”), Sebastian Kruczek, Mateusz Pizło (obaj KS Świlcza) – po 2, Mariusz Kowal, Krzysztof Kwoka, Paweł Żmuda, Marcin Kłeczek, Dawid Jucha (wszyscy „Bratek”), Emanuel Szalony, Jakub Zięba (obaj „Trzcianka”), Janusz Rak („Mrowlanka”), Michał Żuczek („Rudniana”), Michał Burz, Hubert Lis, Jakub Parys (wszyscy KS Świlcza), Wojciech Żurek („Dąb”) – po 1.

Turniej piłkarski o Puchar Wójta – nie lada gratka!

Turniej piłkarski o Puchar Wójta Gminy Świlcza od wielu lat cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem ze strony uczestniczących klubów piłkarskich, a także sympatyków futbolu. Jest doskonałą okazją do popularyza-

cji tej dyscypliny sportu, a także zachęcenia dzieci i młodzieży do wspólnego oraz aktywnego spędzania czasu wolnego. Podczas rozgrywania spotkań finałowych stadion w Świlczy wypełniony był po brzegi kibicami z terenu całej gminy. Warto podkreślić, że wszystkie mecze przebiegały w atmosferze fair play i sportowej rywalizacji. Nad bezpieczeństwem zawodników czuwali ratownicy z Podkarpackiego Centrum Ratownictwa Medycznego w Rzeszowie.

Słowa podziękowania należą się gospodarzom eliminacji i finałów. Zarządy i piłkarze „Rudnianki”, „Trzcian-

ki” i KS Świlcza stanęły na wysokości zadania, w odpowiedni sposób przygotowując boiska, zaplecza sanitarne, szatnie, a także grilla.

Po ostatnim gwizdku sędziego wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic, obecny na finałach, wyróżnił najlepsze zespoły wręczając im pamiątkowe puchary i dyplomy. Również najlepsi snajperzy turnieju otrzymali statuetki oraz wyróżnienia. Po meczu o I miejsce wykonane zostały pamiątkowe zdjęcia zawodników, działaczy i kibiców z Wójtem.

Rok 2021 okazał się przełomowy dla założonego w 1996 roku Uczniowskiego Klubu Sportowego „Maraton” przy Szkole Podstawowej w Trzcianie – utworzono pierwszą oficjalną sekcję siatkówki kobiet.

Karolina Krzanowska

„Maraton” Trzciana rośnie w siłę

Promocja – rzecz bardzo ważna

Dzięki staraniom działaczy Klubu pozyskano zarówno doświadczone, jak i młode zawodniczki. Mimo, że większość z nich ma zobowiązania

rodzinne oraz zawodowe, aktywnie trenowały pod okiem szkoleniowca Magdaleny Mokrzyckiej. Są to częściowo mieszkanki Gminy Świlcza, jak i gmin ościennych. Kadre tworzyły: Magdalena Mokrzycka (nr 11) – grająca Trener; Joanna Piech (nr 2); Gabrie-

la Trzeciak (nr 6); Anna Broszkiewicz (nr 14); Urszula Kijak (nr 9); Katarzyna Kutyla (nr 3); Aleksandra Międlar (nr 69); Weronika Słowińska (nr 7); Karolina Krzanowska (nr 13); Natalia Głuch (nr 4); Agnieszka Różańska (nr 1); Mariola Flis (nr 5); Natalia

Kadra Maratonu 2021/2022.

Bańka (nr 18); Klaudia Korzeń (nr 16 – kapitan). Prezesem Klubu jest nieustannie Alicja Basznianin (w środku).

Zespół brał udział w oficjalnych rozgrywkach Podkarpackiej 1. Ligi Kobiet

Wyzwaniem było zaproszenie do współpracy firmy – darczyńców, którzy finansowo wspierali działalność „Maratonu”. Kolejnym osiągnięciem było zorganizowanie pięciu meczów w roli gospodarza w hali sportowej przy SP w Świlczy. Hala i obsługa meczów były doskonale przygotowane. Mecze transmitowano za pośrednictwem platformy społecznościowej Facebook oraz dzięki uprzejmości grupy filmowej działającej przy Gminnym Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z/s w Trzcionie na platformie YouTube przy pomocy profesjonalnego sprzętu streamingowego. Zabawianiem widzów oraz komentowaniem spotkań zajmował się pasjonat muzyki – Bartosz Krzywda.

Po zakończeniu rundy zasadniczej, a potem rewanżowej drużyna uplasowała się na trzecim miejscu. Dzięki temu zespół został zaproszony do udziału w turnieju „Final Four”, który wyłonił uczestników baraży o drugą ligę – liga centralna. „Maraton” zajął czwarte miejsce, jednak na spektakularne sukcesy Klub nie jest jeszcze gotowy przede wszystkim pod względem finansowym.

Nasze plany na przyszłość

Drużyna senierek ponownie została zgłoszona do rozgrywek ligowych w sezonie 2022/2023. Trwają również

rozmowy z nowymi zawodniczkami, które zasiląby szeregi zespołu.

Trener Mokrzycka oraz siatkarka Karolina Krzanowska były nominowane w Plebiscycie Sportowym „Nowin”. Było to rezultatem aktywnych działań promowania Klubu, a jednocześnie Trzciony i gminy Świlcza w lokalnych mediach i środowisku. Zarządcy Maratonu nie ukrywają, że było to jednym z zadań postawionych sobie przed rozpoczęciem działalności – uświadamianie o istnieniu.

„Kto wygra mecz?! MA-RA-TON!”

Niewątpliwie „Maraton” zainteresował lokalną społeczność – podczas każdego meczu w Świlczy trybuny były wypełnione przynajmniej w połowie. Jednocześnie powstał Klub Kibica UKS-u „Maraton” Trzciony, którego członkowie wspierali zawodniczki zarówno podczas spotkań domowych, jak i wyjazdowych. Prezesem utworzonej grupy jest Bogdan Dziezic, zaś członkami: Andrzej Maciołek, Mariusz Pabian, Wiesław Książek, Bogdan Dziezic, Krzysztof Dziezic,

Nominowane w Plebiscycie Sportowym „Nowin” – M. Mokrzycka i K. Krzanowska.

Bogdan Hadyś, Bohdan Łoboda, Krzysztof Czochara, Adam Majka, Tomasz Gąska, Mirosław Kosiba, Wojciech Sereżyński, Dawid Szczur.

Podczas ostatniego meczu w roli gospodarza dnia 18.12.2021 w organizacji i przebiegu meczu brała udział młodzież szkolna ze Świlczy, która podawała piłki podczas spotkania. Młodzież zachęcona widowiskiem zgłosiła się do pomocy przy kolejnych meczach i miejmy nadzieję do uczestnictwa w zajęciach grupy młodzieżowej.

„Maraton” otwiera sekcję młodzieżową

Poza sezonem rozgrywkowym Prezes wraz z Zarządem pracowali nad uzyskaniem dotacji z Ministerstwa Sportu i Turystyki, które jest organizatorem programu „Klub 2022”. Dotację tę Klub otrzymał. Zostanie ona w całości przeznaczona na działanie grupy młodzieżowej, której członkowie będą rozwijali siatkarski warsztat pod okiem doświadczonych trenerów. W zajęciach będzie mogła uczestniczyć młodzież z terenu całej gminy, jednak liczba miejsc będzie ograniczona. ■

Klub Kibica wraz z zawodniczkami.

Każdy wie, że dobry sąsiad to wielki skarb. By podkreślić znaczenie sąsiedzkiej przyjaźni, co roku w sierpniu lub wrześniu, w kolejnych sołectwach Gminy Świlcza organizowana jest wesoła, sołeczka impreza czyli Turniej Sołectw.

Karolina Salach

Turniej Sołectw 2022 – impreza integrująca mieszkańców Gminy Świlcza

Przygotowania niecodziennej imprezy

W dniu 4 września na placu przy kościele w Mrowli rozegrany został Turniej Sołectw. Odbywał się on w ramach tradycyjnej już w Mrowli – Parafiady. Dzięki temu „połączeniu sił” wydarzenie obfitowało w moc atrakcji. Już od godzin porannych plac parafialny tętnił życiem. Pracownicy GCKSiR przy nieocenionej pomocy strażaków z OSP Mrowla stawiali namioty, stoły i ławki, przygotowywali tory do konkurencji sportowych i nagłośnienie wydarzenia.

Od godziny 14.00 na miejsce imprezy zaczęli przybywać przedstawiciele sołectw – sołtysi, radni, członkowie i członkinie Kół Gospodyń Wiejskich, strażacy z Ochotniczych Straży

Pożarnych oraz mieszkańcy. Jedni rozgrzewali się przed sportowymi i kulinarnymi zmaganiem, inni zajmowali dogodnie do dopingowania swoich drużyn miejsca.

Ostra rywalizacja drużyn sołeckich – „na wesoło”

Punktualnie o godzinie 15.00 zebranych powitali organizatorzy wydarzenia – dyrektor GCKSiR Adam Majka oraz proboszcz parafii Mrowla ks. Ryszard Tokarz. W tym też miejscu nastąpiła miła chwila ogłoszenia nagrody dla zwycięskiego w rozgrywkach sołectwa w kwocie 15 000 zł. Ogłaszających tę informację wójta Gminy Świlcza Adama Dziejdzica i jego zastępcę Sławomira Stykę przyjęto gromkimi oklaskami. W tej pogodnej

i entuzjastycznej atmosferze drużyny wylosowały pola startowe i rozpoczęły zmagania.

Zawodnicy skakali w workach, odbywali „spacer farmera”, skakali na ogromnych piłkach, przenosili w kubeczkach wodę między linią startu a metą, turlali opony i przenosili przedstawiciela swojego sołectwa niczym w lektyce. Przeszli także próbę: odpowiadali na pytania z wiedzy ogólnej oraz muzyczne, rozpoznając bajki po melodiach ich czołówek. Wszystko dla jednego celu – dla dobrej zabawy i integracji. I może troszkę dla tych wspomnianych 15 tysięcy. Nad prawidłowym przebiegiem konkurencji oraz dokładnym mierzeniem czasu zmagania dbało Jury w składzie: Tomasz Wojton, Tadeusz Pachorek i Sławomir Miłek, czyli radni powiatu rzeszowskiego z terenu Gminy Świlcza.

W Mrowli gwarno i wesoło.

Tańce i pokazy.

Atrakcje kulturalne

Pomiędzy konkurencjami dla wytnienia zawodników, a uatrakcyjnienia wydarzenia, w 6 pokazach tanecznych zaprezentował się Zespół Taneczny „Koloret”. Przy muzyce z całego świata, w barwnych strojach, młode tancerki porwały publiczność w świat tańca.

Zmagania kulinarne

Równolegle do konkurencji sportowych trwała rywalizacja na polu kulinarnym. Koła Gospodyń Wiejskich przygotowały 8 wariacji na temat zupy pomidorowej, podkreślając, że samo pojęcie potrawy nie odzwierciedla jeszcze jej smaku. Jury Turnieju w składzie: Radni powiatu rzeszowskiego, Wójt Gminy Świlcza wraz z zastępcą oraz Ksiądz Proboszcz Parafii Mrowla wybrało zwycięską zupę.

Wyniki zmagania konkursowych przedstawiają się następująco:

Konkurencje sportowe:
miejsce 7 – sołectwo Błędowna Zgłobieńska
miejsce 6 – sołectwo Świlcza
miejsce 5 – sołectwo Trzciana
miejsce 4 – sołectwo Rudna Wielka
miejsce 3 – sołectwo Bratkowice
miejsce 2 – sołectwo Woliczka
miejsce 1 – sołectwo Mrowla

W zmaganiach kulinarnych zwyciężyło sołectwo Świlcza.

Podczas konkurencji sportowych oraz prezentacji tanecznych do dyspozycji wszystkich przybyłych były dmuchane zjeżdżalnie, stoiska kulinarne, a także tradycyjni dla Parafii punkt sprzedaży cegiełek na utrzymanie Domu Parafialnego św. Maksymiliana. Wszyscy wspomagający ten szczytny cel brali udział w losowaniu nagród głównych ufundowanych przez darczyńców.

Turniej Sołectw to wyjątkowa impreza, która łączy mieszkańców całej gminy w wesołych zmaganiach sportowych. czy kulinarnych, Dzięki

temu wydarzeniu mieszkańcy różnych sołectw mogą bliżej poznać swoich sąsiadów. Po trudnych bojach i turniejowych zmaganiach zawsze przychodzi czas na świetną zabawę taneczną. Turniej Sołectw zakończyła potańcówka z zespołem Astacus Cover Band, która gromadziła na parkiecie liczne pary aż do późnych godzin nocnych.

Podziękowania od organizatorów

Wszystkim zaangażowanym w organizację Turnieju Sołectw 2022, uczestnikom zmagania, i sponsorom serdecznie dziękujemy.

Frekwencja dopisała, z rozmów z ludźmi jasno wynika, że są oni rozbawieni i zadowoleni z pobytu całymi rodzinami. Zatem wspólnie realizowany cel został osiągnięty. Impreza odbyła się w sposób bardzo kulturalny.

Podziękowania dla wszystkich zawodników biorących udział w tej sportowej zabawie, sędziów oraz dla pracownic Pań, które pokonały dużo trudu w przygotowaniu posiłków.

Środowisko gminy i każdego sołectwa wie, widzi i docenia wkład organizacyjny wszystkich twórców tej i innych imprez. Niech świat wie, że Gmina Świlcza sukcesywnie kroczy do przodu na tyle, na ile pozwalają mu uwarunkowania ekonomiczno-historyczne i inne. W procesach tych tkwią wciąż ci sami, często niedoceniani ludzie, oddani pracy społecznej na rzecz innych. Bez tych, których trudno wciąż wymieniać, nic nie mogłoby się odbyć. Oni ustawicznie służą tej społeczności. Dziękujemy!

Fot. ze zbiorów GCKSiR

Główni organizatorzy Turnieju Sołectw i Parafiiady.

18 września 2022 roku, w niedzielę, odbył się piąty już Bieg ulicami Świlczy – wydarzenie organizowane przez GCKSiR w Świlczy i Towarzystwo Przyjaciół Świlczy, promujące ideę aktywności fizycznej, integracji lokalnej społeczności, a także upamiętniające postać świlczańskiego Bohatera, kpt. T. Kirchnera.

Anna Żarska

V Bieg ulicami Świlczy. Memoriał kpt. T. Kirchnera

Imprezę rozpoczęła ceremonia oddania hołdu dwu bohaterskim żołnierzom pochodzącym ze Świlczy. O godzinie 13.00 przed tablicą umieszczoną na ścianie miejscowego kościoła oddano hołd kpt. F. Wątrobie poległemu w bitwie pod Dytiatynem w 1920 r. Następnie na cmentarzu parafialnym, przed rodzinną kaplicą Krupnickich i Kirchnerów upamiętniono postać kpt. T. Kirchnera, żołnierza i sportowca rozstrzelanego w 1940 r. w Charkowie-Piatichatkach.

Uroczystość przygotował i poprowadził prezes Towarzystwa Przyjaciół Świlczy, dyrektor Szkoły Podstawowej

w Trzcanie, mł. inspektor Związku Strzeleckiego „Strzelec” Józefa Piłsudskiego, historyk Artur Szary. Po krótkim przypomnieniu życiorysów obu postaci, przy dźwięku werbla i w asyście Strzelców z Bratkowic i Trzcany, przedstawiciele Rady Gminy i Towarzystwa Przyjaciół Świlczy złożyli wiązanki kwiatów. Na uroczystość przybył także siostrzeniec kpt. F. Wątroby, Stanisław Trala z rodziną.

O godzinie 14.00 na stadionie w Świlczy rozpoczęła się sportowa część wydarzenia, którą poprowadził dyrektor GCKSiR, Adam Majka. Mimo chłodnej jesiennej pogody, pasjona-

ci sportu nie zawiedli; łącznie we wszystkich kategoriach w biegu wystartowało 216 zawodników. Medalowe miejsca zajęli:

W kategorii „Przedszkolaki”, na dystansie 100 metrów.

Dziewczynki:

1. Kornelia Rzepka
2. Marzena Paściak
3. Iga Gołąb

Chłopcy:

1. Natan Jakubiak
2. Tymoteusz Jakubiak
3. Leon Duch

W kategorii „Dzieci” z klas 1-3 szk. podst., na dystansie 300 metrów.

Wiązanki kwiatów dla kpt. Franciszka Wątroby w 102. rocznicę bitwy pod Dytiatynem.

Strzelcy przed tablicą kpt. Tadeusza Kirchnera.

Start V Biegu Ulicami Świlczy na 5 kilometrów.

Dekoracja zwyciężek junierek.

Dziewczęta:

1. Aleksandra Nawłoka
2. Maja Zięba
3. Alicja Winiarz

Chłopcy:

1. Grzegorz Lewicki
2. Kacper Tabor
3. Olaf Maziarz

W kategorii „Dzieci starsze” z klas 4-6 szk. podst., na dystansie 300 metrów.

Dziewczęta:

1. Daria Gieroń
2. Beata Pomianek
3. Patrycja Kuter

Chłopcy:

1. Przemek Winiarz
2. Kacper Jaremko
3. Patryk Kurjański

W kategorii „Młodziki” – klasy 7 i 8 szk. podst., szkoła średnia (osoby niepełnoletnie), na dystansie 600 metrów.

Dziewczęta:

1. Adrianna Ziarko
2. Julia Jarząb
3. Wiktoria Mytych

Chłopcy:

1. Szymon Żańczak
2. Szymon Jamioł
3. Kuba Warsz

W kategorii „Open” na dystansie 5 km.

Kobiety:

1. Ewelina Lipińska
2. Anna Nalepa
3. Zuzanna Kapusta

Mężczyźni:

1. Adrian Walat
2. Mateusz Zięba
3. Andrzej Czachor

Jako współorganizatorzy mamy ogromną satysfakcję z faktu, że Bieg ulicami Świlczy na stałe wpisał się do kalendarza imprez odbywających się w naszej gminie. Wielu startujących w nim zawodników wraca do nas w kolejnych latach, co roku obserwujemy zadowolenie na twarzach biorących udział w biegu dzieci i ich rodziców. Pragniemy wyrazić wdzięczność wszystkim jednostkom wspierającym nasze działania: wójtowi Gminy Świlcza, Adamowi Dziedzicowi, Jednostkom OSP ze Świlczy, Woliczki i Dąbrowy.

Gratulujemy zwycięzcom i uczestnikom biegu, dziękujemy wszystkim startującym za udział, a kibicom i obserwatorom za ich wspierającą obecność. Mamy nadzieję, że za rok znowu spotkamy się na stadionie i ulicach Świlczy!

Czy wiesz, że...

– Przez wieki zmieniała się nasza wiedza na temat układu planetarnego, zwanego także słonecznym, w którym znajduje się Ziemia.

– Centralną gwiazdą jest Słońce i powiązane z nim ciała niebieskie, 8 planet z ponad 200 księżycami, 5 planet karłowatych i bardzo dużej liczby ciał niebieskich, planetoid, komet, meteoroidów i pyłu międzyplanetarnego.

– Licząc od Słońca mamy 4 planety skaliste: Merkury, Wenus, Ziemia, Mars.

– Pas planetoid – małych obiektów skalistych.

– Cztery gazowe olbrzymy: Jowisz, Saturn, Uran, Neptun.

– Pas Kuipera, 20 razy szerszy od pasa planetoid składający się z obiektów skalno-lodowych: Ceres, Pluton, Haumea, Makemake.

– Układ kończy się Obłokiem Oorta niezbadanym jeszcze i hipotetycznym.

– 6 planet i 3 z planet karłowatych mają naturalne księżyce i pierścienie z lodu i pyłu.

Humor z zeszytów szkolnych

- Chopin urodził się i umarł bezdzietny.
- Chopin już od dawna nie żyje, ale jego muzyka nadal prześladowuje wielkich pianistów.
- Drugą wielką uroczystością było wmurowanie węgla kamiennego.
- Kochali się do utraty tchu, lecz bez wzajemności.
- Przed wojną z wczasów korzystali tylko bogaci, a dzisiaj może z nich korzystać każdy, kto ma pieniądze.

- Prezydent bardzo dokładnie rozpatrywał wszystkie sprawy. Czasem nawet się zastanawiał.
- Chorem mówił miłe słówka, pocieszał ich tak, że nikt nie tracił nadziei, że umrze.
- Jak strażacy zobaczą ogień, to sikają.
- Siostra moja wyszła za mąż za mężczyznę.
- Występował w różnych turniejach rycerskich, przedstawiając swoją męskość.
- Trasę pokonali w trzy godziny i sześćdziesiąt minut.
- Z niejednego byłby wielki pisarz, gdyby umiał pisać.
- Pod broń powołano całą młodzież – od 16 do 60 lat.

(wybrano z zasobów Internetu)

Każdy z przepisów to wypiek mocno jesienny, rozgrzewający, radujący i kojący... urzekający aromatem, smakiem, a często także kolorem. Jesień to naprawdę cudowny czas na domowe pieczenie, w domu pachnie cudownie, otacza nas niezwykły aromat, robi się bardziej przytulnie, a cudowny wypiek przyda się na śniadanie, na deser lub podwieczorek, czasem na wieczorną przekąskę w fotelu... Wypróbujcie je wszystkie – albo choć jeden!

Wiesława Szczepanik

KĄCIK KULINARNY

Ciepło jesiennego pieczenia

Murzynek ze śliwkami

Ciasto:

2 szklanki mąki
25 dkg cukru
5 jajek
20dkg margaryny
3 łyżki oleju
3 łyżki kakao
1/3 szklanki wody
1 łyżeczka proszku do pieczenia
1 opakowanie cukru wanilinowego
50 dkg śliwek węgierki
cukier puder do posypania

Wykonanie:

Do rondla włożyć margarynę wysypać cukier i kakao, dodać olej i wodę. Podgrzewać na małym ogniu, cały czas mieszając, aż masa uzyska jednolitą konsystencję. Zdjąć z ognia i wystudzić. Do przestudzonej masy dodać żółtka. wsypać mąkę przesianą przez sito i wymieszaną z proszkiem do pieczenia oraz cukrem wanilinowym, Całość dokładnie wymieszać. Białka ubić na sztywną pianę i delikatnie połączyć z ciastem. Ciasto przełożyć do formy prostokątnej tzw. keksówki albo do formy na babę, takiej z kominem. Śliwki umyć, przekroić na pół i usunąć pestki. Ułożyć na cieście skórką do spodu. Piec około 50 min. w piekarniku nagrzanym do 180°C. Upieczone i ostudzone ciasto posypać cukrem pudrem.

Szarlotka z nutą cytrynową

Składniki na ciasto:

3 szklanki maki
6 łyżek cukru
4 żółtka
szczypta soli
2 łyżeczki proszku do pieczenia

Składniki na masę jabłkową:

2 kg jabłek
cynamon
2 kisiele cytrynowe
3, 4 łyżki kaszy manny (w zależności od rodzaju jabłek)

Składniki na pianę z białek:

4 białka
1 kisiel cytrynowy
1/2 szklanki cukru
(odrobina bułki tartej albo kaszy manny do posypania ciasta przed wyłożeniem masy jabłkowej)

Kruszonka:

3 łyżki margaryny
3 łyżki cukru
4 łyżki

Wykonanie:

Jabłka obrać pokroić i uprzyżyć w garnku, dodać kaszę mannę. Gdy trochę przestygną, wsypać dwa kisiele cytrynowe, cynamon i dokładnie wymieszać.

Przygotować ciasto – zagnieść składniki (dodać tylko żółtka, białka zostawić do ubicia piany). Ciasto warto schłodzić w lodówce przez około pół godziny.

Wyłożyć na spód formy cienką warstwę ciasta, posypać bułką tartą albo kaszą manną (wedle uznania) na ciasto położyć uprażone jabłka. Ubić pianę z 4 jajek, dodać 1/2 szklanki cukru i kisiel cytrynowy, wymieszać. Wyłożyć na jabłka. Wierzch posypać przygotowaną kruszonką. Piec w temperaturze 180°C przez około godzinę.

Salatka z buraków ćwikłowych i papryki

Składniki:

6 kg buraków ćwikłowych
11 sztuk papryki
7 dużych sztuk cebuli

Zalewa:

2 szklanki octu
2 szklanki wody
2 szklanki cukru
2 łyżki soli

Wykonanie:

Do zagotowanej zalewy wrzucić pokrojoną w kostkę paprykę i cebulę posiekaną w piórka – gotować 5 minut. Ugotowane wcześniej buraki zetrzeć na grubej tarce, wrzucić do zalewy i zagotować. Gorące wkładać do słoików. Pasteryzować tyle, żeby słoiki się dobrze zamknęły.

Trwa wojna w Ukrainie

– Oprócz niezliczonych zgonów i cierpień, niszczone jest architektura i dziedzictwo kulturowe Ukrainy – informuje UNESCO. Analizy organizacji mówią, że od 24 lutego br. Rosjanie zniszczyli co najmniej 70 miejsc kultu religijnego, 33 zabytkowe budynki, 17 pomników i 13 muzeów (GP, s. 15, 17/08/2022).

– Tak pisze poetka z Równego, Wielkanoc 2022 r. (wiersz nadesłany do redakcji „Trzcionki”):

O Boże zmiłuj się nad nami.

Pokrzep nas Panie i otrzyj łzy.

Niech pieśń popłynie nad stepami

i triumf zwycięstwa po ziemi brzmi

Niech wszędzie słońce nad nami,

Błogosławieństwem obdarz nas kraj,

Boże, otocz nas ramionami.

Panie, nadzieję nam daj!

– Na frontach (stan z 19 VI 2022 r.) ukraińska armia zlikwidowała 1691 czołgów i 3892 transportery opancerzone. Zestrzelono 220 samolotów, 188 helikopterów, 167 rakiet i 693 drony. Zatopiono 15 rosyjskich okrętów. Rosja traci i ludzi, i sprzęt.

Ukraińskie siły zbrojne zniszczyły 851 systemów artyleryjskich, 248 wieloprowadnicowych wyrzutni rakiet i 113 systemów obrony przeciwlotniczej. Ponadto zlikwidowano 2767 rosyjskie pojazdy wojskowe i cysterny. Rosja straciła 31,5 tys. żołnierzy.

– Mamy ponad 5,5 mln uciekinierów. Od 24 lutego granicę z Ukrainy do Polski przekroczyło 5,519 mln osób, np. tylko w niedzielę 14 sierpnia wjechało do Polski 24,3 tys. osób uciekając przed wojną. Od 24 II 2022 r. rosyjski

agresor stracił w Ukrainie ponad 43,7 tys. żołnierzy, po stronie uzbrojenia straty ruskie to: 233 myśliwce, blisko 200 śmigłowców, ok. 1900 czołgów i 4200 pojazdów opancerzonych (inf. z dn. 16 VIII br.)

Sposoby przechowywania owoców i warzyw w lodówce

Warzywa i owoce powinny znaleźć się w codziennej diecie każdego z nas. Musimy je zatem regularnie kupować i w domu przechowywać. Najlepsze są te świeże, które utrzymują swój kolor, jędrność i wartości odżywcze.

Jak zadbać o to by owoce i warzywa zachowały wszystkie te właściwości przez jak najdłuższy czas? Poniżej kilka wskazówek i rad dotyczących miejsca i sposobu przechowywania popularnych warzyw i owoców.

1) Warzywa i owoce przechowywać najlepiej nie dłużej niż 2 dni,

zwłaszcza owoce nietrwałe – truskawki, maliny, wiśnie, jagody.

2) Dla warzyw i owoców w lodówce przeznaczone jest miejsce na samym dole (tam jest najzimniej), głównie w szufladach do tego przeznaczonych.

3) Nie przechowuj w lodówce owoców egzotycznych – szybko stracą swój smak.

4) Każde warzywo i owoc przed włożeniem do lodówki należy obejrzeć – jeśli tego wymaga usunąć zwiędłe liście, oczyścić (bez płukania) z piasku i zbędnych łupin.

5) Jabłka i gruszki, pomidory i ogórki nie lubią lodówki, tracą smak i szybciej mogą się zepsuć.

6) Owoce i warzywa należy kłaść z dala od wędlin, nabiału, płynów, surowych ryb i mięsa.

7) Nie można też mieszać niektórych warzyw i owoców (np. marchew przechowywana razem z gruszkami, jabłkami czy ziemniakami będzie gorzka).

8) Miejsce w lodówce na warzywa i owoce najlepiej wyłożyć papierowymi ręcznikami (chłoną zbędną wilgoć).

(źródło: Internet)

Gminne Dożynki 2022 – Grupy Wieńcowe

Trzciana, 21 sierpnia 2022 r.

Błędowa Złobieńska

Bratkowice

Dąbrowa

Mrowla

Rudna Wielka

Świlcza

Trzciana

Trzciana Słotwinka

Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze

Rudna Wielka, 26 czerwca 2022 r.

Turniej sołectw

Mrowla, 4 września 2022 r.

